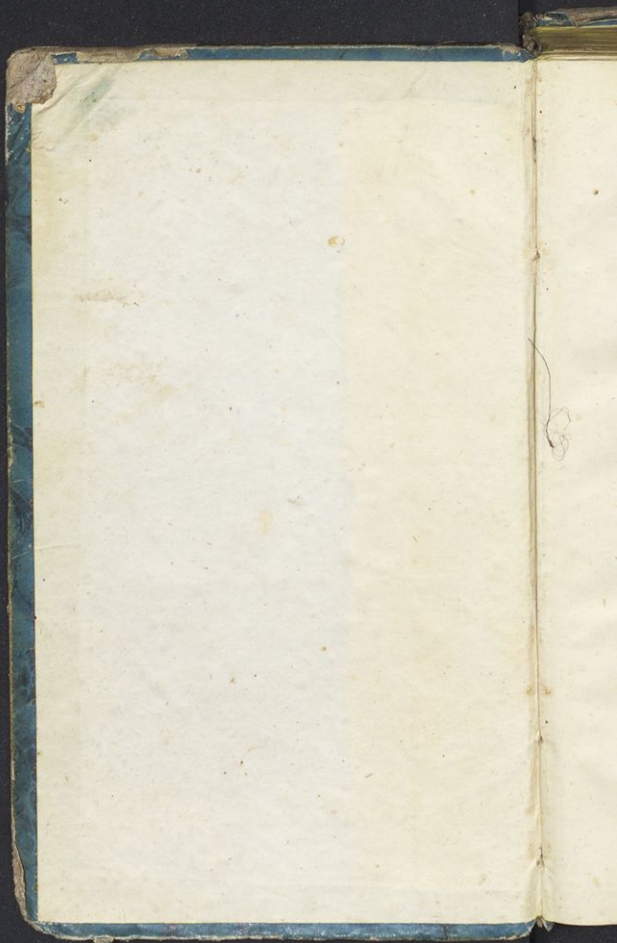

41215/a

2

*„Srežno hodita! Bog bodi s' vama po poti,
in njegov angel vaji spremljati. Tobia. 5, 21.*

Shivlenja SREZHEN POT.

Potrebni nauki,
isgledi ino molitvize
sa

MLADENZHE.

Spifali mladi duhovni, ino na svetlo dal

ANTON SLOMSHEK,

Shpiritval v' Zelovshki duhovshnizi:

Drugi pomnoshen natís:

*Po dovolenji vishi duhovske ino deshelske
gosposke.*

J. Urbanov

V ZELOVZI, 1845.

Natísnil ino na prodaj imá Janes Leon.

41215

*Moj sin, vse svoje shive dni imej Boga pred
ozhmi, ino varji se v' greh privoliti. Tob. 4, 6.*

Miadénzh je pred Jesufa stopil ino mu rekel:
„Dobri vuzhenik! kaj naj storim, de vezhno
shivljenje dofeshem?“ Jesuf mu je rekel:
„Ako hozhest v' shivljenje jiti, spolnij sapo-
vedi.“ Mat. 19.

Pishem vam, mladenzhi, ker ste mozni ino
beseda boshja v' vas prebiva, ino ste hudiga
premagali. Nikar ne ljubite sveta, tudi ne
tega, kar je na sveti. — „Svet prejde ino
vse njegovo poshelenje; kdor pa voljo boshjo
stori, vstane vekomaj. „S. Janes v' 1. tisti.;
2, 14 — 17.

1/N=030007513

N a g o v o r.

Shivel je svoje dni v' dalni dalni desheli na jutrovim skerben ozhe: stari Tobija mu je bilo ime. Imel je blagiga (zhedniga) sina, ki so ga po ozheti mladiga Tobijeta imenovali. Mati njegova je bila Ana. Vbogi vbogi, to de poshteni ljudje so bili. Ozhe oflepel, sin s'he ves mlad; le pridna mati jih je na svojih rokah shivela.

Imel je ozhe v' stranfki desheli nekiga snanza po imeni Gabael. Prezej dnarjev mu je posodil bil v' poprejnih lètah, ko je s'he bolje s-hajal. Rad bi po te dolg svojiga sina poslal; alj pot je daln, hoja nevarna, mladenzh nesnan. Mati joka, ozheta skerbi, ino sin kam ne vé. „Pojdi, pravi ozhe, pojifhi si svestiga zhloveka, ki bo sa plazhilo s' tebo s'hel.“

Mladenzh gre ino srezha saliga mladenzha, ki se je ravno na pot odpravil. Veselo se Tobijetu v' tovarfhijo ponudi, ino mu obljubi, de ga bo spremil ino srezhno pripeljal spet na ozhetov dom. Lepo nju stari Tobija odpravi, rekozh: „Srezh-

nò hodita! Bog bodi s' vama po poti, in njegov angel spremi vaj.“

Popotnika sta srezhno hodila; môder ino svešt je bil Tobijev tovarsh. Vsake névarze ga je rêshil ino mu k' veliki srezhi pomagal. Premoshenje mu je vsdignil, zlo dobro shenko ofkerbel, pripeljal sdraviga ino premôshuiga v' narozhje ljubih starishev; tudi ozheta je osdravil in zelo hisho srezhno storil. — Mladiga Tobijeta svešt tovarsh je bil Rafael, angel boshji. — Oh, de bi takiga tovarsha vsi mladenzhi imeli, kedar se od hishe svojih ljubih starishev v' ptuje deshele podájo!

Popotnik si tudi ti mladénzh, bodi si vbogih alj bogatih starishev. Zela semlja je le ptuja deshela sa tebe, hisha starishev samo kratka ostaja sa nekoljko dni tvoje mládosti; tvoj pravi dom so svete nebesa. Tudi ti morash po sveti svoje srezhe jiskat, de bi se kedaj srezhno pòvernîl k' svojimu Ozhetu v' sveto nebó.

Kedar se bofh na pot podál, koga si bofh tovarsha isbral, de te bo srezhno vódil? — Oh, jishî si ga, in lepo Boga prosi, naj ti v' tvójih mladih letah dobriga tovarsha da, de ne sajidêsh; na stare dni bilo bi tovarsha iskati preposno.

Ponuje se tovarshev veliko, obéta prijatlov she vézh, ki ti srezhen pot kashejo, naj bi sa-

njimi potégnil. Ne verjami všim; radi radi lašhejo. Is med ſto ſe je teshko na eniga ſaneſti.

,Skerbelo je ſtariga Tobija, koga bi ſvojimu ſinu na pot ſa tovarſha dal; tudi tvoje ljube ſtarifhe in ofkerbnike možno ſkerbi, kako ſe ti bo ſhe po ſveti godilo. Ljubesniva Ana Tobijetova je milo jokala, ter ſe ſa ſvojiga ſina bala. Oh, kdo bi ſe tudi ne poſolsil, gledati nedolſhniga mladenzha, lepiga ko ſlahno drevze v' boſhim verti, po ſvétu pa videti ſovraſhnikov toljko, ki te zhakajo ino ſapeljati ſhelijo! Tvoji ſtarejſhi s' tebo ne morejò, bratje ino ſeſtre tvoje te ſapuſtijo, ſamo tvoj Angel varh te ſpremlja od ſibebe do pokopalifha kakor mladiga Tobijeta, naj ſi ga ravno ne vidifh. Oh, poſluſhaj njegov glaſ, vbogaj njega vſaki zhaſ, kar te vuzhi.

Prijasen glaſ ſveſtiga Angela varha lahko v' tih bukvizah bereſh; ino po njim ſrezhen pot ſpoſnaſh, kateriga te on vuzhi. Naukov ne ſani-zhúj, ki ti jih bukvize dajo; poſnemaj iſglede, ktire ti kaſhejo. Hodil boſh zhres hrube ino doline, ſe voſil po ſuhim ino po morji, pa vſelej ſrezhno, ako naukov ne ſanemarifh, ki jih v' tih bukvizah bereſh. Lehko ſe boſh vſake nevarſhine branil, lahko ſognil vſake neſrèzhe, ako boſh ſveſto ohranil, kar boſh bral. Angel boſhji te bo pripeljal na Ozhetov dom v' ſveto nebo, kjér boſh veſelo vſhival, kar ſi po poti ſhivlenja dobriga ſtoril.

Kdor pa te nauke sanizhuje, svojo srežno samezhuje in srèzniga pota vse svoje shive dni imel ne bo. V' grosovitne globozhine bo padil, vse svoje premoshenje sgubil, ino peklenfki sov-rashnik ga bo na strafno sodbo privlekel, kjer ga bojo tudi te bukvice toshile, de je sanikar-nik, vezhniga pogublénja vreden. Ne daj Bog tega!

Mladi popotnik, srežno hodi! Boshji angel naj te vodi! Shivi poshteno ino bogabojezhe. S' Bogam!

Bog nam daj vse povšòd'
,Srežno hojo, lahek pòt!

M l a d e n z h e v
t r o j n o p r e m o s h e n j e.

Mladénzh, Bog daj srezho! Popotnik sim
jes, popotnik si ti; prijasno podajva si roke, ter
povsdigniva k' svetim nebesam svoje ozhi. Tamo
nad romenim sonzam v' prelepi jasni svetlobi, vi-
foko nad svesdami tam sva domá. Zherna seml-
ja, na kateri stojiva, je sa naji le ptuja deshela.
Vzheraj je na nji najna sibela tekla, jutri bo
zherna jama najna postelja, duha pa pojde so-
pet domó k' Stvarniku svojimu v' sveto nebó, kjer
Ozhe nebeski lepi sedesh tudi nama pripravlén
ima, ako ga vredna bova.

Ozhe nebeski, kateri v' vezhni luzhi pre-
biva, tebe, mladénzh, po sveti poshle, naj bi
si kaj poskufil, in pa priflushil velelja
svetiga raja, neisrezheniga veselja, ki ga ni
videlo nobeno oko, ne slishalo uho, tudi zhlo-
veshko serze ne obzhutilo, kateriga je Bog sa-
mo tislím pripravil, ki njega ljubijo. Satorej
hozhe tudi tebe poskufiti, ali njega ljubíh.

De bi lahko svoj pot obhodil, je tebi trojno premošenje sporozhil, lepo drago premošenje, ki ga nima zél svét:

I. Sdravo telo.

Pervo premošenje, ki ga je tebi vfigamogozhni, Stvarnik dal, je sdravo telo, med vsem posvetnim nar boljshi blagó. — Dokler je zhlovek sdrav, si lahko veselo shvishga ino pòje, po nozhi sladko spi, ino se ne bojí dela po dnévi; jesti mu dišhi, ino vsako delo mu gre gladko od rok. Sa to sv. písmo govori: „Sdravje ino veselo serze sta vezh vredna, ko vse slatò; in terdna mozh po shivoti je boljshi, kakor polne fhkrinje dnarjev.“ 1)

Mladenzhi pa radi radi posabijo, kaj imajo, dokler so sdravi; sa to s' svojim sdravjam tako slabo ravnajo. Nekteri se gerdo tepó, suvajo alj mezhejo, ino se tako nevarno poshkódjejo. Veliko drugih zhres globozhine škaka, po visokim drevji pleshe, pade, si vlomi nogo alj roko, pa tudi vrat. „She vezh se jih na vrozhino mersle vode napije, ino neduho dobi. Najde se jih, ki po volzhje jedo (ino pijejo), ter ne premisljo, kako nesdravo je to. Tudi jih je, ki sladkarije radi imajo, in ne verjamejo, de od sladkih jedi rad shelodez boli. Veliko mladenzhev je vmásanih ino nesuashnih, ki se sjutra ne vmi- jejo, svezher sobov ne istrebijo ino ust ne is-

1) ,Sir. 30, 15.

plaknejo, se ne pozhefajo, (tudi o nedelah ne preoblézhejo le. Vse to je gerdo ino shkodljivo. Tudi shkorni alj zhishme tebi signijejo, ako jih v' blati (klatji) pufish, kako bo pa sdravo tvoje teló, zhe ga shkerbno ne zhedish. Vfi, ki tako shivijo, ljubo sdravje saprávljajo, sami sebe morijo, ino greshijo zhres peto sapoved boshjo, ki pravi: „Ne vbijaj!“

Mladénzh! Bog ti daj sdravje, pa tudi pamet, de ga bosh vedel varvati. Hozhefh dolgo lét sdrav ino vesel shiveti, polushaj slatih naukov pet, ki bojo tebi sdravje varovali:

1. Vshivaj vsiga po méri, jej ino pij le sa potrebo; nehaj, kedar bi se lhe tebi nekoljko poljubilo. To je slata méra, sdravja perva podpéra. „Velikó jesti napravlja bolezhine, poshreshnoft jih je veliko she pomorila.“ 1) Mlin saftoji, kedar se prevezh sa-
siple; shelodez oflabi, ako se prevezh nadeva. „Kdor pa po méri shivi, mirno ino sdravo spi, ino njegov duh je dobre volje.“ 2) Kdor preveliko pije, sam sebe salije in svoje sdravje potopi. — Vsemi sa dobro s' domazhim shivesham, ino predobre kuhnje ne posheljúj. Kdor nesmafno shivi, sam v' sebi zherve redi; hitro ga bojo pojedli. *Reper. 23, 452.*

2. Ne bodi vinu, ne shganjizi, ne drugi slazhizi prijatel! V' mladih letah vino alj pa shganje piti, je ravno ko s' oljam ogenj gafiti. „Ako me mladoft greje, ino

1) Sir. 37, 33. 2) Sir. 31, 24,

mi kerv vrozhino daja, ter sim shmétniga ino terdniga shivota, rad bom bokala pogreshal, v katerim je strupna nevarnost.“ Tako (v. Jeronim mladiga Nepozjana vuzhi. Vино po méri pito je sdravo sa stare ljudi, kakor mleko sa otroke; shganje stare ino mlade mori ino je prava smertna vôdka, naj bo she brinjovez, sli-vovez alj rasolj; le sa vrazhtvo (arznije) je vzhafi dobro, pa she to malo malo kedaj. „Taka pijazha prav gladko tezhe po gerli (zhe se nje zhlovek privadi), sadnizh pa pikne kakor gad, ino rani ko strupna kazha“ 1). Nar bolj sdrava je zhisto voda, ki bistro tezhe in tudi mladenzha bistriga stori. Le studenzhnize sè sa shejo napij, ino glava te bolela ne bo.

3. Ne hodi preposno spat, in skerbi sгодaj vstat, dokler si sdrav. Vtaka poshtena stvar gre svèzher pozhivat. Roshe na polji se stisnejo, ptizhi v' logi vtihnejo ino pospijo; tako tudi vsi pridni ino poshteni ljudje. Kakor hitro pa mlado jutro savita, se vse isbudi: ptizhize shvergolijo, zvetejo roshize, ter pijejo v' juterni roci sdravja ino shivlenja novo mozh. Dobro bošh tudi ti s-hajal, ako bošh sгодaj [vstajal. Tvoja glava bo jasna, kakor juterno zhisto nebo; lahko ino zherstvo tvoje telo, kakor mlado selenje. Rajshi bošh molil, loshej bošh delal, zhe juterne ure ne samudish. Juterni zhas, slati zhas! — Kdor pa dolgo leshi, jutern blagoslov (shegen) samudi, ki ga

1) Prip. 23, 31 -- .

Ozhe nebeski svojim otrokam daja, ki radi sгодaj vstajajo. Truplo saspanza je vedlo ko puhla repa, ki je sa nizh. Bolesen postele jilhe, in se nar rajshi tistiga prime, ki po nozhi bres potrebe bedi, po dnevi pa dremlje alj zlo lesni. Le kdor sa rano (sgodaj) vstaja, se bolesni brani, in sdravje ohrani. Tudi sveta zérkev lepo opomina: „Ne bodi vam saftonj vstati pred svitam, sakaj Gospod je obljubil krono tem, ki (sgodaj) zhujejo.“

4. Hozhesi biti srezhen ino sdrav, dé laj pridno, kar je prav. Nevarno je per deli se pregnati, pa ravno tak shkodljivo je tudi prasnovati. Sheleso rija sné, lenoba pa mlado telo, ako prasnuje. 1) „Stojé zha voda signije, zhe nje veter ne premaja, truplo pa sperhni, ki se od dela ne sputi. Mladenzh, zhe bos h pridno delal, bos h tudi sladko spal, hude senje te ne bojo budile; jesti ino piti bo tebi dihalo, ne bo te tilhalo, kar bos h savshil. Lize tvoje bo rudezhe ko rosha, možno kakor dob (hrast) bo tvoje telo.

1) V' nekim velikim mesti je berázh sa zestoj sedé vbogajime profil. Ljudje ga vprashajo, kaj mu je? „Mene je strah ino strah svojo bolesen povedati.“ S' tem besedami jih je odpravljaj. Poslednih pride imeniten gospod, bolnika ogleda, ino ker bolezhine ne najde, vkasho svojimu hlapzu berazha pretepsi, ako ne pové, kaj ga boli. Berázh persilen isdéhne: „Oh, moja bolesen se mi je po vsih kosteh mojiga shivota raslesila; eni ji pravijo lenoba, drugi gniloba.“

Slabo

Hudo vreme ti ne bo shkôdvalo, tudi bolesen se te lahko prijela ne bo. Delo je velik boshji dar, le malovreden zhlovek se ga boji; alj ravno njemu se prej alj posnej huda godi, sakaj vsaki meglenjak (meglen zhlovek) je gotov fromak; lenoba je huda bolésn. Bodi priden ino delaj rad, dokler ti sdrav ino mlad; bo tebi dobro vse shive dni.

5. Varji se hudih sfracst, to je pregresnih navád, ki srátijo tebi duho ino telo. Veliko mladenzhev vojska pomori, pa she vezh hude navade. — Huda jesa je strupna kazha, ki te sa vsako shal besedo pikne, in tvojo kerv skali; vrashji savid (nid alj nevošhli-vost) je selen kulhar, ki ti serze rani ino sdrav-je mori. Gerda nezhišost je ljuta (grosovitna) svér, ki pije sdravo kri mladih ljudi, de jim truplo ošlabi ino duh onemaga. Kdor she v' mladih letah nesramno shivi, ga bojo hitro zhervi svedli. Tudi prevelika škerb ino ne otoláshe-na shalost je nashimu sdravju shkodлива. „Shalost jih je she veliko pomorila ino nizh ne po-maga; veselo serze daja zhloveku shivljenje, ino veselje mu prihrani stare dni.“ 1) Rasbers-dano veselje pa, ino vse nevgnane shelje lju-dém sdravje vjedó, ino jim pamet sméshajo. Vfliga tega se morash s mladih nog (lét) škerbno varvati. Le zhišto, sadovoljno serze daja vesele dni, in sveta zhednost, sdravo telo ohrani. „Sre-zhen, komur v' sdravim trupli tudi lepa dušha prebiva!

1) „Sin. 30, 23 — 25.“

Potreba je pa tudi sa duſho ſkerbeti; ſa-
to je dal Ozhe nebeſhki mladenzham drugo
blago, in to je:

II. D o b r a g l a v a .

Mladenzhev drugo ſhlahtno blago je dobra
prebrifana glava, boljſhi, ko golo slato, ako ſe
v' mladih letah dobro svuzhi. Potrebni nauki ſo
ſhlahtni kamenzi, ki ſi jih v' vigredi (ſpomladi)
ſvojga ſhivlenja naberah; s' njimi ſi kupiſh
vſako frezho na ſveti, ino po ſmerti ſveto nebô.
Satoraj ſv. Duh opomina: „Moj ſin! primi ſe
nauka od mladosti, ino boſh najſhel modroſt do
ſivih laſ. Priſtopi k' njej, kakor on, ki orje in
ſéje, ino zhakaj nje dobriga ſadu. Ti ſe boſh
ſzer nekoljko trudil, alj v' kratkim boſh vſhi-
val njeni ſad.“ 1)

1. Pervi nar potrebniſhi ſo kerſhanſki
nauki, ki vuzhijo Boga prav ſposnati ino
Jesufa Kriſtufa, boſhjiga ,Sina; ſposnati pa tu-
di, kar nam Bog ſapové, alj ſtoriti prepove.
To ſposnanje imenuje Jeſuf vezhno ſhiv-
lenje; kdor to pridno v' glavi imá, praviga
pota iſgreſhil ne bo, ki ga k' zhafni frezhi ino
v' ſvelizhanje vezhno peljà. — Jeſuf, boſhji mla-
denzh, je v' ſvojim dvanajſtim leti v' ſredi vu-
zhenih ſedel, jih poſluſhal ino popraſhoval, de
bi tebi lep iſgléd dal, kako ſi naj tudi ti do-

1) ,Sir. 6, 18 — 20.

briga nauka jifhefh. Oh, le rad poslušaj boshje nauke pa she rajshi jih premišluj ino na tenko spolnuj; tako bošh po besedah Jesusovih modrimu moshu podoben, ki svojo hišo na škalo sida, ktera se mu nikolj poderla ne bo. Kdor se samo posvetne modrosti vuzhi, sa boshje rezhi pa malo kaj poskerbi, dela abotno kakor zhlovek, ki svojo hišo na pések stavi; hitro se mu poderla bo, ino she njega podsula. 1)

2. Drugi potrebni nauki so domazhe dela ino opravki svojiga stanú. Kmet se naj vuzhi sjati ino orati, rokodél alj antverhar vértati ino tesati; vsaki naj delo svojiga posla dobro saftopi. Kasji mojster alj shushmar, ki svoje delo kasi, se slabo redi. — Boljsi je pa tudi snati eno delo prav, kakor jih veliko na pol. Devét rokodélzov je desét stradovzov. Umetna glava ino pa pridne, dela vajene roke so nar boljsi bogastvo. Kdor svoje poshteno delo v' nemar pušti, naj si ravno na dnarjih sedi, bo she boš hodil.

3. Tretji koriftni (nuzni) nauki so vuzhenósti, ki se v' poshtenih sholah dajajo. Kdor sna pisati ino brati, vsakimu poshten odgovor dati, sa toljko vezh velja, sa koljkor vezh dobriga sna, naj si bo hlapez alj gospodar, kmet alj shlahen gospód, zhe le poshteno ravnà. Oh, ne samudi shole, fantizh mlad, vuzhi se vsiga dobriga rad, zhe le pri-

1) Mat. 7, 24.

loshnost imash; saj ne vésh, kamo she dones alj jutri pridešh. Ako se mlado drevze ne poshlahtni, in se divjaku shlahna mladika ne vzepi (ne vpelza) tudi staro drevo shlahniga sadja redilo ne bo. Tako mladenzh, ki se nozhe vuzhiti, vse svoje shive dni malovredna lesnika ostane.

4. „Shterti potrebni nauki so pravila alj regelze; ki ti pravijo, kako se naj modro sadershish ino pametno vódesih (nosish), de bosh prijeten Bogu ino poshtenim ljudém. Fantizh, ki sna besedo prav postaviti ino se zhedno sadershati, naj she pride v' gosposhko hisho alj v' kmetishki hram, bo povsodi prijatelov najdil, ino vlé ga bo rado imelo; nesaroblénza se vsaki rad sogne. Torej sv. Pavl opomina: „Bratje! karkolj je resnizhno ino spodobno, kar je pravizhno, sveto in ljubesnivo, karkolj je dobriga imena, kar je zhednosti in hvale vredno, to vam bodi na misli.“¹⁾

„So mladenzhi, ki bogate starishhe imajo ino se s' svojim blagam bahajo, rekozh: „Meni se ni potreba vuzhiti; saj sim bogatih starishhev sin.“ Alj kako aboten je taki guzh (marn)! Kaj pomaga mladenzhu polna hishha blagá, glava pa prasna? Modróst se s' dnarjami kupit ne da, de bi védel s' blagam modro ravnati. Posvetno blago bres dôbriga nauka ino pa prah na zesti, ktiriga veter pomete alj nagel desh v' blato premeni. Mlad baházh, ki se nozhe vuzhiti, bo star berázh moral kruha profiti. „Kdor se na

¹⁾ Fil. 4, 8.

bogaſtvo ſanaſha, bo padel; pravizhen pa bo kakor ſeleno drevo.“ 1) Blago môli ſnejo, dnarje tatje vkradejo, le dobrih naukov nam nihzher vseti ne more.

Mlada glava je ono nebeshko premoſhenje, ki ga je Bog zhloveku isrozhil, naj bi s' njim ſkerbno kupzhovál, ino premoſhenja pripravljala vezhno ſhivljenje. Ako ſe ſkerbno vuzhiſh, boſh priden hlapez, od kteriga Kriſtus pové, de ſvojimu goſpodu, ki mu pet talentov da, ſhe pet talentov pridobi; ſa to ga goſpód zhres veliko poſtavi, ino v' ſvoje veſelje vſeme. Zhe ſe pa nizh prida ne navuzhiſh, boſh ſanikarnimu hlapzu podoben, ki ſvoj talent ſakople ino ſvojimu goſpodu kaj odrajtati nima. „She to, kar gleſhta (ima), mu bo vseto, in drugim dano; on pa verſhen v' vunajne teme vezhniga pogubljenja. 2) Taka ſe vſim lenuham godi. Le kdor ſe dobro vuzhi potrebnih ino boſhjih rezhi, bo vſhival zhaſno ino vezhno veſelje. — Alj Bog naſ varji vuzhene glave, ako ſerze ſhlahtno ni! — Sa to je dober Bog mladenzham tretje premoſhenje dal:

III. P o ſ h t e n o ſ e r z e .

„Serze je mala mala ſtvar, ki zhloveku v' perſah kluje, vender v' njem vſa zhloveſhka ſrezha alj nefrezha ſtanuje. V' ſerzi je ſhila telef-

1) Prip. 11, 28. — 2) Matt. 25, 14, —

niga ino dušh'niga shivlenja domá, sa tega del se hitro na shili posna, zhe je zhlovek sdrav alj bolen. Dokler je serze sdravo ino veselo, bo tudi truplo frezhno shivelo; zhe pa zhloveka serze boli, tudi shivot onemaga. — Is serza isvira sdrava kerv, in se po zelim shivoti rasliva; is serza vstajajo tudi shelje, flabe alj dobre, pravizhne alj krivizhne, ki storijo frezhno alj nefrezhno zelo nafhe shivlenje. Ako je serze shlahtno, frezhen bošh vse svoje shive dni; zhe pa serze skasilh, studenz shive vòde skalish (smòtilh); kako bi tebi is njega zhifla frezha isvirala? Hozhelh, brate moj, frézhno shivèti, vuzhi se sa shlahtno serze skerbeti.

1. M o l i r a d! Mlade roshe na polji se po romenim sonzi obrazhajo, ter is njega pi-jejo zhifto nebelhko luzh, ravno po tem toljko lepo zvetijo; she gorshi (lepshi) mladenzhi shivijo, ki povsdigújejo v' molitvi svoje serze k' Bogú. Tudi ti v'fako jutro Boga is serza lepo posdravi, in mu vse svoje serzhne shelje isrozhi; v'fak vezher Boga serzhno sahvali sa vse kar li prijél. Zel dan naj bojo na deli tvoje roke, per Boga pa tvoje serze, in frezhno bo tvoje shivlenje. Bog ti je dal roke ino noge, ulhela ino ozhi, naj tebi flushijo, serze je pa sebi isvolil; v' njem le on prebivati sheli. Torej tvojiga serza vse stvarí na svéti nafitit' ne samorejo: nepokojno je, dokler v' Bogu ne pozhiva. 1) Sa samo serze te Bog profi, rekózh: „Moj sin; daj

1) Sv. Avgústina,

meni svoje serze, ino glej na moje pote.“ 1) Oh, daruj mu ga prav pogosto v' poboshni molitvi; saj ga je vreden!

2. V b o g a j r á d! Mladenzhi, ki starishe radi vbógajo, in vuzhenike pridno slúshajo, bojo odraſtli modri ino shlahtni moshje; ki so pa terde glave, ino se svoje terme dershijo, takim bo serze okamenelo, de se jih dobriga nizh prijelo ne bo. Tudi drevze, ki se ravnati ne da, ostane gerdo floko drevò. „Neumen se po'mehuje posvarjenju svojiga ozheta, — hudoben je, kdor ozhetu shaloſt in svoje mater teshavo napravlja. — Njemu, ki ozheta saframuje, in sanizhúje svojo mater, naj krokarji (vrane) sa potókam ozhi isklújejo, ino mlade postojne (orli) pojedó. — Kdor svoje starishe preklinja, njemu bó luzh v' fredu teme vgasnila.“ 2) „Pokorni bodite svojim viſhim ino jim podloſhni, pravi sv. Pavl, sakaj óni zhujejo nad vami, kakor taki, ktéri bojo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljam ſlorijo, ne pa sdihvaje, sakaj to bi ne bilo dobro sa vas.“ 3) Kdor ne vboga, je bres Boga; njegovo serze hudi duh v' oblasti ima. Fantizh mlad, varji se tega ino vbogaj rad!

3. Varji se hudiga poshelenja, ne hoti, kar Bog prepové! Mladimu kralju, Salomonu se je Bog nekdej prikasal, in mu je rekel: „Proſi, kar hozheſh, dal ti bom.“ Salomon odgovori: „Gospod, mlad ſim ſhe; daj mi

1) Prip. 23, 26. 2) Prip. 15, 5. — 30, 17.

3) Hebr. 13, 17.

modrósti ino umetnosti, de bóm prav vedel, kaj je dobro, kaj hudo.“ Bogu je bila njegova prošnja vshezha; sato mu rezhe: „Ker to profish, ino ne dolsiga shivljenja, ne bogastva, ne smerti svojih sovrashnikov, glej, dal sim ti tako modro ino umetno serze, de tebi enakiga kralja ni bilo, ino ne bo. Pa tudi dal ti bom, kar nisi profil — bogastva ino slave (hvale in zhasfi); in zhe bosh móje pote hodil, dal ti bom tudi she dolgo shivljenje.“ 1) Tako storijo pravizhne shelje mladenzha frezhniga. „Hudo poshelenje porodi greh, greh pa smert.“ 2)

Zhe si prevezh zhasfilakovn, ter med vsfemi nar imenitnej biti hrepenish, bosh prevsétniga serza, neprijeten Bogu ino neprijasen ljudém. „Bog in ljudjé napuh sovrashijo: 3) le ponishnim Bog gnado daja.“ 4) Shelish prevezh obogateti, bosh padel v fkušnjava ino sadergo hudizhevo; 5) tvoje serze bo terdo ino nevfmleno. Le kdor vfmilenje fkashe, vfmilenje najde. — „So tvoje shelje nesramne, ino nezhasfa flada tvojo veselje, se ti bo serze tako popazhilo, de ga bo fama gerdôba. Nozh ino dan te bo gonilo, kakor slepiga konja na vujsdi, dokler se veí sdelal ne bosh. „Vrozha shelja, gorezhimu ognju enaka vgasnila ne bo, dokler ne bo vse poshgano.“ 6) „Serze, ki bres vse mére dobro jesti ino piti sheli, nima nikolj sadofti, ino

1) III. Bukv. kraljov 3, 5. — 2) Sv. Jak. 1, 15.
3) Sir. 10, 7. — 4) Sv. Jak. 4, 6. —
5) I. Tim. 6, 9. — 6) Sir. 23, 23.

se rado ptujiga blaga pooblasti. Kdor v' posemeljskih dobrotah svoje srezhe jilhe, s' sitam vodo sajemlje. „Varujte se, opomina Jesul, de valhe serza ne bojo preobloshene v' poshreshnosti ino pijanosti.“¹⁾ — „Serze, ki rado jeso kuha ino sovrashtvo v' sebi redi, je peklenfski kotel, is kteriga vsa nesrezha vre; kako bi gnada boshja v' njem prebivala? — Meso v' kterim se zhervi saredijo, vezh dobro ni; slabo je tudi serze, v' katerim hude shelje shivijo. Vsaka pregreshna shelja je shivzherv, ki serze gloda ino mori, de je mladenzh bledimu drevesu podoben, ki ga zherv je. V' drevesu se mora zherv vmoriti, v' serzu pa huda shelja v'gafiti, de ga konez ne bo. Satorej, mladenzh!

4. Ozhisti pogosto ino prav svefto svoje serze. Vsaki vezher svoje serze pregledaj, ali se v' pregreshne rezhi saljubilo ni? Bog hozhe imeti zelo serze, alj pa nobeniga. Ako Bogu le nekoljko svojiga serza ponujash, drugo pa v' pregreshno poshelenje sakopash, Bog sa-nj ne mara, ino peklenfski sovrasnik si ga vlasti; namesti Boga le hudi duh v' njem svoj sedesh ima. „Sam Bog naf tega varji!

Poglej, kako priden kmet svojo semljò skerbno obdeluje, orje ino pleje, de plevél (plevka) dobriga seména ne sadufhi. Tudi serze tvoje je shlahтна semlja, ktero je tebi Bog ofkerbeti dal. Zhe bosh spal — le poredko svojo vest sprafhal, bo prishel sovrasnik dušhe, ino bo luljko vse hudobije v' tvoje serze safjal. „Is ta-

1) Luk. 21, 34.

kiga serza, pravi Jesus, is-hajajo hude misli, vbôji, preshestva, nezhišnje, tatvine, krive prizhe, preklinjevanja.“ 1) Vse to pa ni sad shivlenja vézhniga, ampak sad pogublenja. „Sv. Pavl vuzhi: „Vsi, ki take rezhi délajo, ne bojo kraljestva boshjiga dolegli.“ 2) Hudobno serze glavo smoti, pogubi dusho ino telo. „Blagor pa vsim, ki so zhišiga serza; Boga bojo gledali.“ 3)

M l a d e n z h e v n a r l e p š h i o b l a z h i l o.

Bog je stvaril lepo nebo ino prijetno semljo. Dobre so bile vse njegove stvari, med njimi narlepšhi zhlovek na sveti, stvarjen po boshji podobu; s' nebeskim oblazhiam zhišne nedolshnosti ga je vsigamogozhen, Stvarnik ogernil. Tako lepo oblezhen je bil boshji prijatelj, angeljov boshjih továršh, bil je njihove shlahte.

Nefrezhen shlovek je pa po pervim grehu svete nedolshnosti oblazhilo napravil, otemnela je krona stvarjenja, ni dopadil vezh Bogu svetimu, angeli so nad njim shalovali, oblazhiti se je sazhelo njemu nebo in semlja ternje roditi. Oblazhilo svete nedolshnosti je sebi ino vsim svojim otrokam sgubil. Oh, to je bila shalost!

Vsmileni Jesus nam je sgubleno oblazhilo nedolshnosti sopet sašlushil; vsakimu kristjanu! se per svetim kersti vnovizh poda. Tudi tebi, ljubi bratez! so ga duhovnik podali; ter so djali: „Ob-

1) Mat. 15, 19. 2) Gal. 5, 21. 3) Mat. 5, 8.

lezi belo oblazhilo nedolshnosti, katero bres made-sha pred soden stol nashiga Gospoda Jesusa Kristusa prinesli, de bosh imel vezhno shivljenje.“

Dokler mladenzh to oblazhilo svete nedolshnosti nosi, ino s' neframnim greham ne pomashe, je ljubej boshji, isvoljen bratej Jesufov, sin divize Marije, shlahen zvet svete katoljske zerkve, veselje angelov ino vsih poshtenih ljudi. Ni na sveti gorshi (lepshi) stvar, kakor mladénzh, ki nedolshno shivi!

Lépo se sveti sonze romeno na jasnim nebi, she lepshi se sveti oblizhje mladenzha nedolshniga v' zhifli svetlobi milosti boshje. Ljubesnivo je zhiflo jutro mládiga leta, kédar slata sarja bribe ino doline ogrinja, she ljubesnivshi je fantizh mlad v' nedolshnim jutri svojiga shivljenja, lepa nebeska rosha. „Oh, kako lép je zhif rod, ki se zhednosti sveti; njegov spomin je vezhen, kér per Bogu in per ljudéh hvalo ima.“ Tako sv. Duh govori. 1) „Sv. Kasimir, shlahen sin Poljskiga kralja, je hotel rajshi vmreti, kakor sveto nedolshnost sgubiti. „Rajshi smert, kakor greh!“ je bila njegova beseda.

Tri rezhi storijo na semlji isvolene ljubke boshje: stanovitnost muzhenike (marternike), nedolshnost mladenzhe, in spokornike ojsra pokora. — Trojno dušno oblazhilo se v' nebesih nar lepshi sveti: lepo ruzezhe muzhenikov, belo ko lilja zhiflih mladenzhov, ino pa sivo (plavo) s' folsami omito oblazhilo prave pokore. Ktero smed vsih tréh si ti shelish? — Oh, isvolji

1) Modrost. 4, 1.

si zhišto oblazhilo nedolshnosti: ono vezh veljá, ko blago vsiga sveta. Ino ali meni ne verjamesh, poslufhaj, kako se v' svetim písmi zhištof mladenzhov hvali. „Blagor jim, ki se nedolshno sadershijo, in po Gospodovi postavi shivijo;“ tako poje David, mosh po volji boshji 1) „Vse, kar je imenitniga ino zhestitlivga, ne velja toljko, kakor zhišta dúsha;“ govori moder mosh. 2)

„She lepshi vsmileni Jesus mladenzhov zhišto shivlenje pozhesti ino povisha. Marijo prezhišto devizo si je svojo mater isvolil; le v' njenim zhištim telesi je prebivati hotel. Isbrál si je svetiga Joshefa, mosha nedolshniga ino zhištiga sa svojiga varha ino rednika. Med apostelmi je svetiga Janesa nar bolij ljubil, ki ga je bila gola nedolshnost. Le sv. Janes je njemu na persih flonel, le njemu je svojo devishko mater Jesus na krishi isrozhil, ino nar vezhi skrivnosti boshjiga kraljestva je nedolshnimu Janesu on rasedel. Kjé je mladénzh, kateri bi ne sheljel biti po Janesovo Jesusov ljubej? — Tudi male otroke je vsmileni Jesus k' sebi klizal, jih objemal in blagoslovil (shegnal), dokler so bili nedolshni. „Devishstvo ino nedolshnost je shlahta angelska. Od kodi ona pride, nal Jesus sam vuzhi, ki pravi: „Tam v' nebesih le ne bojo shenili, ne moshili, ampak bojo, kakor angelzi.“ (Sv. Irinej.)

„Svet je sakonški stan, Jesus sam ga je posvetil: alj lepshi kakor sonze od lune je pred Bogam ino vsim pravizhnimi ljudmi zhišti (ledig) stan mladenzhov, ako se is prave ljubesni boshje

1) Pfalm. 118, 1. 2) Sir. 26, 20.

bres vřiga madesha varje. „So namrežh, govori Jesul, ki so řklenili sa kraljeřtva nebeřh-kiga del zhiřti fantje po devilřko ořtati.“ 1) Ravno po tem tudi řv. Pavl mladenzham pravi: „řhelim, de bi bili bres řkerbi. Kdor je bres shene, řkerbi sa to, kar je Gořpodoviga, kako bi Bogu dopadel, kdor je pa oshenjen, řkerbi sa to, kar je řvřtoviga, kako bi sheni dopadel, ino je rasdelen. Mėni tedaj, de je dobro zhlo-veku tako biti.“ 2)

Hozheřh řliřhati, kako vři kerřhanřki vu-zheniki řveto zhiřtoř řlovijo? „Kaj je drashji od zhiřtoři? vprařha řv. Bernard, ona řlori zhlo-veka angelja. Zhiřt zhlovek ino pa angel se řzer raslozhita, to de le po svelizhanji, ne po zhednořti. „řrezhnejřhi so zhiřti angeli, terdnejřhi v'zhednořti zhiřti mladenzhi. „řsama zhiřtoř pořsveti v'merlivim řhivlenji nevmeryozho velizhařt.“ „O zhiřtoř, govori řv. Jerėm, ti řerze rasveřelju-jeřa, ktero tebe imā, ti duřho k' nebeřhkim rezhem povsdigujeřh ino kakor rořha med du-řhōj ino truplam zvetiřh, ter vře domovanje s' řhlahtnim duham napolniřh. Le v' zhiřtořti se řveto lepota řvetnikov bres vřiga madesha.“ — „Kar řhe le mi v' prihodnořt bomo, vuzhi řv. Ziprijan, to řte řhe vi zhiřte duřhe sazheli biti; vi veli-zhařtvo vřtajenja řhe na tim řveto imate, ki bres pořvetnih (nezhiřtiř) miřel greřte řkos řvřt. Kėr zhiřti ořtanete, vi fantje nedolřhni, řte angeljam bořhjim podobni, vi řte kerřhanřke zėrkvė zvet.“ „Toljko zhiřti řtan mladenzhov od řakonřkiga

1) Mat. 19, 12. — 2) I. Kor. 7, 25.

vezh veljá, koljkor vezhi vrednost nebo od semlje ima, sklene sv. Krisostom; toljko imenitnejshi je, koljkor bolj popolnoma so angeli od ljudi.“

Kdo bi ne hvalil srezhe zhistiga mladenzha, ki vse svoje shive dni v' sveti zhistosti ostane? Njegov duh se povsdiguje na perutih svete poboshnosti vishi zhres sonze, mesenz in svesde k' svojmu Bogú. Njegovo serze veselo, bres vsih telesnih tesháv, je velizhasen sedesh nebeskiga kralja. Truplo nedolshniga mladenzha, zhisto in ljubesnivo ko jasno jutro, je shiv tempel svetiga Duha, v' katerim sam Bog prebiva. 1) Njegove noge szer po semlji hodijo, alj shivlenje njegovo je v' nebesih. „Zhisto nedolshno shivlenje je shiva podoba nebeskiga shivlenja.“ (Sv. Bernard.) Ljubi Jesus, shenia njegove zhiste dulhe v' njem shivi; Marjia deviza je mati njegova, ki sa - nj profi ino skerbi; angeli so zhistiga mladenzha svesti tovarshi; ki njega spremljajo po vsih njegovih potah; vsi boshji svetniki so njegovi prijateli, ki se nad njim veselijo. Ni se bati zhistimu mladenzhu hudobe, ki lasi po nozhi okolj; ne sovrashne roke po dnevi, ki nja salesuje; Gospód je njegov pastir, in zhe bi ravno moral jiti skos mrazhno dolino smerti, se lahko veseli, sakaj prelepa krona vezhniga shivlenja v' svetim raji she zhaka, njemu pripravljena. „Kdor se ne sheni (in zhist ostane), bo kakor angel boshji v' nebesih; 2) ino

1) I. Kor. 6, 19. — 2) Sv. Amhvosh.

kdor zhišto ljubi, bo prijatelj nebeskiga kralja.“ 1) „Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho slišalo, tudi ne serze zhloveshko obzhutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki njega ljubijo. 2) Kdo pa njega bolj svešto ljubiti more, kakor zhišto nedolšno serze, ki se Bogu s' vsem isrozihi?

Neisrezbeno nebeshko veselje zhištih duš sv. Janes popilhuje, rekozh: „Vidil sim Jagne (Jesufa) na gori, Sion (v' nebesih), ino s' njim ihtiri ino shtirdefet tavshent, kateri so imeli njegovo ime. — Ino glaf is nebéf, kateriga sim slišhal, je bil kakor teh, ki na arse pojó. Ino so peli, kakor novo pésem pred sedesham. — Ino nobeden ni mogel te pesmi péti, svunaj onih, ki so is semlje odkupleni. Ti so, ki niso bili s' shenstvami ognuseni; sakaj devize so “ 3) Zbištih mladenzhov devishko telo, prizha sv. Avgushtin, po tem, ko se bo v' prah ino pepel premenilo, ino v' temnim pokopi pozhilo, bo od mertvih isbudeno k' vezhnimu shivlenju vstalo; njih posvezheno telo bo lepshi od teléf v'ših drugih isvoljenih, ki niso te zhesti imeli. Njih zhaka posebno veselje, kateriga druge dušbe dosezhi ne morejo.“ Nar blishej boshjiga trona bojo v' nebesih.

Ni tedaj lepshi stvarni na sveti, ne shlahneji rezhi pred Bogam, ne pred pravizhnimi ljudmi, kakor mladenzha nedolšno zhišto serzé. Lepshi ko sonze se sveti belo oblazhilo zhište nedolšnosti; ono bo otèmnelo, zhišta

1) Prip. 22, 11. 2) I. Kor. 2, 9.

3) ,Skriiv. 14, 1 — 4.

nedolshnost se bode svetila vékomaj. Ni vezhi frezhe pod fonzam, kakor shiveti v' vedni zhi-
fosti, pa tudi prijétnihiga daru mladenzh Bogu
nima prinešti, kakor zhišto deviško shivljenje.

Vlako drago blago se mora dobro varvati,
de se ne sgrabí. Sa koljkor vezh sveta zhišto
velja, sa toljkor vezh hudih sovrashnikov imá,
kteri njo jifhejo mladenzhu satreti. Tudi ôse ino
sovrashni sérsheni se nar shláhtnejshiga sadú nar
rajshi lotijo. Od takih dušbnih tolovajev govori
sv. Peter, de okolj hodijo, kakor rajovezh lev,
ter jifhejo, kogar bi posherli. Potreba nam je
tresnim biti, zhuti ino jim terdno soperstati. 1)
Velik saklad (shaz) pravi sv. Pavl, nôsim, pa
v' slabih perštenih posodah. 2) Pôt náshiga zha-
niga shivljenja je poln nevarnih spotik ino glo-
bokih prepadov. Mladénzh, ki se dobro ne varje,
se lahko spotekne, v' jamo pregrehe pade, ino
rahlo posodvo zhišiga serza potruple; glash pa,
ki se enkrat vbije, nikdar vezh zel ne bo.
Rastergana suknja se lzer okerpa (ofhije), pa
zela ino nova ni vezh; ravno tako dušbno ob-
lazzhilo svete zhišosti, ako se enkrat ofkruni.

Oh, koljka sbalost — koljka nefrezha je sa
mladenzha, ki v' greh sapelján nedolshnost sgu-
bi, in svete zhišosti lepo oblazzhilo rasterga!
Kako majhno je shtevilo odrashnih mladenzhev,
ki bi she tako frezhni bili, po poti nedolshnosti
hodili, ino pribhli s' nebeshkim venzam (kren-
zam) fantištva v' vezhno shivljenje! — „Shro-

1) I. Petr. 5, 8 — 9. 2) II. Kor. 4, 7.

ka je zesta, ktera v' pogublenje peljá, ino veliko jih je, kteri po nji hodijo. Oh, preljubi moj mladi brate! šhroke zeste rasvujsdániga shivlenja, pa gotoviga pegublenja, varji se!

Sedem štrupnih kazh

ki so mladenzham posebno nevarne.

Sa potam pòsvètniga shivlenja veliko pisanih (prishanih, rajdastih) kazh preshi (lesbi), ino pod roshnim gèrmam sapeliviga veselja mladenzhev zhaka. Kdor se eni elj drugej kazhi perblisha, njega nevsmileno pikne, ter mu s' svojim pregrešnim štrupam pamet omami, ino serze toljko rani, de zelo teshko kdaj vezh osdravi.

1. Perva štrupna kazha v' tebi spi, ino se pregrešno poshelenje sove (imennje). Isvirn alj poerban greh nje je vlakimu zhloveku v' serze safádil; pa ona nam shkodvati ne more, zhe nje sami ne sbudimo, tudi nje drugim škos pohujšhanje isbuditi ne damo. Kakor hitro se pa hudo poshelenje v' naš sbudi, škos sovrashno pohujšhanje oshivi, je ravno te pregrešen nagon nar štrahneji sovrashnik mladenzhu. „Vfaki je škufhan, od svojiga poshelenja vlezhen ino vablen. Poshelenje, po tem ko spozhne, porodi greh, greh pa kedar se štori,

porodi (mert.“ 1) — Ne posheljúj pregreshnih rezhi, ino jih ne premishlúj; vsake nespodobne misli se hitro isnebi. Iskra se lahko pogasi, dokler sbe v' perhalzi pozbiva; alj gorje je ogenj strahvati, ako se rasgori ino na veter pride. Le serze zhisto ohrani, tako bo zhisto tudi tvoje teló.

2. Druga strupna kazha, ki mladenzham nedolshnost vmori, je nesramna jigrazha otrok na pashi alj domá, na poti alj pod strehoj, v' kakim koti alj na postelji, toljko nevarna, de veliko shtevilo mladenzhev skos njo svojo zhistost sgubi, sdravje oslabi ino shivljenje prikrajšba. Na dushi ino trupli ona vse tajste nesrezhne stori, ki ne posluhajo svoje vesti, ktera jih svari pred tim grosovitnim greham. Ako me barash, kako se imenuje, ti po slovensko povedat' ne vem, sakaj to je mutasti greh, kteri se po besedah svetiga Pavla med nami ne imenuj. In zhe me prashash, kaj je? tebi pokazat' ne smém, sakaj le pogledat' kaj tako ostúdniga lahko nadolshnost vmori, kakor blisk, ki is jasniga vdari. Le samo to, ljubi moj fantizh, prosim te sa boshjo voljo, varji se, de tebe kdo kaj tako nesramniga ne navuzhí, de se skrivshi ne pregreshish! —

Ne nori s' gerdimi otrozmi, ki na pashi goli létajo alj se nagi koplejo: ne zhazhaj (igraj) s' takimi, ki se v' kote skrivajo, ino nesramne rezhi kashejo, alj pa v' postelji pod odejoj tebe

1) ,Sv. Jak. 1, 14 — 15.

per miru ne pustijo. Ne izlazhi se v' prizho drugih do goliga, ne kaj storiti; zhe'ar bi te bilo pred Bogam strah, alj pa fram, ako bi starishi alj drugi poshteni ljudjé prishli, ino videli. Bog te vidi, Bog vse vé ino ojtro shibo v' roki ima, ki bo tilte otroke kervavo tepel, kateri delajo gerde rezhi, ino pravijo: „Saj me nihzher ne vidi? Krog mene je vse temno, stene me sakrivajo ino nobeden me ne gleda; koga bi se bal? Taki ne pomisli, de so boshje ozhi neisrezhenkrat svetlejsi ko sonze, ter gledajo na vsako zhloveshko djanje ino v' nar skrivnejshi kote zhloveshkih ferz. Taki bo popaden, kedar se njemu bo nar manj sdelo.“ 1) Angel varh tudi vidi, ino se milo joka, kedar otrozi kaj nesramniga delajo.

Zhe si she pa kaj takiga storil, de te ferze boli, kedar na Boga smilish, in te skerbi, ali bi bilo greh? le hitro povéj spovedniku, alj vuzheniku, alj pa ozhetu ino materi, katerih nar raji imash. Lehko, de je strashen mutasti greh, ki v' nebo vpije, ino ravno sa to tebi strah dela. — Oj ne stori nikdar kaj takiga, zhesar bi te strah bilo ino bi ne vedel, ali je greh alj pa ne. Ako ne povésh, kar si storil, bo'sh nesrezhen.

3. Tretja strupna kazha, je mladenzha vsaka nesramna, klafarska beseda, ki nedolshno ferze vmori. — Kedar zhloveka strupna shivad pikne, ga po zelim shivoti neka vrozhina obleti, ino hitro mu sazhe slabo priha-

1) ,Sir. 23, 25. —

jati; ravno tako tebe, mladénzh, tudi rjavza (rudezhiza) oblije, kedar kaj neframniga flišh, dokler she nedolshno shivish. Gerda beseda tvoje serze rani, in tvoja vést tebe svari, de si v' nevarnosti. Sa to se pravi, de tud' beseda zhloveka vbije; in sv. Duh govori: „Vezh je íkos jesik pogublenih, kakor íkos mezh pomorjenih.“ 1)

Ne poslušhaj neframnih gerduhov, naj she marnvajo tiho alj na glal. „Njih gerlo je, kakor odperta mertvashka jama; 2) njih jesiki so strupni shalizi (sheve) ravno tiste lashnive kazhe, ki je perve ítarishhe v' greh sapeljala. Kdor se njih íkerbno ne varje, bo sapeljan; hitro bo vmerla njegova nedolshnost.

Ne daj pa tudi Bog, de bí ti kedaj kaj takiga marnval, kar bi polhteno ne bilo. „Povém vam, pravi Jesus, de sa vsako prasno besedo, ktero bojo ljudje govorili, bojo sodni dan odgovor dajali; 3) kaj she le bo sa gerdih pogovorov del! — Gorjéj vsakimu, ki s' ívojim neframnim jesikam kako nedolshno dúsho pohujsha! Bolje bi mu bilo, de bi se mu obesil mlínski kamen na vrat, in se potopil v' globozhino morja. 4)

Polhten mladénzh, sv. Bernardin, je nezhe-marno govorjenje toljko sovrashil, de se v' prizho nja kaj nespodobniga siniti nikdo podítupil ni. Ako so njegovi maloprídni tovarshi

1) Sir. 28, 22. — 2) Pfalm. 5, 11 — 3) Mat. 12, 36. — 4) Mat, 18, 6.

kaj nespodobniga vganjali, ino sagledali, de on pride, hitro so hénjali, ter so djali: „Tiho, fantjé! Bernardin pride.“ — To je lepo!

4. „Shterta sapeliva kazha je mladenzham vsaka klafaríka pésem, ki se po dobrih voljah prepeva. Slo lahko se mladénzh takih pésem navuzhi, pa tudi dni in nozhi njemu po tem na misel hodijo, de jih sam pôje inu s' njimi nezhisti greh sam tebí ino drugim budi. Nesramno peti slishimo mladenzhe na deli ino doma; v' taberni kakor na palhi; po petji pa tudi sposnamo, alj so zhistiga alj nezhistiga serza. „Saj se tudi ptiza le po petji posná. Mladenzh, ki rad pleperze pôje, in njih (he rajshi poslusha, zhistiga serza ne bo. „Zhesar je polno serzé, tud' is vust vré. 1)

Ti rezhesh, pesem je lepa, visha vesela; kaj bi take pesmi ne pél? — Tudi ptizhar sladko pôje, kedar ptize lovi ino jim sanke nastavlja. Ptizhiza, ki sa njegovim pétjam leti, se hitro vlovi, ino ptizhar (tizhjak) ji vrat savije. Ravno tako mladenzhe pekleníki sovrashnik s' nespodobnim petjam na svoje limanze vabi. Prepevaj le, fantizh mlad, dokler nedolshno shivish; saj tudi angeli boshji s' tebo pojó, in sv. Pavl kristiane opomina, naj pojó hvalne ino duhovne pesmi s' veselim serzam Boga; 2) alj tvoje pesme naj bojo poshtene; v' nebesih narejene, ne v' peklenkim bresdni; naj bo hvalen Bog, ino veseli angeli boshji, ne pa blishen

1) Mat. 12, 34. — 2) I. Kol. 3, 16.

pohujšhan ino ti sapelján. Zhifta voda le is zhifiga fludenza isvira; le is zhifiga serza poshtene pelme tekò.

5. Peta šrupna kazha so vsake sapelive bukve (knige), v katerih se nesramne, škodlive in prepovédane rezhi beró. Ne verjamí, de bi vse gotova rešniza bila, kar v' sapelivih bukvah natifnenga berésh. Kakor hudobez po sveti svoje pomagavze imá, ki mu ljudi sape-ljujejo, kar sam storíti ne more, tako ima tudi svoje pilarje, ktiri sa njega pišhejo, in dušhen shivesh po sveti prodájajo, ki je s' duhovnim šrupam nameshan. Posebno je nemškkih bukv sapelivih filo veliko.

Dobre, svete bukve so res velika dobrota boshja. Kokor frezhen je, kdor ima svefiga prijatla, tako frezhen je, kdor lepo brati sua. Svoje lepe bukve lahko vsaki zhas v' roke vsemesh, se rasveselišh lepíh rezhi, in ohladísh, svoje shaloftno serze. Pa kakor naš sapeliv prijatelj lahko ogoljšá, v' zhasno ino vezhno nesrezho potifne, ako se njemu v' roke damo, ravno tako naš škodlive bukve ošlepíjo, v' smote, v' hudobije, v' zhasno ino vozno nesrezho spravíjo. Torej je škerbna mati, sveta katolšhka zérkev, sapelive bukve brati pod velikim greham prepovédala.

Ljubi mladénzh! zhe hozhešh poshten ino frezhen biti, ne jemli vsakíh bukv v' roke, ki se tebi ponujajo. Ni vse sdravo ne, kar ljudjé hvalíjo. Prej de kake nove alj pa tebi nesnane knige berešh, pokashi jih pametnim vuzhenikam,

poshtenim staršbam alj spovednikam, de is njih strupa poprej ne savshijesh, kakor bukve spoznash. Le po malim in varno beri, de ti branje škodvalo ne bo. Prevezh ješti shelodez ollabi, prevezh mnogoterih bukuv brati ollabi pamet alj njo zelo smesha. Ismed prijatelov šo si le éniga praviga isvôli, ki je po volji boshji, ino dershi se tega svestó; ravno to tebi tudi od bukuv povém.

6. ,Shešta nevarna kazha je mladenzhu vsaka sapejiva shenška, ki se spodobno ne nosi, moshkim nastavlja ino dopasti sheli. Nesramni shenški spol je moshkimu spolu narhuji sovrashnik, zhe se ga svesto ne varje; in kar peklenšek storiti ne mere, to sapeливо shenstvo stori. Bogabojezh David, mosh po volji boshji, je sa shenstva del preshestnik ino zhlovekomor postál ,Salomona, nar modrejshiga kralja, šo sapelive shenške toljko omotile, de je posabil svojiga Boga ino malike zhestil. Junalhkiga ,Samsona, ki je leva sadavil, s' oflovo zhelustjo tavshente sovrashnikov pobil, zele mestne vrata sadel ino verh hriba sanesil, je Dalila, golufna shenška svesala, de šo ga sovrashniki oflepili, med katerimi je shalostno konzhal. Ravno tako délajo she dan donalhni sapeliveke s' sapeljanimi fantmi ino moshmi. Koljko jih sa shenških del ob pamet pride, koljko jih poshtenje in tudi shivljenje sgubi! Oj pošluhaj satorej, kaj te sveti Duh vuzhi: „Vino ino shenške storijo, de modri odpadejo; ino sastopni sanizhlivi postánejo Ne dajaj shenstvu

oblasti zhres se, de v' framoto ne pridešh. Ne ogleđaj se po neframni shenški, de v' nje saderge (mreshe) ne padešh. Ne imej drushbe s' plešavko, tudi nje ne poslušaj, de se škos njeno sladko petje ne pogubišh. Ne gledaj mladenzhize, de te nje lepota kjé ne pohujšha. — Odverni svoj obras od nalishpane shenške ino ne sijaj po ptuji lepoti. Savolj shenške lepote se je njih veliko pogubilo, ino is nje se posheleenje kakor ogenj vnema.¹⁾ — Ako mladénzh pošhten ino frezhen biti shelišh, slušhaj, kar te sa Boga svetiga profim:

Varvaj svojih ozhi, ino ne gledaj po shenskim spolu! Kakor blisk zhloveka vezhdel vmori, kteriga sadene, rávno tako vmori neframén pogléd nedolshnost mladiga serza. Zhlovek sazherni, v' kteriga vdari: in velik smrad šrela napravi, tudi sveto zhiftoš neframno oko sátemni, ino gerdobo nezhistosti med moshkim ino shenskami vnema. — Ne rekaj, de si framoshliviga serza, ako imásh neframoshlive ozhi; neframno okó osnanuje neframno serze. (,Sv. Avgušhtin.) „S' svojimi ozhmi sim saveso naredil, pravi bogabojezh Job, de bi zelo ne mišlil na kako shenško; sakaj kakoshen del bi Bog v' meni imel, ino kakóv delesh vsigamogozhni?“²⁾ Ravno tako šlori tudi ti, zhe hozhešh pošhten oštati.

Varji svojiga jesika, de se v' besedi s' shenskim spolam ne pregrušhišh. Kdor se s' shenštvam rad pogovarja, in bres potrebe v' sa-

1) ,Sir. 9, 3 - 9. — 2) Job. 31, 1 - 2.

moti s' njimi kvantá, on s' nezhistóšjò barantá ino bo hitro svoje serze predál. S' shénšvam nesramno govoriti ino pa dušno vbíti je vse eno; sa to pravi sv. Pavl, de se kaj takiga she imenovati med kristjani ne smé. 1) — Kdor deklizham sapeljive obljube dela, si teshek kamen na svojo vest navali, ino ne vé, kdaj si ga bode odvalil. 2)

1) Ef. 5, 3. — 2) Na Nemškim je bogatiga shupana sin, Konrad, sa Rosaljkoy hodil; ki je bila pošhtena hzhèr vbogiga teshaka (taverharja), ino ji je obetal njo vseti. Ona se mu brani, kèr bogati štarifšhi dovolili ne bojo, de bi tako srotizo vsel. Mladenzh pa roko k' nebesam povsdigne, ino ji perse she rekozh: „Rosaljka! alj kdaj tebe sapustim, in kako drugo vsemem, naj moje kosti nikdar ne sperhnijo; kóšt se naj kosti dershi, ino jes per mertvih pokoja ne najdem.“ Sapeljal je vbogo dékelzo, pa jó tudi hitro posabil. Bogato hzhèr imenitniga kmeta je vsel, vbogo Rosaljko pa v' framòti ino revšhini sapustil — Konradú se je nekoljko zhafa dobro godilo, alj v' serzi ga je le zherv grisel, de je Rosaljko sapeljal. V' kratkih letah ga je smert pobrala. — Ofemnajš let po tèm je bila Rosaljka na neki goštiji (ohzeti). Dobrovoljzi so si sa kratek zhaf vse to ismišhlali. Nekimu noroglavzu na misel pride, de prvi, kteriga veršla sadene, mora v' kostenjak (karnar) jiti, ino kosteniga mosha v' hišho

Varûj svojih vufhél, ino sapeliviga govorjenja alj goljufniga petja nikar ne poslu-

prinesli. Bile se namrezn zele kosti, ki so njih pogrebniki iskopali, ino v' kostenjak postavili, kër so se terdno skupuj dershale. — Igra sadene nekiga terdniga korenjaka, ki hozhe pokasati, de ga ni strah. Hitro v' kostenjak tezhe, ino kostèniga môsha v' hisho prinese, ter ga v' sredo med dobrovoljze postavi. „Strah ino grosa vse obleti. — Gospodar med svate stopi, ino jih ojstro posvari, rèkozh: „Ni prav, de tiga fromaka v' pokoji ne pustite. Zhe so ravno le suhe kosti, Bog vé, kako se njegovi dushi godi. V sak naj satorej kostniku roko podá, ga sa same-ro prosi, ino en ózhe nash sa njega pomoli.“ „Svátjè vbôgajo, in kostenimu moshu defno podajo. Kedar pa verstu na Rosaljko pride, se sazgne braniti ino bledeti. Barajo njo, zhe ga posna? Ona pravi, de se ji snan dôsdeva, sgrabi posiloma kosteno roko ino rezhe: „Konrad, jes ti odpustim.“ Ko bi trenil na to besedo kosti raspadejo — Kedar si svatjè od strahu odèhnejo, jim Rosaljka pove, kaj ji je bil Konrad prisegel, dopolnil pa ne. Gosposka, ki je to svédela, je sapovédala, sopet kosti pokopati. — Gorjej sapelivzam, ki fladke obljuje delajo, pa njih dopolniti nozhejo alj ne morejo! Solse sapeljane nedólshnosti v' nebo vpijejo. (Aus dem Aufmerksamem. Grätz 1834. No. 130.)

shaj. Veliko je shenskihga spola, ki nalafh prav
 sladko govorijo, alj pa prav mizhno pôlejejo,
 mladenzhe v' svojo mreshe spraviti. Kdor jim
 rad vshesa nastavlja, sam sebi sanke naprav-
 lja, kterih posnéj rastérgati premogel ne bo.
 „Ne imej drushbe s' pevkó, tudi nje ne poslu-
 shaj; de škos njeno sladko pétje se ne sgubilh. 1)
 Nezhiftnize usta so kakor fatovje, is kteriga se
 med zedi! ino nje gerlo je glajlhi ko olje; alj
 poslednizh je kakor pelin in kakor na oba kraja
 brushen mezh.“ 2) „Sv. Shtanislaj je omedlel,
 ako je kako nesramno besedo saflifhal; sa to so
 njegov Ozhe morli ljudi profiti, naj vprizho
 njega ne sinejo nespodobniga kaj. Zhe ravno
 ti savólj ostudnih marnov ne omedlih, bo omed-
 lela nedólshnost tvojiga serza, ako pred kla-
 fanjam ne beshifh.

Varji svojih nog, de sa njimi hodil ne
 bosh. „Moj sin! poslušhaj me, in ne odstopi
 besedi mojih ust; opomina sv. Duh. Odverni
 svojo pot dalezh ad nesramnize, ino ne blishaj
 se duram njene hifhe. — Nje noge grejo v'
 smert ino nje stopinje peljajo v' pekel.“ 3) Kdor
 po dné sa shenskim spolam lasi, she zhres ko-
 leno v' nezhišofiti gasi ino bo škorej v' blato
 sagresnil. Kdor po nozhi sa njim hodi, njega
 she vodi peklenški smotnjavez, ino ga v' svoji
 flushbi imá. Vsi voglarji ino vesòvavzi, vla-
 zbugarji ino ponozhniki so zherni urani alj kro-
 karji peklenškiga bresdna, pravi vbijavzi ne-

1) Sirah. 9, 4. 2) Prip. 5, 3. 3) Prip. 5, 7-8, 5.

dolshnih dušh. Vſaka nozh imá ſvojo mozh.
 „Moj ſin! ako te bojo greſhnikſi prilisneno vabili,
 ne vdaj ſe njim. Ako porezhejo: Pojdi s' nami! ne
 hodi s' njimi, dershi nasaj ſvoje noge od njihovih
 ſtes. Njihove noge v' hudo tekò.“ 1)

Varji ſvojih rok, ino ne dotekni ſe
 prepovedanih krajov. Nesramno ſeganje duſho
 vmori. Kdo bo ogenj v' ſtreho noſil, ino pogorel
 ne bo? Kdor ſe s' ſhenſkim ſpolam pezha, perſtane
 daja, perſtane jemlje, dokler v' poſhtenih ſarokih
 ni, ſe bo hitro ſgubil; vſi taki dæri ino vſe take
 ſkrivne rezhi ſo nevarna smota ſa mlade ljudi.
 „Tak neſpameten mladénzh je kakor vol, ki bo
 v' meſnizo pelján, ino kakor jagne, katero ſkazhe,
 ter ne vé, de ſe k' veſanju vlezhe, dokler puſhiza
 njegove jetre preſune; ravno kaker ptiza, ki v'
 ſaderge hiti, ino ne vé, de ji ſa ſhivljenje gré.
 Doſti jih je, ktire je ſapelivka ranila ino poderla,
 tudi nar mozhoejſhe je ona vmorila. Njena hiſha
 je pot k' peclu, ki peljá v' ſmertno globozhino.“
 Tako ſv. Duh govori. 2) Mladénzh, Bog ne daj
 kaj toljko hudiga! Varvati ſe je lahko, odvaditi
 gorjé. Jame ſe lahko ſogneſh, alj zhe v' jamo
 padeſh, ne véſh, kako boſh is nje priſhel.
 „Jes vam povém, pravi Jeſuf de vſak, kteri
 ſheno pogleda, de jo poſheli, je ſhe preſheſtval
 s' njo v' ſvojim ſerzi.“ 3) Le kdor ſe máliga varje,
 ſe v' velikim pregreſhil ne bo. Vſe kerſhanſke
 doklize ino devize naj ti bojo enako nesna-

1) Prip. 1, 10, 2) Prip 7, 22 - 27. 3) Mat. 5, 28.

ne, alj pa enako spofhtovane. Ti nisi svetejšhi ko David, nisi modrejshi ko ,Salomon, tud ne mozhnejshi ko ,Samson. Ne posabi, de je shenska bila, ki je pérviga prebivavza is raja ispodila. 1)

7. ,Sedma nevarna kazha je vsaka mozna pijazha, naj bo she vino, shganje alj ol. Lehko se pijanz biti navadish; teshko odvadish. Sa to pravijo: Pijanz se preoberne, kedar se v' jamo sverne. — Shganjiza, pa tudi druga sladzhiza je mladenzham prav shivi strup. Kar prerado po gerli tezhe, rado tega smertno opezhe, ki se prevezh piti navadi. „Mlazenche opominaj, naj bojo tresni;“ (v. Pavl veli. 2) Ne vpijanite se s' vinam, is kateriga pride nezhistost.“ 3) Vino bres potrebe piti se pravi na nezhist ogenj derva nositi. „V' pijanshini se zhistost potopi.“ 4)

Zhlovek v' pijanosti stori, kar je tresniga misliti strah „Kdo se prepira ino kervavo tepe? kdo jezhi ino sdihuje? kdo ima satekle ozhi? Kaj ne tifti: ki so vedno per vini, ino si prisadévajo bokale prasniti. — Tvoje ozhi bojo po ptujih shenah gledale, in tvoje serze bo govorilo hudobne rezhi. Podoben bo sh enimu, ki v' fredi morja spi; ino je veslo sgubil.“ 5) Sa to sapelivzi nar rajshi piti kupújejo, kedar nedolsbne v' greh sapeljujejo. Tudi muham se

1) ,Sv. Jeronim mladenzhu Nepozjanu. — 2) Tit. 2, 6. — 3) Efes. 3, 18. — 4) ,Sv. Avgufhtin. 5) Prip. 23, 29.

strupna sladka pijazha nastavlja, de jih omóti ino vgonobi. Kakor muhe pijanzi ino pijanke padajo v' greh.

Pijanost ino nezhistost ste si dve sestri is pekla domâ; mladenzha sdivjate, ki se njima podá. — Kakor stekli pfi po svojih potah létajo, grisejo in s' svojim strupam morijo, zele okoljze v' nefrezho in vfo deshelo v' strah pripravijo, ravno tako déljajo rasvujsdani mladenzhi, ki od pjenzhovanja alj pa preshestvanja sdivjajo. Joj mu, kdor se takim pridrushí; sguibil bo dušho ino teló. „Stekel peš nima nikdar pokoja ino se vode ko smerti boji; tudi pjanzi niso per miri, dokler kaj morejo. De so sdivjali, se jim ozhitno po oblizhji posna. „Steklíga pfa se mora od dalezh sogniti, in fkerbno sapreti vrata pred njim; ravno tako se je potreba rasvujsdaniga zhloveka varvati, de zele soseske pohujšhal ne bo. „Bolje bi takímu bilo, de bi se mu obetil mlínski kamen na vrat (gerlo) in bi se v' globozhino morja potopil.“ 1)

Oh mladénzh, zhe kedaj frezhen biti shelsh, varúj se pjánosti, varúj nezhistosti; shivi tresno ino polhteno, nosi se pametno ino spodobno, de bosh ljubej boshji ino vsih poshtenih ljudi, krona starishov, hvala shlahte, svoje sare zhast, frezha domazhe deshele, ino veselje svetih nebéf. — Ako pregrehi le perst pokashesh, te bo sa zelo roko prijela.

1) Mat. 18, 6.

,Shtiri spotike mladenzham posebno shkodlive.

Kdor hozhe frezhno svoj pot hoditi, se ne smé spotikati ino muditi; sogniti se mora vsakiga kamena, ki njemu na poti leshi. Varji se tudi ti vlake navade, ki te lahko okrade na premóshènji alj poshtenji, ino sa tebe lepa ni. Veliko takih prasnih, shkodljivih pervád ino slabih shég sedajni mladenzhi imajo, ter se zlo s' njimi bahajo. Ne spotikaj se nad njimi, ino se varji posebno shtirih spotik, na kterih se toljko mladénzhev spotekne.

1. Varji se slabe tovarshije, ki mladenzham poshtenje jemle, ino krade dobro imé. „Kdor se smole dotekne, se osmoli, ino kdor se s' prevsetnim pezha, bo prevsetin.“ 1) S sveti-mi bosh svet, nedolshen s' nedolshnimi; s' zhi-ftimi zhišt, s' hudobnimi hudoben. Kdor se po sebi posnati ne da, se lahko po svojih tovarshih sposná; kar si je podobniga, se ima rado.

Mladénzh, ti bosh frezhal po sveti takih veliko, ki bojo vse drugazh govorili, kakor so tebe tvoja ljuba mati vuzhili, alj tvoj škerben ozhe tebi povedali. Oh ljubi brate! samashi pred njimi vushesa, in ne poslušhaj jih. Kar peklenški sov-rashnik sam storiti ne more, po sapelivih tovar-

1) ,Sir. 13, 1.

skih stori. Sa to naš vsmileni Jesus svari: „Varujte se lashnivih prerokov, kateri pridejo k' vam v' ovzhjih oblazhilih, snotraj so pa sgrabivi volkovi! Po njih sadu jih bote sposnali.“ 1)

De se bošh mogel slabih tovaršhev varvati, jih morash po govorjenji sposnati. Zhefar je polno serze, to jim tudi is ušt vrê. Kdor rad nesramno govori, tudi v' serzu ni zhift. — Lehko jih posnash po njihovi noshi. Kdor glavo viloko nosi, po navadi malo veljá. — Posnash jih lahko po dobri volji, kako se védejo in sadershijo. Kdor se Boga ne boji, ne spolhtuje boshjih rezhi, svojo gospolko sanizhuje, je gotovi hudobez. Kdor s' takim potegne, svojo duho predá. 2) — Oh kaljko sa-

-
- 1) Mat. 7, 15. — 2) V' nekim mesti na jutro-
vim je sv. Janes Evangelist verliga mladenzha
vgledal, ki s'he ni keršhen bil. De bi Boga
svestiga slushavnika pridobil, sv. Janes mla-
denzha shkofu tistiga kraja isrozhi, rekozh:
„Tiga mladenzha ti sporozhim, de sa nja
svesto skerbish; zela sofeska ino Kristus sta
moja prizha.“ „Shkof mladenzha v' svojo hi-
sho vseme, kakor sa svojiga sina sa - nj skerbi.
Pridno ga vuzhi keršhanskiga nauka, in ker
se je hitro svuzhil ine lepo sadershal, je
bil keršhen, ino je sveto birno prijel. „Stari
shkof, predober ozhe, mladenzhu prevêliko
svojvolje da ino se prevezh na - nj sanese. —
Mlardenzh sazhne sam svoj biti, v' flabe to-
varshije hoditi, in s' rasujedanimi mladenzhi

lih mladenzhov je sapustilo ozhetovo hišo sdrav-
vih ino veselih, kakor lepo seleno drevó; v'

snaniti se, ki so ga v' hudo sapeljali. — Pri-
vadli so ga dobrò jesti ino piti, pa nizeh dè-
lati; po dnè spati po nozhi se okolj vlazhiti.
In ker niso kaj vezh shiveti imeli, sazhnò
goljfatì, krašì ino ròpati, ter so se med sebo
v' tatinsko derhal sdrushili. Mladènz h ne
poslušha vezh svoje vesti ne svojiga vuzhe-
nika; kakor isdivjan konj bres vujsde po
šhroki zèsti pogublenja leti. Med vsèmi to-
varšhi hozhe on nar hujšhi biti; sa to ga
svojiga poglavarja pošlavijo. Tako je bil
blagi mladènz škos flabe tovaršhe lenùh,
potèpuh, tat, ljudomòrz, in grosovitnih to-
lovajov glava.

Prigodilo se je, de sv. Janes v' nekih
letih spet v' tisto mèsto pride. Po opravili
rezhe štarimu škòfu: „Odrajtaj nama savu-
pano blago, ki sva ga tebi jes ino Kristuf is-
rozhila;“ „Škof premišluje, kaj sv. Janes
hozhe; alj poprèj ko se szhajma (raskopèti)
ga spet zhaštitliv apostol ogovori: „Mladen-
zha hozhem; dušho svojiga brata;“ „Star
mosh od shalosti sajoka rekozh: „„Vmerl
je““ „Kako je vmerl?“ se Janes savseme.
„„Odmerl je vsimu dobrimu,““ shalostno
šhhof odgovori; „tam v' uni gori je tolo-
vajov poglavar.“ „Sv. Janes ves shalosten
svoje oblazhila preterga, in milo sajoka,
rekozh: „Salimu varhu sim dušho svojiga

kratkih letah so prifihli vsi sapeljani ino sdélani sopet domo; in niso drusiga prinесли, kakor nekoljko novih smot in sapelivih sheg, smerdlivo

brata sporozhil! Le hitro mi dajte konja in pa zhloveka, naj me tje pelja.“ V' diri apostoljski starzhek med tolovaje prijaha (prijesdi) ino jim rezhe, naj ga k' poglavarju peljajo. Tolovajov glava ga ves v' oroshji prizhaka, alj ko hitro ljubesnivga Janesa sposna, se v' bége poda. „Sv. Janes, de ravno star ino slab, sa njim dirja, ino klizhe na ves glas rekôzh: „Moj sin! sakaj beshifh pred svojim ozhétam? Vsmili se mojiga truda, nikar se ne boj! Tvoje svelizhanje she ni samujeno. Jes hozhem sa tebe odgovor dati, tudi vmreti, kakor je vmerl Jesus sa nas. Postoj! Jesus me k' tebi poshle.“ — Na to mladenzh ostermi, oberne v' semljo svoje ozhi, oroshje od sebe saluzha, milo sajoka, ino objame svetiga Janesa, ki ga je dofhel. — Ves vjokan rasbojnik pred svetim Janesam stoji, in svojo desno sakriva, s' kateroj je toljkokrat kri prelival. „Sv. Janes pa sa njo prime, in njo poljubi, ki je bilo s' vrozhimi solsami prave pokore oblita. „Spet ga nasaj pelja, s' njim moli ino se posti, dokler se ves poboljshta. Toljko sveto je po tem shivel, de ga je sv. Janes med zerkvene flushavnike vsel. — Kar slaba tovarshija pohujsha, le ojstra pokora poboljshta.

ſapo ino pa gnilo telò. Taka ſe takim godi, ki ſe hudobnih tovarſhev ne várjejo. „Slaba tovarſhija je nedolſhnoſti morija. — Ako svèth, de v' kakim kraji radi jigrájo alj ſhpilajo, ne hodi bliſo ino ne vſedi ſe k' njim. Taki ſofedje, ki te jigrat ſpravljajo, nozhejo tebe, ampak tvoj dnar. Vſelej pojdelh vboshnej od hiſhe, kakor ſi k' hiſhi priſhel. Ako zhujelh, de v' kaki taberni (kerzhmi) kratkozhaſne (luſhne) dekleta imajo, ſhe memo ne hodi, de njih ſepeliviga pétja ſliſhal ne boſh. One ſo tiſte morſke goſpodizhne, od katerih ſe perpoveduje, de ſo s' ſvojim petjam mornarje omòtile, in ſapeljane raſtérgale. Zhe vidih, de per kaki hiſhi drushina nobeniga ſtrahú nima, de je goſpodár ſam malo prida, in goſpodinja nizh boljſhi ni, beſhi is take hiſhe kakor is ſhive „Sodome, de ſe ne pogubiſh! Take nepoſhtene hiſhe ſo pòklenſke vrata. Taki doma zhi ſo zhloveka nar hujſhi ſovraſbniki. Kdor nevarſhino ljubi, bo v' tajſti pòkonzhan.“ 1)

2. Varvaj ſe jigre (ſhpila), poſebno dokler ſi mlad, do ne boſh ſebi ne drugim tat, ino na ſvjo ſtaròſt berázh. Kdor veliko duarjev ima lahko ſa kratek zhaſ jigrá; priden mladenzh pa nima ſpravljati duarjev ne zhaſa. Vſak krajzar, ki ga v' jigri ſgubiſh, ja kerváv dnar, in v' nebo vpije, ker ga ſam ſebi, alj pa ſvojim ſtarilham vſemeſh, ter ſe v' ſedmi boſhji ſapovedi pregreſhiſh, ktira pravi: „Ne kradi!“ Ako pa s' jigro kaj pridobiti ſhelih, ſe

1) ,Sir. 3, 27. —

zhres deseto sapoved pregreshih, ki prepové posheljeti blaga svojiga blishniga. Malo malokdaj prav pametni mosbjé bres greha jigrajo; mladenzhi ino poredni ljudjé pa vselej grehijo. Per jigri se navnzhih legati ino goljfatí, se navadih preklinjati in savesvati (sdajati), de naf Bog varji! 1) S' kobrami (vurflami) jih veliko premoshenje sapravi, vos ino konje sakvartá, in kedar she vezh ne gleshta, she svojo dusho verh poslavi, ter se v' goljsijo alj tatvino podá. Boljsi je nikdar kvart posnati, kakor se tako dalezh sapeljati; alj kako lahko je to! V' malim se sazhe, v' velikim nehá. — Tudi trinogi so pod krisham jigrali, kedar je Kristuf na krishi vmiral; saftonj je tekla sa bresdushne jigravze nja presveta refhoja kri. Oh, de bi sa toljko navadnih jigravzov tudi sglublena ne bila. 2)

1) V' neki vesi na Nemshkim je v' leti 1832 na binkofhtno nedelo v' nozh nekoljko kmotov v' kerzhmi (taberni) kvartalo. Ravno je bliskalo ino gromelo. Eden ismed njih, ki je she ves svoj dnar sajigral, she enkrat postavil kar gleshta, rekozh: „Ako she to slodej vseme, tako pa naj mahoma strela vdari.“ Komaj je to isrekel, strela v' taberno vreshe, treshi preklinjovza is samise na tla, ino ga po eni plati tako sadene, de mu pol shvota odmerje. Vsim drugim ni shaliga storila.

2) Nekiga tergovza alj kupzhovavza, ki je svojiga gospoda po golifirsko ob dnarje-

3. Varji se plesa, ki je malokdaj bres greha. — Ako barafh, sakaj pléshejo? bojo ti

Ispravil, jih sajigral, pe tem po svojiga prijatla vmoril ino oropal, so k' smerti obsodli, de bo obefhen. Kedar je svojo obsodbo saflifhal, je djal: „Jes ne morem tajiti, de bi mè boshja previdnost pred toj nefrezhoj svarila ne b'la. Ko sim bil nekaj maliga ptujih dnarjev sajigral, so me moj striz objiskali in me profili, naj sê varjem dolgov delati ino jigrati. „Zhe si dolshen, so djali, ti hozhem pomagati. Dolgi ino jigra so nastave pogublénja.“ Ali jes nisim vbogal. Enkrat sim ravno jigrat shel, ino veliko dnarjev s sebô nefel, ko so ravno zhloveka is vode potegnili, ki je savoljo jigre obvupal in v' vodo skuzhil. She sim se mislil verniti; alj ravno me frezha neki jigravez, ki je nefil polno pest zekinov is jigre domó. To mi je sopet veselje dalo. Svunaj hifhe, kjër smo jigrali, sim vgladal delavza per sfebri, na katerim je svetilniza (leterna) visila. Ravno je verv (shtrik) na shrebl djal, de bi laterno privesal. Vidilo se mi je, kakor bi bilo to sa koga obéfiti pripravljeno. Grosa me je po vsih kostéh preletela. Nekaj mi je klizalo: „Tvoj hudoben pot te bo h' gavgam pripeljal. Ne hodi, povérni se!“ „Stermel sim, kakor bi she pod vislizam' stal: alj spet sim te misli otrefil in jigrat shel. Nefrezhen pot v' igranje me je na gavge spraval.“ —

rekli: „Sa dobro voljo.“ Alj flaba dobra volja je, po kateri zhloveka ves shivot boli. — Ako barash, kdaj se pleshe? bosh svedel, de nar vezh po nozhi; Bog je pa nozh sa pozhivati stvaril, ne sa noreti. Po nozhi se plesavzi prevezh putijo, se prehladijo alj prenaglo napijejo, ino sbolijo. „Serze jim klopozhe, kakor bi hotló perfi rasbiti, in goni kri po shilah, kakor burja valove. Kri se skali, vezhkrat zelo raslije. Kdo samore shtevilo nesfrezhnih mladenzhev povédati, ki so sdravi plesarit sazheli, bolni nehali ino mladi pomerli! Alj se ne pravi to sam sebe vbijati ino kres peto sapoved boshjo greshiti?

Nar vezh se pleshe o svetih nedeljah, dostokrat po s-hodih (zerkvanji); po boshjih potah, ino tako se dvakrat hujshi greshi. Ino zhe prav po pameti premislilh, kako se na raji godí, bosh sam sposnal, de se v' sredi med plesar-

Neki priden ino poshtén mesarski hlapez je shel is mesta po desheli shivine kupovat. V' neki vesi s' tremi ptujzami ves dnar svojiga gospodarja sajigra in sazhne jokati, kaj bo sazhél. Goljufni jigravzi mu flushbo ponudijo, in on se jim v' tovarshijo poda. Bili so vsi treji tolovaji, in vbogi hlapez savolj jigre tolovajov (ravbarjov) tovarsh. — Ravno tak nevarna ziganija sa mladenzha je lotrija, naj she bo velika alj mala. Veliko se po malim sastavi, veliko jih dolgov napravi; alj vezh jih shrela pobije, kakor lotrija obogati.

jami peklenški sovrašnik verti, dokler angel varh svete nedolshnosti milo joka, sakaj nedolshnost na pleši vmira, ino vmerje po poti domô; godzi ji mertvashko pesem pojó. — Koljkokrat se na pleši stepó, kervavijo ino pobijajo! 1) Nesramna plesavka je bila kriva, de je bil sv. Janes keršnik ob glavo djan; rasvujsdano ranje je she sdaj krivo, de je mnogoter mladenzh v' greh sapelján, zhasno ino vezhno nefrezhen. „Ne imej drushbe s' plesavko, opomina sv. Dub, de se ne pogubiš!“ 2) Na pleši peklenški sovrašnik svoj pobôj imá; nekoljko jih pobije, nekoljko smertno rani; le malo jih bres shkode is plesišha gre. Sa to sv. Krisostom pravi: „Ako bi toljko svetlih svesd na nebi bilo, kakor se je she grehov na raji sgodilo, bila bi temna nozh svetlejšhi kakor beli dan.“ Loshej je bel sneg v' gorezhi pezhi ohraniti, de se ne rastopi, kakor na raji se greha vbrantiti, ki nedolshnost serza vmorí. — „Otrozi per jigrah skázhejo, boben ino zitre nosijo, ter se glasne musike veselijo; svoje dni v' dobri volji preslivijo; alj ko bi trenil; pádejo v' grob.“ 3)

1) V' nekim kraji na Nemshkim so v' leti 1832 fantje plesali, ino tudi neke shene na ples spravili. Drugo nozh po tem jih mladi moshjé pred tabernoj prizhakajo, ino per prizhi tri tishih mladenzhov pokólejo. — Koljko takih strasnih rezhi rasvujsdán ples naredi!

2) ,Sir 9, 4. — 3) Job. 21 - 13.

Hudobna nezhistost tri pomagavze ima: pijanzhovanje, vefovanje alj voglarijo ino ples. Sa to vsi modri ino sveti vuzheniki mladenzhe svarijo, naj se plesa varjejo, na kterim je nevarshine toljko sa dusho ino telò, dobizhka pa nobéniga. „Kdo je kristjane plesati vuzhil? bara sv. Jefrem; sv. Peter gotovo ne, ampak sama peklenška kazha. Ples oflepi moshke, pogubi shenške, nedolshnost satere; nad njim angeli shaljújejo, ino hudizhi rájajo.“ „V' frede rajanja, pravi sv. Avgústin, se zlodej vertí.“ Sa tega del so she neverni hajdje ples sanizhvali, ter so djali, de nihzher ne raja, kakor tisti, kterimu se na pameti moti. Zhe tedaj hozhesh pameten biti, bosh vse te nauke rajshi poslufhal, kakor bi nesrezho poskufhal, ki te na plesi zhaka; ino s' katero Bog plesavzam proti, rekozh: „Ker ste s' rokami ploskali ino s' nogami vdárjali, val bom s' svojo roko vdaril, ino satérl.“ 1)

Ako she rajash na kaki domazhi dobri volji alj gosti (ohzeti) v' prizho starishev alj poshtenih gospodarjev, le kratko pleshi, de tebe ples omotil ne bo. Po ofhterijah alj tabernah se nikolj ne safukaj, zhe hozhesh nedolshen ino poshten ostati. Boljsi je vbogajime dati, kakor pa godzam na plesi dajati; boljsi de vboshzi sa tebe molijo, in ti po vòski stesi v' nebefa pomagajo, kakor de tebi godzi godejo po shroki zesti v' peklenški bresden. Sapeliv

1) Ezech. 25, 6 — .

svet fzer vse drugazhi govori, alj njega poslušati varno ni, sakaj: „Svet prejde ino vse njegovo poshelenje, le kdor voljo boshjo stori, ostane vekomaj“ 1)

4. Varji se tobakaje. ino fajse (pípe, lule) she v' roke, veliko menj v' sobe ne jemli! „Strah me je viditi toljko mladenzhov, zlo she otrók, ki shlize prav prijeti ne snajo, smerdivo lulo pa she v' sobèh imajo, s' katero sebi in drugim nadlego, strah ino shkodo délajo. — Bosh prafhal: Kako shkodo? — Od tobaka sobjé sperhnijo ino se tobakajzu sa toljko hitreji sdrobijo, sa koljkor poprèj je kaditi sazhel, ter mu stojijo po vutih, kakor gnili porobi alj shtori sa plotam — „Sapa is tobakajza vsakimu silo smerdi, ki te negude navajen ni; tudi perfi se mu vezhdel fushijo, zhe ni pesebno tolste ino terdne postave. Tobakájz bres vse potrebe vezh alj manj svojiga sdravja ispluje ino v' nekih letah toljko dnarjev pokadi, de bi lahko par volov kupil. Ne rezi: „Kaj ti krajzarji! kar se sa tabak da, se malo posna; tabak ima sam svoj denar.“ — Ako krajzarja nimash, tudi rajnissha imel ne bosh, ino kdor krajzarja ne pobere, tudi goldinarja najdel ne bo. Koljko jih je, ki neslano jedo, in si she kruha kupiti nimajo sa kaj, alj nesrezhen tabak mora le bití; toljko huda je slaba privada!

Ako vprafham tobakajza: Pokaj tobak kadish? mi ne vé sploh kaj drugiga odgovoriti,

1) I. Jan. 2, 17.

kakor: „Sa kratek zhať.“ Oj ti sanémaren hla-
pez, ki s' tobakam dolg zhať pafel'h, alj ne
vé'h, de je nafhe shivljenje bres tobaka silo krat-
ko, dolga dolda pa vézhnost! Od vsake ponida-
ma sgublene minute pride tavshent in tavshent
vezhnih lét sa tebe nefrezhnih; vsaka sguba se
lehko popravi, le sgublen zhať se ne poverne
vezh. — Kaljko slatih ur sapravijo delavzi s'
tobakajo, ter Bogu drag zhať, sebi in gospo-
darju pa delo krádejo; Od svita do terdiga mraka
mnogeterim pípa alj v' sobéh alj pa v' rokah tezhi.
Koljko jih je, ki zelo po poti v' zérkvo ino is
zérkve bres tobaka biti ne morejo! Svoje dni
so poshteni moshjé sv. roshenkranz v' rokah
imeli, kedar so k' flushbi boshji shli, sdaj jih
vidim le fajse v' rokah dershati; mladim, pa-
metnim fantam so molitvine bukvize is shepa
(arsheta) glédale, sdaj noroglavzam le tobafhki
mehúr alj pa rorzh is devsheka vísi. Povéj mi
vender, ljubi moj! kaj je bolj prav?

Dezhko (pueb) ki sazhne kaditi, sazhne tudi
glavo visoko nositi; starishev vezh ne poslusha,
in si raji fajso trebi, kakor bi roke povsdignil in
molil. Od tobakaje ima perste oshgane, vezh del
pa tudi od napuha vkajene moshgane ino per-
fmojeno pamet. Hitro ga grosi se svojimu go-
spodu odkriti; poklekniti pred Bogam misli de ni
lepó. Alj ravno takim Kristuf pravi: „Kdor se
sam povishuje, bo ponishan.“ 1)

1) Mat. 23, 12. —

„Slifhal sim praviti, de tifti, ki tabak kadijo, navdol loshej grejo kakor vbrég; kateri pa noslajo al ga fhnofajo, po dné bolj tenko vidijo, kakor po nozhi; flifhal pa tudi toljko nefrézh, ki se jih po sveti fkos tobak prigodi, de me sa vsakiga mladenzha ferze boli, ki se te nadloge privadi. — Koljko nefrezhe, ftraha ino plazhila, koljko morij fo fkos tobakarfko kontrabantijo sgodi, koljko greha flori, vse savólj tobakaje! — Vsfak dan sdihújemo ino profimo: „Bog naf ognja ovarji ino sv. Florjan!“ flari in mladi pa po vslib potah in kotah ogenj nosijo! kér tobak shgejo; ali se ne pravi to na boshjo previdnost grefhiti? — Sa koljkor vezh moshkih tobak kadi, sa toljko vezh méft, tergov ino vesí pogori; ismed pogorelzov defét jih je gotovo pet fkos tobakajo pogorelo. Vezhdel pravijo, kedar kdo pogori: „To je hudoben zhlovek floril;“ ako se prav prevdari, se pa ozhitno preprizha, de je le tobak. Dokler kravarji ino kuzhjashi po parnah tobak kurijo, pijanzi ino potepuhi (fhterzi) s' gorezhimi lulami v' flami leshijo, flenarji (zimérmani) in krivzi po flrehah, mlatizhi po fkednjah kréflhejo, bi moral zhudesh biti, de bi se prej alj posnéj ne vshgalo. 1)

1) Lepo mesto Noviduuej (Wiener = Neustadt) je bilo frezhno ino bogato. V' leti 1834 na male Mashe (male Gospojnze) dan 8ga kimovza popoldne neki kuzhjash v' hlevi tobak naprav ino v' kermo (resanje) ogenj satrofi. Ko bi trenil, fo bili vsi blifhni fkedni v' plameni;

Bosh rekel: „Se mora pa varvati.“ To je lahko rezheno, pa ne storjeno, dokler navajen tobakajz sam ne vé, kdaj kadi, ino se le tistokrat spomni, kedar mu v fajfi pogori, de spet nabafhe. Koljko je tobakajzov shivih sgorelo! 1) Bog naf varji take nepotrebne ino toljko nevarne rasvade! ,Skoraj bi rekel, de bi boljshi bilo si v' mladih letah roko vlomiti, kakor tobaka privaditi; roka she sazeli, alj redek je, ki tobak opuhti. Huda navada shelesna frajza. — Ti se mojim besedam, fantizh mlad! mor da smejish? Alj bi se jim na smertni posteli tudi

v' eni uri je she vezhi del sireh gorelo. Vst svoni so se rastopili, 3 zerkve ino po 500 hish je pogorelo, 30 ljudi so is pogorishha mertvih islekli; koljko opezhenih ino krulovih! Eno samo vezherko (popolden) je nefrezhna tobakaja velikim tavshentam berashko palizo v' roke podala. Veliko je bilo po krivim obdolshenih, dokler ni vbogi zhlovek na smertni posteli nefrezhe povedal.

- 1) V' neki okoljzi na ,Shvajzarfskim je moshkih nekdo svojo lulo, ki she ni zhisto pogorela, v' svoje dolge hlazhe vteknil. Hlazhe so se vnele, ognja vgasniti mogel ni ino je sgorel. Mertviga so sravno fajse najdli. — V' Gospej sveti na Korofhkim je neki moshun do zerkve prikadil, ino gorezho fajso v' shep djal. Per flushbi boshji ga sazhne strashno pezhi. ,Stifka je bila velika, in preden is zerkve pride, je bil po enej strani vel' oshgan.

smejal? — Oj ne posabi, kaj tebe sv. Duh vuzhi: „Veselj se mladénzh v' svoji mladosti, ino naj bo veselo v' tvojih mladih letah tvoje serzé; to de vedi, de bode Bog tebe savolj vsiga tega pred sodbo postavil. 1)

„Sakaj pe toljko pamatnih moshev ino imenitnih Gospodov kadi?“ ti porezhesh. — Nekoliko jih tobak pije sa sdravilo alj arznijo; ino to ravno tako bres greha, kakor bolniki bres greha vrazhtva (arznije) pijejo; sakaj Bog je tobak le sa sdravilo stvaril; kdo bi pa sdrav, zhe je prave pameti, bres vsa potrebe sdravila pil! — Veliko jih pa tudi kadi is nefrezhne privade, ino ravno sa to pogosto sdihujejo, de bi se tobaka nikdar privadli ne bili! „Vse tedaj govori Kristuf, karkolj tebi oni rekó, dershi ino stori; po njih delih pa nikar ne delaj. 2) Bedakov pak ne poslušhaj ino ne posnemaj. Pusti jih, slepzi so, ino slepze vodijo; zhe pa slepez slepza vodi, oba v' jamo pedeta.“ 3)

1) Prid. 11, 9. — 2) Mat. 23, 3. —

3) Mat. 15, 14.

D e v é t

strašnih prepadov mladenzham nar bolj nevarnih.

1. Pervi širok prepád, ki se mladenzhu po poti shivlenja odpira, je prevsetnost v' mislih, sovrasnen napuh v' sadershanj, gisdost alj ofert v' noshi ino ofhabnost v' obhoji s' drugim' ljudmi, vse ena gerda rodbina (shlahta) pregreshniga serza: Prevsetija zhloveka omoti, de sam sebe prav ne posná, ino druge sanizhuje sam sebe povishat. Ako se mladénzh visòko nosish, se framujesh svojiga stanú, tovaršhe svoje sanizhujesh, kakor bi tebe vredui ne bili, tako bodesh mosh visokih misel, alj male male vrednosti; Bogu ino ljudém se bosh sameril, nar vezh pa sam sebi shkodval. — Ali smé glinašt piškar svoje tovaršhe sanizhovati, ki ga je lonzhàr is jilovke storil, pa lepshi poloshal ko njega brate? — Naj ravno véter zesten prah pod lonze visoko povsdigne, vender le prah ostane; desh ga pomozhi in v' gerdo blato ga premeni. Taka se shtimanzam godi. „Kdor se povishuje, bo ponishan.“ 1)

Kdor rad druge sa sjake ima, se ne boji njih rashaliti, sa samero ne profi, temuzh se

1) Mat. 23, 12.

jim le smeji, kedar se oni jokajo ino jesijo, on li sovrashnikov bres vse potrebe napravi, ki mu bojo svoj zhal ravno s' tako mero nasaj mérili, s' kakorfhno jim on méri, ino mu she privergli. 1) Preshernik (rasujsdán prevstnik) se povsodi spotika, in framota se sa njim pomika. — Mladénzh, ki se s' lepim polvariti ne da, in vsako besedo sa slo vsemi, ne bo nizm prida is nja. Napuh njegovo serze napihuje, de se ga dober nauk ne prime; sveta zhednost omaguje ino vse dobro per njim medli. — Kdor sam sebe preshtimá, ravno s' tim osnani, de malo véljá; dobro blagò se hvali samò. „Kaj imash, vprashha sv. Pavl, kar bi ne bil prijel? Ako li pa prijél, kaj se hvalish, kakor bi ne bil prijél.“ 2)

Bog vse pregrehe sovrashi, nar vezh med vsemi sovrashi prevsetnost, sakaj ona se nad njega zlo povsdiguje. „Pervo zhlovekoviga napuha je to, de se Boga lozhi, ker njegovo serze od njega odstopi, ki ga je stvaril.“ Prevsetija je angele hude duhove naredila, ona perve starishe nashe is lepiga raja ispodila, ona she sdaj nar vezh mladih ljudi nefrezhnih stori. „Napuh je sleherniga greha sazhetik; kdor v' njem tezhi, bo s' kletvijo napolnjen in pogublén.“ 3) Nebesfhe vrata so pretesne, de bi prevsetnesh skos nje v' nebesfhe kralestvo shel. „Satorej opomina sv. Peter: „Vi mlajshi, pokorni

1) Mark. 4, 24. — 2) I. Kor. 4, 7. —

3) Sir. 10, 14 — 15.

bodite starišam. Vsi se eden drugimu ponišujete; sakaj Bog prevsstnim soperštoji, in daja ponishnim le gnado.“ 1)

2. Druga nevarna jama sa mladenzha je huda jesa alj agnev, ki v' zhloveku sholzh kuha ino mu sdravje kali, spravlja truplo pod semlje, dušho pa v' pekel. Mladanzh ki se rad jesi, strupno kazho v' sebi redi, ki ga sa vsako stvarzo pikne ino mori. Kar stori strup savdanimú, vuzhi sv. Avgushtin, to dela jesa togotnimu.“

Hude jese tovaršh je navaden pobój. Veliko mladenzhev se najde, ki so pripravleni sa vsako shal besedizo boj narediti. Po kerzhmah (tabernah) pošodo pobijajo, se po sejmah ino s-hodih gerdo tepò, tudi is boshjih potov prinešejo kervave glave domo. Zele sofeske spuntajo, ino prelétajo zeles nozhi, kakor derezhi volki, ktiri se vsaziga lotijo, kdor jim ne vbeshi. V' boji se preklinja, savesuje ino pri-sega, de je strah; oblazhilo se terga, vbija, kervaví, ino tako zhres péto sapoved boshjo gresbi, ki pravi: „Ne vbijaj!“ Oh koljkokrat v' takih bojah mnogotér zhlovek po nedolshnim smert stori! 2) Taka nedolshno prelita kri so-

1) I. Petr. 5, 5. — 2) Na Koroskhim se je nekoljko kmetov memo nekiga skednja k' domu peljalo. Neki nepokojen kmet sazhné hlapzam sabavljati, ter jim kervave klobase ponuja, ino jih s' gerdimi besedami pika. Sazhnó se tepsti. Kmetov nekdo ves nedol-

per vsakiga vbijavza v' nebo vpije, kakor nek-
daj prelita kri nedolshniga Abelna. Kako bi
tak rasbojnik kedaj frezhno vmerl, ki se je v'
svojim shivljenji rad tepel? On je zele sofistke
ozhiten sovrashnik, pravo seme peklenškiga
bresdna is ozheta hudizha; sakaj on je bil od
sazhetka vbijávez. 1)

Lepo Jesus vuzhí se vsakiga boja varvati,
ter pravi: „Povém vam, kudimu so ne soper
staviti, temuzh zhe te kdo vdar po tvojim def-
nim lizi, pomolí mu she uniga (rajshí ko bi se
v' boj podál). 2) Sato je tudi Kristuf Petru v'
Getsemani vkasal: „Vtekni svoj mezh v' njegovo
mesto; sakaj vsi, kateri sa mezh primejo, bojo
s' mezhham konzhaní.“ 3)

She star pregovor pravi: „Vol, ki se rad
bôde, hitro roge sgubí; ino jes rezhem: Mla-
dénzh, ki se rad tepe ino bojuje, v' smertni ne-
varnosti vedno shivi, in frezhne smerti imel ne bo.
„Ne prijasni se s' jesovzam, opomina sv. Duh,
ino ne pezhaj se s' togotnim (jesovim) mosham,
de se njegoviga sadershanja ne navuzhísh, ino
priloshnosti ne dobísh, svojo dusho pohujshati.“ 4)

3. Tretja nefrezhna globòd sa mla-
denzha je navadna kletuv, rotenje
ino perdushovanje, ktéro veliko nesarob-
lenih moshakov imá, ki se sa vfako besedo

shen jih hozhe miriti; alj hlapzov eden ga
s' kolam po glavi vdari, dè na prizhi oble-
shi ino v' nekíh urah vmerje.

1) Jan. 8, 44. 2) Mat. 5, 39. 3) Mat. 26, 52.

4) Prip. 22, 24 — 25.

rotijo, sa vsako malo rezh isdájajo. Podobni so taki zhernim meglam, is katerih na mesto desha le bliska ino gromi, tozha ropozhe ino strele shvigajo. Bog naf varji takih ljudi!

Dobrotliv, Stvarnik je zhloveku jesik dal, de bi s' njim Boga hvalil, sebi ino drugim k' pridu bil; kdor pa preklinja, shali Boga, pohujsha blishniga, nebesam shaloft, peklu veselje dela, sam sebi pa nefrezho. Vrédi en je, de mu jesik signije, 1) „Jesik preklinjovza je kakor ogenj; ki ves tek nashiga shivlenja sashgé, vnet od pekla. — S' njim hvalimo Boga Ozheta; ino s' njim kolnemo ljudi, ki so po boshji podobi vstvarjeni. Is enih ust pride hvala ino kletva. To se naj ne godi, bratje moji!“ opomina (v. Jakob. 2)

Kdor se sa vsako besedo roti, mu ljudjé malo verjamejo, ker po navadi ni mosh besede. „Sa to vuzhí Kristuf: „Vafhe govorjenje bodi: Je, je; ne, ne; kar je vezh od tega, je od hudiga. 3)

1) V' neki vesi na Nemshkim je shivel mlad, zherstev kmet, ki je imel hudobno navado per vsakim deli sa vse preklinjati, karkolj mu ni po volji bilo. Tako strafhno je preklinjal, de je mu dostokrat kletviz smankalo, ino ni vedel, kaj bi s'he sinil. V' nar boljih letah mu sazhe jesik gniti; poslednizh ni mogel vezh jesti ne govoriti, ino v' dveh letah je vmerl. Terpel je strafhne bolezhine ino nar hujshi glad; pa vse voljno, storiti sa svoje nekdejne kletvize ójstro pokoro.

2) Jak. 3, 6 - 9. — 3) Mat. 5, 37.

Kdor sa vsako rezh, ki mu po volji ni, kletvizo na jesiki imà, on hudimu duhu svojo duho predà ino bo v' pekli svoje tovaršhe najšhel. „Kedar hudoben kolne, kolne sam svojo duho.“¹⁾

„Strah je slišhati paširje na pašhi, kako hudizhujajo, nedolshno shivino hudimu isdájajo, ino ne pomislijo, kaj govorijo. Kaj bi bilo, zhe bi se sgodilo, kar oni rezhejo? — Grosa je slišhati rasbersdane mladenzhe, kako po mazhjarško ino pô nemško terentajo (preklinjajo), zhudno nesnane besede isrékajo, ktire, zhe bi rasumeli ino vedeli, kaj isgovorijo, bi jim lafi po konzu vftali. Kar zhlovek ne rasumi, tudi siniti ne smé. „Povém vám, pravi Jesus, de sa vsako prasno besedo, ktero bojo ljudjé govorili, bojo odgovor dajali sodni dan. Is svojih besedi bošh opravizhen, is svojih besedi obsojen.“²⁾

Hozhešh, fantizh mlad, biti pošten, Bogu ino pravizhnim ljudém ljubesniv, varji se gerde besede kakor shiviga ognja. Zhlovek gerdih besedi je tudi zhlovek gerdiga serza; pti-za se po pétji sposna. Varji se pa tudi gerdih ljudi, kateri radi preklinjajo. Kakor blato pete, tako se prime gerdo govorjenje mladenzha, kateri preklinjavze rad pošluha. Lepa beseda lep proflor najde.

4. „Shterta globoka jama nesrezhe je sa mladenzhe nepokoršhina štarisham, vuzhenikam ino pravizhnim predpostavlenim. Kdor ne vboga je bres Boga, kako bi

1) Sir. 21, 30. — 2) Mat. 12, 36 - 37. —

3) Mat. 12, 36 - 37.

kedaj frezhen bil! „Sin, ki svojiga ozheta rashali, in svoji moteri folse preлива, nikdar dobro is-hajal ne bo; nefrezha ga bo vse shive dni sa vrat (gerlo) dershela. „Kdor svojiga ozheta saframuje in sanizhuje svojo mater, naj mu vrane alj krokarji ozhi ispijajo, ino jih mladi orli (poštojne) poshró.“ 1) Kdor svojim starišham beseduje, vreden je, de se mu jesik sa-veshe. „Kdor svoje starišhe preklinja, njegova luzh bo v' fređi teme vgašnila.“ 2) — Bog ne daj nad ozheta alj nad mater roke flegniti alj jih vdariti! 3) Kdor pa ozheta do praga privle-

1) Prip. 30, 17. — 2) Prip, 20.

3) Bliso mesta Bukarešta v' desheli Moldavi na Turškim je shivel pošhten ozhe Jakob, Simonizh. Ni bil bogat, pa tudi ne dolshen; pridno je delal ino svoje ljudi lahko preshivel. — Marko, njegov sin, se je bogato oshenil, alj v' slabih tovaršhijah je velik pijanz ino sapravlivez jel biti. Kedar se je shganja napil, je goljufam shetvo na njivi pod nizh prèdal; svojiga ozheta pa gerdo imel ino nizh vbogal.

Neki vezher ozhe svè, de je Marko dvema fleparjama (goljufama) v' roke prishel, ki ga v' kerzhmi pjanita ino nagovarjuta dolshno pišmo sa engon pitane shivine podpifat', ki mu jo hozheta pridgnati. Bila je ozhitna goljufija. Ozhe v' taberno hiti, najde sina med njima, pišmo pa na misi. „Nikar ne podpishi, moj sin! prosi ozhe, le nizoj ne;“

zhe, njega bojo otrozi zhres prag sunili. Pravi-
vizhen Bog tepe vsako hudobo, alj nehvaleshne

popade pismo ino hozhe s' njim vjiti. Marko
plane sa ozhetam rekozh: „Kaj je tebi sa to.
Pismo nasaj!“ V' tej besedi s' levizo pismo
sgrabi, s' desnizo pa ozheta skos vrata sune,
in se med svoje tovarshe poverne. „Pravi-
zhen Bog, savpije ozhe, v' tvojih rokah je
ozhetov praviza!“ ino milo joka. Pjanzi se
debelo smeje ino Marka hvalijo, ki se je
podpifal.

„Stari ima dnar, sazhe pivzov nekdo; sa to
se boji, de bi moral sa fina plazhovati. Vem kje
ima mazhka sakopaniga. Marko, pojdi ga vsdig-
nit! V' unim starim sidovji, v' starim topi (shu-
ki, kanoni) alj pa pod topam morjo dnarji lesha-
ti. She vezhkrat so pravili, de po nozhi tam
ropozhe ino strafhi; jes pa le sodim, de hodi
stari svoje dnarje meshat.“ — „Kaj she,
pravi Marko; top je ves sarijavel; turški
poglavar ga je ozhetu dal; she smesiti se ne
da. „Smeslino se mi pa vender sdi, de se
mi je senjalo, kako so me ozhe svarili, naj
se topa varjem, de mi roke ne sdrobi.“ „Ho
ho, se pivzi sasmejijo, ravno to kashe, de
bojo dnarji tam leshali. Pojdimo jih vsdignit!“

Vsemejo potrebno orodje ino svetilo; bila
je temna nozh, ter grejo staro sidovje raska-
pat. „Le luknjo nar prej odkoplite; bom vi-
del, zhe se bo top sproshil, „Sam satan bi ga
bil pod semljoj nabil (nabafal).“ Tako Marko
govori ino s' desnizo v' luknjo seshe, ter pravi:

otroke sedemkrat bujši. Hudoben sin Absolon je svojiga ozheta Davida preganjal; na neki veji je sa laše ovisel, sovrasnik ga je s' sulzami prebodel, v' globoko jamo so ga vergli ino s' kamenjam sa'uli. Tako se mu godi, kdor staršihov svojih ne spoštuje. — „Vuzhi se vbogati, o zhlovek, ki si parš; vuzhi se ponishati, o prah, ino pogláj, kaj sv. Luka od Jesuša prizha, ter pišhe: „Bil je staršham pokoren,“ veli sv. Bernerd.

„Slušhaj rad, kar te starejšhi lépiga vuzhijo,

„Nekaj she ofhlatam; le blishej s' luzhjo!“ — Ko bi vstrelil, tako nésnano Marko savpije, de vsi tovaršhi isbeshijo. Grosovitno ga je v' roko sabolelo; komaj se je k' domu privlekel. Zelo nozh v' tami leshi, in kedar se rasdèni, ino on istresi, vidi roko strašno oteklo. Hitro po likarja (paderja) pošhle, ki pride ino najde dve globoke gadove (kazhje) pike, roko pa she vso zherno, ter sposna de se mora roka bres odloga odrésati, kar se je tudi sgodilo.

Popoldnè pride ozhe, Simonizh s' duhovnikam nefrezhniga sina objiskat; ino najde ravno tisto roko, ki ga je svezher poprej is hišbe potisnila, mertvo na misi, sina pa blediga ko smert v' posteli leshati. „O Bog, isdihne ozhe, kako strašne so tvoje sedbe!“ „Pa tuli milostlive, pravijo duhovnik; on hozhe, naj bi vašh sin svojo krivizo sposnal, ino se poboljšhal.“ Roka je prekleta, ki se loti svojga ozheta.

kakor sv. Duh govori: „Moj sin! poslušaj pod-
nizenje svojiga ozheta, ino ne sanemari poštave
svoje matere, de bo krona na tvojo glavo djana.“

1) Stori s'he rajšhi, kar ti pošteniga velijo, ino
rasveseli kar morešh njihove dni. Po tem bošh
tudi dolgo shivel ino dobro ti bo na semlji. Jakob,
stari ozhak, je vbogal v' mladih letah svojo ma-
ter, ino Bog mu je vsiga sadošti dal; sgublen
sin ni hotel biti svojimu ozhetu pokoren, ga je
sapuštil ino se po sveti podál, poslednizh je mo-
ral otrobe s' svinjami jesti, ino jih s'he imel ni.
Tako se bo vsakimu svojoglavzu godilo, ki svo-
jim starišham vhaja ino jih sapušti.

Blagor mladenzhu, ki s'kerbniga ozheta imá,
kterimu vse lahko savupa; ljubesnivo mater,
kterej vse lahko pové, kakor svojimu spovedni-
ku. Oni so angeli varhi svojimu sinu, zhe jim
le vse is serza odkrije. — Oh mladenzh! ne
sakrivaj svojim starišham svojiga djanja, dokler
jih s'he shivih imash; rad bi jim s'he kdaj pra-
vil, pa jih vezh imel ne bošh. — Sin, ki la-
she svojimu ozhetu, alj svoji materi kaj hudiga
vtaji, sato ker se njihove shibe boji, strahni
palizi ne bo vjishel, s' ktéro ga bojo drugi topli.
„Kdor svojimu ozhetu vsemi, ino pravi de to
ni greh, je vbijavzam tovársh.“²⁾

Ne posabi pa tudi svojih starišhev, kedar se
tebi dobro godí, ino zhe jim drugiga storiti ne mo-
rešh, saj moli sa nje. Bog ti bo sedembart po-
vernil, kar svojim starišham enkrat storish.

1) Prip. 1, 8 - 9. — 2) Prip. 28, 24.

Ako si v' flushbi per poshtenih ljudéh, lepo poshtúj gospodarja in gospodinjo, kakor bi tebi ozhé ino mati bila, gladko jih vbogaj v' vsih poshtenih rezhéh. „Pokorni bodite svojim vislim, ino bodite jim podloshni, vuzhi sv. Pavl; sakaj oni zhujejo, kakor taki, kateri bojo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljam storijo, ne sdihvaje; sakaj to bi ne bilo debro sa vas.“ 1) Ne hodi od bogabojezhe hishe bres velike file; goste flushbe, redke suknje. Boljshi je manj flushiti pa v' strahu boshjim shiveti, kakor veliko plazhila imeti, gnade boshje pa malo. „Kaj pomaga zhloveku, zhe ves svet perdobi, svojo dusho pa pogubi? Kakoshno samenjila bo zhlovek dal sa svojo dusho?“ vprasha Kristuf. 2) Preobilen saflushek dela sapravlivze v' mladosti, premašten vshitek stradovze na starost.

Pokoren bodi svoji duhovski inu deshelski gosposki, ino vse svoje predpostavlene kakor namestnike boshje sposhtuj. „Ni oblasti od drugod, kakor od Boga; ktera pa je, je od Boga postavlena.“ 3) „Moj sin! vuzhi sv. Duh, boj se Boga ino kralja, ino ne pridrushu se sanizhovavzam, sakaj njih pogublenje pride naglo. 4) Ni gerlbih ljudi, kakor so pjanzi sa misoj, ki svojo gosposko sodijo ino gerdo opravljaajo, sami sebe pa posabijo, ki so poprave nar bolj potrebni. Taki vejo s' svojim jesikam zel svet vishariti, le svoje domazhe kozhe ne morejo podpréti, de bi

1) Hebr. 13. 17. — 2) Mat. 16, 26. —

3) Rim. 13, 1. — 4) Prip. 24, 21 - 22.

se jim né poderla. Kdor ljudi nad predpostav-
 lone punta, je hudizhov najemnik. Pubnen bo
 kakor luzifer s' svojimi puntarji v' peklenfki
 bresen. Punt napravi is' mirnih ljudi hudizhe
 v' zhlovefki podobi. „Sam Bog na' tega varji!
 Kristuf je bil pokorn tudi svoji krivizhni gos-
 poski, pokorn do smerti krisha, ino je skos
 svojo pokorsbino vel' svet odreshil. Ravno to
 na' tudi sv. Pavl vuzhi: „Vlaki zhlovek bodi
 vilhi oblasti podloshen. — Kteri se oblasti so-
 perstavi, se boshji volji superstavi. Kteri se pa
 superstavljajo, sami sebi pogublenje nakopavajo.
 Oblastnik je na mefki Boga, tebi k' dobrimu. Sa-
 tega voljo morte podloshni biti, ne le sa voljo
 strahovanja, ampak tudi savoljo vesti.“ 1) Vlad-
 niki alj visharji bojo odgovor dajali, kako so
 sapovedovali, podloshniki pa, kako so vbogali.
 Bog bo sodil vse po ojftri pravizi, alj nar strah-
 nej bo obfodil vse nepokornike. — Nepokorsbina
 je prevsetne angele is' nebes v' peklenfki bresen
 pahnila, ona pervim starisham vesel raj v' solсно
 dolino premenila; tudi tebi dobriga prinesla ne bo.
 „Svéta pokorsbina je varna ladija, v' kateri se
 peljamo v' sveto nebo; vuzhi sv. Bonaventura;
 ona je kluzh, ki nam nebefa odpre.“

5. Peta nevarna jama je sa mladenzha
 lash nivoft, ino golfija njena sofeda, po
 katerih se toljko hudiga na sveti godi. S' lashjo
 je peklenfka kazha perve starifhe v' greh sapelja-
 la, jim nedolshnost in posvezhejozho milost bosh-
 jo odvsel; savolj lash bo she sdaj toljko ljudi

1) Rim. 13, 1 — 5.

pogublenih. „Vsi lashnivzi so otrozi hudizhovi, pravi Kristul. On ni v' resnizi ostal, ker ni resnize v' njem: on je lashnik ino ozhe lashi.“ 1) Lashnivi jesiki, kateri njemu na sveti flushijo, bojo po smerti tudi s' njim v' ognjenim ino shveplenim jeseri (v' pekli) svoj del imel;“ pravi sv. Janes. 2) Ne rekaj: „Saj nobenimu ne shkodjem, zhe se ravno islashem.“ Ako komu drugimu ne, vender sam sebi shkoéjesh, ker skos greh svojo dusho vmorish. „Lashnive ufta dusho vmorijo.“ — 3) Mala lash je mali greh, velika lash, veliki greh; kdor se pa maliga ne varje, tudi velikiga premagal ne bo. Lashnivez ino tat sta si brata. Sa to govori sv. Duh: „Gorhi je tat, ko navajen lashnivez; pa oba bota pogubljenje v' delesh prijela.“ 4) „Opustite lash, opominja sv. Pavl; vsaki naj govori resnizo s svojim blishnim, saj smo vudje med sebo.“ 5) Bog je vozna resniza: le kdor resnizo govori, je otrok boshji. — Vosh beseda nar vezh veljá.

Pa tudi goljsije varji se, naj bo mala alj velika; vsak krivizhen krajzar vrednosti deset pravizhnih poshré, Kdor ptuje blago pod svojo streho spravlja, si mole med svojim blagam redi. Krivizhno blago nikumur teknilo ne bo. Boljshi malo po pravizi, kakor po krivizi veliko.

6. Shefta jama nefrezhe je sa mladenzh sanikarnost ino lenoba, mati veliko drugih pregréh. Lenuh v' mladih tetah dobriga do-

1) Jan. 8, 44. 2) Skriv. rasod. 21, 8 3) Modr. 1, 11,

4) Sir 20, 27. — 5) Ef 4, 25.

sti samudi, ino she to kar imà, pa malim sgubi. Nar vezh vjima (sguba, nevrje) je sa mladenzha lenoba, de ga grosi se potrebniga nauka, alj pa navadniga dela pridno prijeti. Mlad sanikarnik je star berazh. Bolshi dober nauk v' glavi, kakor petiza v' shepi. Vezh ko fantizh dobriga sna, bolj se bres s'kerbi po sveti podà; le pridno delo te bo povsodi shivelo. Kar se dobriga samudi, to se vkrade — sebi, alj pa drugim.

Ne postopaj bres dela, dokler si sdrav ino mlad. Megla juterna, ki se predolgo pomika, dobriga desha dala ne bo, tudi mladenzh, ki se prerad bres praviga dela potika, dobriga malo obéta. „Lenuha glad mori, ker nozhe delati njegova roka.“ 1) Vlak dan je v' bukvah shivlenja sapisan. Kar dobriga storish alj opustish, bosh enkrat tamkaj bral, kedar bosh na sodbi boshji stal, ino od svojih dragih dni rajtingo dajal. Le pridne delavze Bog rad imà.

Pridniga hlapza, ki je s' petimi talenti she pét drugih pridobil, je Gospod zhres veliko postavil ino ga v' svoje veselje vsel; lenimu hlapzu, ki je svoj talent sakopal, je bilo vseto, kar je imel, ino on v' vunajne teme vézhniga pogublenja pahnen. Kako se pa bo tebi godilo? — Kar tukaj seješh, bosh tamkaj shél.

7. Sedmi prepàd mladenzham strahno nevàrn je sapravlivost, naj si bo v' shiveshi alj v' oblazhili, kteriga stan ne nese. —

1) Prip. 21, 25.

Dokler je zhlovek nedolshen bil, mu oblazhila ni bilo potreba, kakor hitro je pa gresnil, mu je Bog obleko sa pokoro ino sa potrebo dal, ne sa bahanje. — Kedar si, fantizh mlad, novo oblazhilo kupujesh, prafhaj svojo premoshenje, ino po njem zeno naredi; baraj drugizh svoj stan, ino po pametni shegi svojiga stanu si daj oblazhilo prirésati. Bog hozhe, de se s' oblokoj sime ino shkodlive vrozhine várjemo, svojo framoto pokrijemo ino se po oblazhili sposnamo, kakoshniga stanu de smo. Kdor v' svoji obleki sa to trojno ne skerbi, možno greshi.

Mladénzh, ki v' mladih letah prevezh v' shameti hodi, lahko na stare dni rashovne imel ne bo, si svoje hlazhe okerpat' (oslikat'). Boljsi je pamet ko shamet. — Kdor se nespodobno oblazhi, sveto framoshlivošt islazhi, ino je flushavnik peklenškiga sapelivza. Gisdazhi (sbtimanzi) ino pa prishani metuli so si nar lepshi tovarshi. Lepi so od sunaj, gerdi od snotraj; hitro lepoto veter nefrezhe pomete, hodnik pa shtimanzam ostane. „Kdor sa obleko prevezh skerbi, pravi sv. Ziprijan, skerbi sa zhednost premalo.“ — Kdor se shege svojiga stanu framuje, tudi boshjo previdnost sanizhúje, ki ga je v' ti stan postavila. Ino kdor se po oblazhili svojiga stanu sposnati ne da, v' boshjim kraljestvi smeshnjavo dela, in tudi Bog njega sa svojiga flushavnika sposnal ne bo. Tud' hudi duh se v' drugi podobi prikashe, kakor se mu spodobi; njega posnema, kdor se po svojim stani ne nosi. Po oblazhili se zhlovek posna. Nikdar se po svojim obla-

zhili vezhi ne misli, tudi na dan svoje zhesti se ne povishuj!“ 1) Mladenz, ki se po gosposko nosi, naj bo she kmet alj rokodel, vezhdel na starost sa kako rastergano frajzo profi, de bi mu njo kdo dal. Perteni gospodje po navadi slabo is-hajajo. Mlad bahazh, star berazh. Nar lepshi obleka je sa delavniga zhloveka, ktiro si sam naredi.

,She hujshi je sa mladenzha sapravliva rasvada v' shiveshi. Nove shkodlive shege ino portate v' jeshvini ino pijazhi so nar huji novize, ki si jih ljudje sami nalagajo. Tozha le neke okoljze pobije, flabe rasvade pa zele deshele oboshajo. Kdor s' domazhim, sdravim shivesham sadovoljen ni, ino si kopuje lafhke jedi; bo imel bolen shelodez, moshno pa prasno. Kdor v' svojih mladih letah veliko po ofhterijah, kerzhmah, litushih, tebernah ino kofetarijah leta, bo hodil na starost kruha profit od praga na prag. Lehko se zhlovek boljiga privadi, alj odvadi teshko, kedar ni kupiti sa kaj. Kdor hozhe frezhno shiveti, mora borno sazheti. Ni frezhen, kdor veliko dobriga ima, ampak kdor maliga potrebuje. Kar od vezh imash, nekoljko prihrani, nekoljko vbogajme daj. Zhesar je donef prevezh, bo lahko jutri premalo. — Bogatin se je mafno gostil ino ni vbogimu Lazaru drobtinz privoshil; vmerl je, ino bil v' peklu pokopan. 2) Kterih bog je trebah, njih konez je pogublenje.“ 3)

1), Sirah 11, 4. — 2) Luk. 16, 20. — Fil. 3, 19.

8. Osma globozhina mladenzham strahna je pijanahina, ki morí truplo ino duško pogubi. Shalošna je velika suha, ki hribe in doline pošuši, de semlja raspoka, ino sazhnejo gore same od sebe goreti; she hujšhi se pjanzu godí, ki se v' ol, vino alj zelo v' shganje podá, on sam v' sebi suško imà, ktero tudi smert ne bo pogasila. Pjanzu shelodez oflabí, de shive-sha kuhati vezh ne samore; sa to pjanzi preveliko pijejo ino premalo jedò, kako bi ne onemagali! Pjanza noge vezh ne nóšijo, roke njemu vpadajo, huda bolesen se sa njim pomika, smert priblihuje, ino pekel se she odpira, ki bo pijanza posbérl. — Pjanz ino pa vos, s' katerim divji konji vjidejo, sta si podobna. Pjanz je sgubil pamet, vos pa svojga vosnika (furmana); obedva se potéreta. Na pervim vogli se vos sdrobi, pjanz pa, ki se po široke zesti opoteka, smerti jišhe, in tudi najde. Vsaka lusha je dosti globoka, de se vtopi; vsaka stopniza (shtenga) dosti visoka, de se pobije. „Strena glava ino pa freno kolò, kako bi pjanza nosila! „Savolj nesmerne pijazhe, pravi sv. Dub, jih je veliko she smert storilo. 1) Kaj pa bo sa duško?

Na mesti délati pjanz po litushih (tabernah) sedi, ino sam sebi slat zhaš krade. „Rokodélz, ki se pjanzhovanju vdá, ne bo obogatel.“ 2) „Ti, kteri pijanzhvajo, in si med seboj pojedne napravljajo, se bojo sprasnili, ino sa spánz se bo s' zunjami oblazhil.“ 3) Namesti škerbeti sa svoje

1) ,Sir. 37, 34. 2) ,Sir 19, 1. 3) Prip. 23, 21.

ljudi, prihraniti kaj sa stare dni, alj pa vbogim pomagati, pijanz svojo premoshenje tako rekozh v' vodo pomezhe, in dolge dela, kterih nikolj poplazhal ne bo. Pogosto preklinja, klafa ino opravlja, malo po moli; malokdaj k' spovedi gre, ino sbe tistokrat se ne poboljsiha. Gerdo je njegovo shivljenje, strashna njegova smert; gorel na tim sveti, gorel na unim bo, kdor se pjanosti ne varje. 1) Pjanz na svèt nobeden ne pride, ampak se le pijanosti s' zhasam privadi; ni pa pregrehe, ki bi zhloveka tako hitro vjela; ko pijanshina. Od sazhetka le pokufsha, poslednizh pa pijanz misli, de mu bres vina alj shganja shiveti ni.

Nekoljko jih pije ino misli, de bres mozh-

-
- 1) V' nekim vinskim kraji sim posnal shtiri poglavitne pijanze ino sim vzhakal njih shalostniga konza. Pervi je v' vodeniki vmerl, drugi je svezher pjan is gorize shel ino na nekim bregi v' kolovosi obleshal. Ploha po nozhi pritezhe ino ga salije. Tako se je na hribi vtopil. Tretjemu pjanzu je divja kanja (sakolzh, jastreb) shivljenje vsela. Vjeli so namrezh kanjuha, ino doma priklenili. Pjanzhe ves sgublen ga gre drashit. „Ser dita ptiza ga s' klunam sa roko popade, de mu hitro otezhe ino sazherni. Prifad (brand) se prime ino on vmerje. — Kar se je shtertimu prigodilo, ne vem; samo to vem, kar sv. Pavl povè: „Pjanzi ne bojo nebeshkiga kraljsva posedli.“ I. Kor. 6, 10.

ne pijazhe delati ne more; taki delavzi she na pragi pogube ftojijo; ne bo dolgo, de bojo mozh ino pamet sapili. Drugi pijejo sa kratek zhas, sa dobro voljo, ino vezhi veselja na sveti ne posnajo, ko po gerli vlivati. Taki she globoko v' nefrezhi tizhijo. Teshko se bojo vbolhtva ino nefrezhne smerti vbrani; sa takim veseljam vselej vezhi shalost pride. Tretje pijejo bres vfiga vedenja, bres vse pameti. Taki pjanzi shiv pekel v' sebi imajo, ino zblovek biti nehajo. 1)

,Shkodлива je zhloveku vsaka mozhna pijazha, ki se zhres potrebo savshiva, shganjiza pa sedemkrat hujshi, prav shivi strup sa ljudi, posebno sa mlade. 2) Kdor se v' shganje poda, mu sazhne shivot od snotraj po malim goreti; 3) shivlenju shlahna mozh vhaja ino smert naglo

1) V' leti 1827 je prishel neki moshak na Zheskim is mesta Tabor ves pijan domo. Po kofili gre sa svojoj shenoj na vert, njo krega, de she ni podsemliz (krumpirja) vsadila, ji vseme hlod, s' katerim je sadila, ino njo hozhe pretapati. Ona vjide, pjanz pa v' hisho gre. Nekoljko zhafa po tem ga gre jiskat, ino ga najde na hlevi klezhe visiti, kjer se je v' pijanosti obesil.

2) Mladim kushejam (pesam) shganja piti dajajo, sa to de mashini ostanejo. Tudi otrozi v' svoji rashti saostajajo, ako shganja piti dobijo.

3) Neki kmet na Angleshkim se je pri kameni v' kuhnji grel. Nagloma se mu truplo ushge; in kedar so ga hotli gasiti, je vezh ino vezh

perhiti. Vse to se shganopivzam ozhitno posna. Mlado oblizhje naglo obledi, in kakor parst blede prihaja, alj pa ruzezhe kakor kuhan rak. Shelodez se kerzhi ino stiska, musek po kostéh sushhi, ino ves shivót se trefe kakor shiba na vódi od prevelike suhote. Vřaka nevarna bolesen se ga rada prime, in zhe sboli, ga ni lahko osdraviti. 1)

Kdor sazhne shganje piti, sazhne tudi pamet gubiti; v' kratkim se bo ves poshvinił. Takiga ne veseli délati, ne Boga flushiti, ne sa svoje ljudi, ne sam sa se škerbeti. Geršhi ko shvina shivi, in kedar se spije, si she shivlenje vsame. Vse to shganje dela; ono is zhloveka shivino naredi. Sa to pravijo, de je vino Bog

řiviga plamena is njega shřivigalo. Povedal je, de se ognja ni doteknil, pa nagloma se mu v' shelodzi vneme, in v' eni minuti ves preřtrahen vidi, de mu roke ino noge gorijo. Neřrezhen zhlovek je rad shganje pil, ino ga je vezhkrat ob enim duřbki pol řlaskhe potegnil. — Na Franzoskim řta se mořh ino shena toljko lepo sařtopila, de je eden raji ko drugi shganjizo pil. Neki vezher se shganja toljko napijeta, de řta obleshala. Drugo jutro jih ni bilo drujiga najti, kakor kup oljnatega, sazhernéliga pepela, ina pa dvoje golih kosti.

1) Po vřih desheleh je huda bolesen kotére narvezh pijanzov pohrala, posebno pa shganopivzov; redek je vjanz, ki bi ga per shivlenji puřtila.

stvaril, shganje pa peklenšhek ismislil, ki toljko hudiga flori. Zhe ravno tega terditi ne smémo, to vender vémo ino ozbitno vidimo, de toljko vezh ljudi isdivjá, koljkor vezh se jih v' shganje podá. Drugi pjanzi she le sploh popoldne sazhnó, shganopivzi pa she na teshe pijó — sho sjutraj shanje is njih hablá, kakor is vreliga kotla; kako bi se taki pjanzi ne pokuhali ino ne posufhili!

Ne moti se, ljubi brate, de je pjanzov veliko, kterim se hudiga nizh ne sgedi. Ako se ni, se jim she bo. — Ne sanafhaj se, de se tebi ne bo godilo takò; le po malim huda navada zhloveka sa seboj mika, pa naglo ga sgrabi, kedar si vezh pomagat' ne more, in kakor gorezh kolovrat s' njim v' pogublenje leti. Le s' kraja se brani hude navade, ki te prijasno vabi; donek je lahko, jutri bi bilo preposno. — Ne daj se posiliti, zhe se ti shganje she tako fladko piti ponuja; boljshi nigdar fladkiga flrupa okufiti, kakor od njega vmreti. Loshej bofh shivel bres shganja sdrav in vesèl, kakor bi shganja prevezh ne pil, zhe se ga enkrat privadišh.

V' Ameriki ino na Angleškim prelepo bratovšhino imajo, de se med seboj po braterno shganja varjejo. 1) Per naf is repe, korenja,

1) V' desheli Novijark na Amerikanškim je bilo v' leti 1832 nad enkraj što tavshent lepe braternerne tovaršhov. Kdòr v' to bratovšhino pride, se saobljubi vsake shgane pijazhe varvati. Le ol (ov) ino vino se pije, pa po malim. Vsfak

podsemliz alj krumpirja in tudi is drugih rezhi shganje délajo, in tako rekozh is ljubiga kruha smerten flrup sa ljudi pripravljajo; sa to je toljko dober kup, de se lahko sa neke krajzarje vsaki dan smerti kupi.

9. Deveta jama nar grosovitnejshi je sa mladenzhe nezhistoft, nevarna kuga, ki mori dusho ino telo, de se ravno v' sapelive roshize povija. Ni jih she vojska toljko pobila, tudi ne kuga pomorila, kakor je hudobna nezhistoft mladenzhev zhasno ino vezhno nefrezhnih stori-la, ki se niso nje skerbno varvali.

Nezhistoft mlado truplo omori, kakor huda slana zvetozh rosho, ino mu vlo lepoto vseme. Kakor od zherva jeden sad nezhistnik klaverno hodi, bleđa smert se mu na oblizhji posná. Vgafnilo je njegove jasno, bistro oko, sginila sarja svete nedolshnosti is njegovih liz; podobn je shalostnimu drevesu, kteriga so gosenze

tovarsh je dolshen, kakor ve ino sna, svoje blishne shganiga odvaditi V' enim leti se je nad sheft milionov goldinarjev privarvalo, ki so jih poprej sa shganje sdajali. Ljudjè rajshi vbogajo, bolj sadovoljno shivijo in so bolj sdravi. — Shene se hvalijo, de imajo nebefa na semlji, kar moshje, tovarshi te lepe bratovshine, shganja ne pijejo. Ljubi mir per hifhi prebiva, boljshi je shivesh in oblazhilo; tudi sa otroke imajo vezhi skerb. — Oh de bi tudi per naf veliko takih bratov bilo!

objedle. Tudi v' njegovim serzi zhiſtiga veſelja ni vezh, kér le nezhiſti ogenj gori ino kalne (môtne) ſhelje nezhiſtoſti kuha. — Koljko jih od nesnane nezhiſtoſti ſignije, koljko nezhiſtnikov ſe poſuſhi; koljko jih premoſhenje ino vſe ſrezho ſapravi, ſadnizh obupa ino ſe pomori! Sa to pravi ſv. Duh: „Kdor nezhiſtoſt vganja, ne bo henjal, dokler ni veſ ogen poſhért.“ — „Vſaki gréh, kteriga zhlovek ſtori, je ſvunaj teleſa, kdor pa nezhiſtuje, ſe na ſvojim teleſi pregreſhi.“ 1) „Pregrehe njegove mladofiti bojo njegove koſti napolnile, ino v' prabu s' njim pozhivale.“ 2)

Kakor je ſa truplo nezhiſtoſt velika nefrezha, tako je nesnana kuga ſa duſho; nezhiſtoſt je nedolſhne duſhe nar ſtraſhnejſhi ſmert. Dokler mladenzh nedolſhno ſhivi, v' njegovim ſerzi zhiſta ljubesen boſhja gori, kakor veſela lampiza (ſvetilniza) v' Goſpodovi hiſhi pred boſhjim altarjam. Ako po ſvetli luzhi piñneſh, ſvetlobo vgaſneſh; vſe je temno ino ſhaloſtno, le zhern ſmerdliv ogorek tebi oſtane. Ravno tako vmerje v' mladim ſerzi nebeſhka luzh miloſti boſhje, kedar mladenzh neſramen greh ſtori; njegova duſha poſtane iſ prijatelze boſhje gerda puſhâſt. Od nje prerok Jeremija ſhaloſtno pôje, rekózh: „Vſa lepota, Sionſke hzhére je od nje ſginila; vſi, ki ſo njo zheſtili, njo ſanizhújejo, kér vidjo njeno framoto.“ 3)

1) I. Kor. 6, 18. — 2) Job 20, 11. — 3) Jer. ſhal. peſm. 1, 6.

Ako bi kdo kraljevo hzhér, shlahno oblezhenno, v' gerdo mlako potifnil, njej predrago svatovsko oblazhilo rastergal ino njo v' oblizhje saplúvál, povéj, kaj bi kralj s' takim hudòbnesham storil? — Ravno to bo storil previzhen Bog s' nezhištnikam: ki svojo dušho ošramoti, sakaj tudi njegova dušha je po svetim kerší bila kraljeva hzhér Ozheta nebeshkiga, nevesta Jesufa Kristufa, isvoljen tempel svetiga Duha, v' predragim svatovskim oblazhili svete nedolshnosti. Všo to nebahko shlahnost dušhi nezhišti greb vseme, ktire ji veš svét ne more poverniti vezh. Pamet nezhištnika oflabi, kakor se zhišta voda v' blatí škali; njegovo šerze ljubi mir sgubi, nozh ino dan mu nezhišto poshelenje ne da pokoja. Rasbersdan nezhištnik Boga posabi, ne mara sa nebesa ino se pekla ne boji, zelo sveto véro sataji, in predá svojo dušho. „Vino ino shenške storijo, de modri odpádejo, ino saštopni sanizhlivi pošlanejo;“ govori (v. Duh. 1) „Nezhištnik gre sa svojoj pregrehoj kakor vol, ki se v' mešnico peljá. Njé hišha je pot k' peklú, ki peljá noter v' smertno globozhino.“ 2) „Kaj pomaga, naj she toljko lepih zhednosti imášh, ako pak paša zhištosti nimášh, bošh vse poblátil;“ tako sv. Jeronim mladiga Nepozjana vuzhi.

Gerda ino ostudna je šzer vsaka pregreha, ki Boga shali ino zhloveka pogubi, alj gnoja géršhiga ni, tudi ne saj tako zhernih, kaker nezhišto djanje; štrahno ino gerdo, ko shivi pekel.

1) ,Sir. 19, 2. — 2) Prip. 7, 22.

Nezhiftnik je derezh volk med nedolshnoj mladinoj; nevarn je njegov pogléd, shkodliva njegova sapa vsakimu, kdor se ga skerbno ne sogne. Sa to tudi ljubi Jesus ni med svoje tovarshe nobéniga nezhiiftnika vsel. Bil je med apostelni lakomen Judesh, ki je svojga Gospoda sa trideset srebernikov predál, bil je nesvesti Peter, ki ga je ttikrat satajil, bil je nevérn Tomash; pa od nezhiiftnika ne beremo, sakaj: „Nizh nezhiiftiga v' nebeshko kraljestvo ne pride.“ Sa to so se prvi kristjani bolj nezhiiftiga greha bali, kakor nar grosovitnejshi smerti. 1) Perva zerkev je preshestnike kakor vbijavze is svoje drushine ododlozhila. Delati so morli dolgo, ojtiro ino ozhitno pokoro, preden jih je sopet med svoje vérne

- 1) Grosovitni neverniki so nekiga kerfsh. mladénzha nevsnileno terpinzhili (martrali), de bi sv. véro satajil, pa nobena muka ga ni premagala. Sdaj si gerdi sodnik vmisli njegga ob zhiiftoft djati, ter si je svest, de bo sapeljan tudi véro satajil. — Vkashe ga v' lepi lepi vert na mehko pérnzo poloshiti ino s' shidanimi trak'mi privesati, de bi si pomagati ne mogel. Sdaj pófhle nesframno deklizo, lepo olifhpano, njega v' nezhiifto djanje pripravit. Vse je poskusila, pa nizh opravila; sdej ga hozhe v' hudo posiliti. Kédar se srotej svesan braniti nè more, si kos jesika odgrisne, ter ga s' kervijó nesframnizi v' sobe plune. Tako je sapelivko odgnal, véro ino nedolshnost ohranil.

vsela, ino kristjani so se nad njimi kakor nad merlizham jokali, kér so bili pred Bogam mertvi. Oh koljko je med nami presheftnikov, kako malo pa spokornih sòls! —

Veliko se na sveti pregrehe godi, ki v' nebo vpije, ino dela nesreznhe ljudi, pa hudobije ni zhlovéshkimu rodu toljko shkodlive, kakor ostudna pregreha nezhištosli. Zele okoljze, mesta ino deshele toljko ošlabí, de she skoraj pridniga, sdraviga fanta vezh najti ni, ki bi svojga devišhtva (fantishhtva) ne bil ofkrunil. Všo lepoto je mladenzham nezhišta slada vsela, mosham všo mozh posherla, kakor pomori mersel séver shlahnost mladimu zvetju. Kjér pošhtenih mladenzhev ni, tudi pravizhnih ino zherštvih moshev ne bo. „Hudobnih rodovita mnoshiza ne bo sa nizh, ino presheften saròd nima globoke korenine, ne térdniga debła.“ 1)

Pravizhen Bog tepe všako pregreho; všakiga gréshnika préj alj posnéj ojštra shiba sadéne, alj nezhištnike tepe do bele kosti. — Nezhišto je shível vesh prvi svet, ni bilo pošhténiga mladenzha ne moshá, rasen Noeta ino njegovih; ino Bog je vesh svet bres všiga všmiljenja potopil, rasen osem pravizhnih. — Gerdo so shíveli raspušheni, Sodomitarji, Gomorzi ino njih šosédje; pravizhen Bog jih je s' shivim ognjam pošhgál, le pošhteniga Lota je po angelu rešhil. Na tistim mesti sdaj smerdlivo jese-ro štoji, ino nam prizha, kako je gerda nezhišto.

1) Modr. 4, 3. — 2) Sirah. 40, 15.

Dva neframnesha sta hotla poshteno, „Susano v' nezhisto djanje posiliti, ino Bog njih je dal s' kamenjam podfuti. Onan je silo ostudno rezh floril, ino Gospód ga je vmoril. „Sedem moshev, ki so Saro, Raguelovo hzhér, v' nezhistih mislih, polni shivinskiga poshelenja vseli, je pervo nozh hudi duh pomoril; sakaj do takih ima hudizh posebno oblast. Tako se bo nezhistniku vsakimu sgodilo. „Kdor se s' nezhistnizami pezhá, bo neframen; on bo delesh stroblivosti ino zherovov, ino njegova dusha bo is shtevila shivih vershena;“ prizha sv. Duh. 1) „Oj nezhistost, ogenj peklenški! tvoje plamno je napuh, tvoje jiskre slabi pogovori, tvoj dim nespodobnost, gnufoba tvoj pepel, ino tvoj konez je pekel.“ Tako sv. Jeronim govori.

Mladánzh, ki se globoke jame bojišh, ktero tebi nezhistost nastavlja, ne poslušhaj sapelivih tovarshov, kateri pravijo, de nezhistovati ni gréh; oni so najémniki tiste lashnive kazhe, ki je nashe perve štarishhe sapeljala, ter je tudi djala, de prepovedan sad jesti ni gréh. Vprashaj take krive preroke, ali vbijati ino krašti tudi ni gréh, kar peta ino sedma sapoved prepovedujete? Ali ni ravno tisti Bog tudi shelste sapovedi dal: „Ne preshestúj!“ Naj bi te ravno angelj kaj takiga vuzhil, mu ne smesh verjeti, sakaj on je preklét, pravi sv. Pavl; 2) koljko manj rasvujsdanim sepelivzam.

Ne sanashaj se, rekozh: „Saj se ne bo sve-

1) Sirah. 19, 3. — 2) Gal. 1, 8.

dlo, zhe ravno kaj nezhistiga storim.“ Vse na svetlo pride. Nad tebo je oko, ktero vse vidi; pravizhna roka, ki vsaki greh ojštro kasnuje (shtrafuje). Dalej ko odlaga, hujšhi sadene. Bolj ko svoje bolezhine skrivajšh ino jih sdraviti samudilšh, kujšhi te bojo bolele; vezh ko svoje pregrehe odevajšh ino bolj bolj skrivaj gresihšh, hujšhi se Bogu samerish, ino ojštrejšhi sodbo si naredish. Podoben si pobelenim grobam, ki se od svunaj svetijo, snotraj so pa polni mertvajšhkih kosti, ino vsake gnusobe. 1)

Ne isgovarjaj se, ino ne rezi: „Kaj pa je hudiga, zhe kako snanje imam, saj nobene krivize ne storim.“ Nevarno je s' strupnoj kazhoj igrati; nar bolj varno je, de se ji ne priblišhajšh. Nezhisti ljubesen je huda bolesen, dolga bolesen pa gotova smert. Nezhisto snanje malokdaj frezhen sakon prinese, alj pa nikolj. Na poti pregrehe prava frezha mladenzha nikdar ne frezha. Mlazenzi, ki poprej gerdo shivijo, si svoj sakon v' shivi pekel premenijo, v' katerim savshivajo grenèk sad, kteriga so si pred sakonom sadili. Kdor pa v' sakon stopiti nozhe alj ne more ino nezhisto shivi, po ravni zesti v' peklenški bresden leti. „Vfako drevo, ki dobriga sadu ne stori, bo posekano ino v' ogenj versheno.“ 2) Ino tako drevo je vsaki nezhistnik.

Ne rekaj: „Saj jih veliko nezhistno shivi, in kaj se jim je sgodilo?“ Njihova sodba tezhe, ako she ravno ni obtekla. Ob kraji mertviga

1) Mat. 23, 27. — 2) Mat. 7, 19.

morja, kjér so nekđaj hudobne mesta, Sodoma ino Gomora štale, jabelka rastajo, ki se svunaj lepo blisujejo, snotrej jih je pa sam strupen pepel. Kdor jih ne opusti, mora vmreti. Tako smertno jabelko je vsako nezhišta ljubesen. Tudi štekla se zhloveku hitro ne posná, kedar ga štekla svér vgrísne; alj v' kratkim se toljakaj strashnej prikashe. 1) Ravno taka je tudi s' nezhištnkam. „Ne rezi, grešil sim, ino kaj se mi je hudi-ga sgodilo? Narvišhi je poterpeshlivi mašhevavez.“ 2)

Ne tolashi se rekozh: „Zhe grešim, faj se lahko spovém ino Bog mi bo moje grehe odpustil.“ Kdor predersno na boshjo milost grešhi, vezhdel bres boshje milosti vmerje. Ako lepi pot ljube nedolshnosti sapustish, bosh moral po ojštri štesì pokore k' nebesam hoditi; nezhištoš bo tebi roshe veselja v' ternje shalosti premenila. Kako bosh frotej po terdim poti v' nebefa drishel, ako je tebi po lepim poti preteshko! Sa to sv. Duh opomina: „Savolj odpušheniga greha ne bo-

- 1) V' nekim kraji na, Slovenškim je mladenzh domazhiga pša gerdo pretepal; peš rasjaden ga sa roko popade ino vgrísne; alj fantizh tega ne porajta ino zelo leto sdrav shivi. V' enim leti strashno štezhe, grise, ino kar mu v' roke pride, sdrobi. Na škeden so ga priklenili. Neki den je nagel pišh škos švifledesha po njem vergel; frotej se je sazhél ver-teti, ino se je tako dolgo sukaj, de je okolj padel ino vmèrl. — 2) ,Sir. 5, 4.

di bres straha, tudi ne kladaj greha na greh. Ne rezi: Vsmilenje boshjo je veliko, Bog se bo vsmilil obilnosti mojih grohov. Sakaj njega serd pride ravno tako hitro, kakor vsmilenje; she se osira (gléda) na grešnika njegov serd.“ 1)

O vi nespokorni nezhištniki, vi flepi kerti v' ostudnim gnoji nezhištosti, ne prevsetujte v' svoji rasvujsdanosti, kakor bi vi bres vřiga strahu bili! Vřigamogozhen, Sodnik, ki je prevsetne angele, vashe tovarřhe, s' gorezhimi verigami (ketnami) v' peklenřki bresden priklenil, on bo tudi vaš sodnik. „Gorjej je shivimu Bogu v' roke priti.“ — Védite ino premislite, „de noben kurbir alj nezhištnik nima déla v' kraljestvi boshjim.“

Vi pa, pošteni mladenzhi! ne dajte se nikomur sapeljati s' prasnimi besedami, ker savoljo tiga pride jesa boshja nad nepokorne ljudi. 2) „Kdo pa pojde na goro Gospodovo? Kdo bo v' njegovim svetim mesti (v' nebesih) prebival? On, ki ima nedolshne roke ino zhiřto serze, kateri se s' nezhemarnim rezhmi ne pezhá.“ 3)

1) Sir. 5, 5 - 7. — 2) Efes. 5, 5 - 6.

3) Pfalm, 23, 3 - 4.

M l a d e n z h o v n a r h u j f h i b o l e s e n.

Mlajšhi drevze ko je, rajšhi se ga bolesen prime; shlahneji ko si mladénzh, bolj škerbno se v' svojih mladih letah hude rasvade varji; posebno pa noroglavnosti, ki je mladenzham nar vezh škodliva dušna holesen.

Kdor se v' mladih letah svoje glave dershi, njemu rado spodleti; globoko pade ino teshko vštane, kér prijatela nima, de bi mu roko podál. — Mladénzha, kteriga se v' roshnim zveti shivlenja modri nauki ne prímejo, bojo se šlabi nauki kakor hude muhe prijeli; muhašt mladénzh bo pa tudi muhašt (savit) mosh, kteriga se vsaki rad fogne. —

Kdor sazgne she v' svojej lepi mladosti rasbersdano shiveti, hitro bo zvetje svete zhednosti pomandral, in ojštro ternje hudobij mu bo ostalo, ki ga bo do smerti vbadalo, ino lahko she tudi po smerti. — Tako noroglavno sadershanje kaj je drujiga, kakor nevarna bolesen, ki se mladenzhev slo rada prime. Varji se te nevarne bolesni, na kateri jih toljko sboli, ino vezhdel vse svoje shive dni boleha. Petero sdravilo tebi sa to isrozhim.

1. Dershi se škerbno pametnih mosh ino ne sahajaj med noroglavze, naj bo na poti, v' zerkvi, alj domá. V' kakeršhno to-

varšhijo sahajalsh, po takej se shiveti privajalsh, ino zhesar se Janshek navadi, tega se tudi Janes teshko odvadi. Dezhek (pubizh) ki se rad potepati hodi, se hitro svodi ino priden ne bo. Slaba tovaršhija dobro sadershanje kasí.

2. Bodi vselej krótek ino ponishen v' svojim sadershaaji ino lepo pametno se nosi; spofhtúj starishhe ino vuzhenike, tudi drugih nikar ne sanizhúj, naj bojo boljshhi alj slabshhi, kakor si ti. „Tako vi mlajshhi, pravi sv. Peter, bodite pokorni starejšhim; vsi se eden drugimu ponishujte, kér je Bog prevsetnim sovrasht, ponishnim pa milost daja.“¹⁾

Zhloveku, kateri na visoki skalí stoji, se rado v' glavi sverti (smoti), mladénzh lahko snorí, ki previfoko glavo nosi inu je prenapuhnih misl. Pohlevniga mladenzha vse rado ima, preshérniga vreshaka vse sanizhuje. „Samo v' lepim doli ponishnosti shlahne roshize verló zvetijo; po visokih sterminah prevsétnosti le ojštro ternje raste.

3. Dobrih svétov (naukov) ne sanizhúj, ki ti jih stari ljudjé alj pa modri vuzheniki dajajo. Kdor modriga posvarjenja ne porajta ino se svoje terme dersht, je abotniku podoben, ki shlahne bifere (jagode) v' blato tepta.

Ne prenagli se v' svojim djanji ino nehánji; vselej premisli, popréj ko storish, ino profi Boga, de bosh modriga serza. „Zhe

1) 1. Per. 5, 5.

kdo modroſti potrebuje, naj proſi Boga, ki vſim obilno daja; ino bo njemu dana;“ pravi ſv. Jakob. 1) Kar ſe prenaſlo ſtori, rado zhloveka boli; boljſhi je perva ſamera ko druga. Ako bi zhres nevarn moſt hodil, pod katerim derezha voda ſhumi, kako rahlo bi ſtopal; de bi ſe v' globozhino ne vdérl. Ravno tak moſt ſo tudi mlade leta, v' katerih moſh is mladenzha ſori. Kdor v' ti dôbi varno ne hodi, lahko ſblodí (smoti ſe) ſa zelo ſvoje ſhivljenje. Kratka smota, dolga ſrota.

5. Ne poſnemaj prehitro novih ſheg ne v' koſili ne v' oblazhili, ako prav po pameti niſo. Boljſhi je ſtara modroſt, kakor nova noroſt, boljſhi poſhtenje, kakor neumno poſhelenje ſvetá. Sa to opomina ſv. Pavl: „Shelj mladih ljudi ſe varji, derſhi pa dravizhnoſti, vére, ljúbeshni ino mirú s'temi, ki s' zhiſtim ſerzam Bogu ſluſhijo. 2)

Nar vezhi neſrezha je ſa zhloveka, ako ob pamet pride in obnori; prav pameten pa v' reſnizi nobeden ni, ki le na ſtare dni pamet odlaga. Po ſveti je ſilo veliko prepado, v' katire boſh gredózh padel, ako od mladih nog-pamotno ſhivel ne boſh. Lehko je v' jamo paſti, alj is jame priti gorjé: lahko greh ſtoriti, alj teſhko poboljſhati ſe. Ako pregrehi le meſinz pokaſheſh, ſa zelo roko ſgrabila te bo, ino te vlekla v' pogubljenje. Velík kamen verh hriba vſako déte lahko obderſhi zhe ſe pa enkrat na

1) Jak. 1, 5. — 2) Il. Tim. 2. 22.

vdol satozhi, ni ga mogožhe vřtanoviti vezh, dokler v' globozhini ne obleshi. Ravno tako se mladenzhu godí, ki se v' malim hudiga ne varje. Kdor pervokrat greřhi, ne greřhí sadnokrat; sa pervoj řtopínjoj je še druga na pol řlorjena. „Srezhen kdor pred greham beshi, kakor Egiptovski Joshaf, rekozh: „Kako bi samogel jes tako hudobijo řloriti ino greřhiti soperřvojga Bogá?“ 1) Le kdor pred greham beshí, nedolshnořti svoje ne sgubí ino vse řkuřhnjave lahko premaga.

Preljubosnivi fantizh moj, ki řhe lepo zhiřto shiviřh, ino nefrezhniga greha ne posnařh, ki je nevarnej kakor modrořfa (kazhe) řmerten řrup, oh, varvaj se pervokrat greřhiti, svojo nedolshnořt na vselej sgubiti; hitro bi tebi Bog svojo milořt vsel, ino te vezhno pogubil. 2) Ako ři pa toljko nefrezhen, de ři sgubil nedolshnořt

-
- 1) I. Mojs. buk. 39, 9. — 2) V' nekim meřti na Eřrajarřkim je shlahen mladenzh v' řholo hodil, ki ga je bila řama nedolshnořt ino řvetořt. Toljko priden je bil ino pa tako zhedno se je sadershal, de řo ga vři vuřhiteľi nar řaji imeli ino vřim drugim sa isgľeđ priporozhali. — Nefrezha je bila, de ře je s' rasvujsdanim zhlovekam řisananil, ki ga je v' greh řapeljovati sazhel. „Spervizh ře je řerzhno branil ino řtrah ga je bilo neřramnih marnov, ktire mu je řapelivez řpravil. Po malim se pa le da řapeljati, ře pregreřhi ino svojo nedolshnořt sgubi. Oh

svojiga serza ino sveto zhiſtoſt ſa gerdo zher-
vivo veſelje predál, ſaj ne odlagaj omiſi ſvoj-
ga ſerza v' vrozhim' ſolsami prave pokore;
le ſamo iſ tiga ſtudenca ſhe tvoje iſvelizhanje
iſvira. „Ne odlagaj ſe k' Goſpodu preober-
niti, ino ne odkladaj od dne do dné, govori
ſv. Duh, ſakaj njegova jeſa bo naglo priſhla;
ino ob zhafu maſhtovanja te bo raſdjál.“ 1)
Ne rezi: „ſaj niſim ſam; koljko jih je, ki
ravno tako ſhivijo.“ Ravno ta je tiſta ſhroka
zeſta, ki v' pogublenje pelja, ino po kateri jih
veliko hodi. 2) „Bres ſhtečila vezh jih bo
pogubljenih, kakor ſvelizhanih;“ pravi ſv. Av-
guſhtin. Ne iſgovarjaj ſe, de niſi pervi ne
ſadni, ki ſlabo ſhiviſh; ſaj tudi pervi ino ſa-
dni ne boſh, ki v' pogublenje pojdeſh. „Voſ-
ke ſo vrata ino teſna je pot, ktara pelja v'
ſhivljenje, ino malo jih je, ktiri jo najdejo,
govori Kriſtuſ. Pojdite noter ſkos voſke vra-
ta.“ 2)

Nikar ſe ne môtí, mladi prijatel, in ne
poſabi, de je le eno ſamo potrebno: ſvojo du-
ſho ſvelizhati. Le ſamo eno duſho imafh;
ako njo pogubiſh, nobene vezh nimafh. — Le
ſamo eden je Bog, tvoj pravizhen ſodnik;

neſrezha! — Ravno tiſto nozh v' kateri je
ſmerten greh ſtoril, je tudi vmerl; ſjutraj
mertviga v' poſteli najdejo. — „Strah ino
groſa! —

1) ,Sirah 5, 8 - 9. — 2) Mat. 7, 13. —

3) Mat. 7, 13.

ako se njemu samerish, h' komu se bošh ober-
nil? — Le samo ena smert bo tudi tebe
sadela, frezhna alj nefreznha; kakor je tvoje
shivljenje, taka bo tudu' tvoja smert. — Le sa-
mo eno sodbo bošh po smerti sašlišhal:
„Pridi sem isvoljen mojga Ozheta!“ alj pa:
„Poberi se v' vezhen ogenj!“ Kar bošh sašliš-
hal, to bošh prijél. — Le samo ena vezh-
nost te zhaka: šrašhna alj veselha, ktire kon-
za nikdar ne bo. De bi vsakih što lét le eno
solso potozhil, zel svet bi v' solсах potopil,
vezhniga ognja vgasnil ne bošh. — Le samo
eno je potrebno: svojo dušho svelizhat';
vse je sgubleno, ako je to samujeno! „Per
vših svojih delah špomni se svojih poslednih
rezhi, in ne bošh nikdar greshil.“ 1)

D v a n a j š t ,

t o v a r š h o v i n' t o v a r š h i z ,

mladenzham

posebnih prijatlov ino prijatelz.

Kdor hozhe na sveti veselo shiveti, naj si
sveste prijatle škerbi, ki mu terplenje poláj-
šhajo, veselje pošlájšhajo ino shivljenje prijetno

1) „Sirah 7, 40.

torijo. „Svest prijatelj je možna bramba; kdor ga je najdel, je saklad (shaz) najshel; on je sdravilo shivlenja, ino vezh vreden; kakor slato in srebo.“ 1) — Kdor hōzhe frezhno po sveti hoditi, ne smé bres dobriga tovarsha biti; sakaj, kedar bo padel, ga ne bo imel, ki bi mu gori pomagal. 2) Kamo se bošh torej mlad popotnik obrnil, kjé si prijatelov jiskal, koga si svojga tovarsha isbrál?

1. Pervi prijatelj tvoj naj bo vsmileni Jesus, ljube mladosti nar sveštejsi tovarsh. Nikolj se ne pogubi, kdor s' Jesusam v' zhisti lubesni shivi.

Bil si sgublen sin, v' grehi od matere rojen; Jesus je prishel na svét tebi po braterno roko podát, ino te spet pripeljat k' tvojmu ljubimu Ozhetu. Vidish, kako te on ljubi! — „Sovrashniki tvoji so hotli tebe vsmertiti, ino ti vseti vezhno shivlenje; dal se je vsmileni Jesus sa tebe vmoriti, naj bi ti vékomaj shivel. „Vezhe ljubesni ni od te nima nobeden, de kdo svoje shivlenje sa svoje prijatele da.“ 3) Njegovi nekonzhni ljubesni she ni bilo sadošti. De bi potí shivlenja v' dobrim ne ošlabel, daja tebi v' dushen shivesh svojo lastno mesó ino kri, ter govori: „Jes sim kruh shivlenja, ki sim is nebéš prishel. Ako kdo jé od tega kruha, bo shivel vékomaj, ino hruh kteriga bom jes dal, je moje meso sa shivlenje svetà.“ 4) Sa to te

1) Sirah. 6, 14 - 16 — 2) Prid. 4, 10. —

3) Jan. 15, 13. — Jan. 6, 52.

k' svoji misi klizhe, rekozh: „Pridite k' meni vfi, ki se trudite ino ste oblosheni, ino jes vas bom poshivel! 1) Tako ljubesniv Jesus she na tim sveti sa tebe sferbi; she lepshi pa po smerti v' nebesih, kjer on tebi proflor pripravlja. Ob-ljubil je nekdej po tebe priti, ino te k' sebi vseti na preljubi Ozhetov dom, de kjer je on, bofh tudi ti njegov flushavnik. 2) Oh koljka ljubesen Jesusova!

Ino kaj Jesus sa toljko ljubesen od tebe shelí? — Le samo tvoje serze, de njega ljubih. „Brate moj! daj meni serze svoje!“ to te on profi; „naj bom jes v' tebi ino ti v' meni vekomaj shivel.“ 3) „Kdor mene ljubi, bo moje besede spolnoval, ino moj Ozho ga bo ljubil, ter bova k' njemu prishla ino per njem prebivala.“ 4) Oh koljka frezha ljubesni Jesusove! — Kedar se morash v' hudo nevarshino podati, spomni se, de je ljubi Jesus tvoj tovãrsh ino serzhno isrezi: „Serze moje, nikar se ne boj; Jesus Nazarenki je vajvoda tvoj!“ in frezhno bofh vse sovrash-nike svoje premagal; sakaj: „Kdor kolj bo kli-zal v' ime Gospodovo, bo isvelizhan.“ 5) Zhe si

1) Mat. 11, 28. 2) Jan. 12, 26. 3) Jan. 6, 57

4) Jan. 14, 23. 5) Rim. 10, 13, Sv. Ed-mund se je v' svojih mladih letah po selenim travniki prehajal ino sdihvaje po nebesih osiral. Sdaj vgleda pred sebo saliga mladen-zha v' nebeshki blagosti, ki ga prijasno ogo-vori: „Bodi posdravljen Edmund, moj preljubi prijatel!“ Edmund se suzhudi, ter mu odgo-

v' hudih skušnjavah, in te hudoba sapeljati shelf; hitro isrezi njega presveto ime: „Jesuf, pomagaj, de se ne potopim!“ ino vsa sovrasna mozh bo pred tebo béshala; vse bosh samogel v' njem, ki tebe mozhniga stori. — Ino alj se ti hudo godi in ni pomozhi sa tebe od nobéniga kraja, le s' terdnim savupanjem k' njemu isdehni: „Jesuf sin Davidov, všmili se mene!“ in zhe bi mati sapustila svojo déte, on tebe sapustil ne bo.“ 1) Oj kdo naf bo lozhil ljubeshni Kristusove? nadloga? alj bridkost? alj lakota, alj golota? alj nevarnost? alj preganjanje? alj mezh? — V' všim tem premagamo savolj njega, ki je naf ljubil. — Ne smert, ne shivljenje, ne druga stvar naf ne bo lozhila ljubeshni boshje; ktéra je v' Kristusu Jesusu, Gospodu nafhim.“ 2)

vori: „Jes tebe ne posnám ino ne vém, kako bi ti mené posnál?“ Mladenzh mu ljubeshnivo rezhe: Kaj bi me ne posnal, dokler vender v' sholi per tebi sedim ino te ne sapustim, alj she hodish ali stojish. Le na zhelo mene poglej ino beri: Jesuf Nazarenski, Judovski kralj. To je moje ime. Globoko v' ferze si ga vtisni ino poboshno na svoje zhelo sasnamnovaj; ono je isvelizhansko ime.“ — Jesuf je sginil is pred njegovih ozhi: pa ne is njegoviga serza. „Sv. Edmund je bil imeniten vuzhenik ino sv. shkof.“

1) Isaia 49, 15. — 2) Rim. 8, 35 - 3o. Kedar so svetiga shkofa Polikarpa k' smerti obsodili, ino je on she pred gorezho germado stal, ga

Po vseh tvojih potah tebi nar ljubši posdrava, tvoja nar lepši sahvala naj bo: „Hvalen bodi Jesuf Kristuf! Bodi hvalen vékomaj!“ 1)

2. Druga tvoja tovarshiza po poti shivlenja naj tebi boshja beseda bo, beseda nauka Jesufoviga, ki ima vezhno shivljenje. V' temni nozhi je popotniku potreba luzhi, de ne sajide in se ne pobije; ravno tako potrebna je mladenzhu beseda boshja, ki njemu kashe pravo pot v' vezhno shivljenje. „Jes sim luzh na svét prishel, de nobeden, kateri v' mene véruje, ne osta-

neverni, sodnik nagovarja, rekózh: „Preklej (sakolni) Kristufa, ino te ispuštim!“ Sv Polikarp pa odgovori: „She 80 let njemu flushim, ino she nikolj mi ni on shaliga storil; kako bi svojiga kralja preklinjal, ki je mène odreshil?“ Tako je isgovoril ino rado-
voljno vmerl.

- 1) Kdor s' temi besedami: „Hvalen bodi Jesuf Kristuf!“ koga posdravi, ino kdor na to odgovori; „Na vekomaj Amen!“ alj pa: „Bodi hvalen vékomaj!“ vsakokrat 160 dni odpustikov sadobi. Vsi, ki so to sveto navado vse svoje shive dni imeli, sadobijo na posledno uro popolnoma odpustik, ako ob zhasi, obshalovaje svoje grehe, presveto ime Jesufa ino Marije, zhe ne s' jesikam, saj v' serzi isréko. — Ravno te odpustike tudi vsi sadobijo, ki druge vuzhijo ino opominvajo tako posdravljati se. Pap. „Sikstuf V. 1587. Benedikt XIII. 1728.

ne v' temi.“ 1) — Toljko mladenzhev se smoti ino sdivjá, koljkor jih pridige ino kerfhanfke nauke objilkovati nehá. „Kdor je is Boga, besedo boshjo poslušha.“ 2) Pridna buzhéliza vsako mlado jutro fkerbno na polje leti po zvetlih roshizah sladkiga medu naberat; tezi vsako nedelo ino sapovedan svetek (prasník) tudi ti v' svoto vesho boshjo, boshjiga nauka poslušhat'; on je tvoji dušhi ravno to, kar je vsakdanji kruh sa tvoje telo. Bres shivesha vmerlo bitvoje truplo, bres nauka boshjiga pa tvoja dušha. Gorjé v'fim visokoglavzam, ki pridige malo obrajtajo, ino kerfhanfke nauke she manj. „Sam sv. Duh po pridgarjih govori; ino: „Kdor njih poslušha, pravi Jesuf, mene poslušha; kdor njih sanizhuje, mene sanizhuje.“ 3)

Kader je Kristuf v' pufhavi fkušhan bil, je peklenfkgiga sovrashnika veselej s' boshjo besedo savernil, rekozh: „Pifano je, Gospoda svojiga Boga moli ino njemu flushi!“ ino hudi duh je sbeshal. 4) Tudi tebi bo v' fkušhnjavah boshja beseda mogozhno oróshje; ona je mozhna ino ojštrejšhi, ko na dvé strani brusnen mezh, ki do shiviga prebòde. 5) — V' nar vezhah teshavah na krishi je Kristuf svoje potolashenje v' boshji besedi imel; ter je isrekal, kar je v' svetim pifmi od nja govorjeniga bilo. Tudi tebi bo v' nar hujšhah bridkostíh beseda boshja nebesfka tolashba: sakaj slajšhi je ona kakor méd. 6) Kdor be-

1) Jan. 12, 46. 2) Jan. 8, 47. 3) Luk. 10, 16.
4) Mat. 4, 10. 5) Hebr. 4, 12. 6) P'salm. 118, 103.

sedo boshjo ljubi, ne bo nikolj na sgubi; ona vezhno shivljenje ima. 1)

3. Tretja pomozhniza tvoja naj ti bo ferzhna molitev, katiro je dobrotlivi Jesus nam tovarfbizo isrozhil, kodar se je tega sveta lozhil, rekozh: „Zhujte ino molite, de v' skufhnjavo ne pridete.“ 2) Poboshna molitev oblake predere, gre pred sedesh milosti boshje ino prinese svojim prijatelam sa vse potrebe boshjih darov. „Molitev, pravi sv. Avgushtin, je nebeski kluzh, ki nam nebesa odpré; je mana, ki nam nafhe shelje napolni; je ojster mezh, s' katerim sovrashnike svoje premagamo. Molitev pravizhniga gre k' nebesam, ino boshje vsmilenje pride is nebes. Naj si je ravno niska semlja ino visoko nebó, vender Bog zhloveka vflifhi, ako le zhisto vest ima.“ 3)

1) Dva rasvujsdana mladenzha sta neko nedelo memo zerkvize fhla, v' kateri se je ravno flushba boshja obhajala. „Pojdiva s'he midva sa kratek zhaf v' zérkev!“ rezhe eden Gresta ino se bres vsih misel v' neki stol vsédeta. Med pridgoj sv. Duh serze eniga toljko gine, de se na ves glaf rasjoka, se svojiga hudobniga shivljenja duhovniku spove, in prav svešto Bogu flushiti sazhe.

2) Mat. 26, 41. — 3) Vuzhen mladenzh se v' svoji domil'hleni modrosti prevseme ino molitev opusti, ter pravi: „Pokaj bi molil; saj molitev nizh ne pomaga.“ Modriga vuzhenika to možhno v' serze saboli; ves shalosten svojga

Moli kedar si vesél ino hvali Boga, ki tebi veselja daja; — moli v' shaloſti, kakor Jeſuf na oljſki gori, ino proſi nebeſhkiga Ozheta, naj tebi, zhe je mogozhe, grenek kelh terplenja odvſeme; naj ſe njegova ſv. volja vſigdar ſgodí. Juterna roſa pohladí raspokano ſuho ſemljo, bogabojezha molitev pa ſhaloſtno ſerze. — Zhe ſi v' ſkuſhnjavah ino ſe hudih miſel snebiti ne moreſh, ſazhni moliti, rekozh: „O Bog! hiti me reſhit; Goſpod, tezi mi pomagat!“ ino beſhale bojo tvoje ſkuſhnjave. — Kedar ſi v' velikih teſhavah ino ne véſh, kamo bi ſe djal, povſdi-gni ſvoje roke, s' rokami pa tudi ſvoje ſerze ino ſazhni moliti, rekozh: „Is globozhine kličem k' tebi, Goſpòd, Goſpòd! vſliſhi moj glaſ!“ Popréj bo Vſigamogozhni tebi angela poſlal, kakor bi tebe bres vſe pomozhi ſapuſtil. — Kjér ſe

vuzhenza objiſhe. „Kaj vam je?“ mladenzh pobara. „Oh, veli moder moſh, moj prijatel dobro polje ima ino je doſehmal lepo ishajal, ſdaj je pa delo opuſtil inu vſe ſvoje orodje prodal, rekozh: „Saj me Bog bres vſiga dela lahko ſhivi.“ Temu moſhu ſe v' glavi meſha, rezhe mladenzh; to ſe pravi Boga predersno ſkuſhati. Kdo je toljki abotnik?“ „Ravno ti, moj ljubej! mu vuzhenik odgovori. Bog zhloveka bres dela ravno kakor bres molitve lahko ſhivi, to de nozhe. Sapovedal je delati, pa tudi moliti, ino je delu kakor molitvi ſvojo obljudo dal. Hozheſh torej frezhen biti, moli ino delaj!“

kolj snajdesth, moli ozhitno, moli skrivaj v' svojim serzi. „Bogabojezha dusha je tempel boshji, in zhisto serze nar lepshi altár.“ (Sv. Bernard.)

4. „Shterti prijatel, frezhniga shivlenja svešt tovarsh, je sveti pôst, varh ljubiga sdravja, svete zhistosti svešt rednik ino ozhe kershanke mére v' shiveshi. Moder pôst zhloveka vuzhi s' malim sa dobro vseti ino se shkodlivih rezhi varvati, hudo poshelenje premagati ino greshne pozhutke strahvati; kdor pa to premore, vezh veljà kakor vojshak, kateri mesta ino kraljéstva premaga. Nesmérna shertnost nar vezh ljudi v' nar boljih letah pomori; ljudé, ki se radi po pameti postijo, vzhakajo starih dni.

Ljubesnivo ino prijetno je jasno nebo, ktérge ne sakrivajo temni oblaki, she ljubesnivshi je tresno teló, ki po malim jé ino pije; v' njem bistra pamet prebiva. Debele megle sonze sakrivajo, preobloshen shelodez pamet temni; is gnoja smerdliva soperza vstaja, is polniga trebuha pa kalne (môtne) misli. „Varujte se, de vashe serza ne bojo preobloshene v' poshrélnósti ino v' pijanósti.“ 1) Nefrezha perburi ko nagel pish nad zhloveka, in poshreshnik ji vbéshati ne more. Ne boj se, de bi po pametnim postis-hudel ino oflabel; Daniel ino njegovi tovarshi so rajshi lozhivje jedli ino zhisto vodo pili, kakor se per kraljevi misi gostili, vender so bili

1) Luk. 21, 34.

lepšiga liza kakor vsi drugi kraljevi rejenzi, ino ni bilo take prebrifane glave, kakor oni. Vergli so Ananija, Azaria ino Misaela v' ogneno pezh, ino niso sgoreli; vergli so Daniela med derezhe leve, ino niso se ga lotili. Vsi ti mladenzhi so bili ljubiki boshji; post pa ljubike boshje stori. Pervi zhlovek se ni postil, ter je prepovedan sad jedil, ino naf vse nefrezhne storil; Jesus isvelizhar naf se je postil, ino naf je odreshil; pa nam tud isgléd sapustil, naj ga posnémamo.

Posti se, kedar te hudo poshelenje skufha, de ga frezhno premagash; posti se, ako nefrezhno greshish. „Post greh pomori, hudobijo pokonzhá, v' svelizhanje pomaga, je korenina boshje milosti ino je dno svete zhiftofi.“ (Sv. Ambrosb.) „Sveti pôst je tisti isvelizhanski most, po katerim so svetniki v' nebesa hodili; frezhno bosh hodil po njim tudi ti, ako sapovédane poste dershish, ino se modro postish.

5. Peti prijatelj mladenzhu je vsak dober oprávk, vsako pridno delo, ktériga se v' mladih dnéh navuzhi. Dobro podvuzhena glava ino pa roke delavne so boljshi kakor gotovo blago. Dnar se lahko sgubi ino sapravi, drugo premoshenje nam tatje vkrádejo; kar pa zhlovek dobriga sna, po vsim sveti k' redu ima ino si lahko pomaga:

Bogatinzi dnarje posojújejo, vole kupújejo ino jih po rejah imajo, de bojo ob svojim zhasi lep dobizhek imeli; modri mladenzhi pa skerbijo, de se kaj dobriga navuzhijo: naj

bo she brati alj tekáti, 1) pifati alj koshe plesti, metle vesati alj presti. Vsako tako pridno delo bo zhloveka lahko shivilo, ako vse drugo sgubi. — Tudi Jesus je delal orala ino drugo domazhe orodje, prizha sv. Justin; sravno dela je pa tudi raštil v' modrosti ino milosti per Bogu ino per ljudéh.

1) V' nekim gorenškim kraji na Franzoskim so ljudjé toljko borno shiveli, de so morli po simi vezhdél na dolensko jiti vbogajime profit. Samo ovze so redili, pa fróvo ovno prodájali, ino v' sili prav dober kup. Duhovnimu tisti okoljze so se farmani možhno vsmilili; sazhnejo misliti kako jim pomagati. Pridno deklizo v' flushbo vsemejo, ki je snala ovno presti; potem najmejo saštopniga tekavza, ki jim jé ovno podelal ino potikal. Vsemejo shtir svojih farmanov, de so napravleno sukno v' mésto s' njimi na prodaj nefli. Videti lep dobizhek (bliso 149 rajnišhov so vezh iskupli, kakor je frova ovna veljala) se sazhnejo eden od drugiga vuzhiti is svoje ovne sukne délati. V' kratkim je zela okoljza toljko obogatela, de so she drugim pomagali; ni bilo ljudém potreba berazhiti vezh. — Gerda navada je, de moshki po simi bres dela sa miso sedijo, na pezhi leshijo ino si fajse trebijo. Ravno takim se glad v' pezhi kuha in berashka paljza skos vrate ponuja. „Leniga zhaka steigan rokáv, paljza berashka, prasen bokál.“ Vodnik.

Kdor pridno dela, se lahko skušnjaavam brani; hude muhe le samo lenube rade pikajo. „Vedno kaj dobriga delaj, de te skušnjaavez prasnovati ne najde, opomina sv. Jeronim; ne bo te lahko vjel, ako bres dela ne boih.“ — Pridnimu ino saftopnimu delavzu je Bog ino vlak poshten zhlovek prijatel; veselo na semlji lahko shivi, ino si s' pridnim delam nebesa flushi; po smerti pa gre v' nebesa svoj saflushen dnar prijét, kjér delavnik neha ino se vezhna nedela sazhe.

6. „Shefta tvoja tovarshiza naj bo poshtena obnosha, modro ino pametno sadershanje. Bodi prijasen vsem ljudém, saj so vsi tvoji bratje in sestre, alj posebno odkritoserzhen le isvoljenim, ki so dobre Bogu ljube dushe. Varji se goljufam svojga serza prodati. Premedena potiza (gibanza, shartel) sobe kerhta, prestadek zhlovek pa rad ogoljfa; sato se lisuna skerbno sogibaj. — Kdor se pa prekiflo dershi, njega se markdo boji, de bi ga ne vgrisnil. Vfiga tega se varje moder mladenzh po nauki svetiga Pavla, ki govori; „Tvoje mladosti nobeden ne sanizhuje, to de bodi isgléd vérnim v' besedi v' sadershanji, v' ljubesni, v' véri, v' zbiflosti.“ 1) „Spofhtuj svoje gospode, naj si bojo duhovski alj deshelski; kedar jih frezhafh, se jim odkri; roko jim poljubi, kedar k' njim prideh, alj od njih gréfh. Lepa posdrava nam prijatele

1) 1. Tim. 4, 12.

dela, ino ponishna obnosha, zhe je resnizhna, nas bolj priporozha kakor vuzhena glava ino sholtih zekinov nadevan shep. Tudi sv. Pavl je ravno te misli, ker govori: „Dajte vsakimu, kar mu gré; spofhtovanje, komur spofhtovanje; zhest, komu zhest.“ 1) Priljuden ino ljubesniv bodi svojim verstnikam ino tovarshkam, ki so tvoje starosti alj tvojiga stanu; zhe ravno niso vezh ko si ti, lahko de she pa bojo. S' braterno ljubesnijo se med seboj ljubite, s' pozhestenjam drugi drugimu napréj pridite. 2) „V' ponishnosti imejte eden drugiga vishi od sebe.“ 3)

Bodi prijasen svojim nischejam, ki so mlajshi, alj boshneji, alj revnishhi kakor si ti. „Nikar vezh od sebe ne misli ko se spodobi misliti, ampak misli kar je prav. Kakor imamo v' enim telefi veliko vudov, vsaki vud pa nima ravno tistiga opravila; tako je nas tudi veliko eno telo v' Kristufi, vsak posebej pa smo eden drugiga vudi.“ 4) Ni dobro, ako si niso vudjé eniga telefa dobri. Pogosto en sovrashnik vezh shkodje, kakor pomaga prijatlov desét.

Pomagaj rad vsakimu zhloveku, koljkor premoresh, naj bo domázh alj ptujz, naj bo she striz alj vujz, bogat alj vboshen. Roka roko vmije, lize pa obedve. Ne daj se dolgo profiti sa to, kar lahko dash; kar se rado da, dvakrat toljko vrednosti imá. S' kakorshno mé-

1) Rim. 13, 7. 2) Rim. 12, 10. 3) Fil. 2, 3.

4) Rim. 12, 4 - 5.

ro mérite, pravi Jéfus, s' takofhno se vam bo nasaj mérilo.“ 1)

Poshtene fhege ne sanizhuj, naj si bo stara alj nova, de je le dobra. Vse novo se postara, pa tudi staro spet ponovi: le kdor se pameti dershi, je moder. Sato sv. Pavl opomina: „Vse poskusite, kar je prav, dershite“ 2)

7. Sedma tvoja tovarnhiza bodi tebi dobra vést, ki zhloveka k' dobrimu opomina, ino pred hudim fvari. — Ako tebi tvoja vést pravi: nikar! sa nobeno zeno ne stori; ako pa rezhe: to je prav! storiti nikolj ne samudi. Vést je boshji glaf; frezhen, kdor njo poslufha. Njena hvala bo tebi stanovitno veselje dajala, naj se ti dobro alj hudo godi. Dobra vést zhloveka sasible, de sladko spi, zhe ravno na terdi flami leshi; huda vést krivizhnika tudi na pernizi dramí. „Strafhne senje ga pláfihjo po nozhi, hude misli ga stráfihjo po dné, grosoviten zherv ga grise, ki se vmoriti ne da; v' perlah mu peklenfki ogenj gori, ki hujfhi pezhe, kakor sherezhe voglje.“

Hozhesh dobro vést imeti, morash is mládiga sa njo fkerbeti, in se varvati vfake krivize, male kakor velike. — Krivizhno blago dobriga nikolj prineslo ne bo; v'fak krivizhen krajzar desét pravizhnih poshré, ino boljshí je malo po pravizi, kakor po krivizi veliko. — Ravno tako nam pregresfhno veselje nafhíh shelj ne potolashi, ampak jih le rasdrashi, vést pa

1) Mat. 7, 2. — 2) 11: Vef. 5, 21.

nepokojno storí. — Varuj se torej vsakiga greha; greh je tern hude vesti. Hujšhiga pa vender na sveti ni, kakor nedolshno dušho v' gréh sapeljati; pohujšhanje zhište dušhe je nar strašnejši morija. „Sa to Jesuf pravi: „Gorjé zhloveku, po katerim pohujšhanje pride. Bolje bi mu bilo, de bi se mu obesil mlinški kamen na vrat, in bi se potopil v' globozhino morja.“ 1) Koljkor sapeljanih dušh kdor na svoji vesti imà, toljko peklenških kazh si na svojo serze obesi, ki ga bojo vékomaj pikale. Le kdor zhišto vest imà, lahko mirno shivi ino srezhno vmerje.

Hozhešh dobro vést imeti, si morášh dobriga spovednika pojiskati, ino se njih tako svetlo dershati, kakor ljubesnivo dete svojiga ljubiga ozheta. „Spovedník so tvoj duhovíki ozhe, ino ti si njihov otrok. Sa to sv. Duh govori: „Moj sin! poslušhaj podvuzhenje svojiga ozheta, de bo djana krona na tvojo glavo.“ 4) Mladénzh bres praviga spovednika in pa popotnik hres snaniga visharja po nevarnim poti srezhno ne bota hodila.

Dokler morešh le k' enim se hodi spovedat, bolj ko tebe posnajo, loshej tebe po poti pravize peljajo. Sdravnike ino spovednike pogosto spreménjati nikolj pridno ni. — Kedar pa dobriga spovednika imášh, le vse jim pové, sa vse potrebno jih poprašhaj, ino bres njihoviga sveta kaj ne storí; tako si nikdar vgrešhil ne bošh. „Stesa pravizhniga je kakor

1) Mat. 18, 6 - 7. 2) Eripi. 1, 8 - 9.

svetlo sonzhize, pot krivizhniga pa terda nozh 1)

8. Osmi tvoji tovarshi so snanzi ino prijateli, kterih po vsim svéti najdelh, ino se s' njimi lahko sposnásh. Preden se jim v' roke podašh, morash trojne snanze ino prijatele dobro raslozhiti. Pervi snanzi ino prijateli so (kakor pravijo posvetni ljudjé) z hafno blagó in posvetne dobrote. Na nje se mladénzhnikar ne sanashaj; oni zhloveka ravno takrat sapustijo, kér jih je nar vezh potreba. — Drugi tovarshi na tém svéti so navadni snanzi ino prijatéli; le v' nefrezhi se pravi prijatli sposnajo. Kakor senza sgine, kedar se sonze skrije, tako bojo sginili vsi perlisovavzi, ako per tebi srezhe ne bo. Koljkor ti jih pa ostane ino v' nefrezhi roko podá, od teh se rezhe, de so vredni sto zentov slatá. Bojo te vsdignili, ako bošh padel, tebi pomagali v' vsaki potrebi, ino te lepo spremili do pokopalisba. „Kdor se Boga boji, on bo dobriga prijatela najdel; sakaj kakorshen je on, takov bo tudi njegov prijatel.“ 2)

Kakor dobrote minejo ino prijatli sginéjo, zhe ne poprój vender sa grobam, tako bojo tebi tretji prijatel vekomaj svesti ostali, tebe spremili krisham svét, ino pójdejo s' tebo tudi na un svét v' dolgo vézhnost: to so zhednosti in dobre dela. Naj si ravno imash posvetnih dobrót, ino le malo pravih prijatelov shtejesh, vender sa te prijatele povsodi lehkó íker-

1) Prip. 4, 18 - 19. 2) Sit. 6, 17.

bish, zhe le po svoji mozhi dobriga florish. Ravno to tebe vsmileni Jesus vuzhi, rekozh: „Delajte si prijatle s' posvetnim premoshenjam (krivizhnim mamonom) de vas, kedar obnemagate (vmérjete) vsamejo v' vezhne prebivaljsha (v' nebefa).“ 1)

Kerfhanfki mladénzh pa nima samo prijatelov na tem sveti; tudi v' nebeshih, kjér je domá, bres shtevila veliko snanzov ino prijatlov imá, katerih ne imé posabiti.

9. Med nebeshkimi snanzí ino snankami je nar perva prijatelza tvoja sa Bogam Marija prezhistá devíza, tvoja nar mogozhnejshi priproshniza. Kakor Janesu pod krisham njo je tudi tebi vsmileni Jesus isporozhil, rekozh: „Poglej tvoja mati!“ Satorej njo morash pa tudi svojo nebeshko mater spofhtovati ino ljubiti kakor sv. Janes, ljubesnivi Marijni sin. — Marija je pribeshaljshe gréshnikov, kterim vsmilenje profi in sadobi; zhistim mladenzham je pa skerbná mati, ki jih tako rekozh na svojih rokah nosi, de se nobeden ne pogubi, kdor Marijo prav zhesi. 2)

1) Luk 16, 9. — 2) Svet Anshgar je v' petim leti svojo mater sguvil, ino se je po tem slo ilabo sadershal, ter v' nevarnosti bil, se pogubiti. Sdaj se mu je senjalo, kakor bi bil v' neko blato globoko sagresnil, kateriga she ni vezh gasiti mogel. Polek blata je videl gladko zesto med drevjam selénim, po zesti pa trumo zhistih deviz, prav po nebeshko

Kar je Marija na shenitnini (ohzeti) v' Kani Galileje sfreshetam djala: „Karkolj vam Jesus porezhe, florite!“ to tudi tebi ona veli. Marijin sin ne more biti, kdor svēt flushavnik Jesusov ni. — Ni mladenzha na sveti poshteniga, ne vém svetnika v' nebesih, ki bi Marijo posebno ne zheftil ino si nje svojo posebno pomozhaize ne bil isvolil. Tudi tvoja posebna tovarshiza tebi ona naj bo, posebno dokler po devishko (v' ledig stani) shivish. — Prezhista Deviza, nevesta svetiga Duha, se je moshke podobe sbala, kedar ji je angel Gabriel pozhefhenje prinefil; sa to je pa deviza rodila ino deviza ostala, vřim mladenzham isgléd, kako

belo oblezhenih. Pred njim je prishla nar iménitnej nebeshka gospa, ktero je lahko vřih kraljizo sposnal. Prijasno njega saklizhe po imeni, rekozh: „Moj sin Anshgar!“ Mlardenzh se ogleda ino vidi v' nebeshki drushini tud svojo rajno mater, in hozhe njej v' narozhje skozhiti; alj on ne more, ker pregloboko v' blati tezhi. „Vidish moj sin, mu sdaj nebeshka kraljiza rezhe; ako ti hozhefh v' nafho drushino priti, morash ves drugi mlardenzhizh biti. Varji se prasnih jigrázh ino otrozhjiga labranja! bodi priden, pokoren ino bogabojézh; po tem bofh prishel tudi ti ob' svojim zhasi h' svoji materi v' nafho tovarshijo.“ To je mladenzha toljko pobóljshalo, de je odrařil moder mosh, sv. shkof ino iméniten apostel nemshkih deshél.

naj deviško zhišto obšanijo. — Ponishna dek-
la Gospodova je Marija bila, ti pa hlapez svet
Gospodov bodi; kakor Mariji, naj se tudi tebi
po njegovi sveti besedi godi. —

Posdravi vezhkrat svojo nebesko mater
rekozh: „Bodi zhešhena kraljiza, mati milosti,
shivljenje, veselje ino vupanje nafhe!“ Priporo-
zhaj se vedno njeni mogozhni priproshni, ino
rezi: „Pod tvojo pomózh perbeshimo, o sveta
boshja poroduiza, ne saversi nafhjih proshenj v'
nafhjih potrebah.“ — „Kedar tebe valovi hudih
pregréfhnih navad sgrabijo, ino si v' nevarnosti,
de bi te ne posherli, ogledaj se gor na nebesko
svesdo, saklizhi Marijo. Hitro bosh obzhu-
til roko, s' katero te bo prijela, povsdignila
ino ohranila, is nevarnosti relhila ino is morja
na kraj miru ino pokoja pripeljala;“ vuzhi
sv. Bernard. — Ako je tvoje serze shaloštno
ino se potolashiti ne moresh, oberni se k' Mariji
svoji materi, ino se njej priporozhi, rekozh:
„Spomni se, o premila deviza Marija, de ni
bilo she kdaj slishati, de bi kdo bil sapushen,
ki je pod tvojo brambo pribeshal, se tebi sa
pomozh priporozhil, in sa tvojo priproshnjo pro-
fil. V' tem shivim savupanji, deviz Deviza, k'
tebi hitim, pred tebo gresfhnik isdihujem; ne
saversi, Mati Jesufa, boshjiga, Sina, mojih be-
fedi, ampak mило poslušhaj ino vflishti me!“ 1)

1) ,Sv. Franziskho Salesjan je imel v' svoji mla-
dosti strashoo hude skufshnjave, kterih se ni
mogel isnebiti. V' svoji bridkosti se v' zer-

V' narozhji svoje matere najdil bosh mir in veselje. — Moli posebno o sabotih litanije Matere boshje, posli se vezhkrat Bogu ino Mariji v' zhest; hodi vezhkrat ob njenih svetih prasnikih k' spovedi ino k' svetimu obhajilu, ako le moresh; shivi po njenih svetih isgledih, in kar bosh pravizhniga po Mariji profil, vse bosh prijel ino se nikdar sgubil ne bosh. „Po njej je stopil Bog na to semljo, govori sv. Avgustin, po njej saflushijo priti ljudje k' Bogu.“

10. Deseti tovarsh, poseben nebeski prijatelj je tvoj svesti Angel varh, ki ga je Ozhne nebeski tebi tovarsha dal od sibeles do pokopalisha. On tebe hudiga varje ino te h' dobrimu opomina; on v' tvojim serzi dobre misli budi, in te skos tvojo vest svari, kedar kaj hudiga storish. Tvoj angel varh stoji pred oblizhjam Ozheta nebeskiga, nosi tvoje molitve in dobre dela pred tron milosti boshje, ino se veseli tvojga poboljshanja. Sa to pravi Kristus, de je veselje med angeli boshjimi nad enim gresnikom, kteri se spokori. 1)

Tvoj desni angeli varh tebi v' nebese pomaga; o nikar de bi ti sebi in drugim skos sapeljvanje v' pekel pomagal! Vsak sapelivez je sovrasnik angelov in pomagavez hudizhov.

kev pada, pred podobo Marije devize poklekne, sazhne mile solse takati, ino to molitvizo shebrati. Kakor hitro je to opravil, se njegovo serze oveseli, in ljubi mir ga ni vezh sapustil. — 1) Luk. 15, 10.

„Poglej, pravi gospod Bog, jes hozhem svojiga angela poslati, ki pojde pred tebo; on bo tebe na poti varval, in te pripeljal v' tajisti kraj, katterga sim tebi pripravil. „Spofhtuj ga ino gléj, de njega ne sanizhojesh. Kedar bolh gresnil, on tebi ne bo prisanesil, v' njem je moje ime.“ 1)

Pozhefti vsaki dan sjutra ino svezher svojiga angela varba, ter se njegovimu varstvu izrozhi, rekózh; „Ljubi angel, ti varh moj, vselej mi k' pomozhi stoj!“ — Obljubi pa tudi svojimu angelu ga lepo vbogati, ino mu svesto pomagati Boga zheftit' ino blishniga isvelizhat'. Kdor sam sebe in druge hudiga varje, sa frezho ino svelizhanje svoje sofeske fkerbi, on je angelz svojih bratov, ino bo tudi v' nebesih angelov frezhen tovarsh. — Poklizhi v' vsih fkušnjavah ino nevarshinah svojga angela v' pomózh, ino se hudiga ne boj. 2) „Bog je svojimu angelu v'kasal, dé bo tebe po vsih tvojih

-
- 1) II. Mos. bukve 23, 20 – 21. 2) Neki grosovitni deshelfki poglavar je vbogi materi mosh ino otrokam ozheta v' jezho vergel. She 15 mensenzov je bil nedolshen mosh sapért. Neko dolgo nozh mati poklekne in tudi otroke moliti opomina rekozh: „Otrozi! she vi molite ino priporozhite se svojim angelam varham, naj Vsigamogozhniga naprosijo, de se bo vjetiga ozheta vsmilil.“ — Otrozi vbogajo. Nagloma pa nar mlajshi [njih, she ves nedolshen angelz, savpije ino sterma fkos okno gleda, rekózh: „Mama! poglejte angelze, kako se svetijo, in pa kak hitro dirjajo proti

potah varval.“ 1) „Per naf so angeli ino so tudi per tebi, de te varjejo in ti pomagajo; govori sv. Ambrosih. Kaj bi se balí, ki toljke varhe imamo? Le samo posnemajmo jih. — Kedar naf kaka slo huda skufhnjava stiska, alj se nam velika bridkost priblihuje, vsaki naj svojga varha poklizhe, svojga vladnika in pomozhnika svojiga v' srezhi ino v' bridkosti.“

11. Ednajsti poseben prijatelj v' nebesih je tvoj sveti imènik, alj svetnik tvojiga imena, ki so ga tebi per sv. kersti sa tovarsha dali. — Lepo ino shlahno je svetnika ime, kteriga sv. kersthanška zérkev novokersthenimu

poglavarjovi hifhi! Sdaj she v' hifho grejo.“ „Hodi spat, déte, rezhe mati; ti nisi sdravo, ki to govorish. K' temu moshu ne hodijo angelzi.“ — „Shli so shli k' njemu;“ déte poterdi. „Kaj niste mati vi sami rekli, sazhe starejshi otrok, de angelzi per bogabojezhnih zhújejo; lahko so nafho molitev slifhali, ino so shli hudimu gospodu povedat, kar je Bog rekel.“ Materi se na to serze ohladi; vfi sladko saspijo. — Drugi dan poglavar svojmu pisárju veli: „Kakorkolj sim se nizoj obernil, neprenehama sim proshnje shene ino otrok sa tega jetnika slifhal; nisim imel pokoja, dokler sim mosh besedo dal, kakor hitro bo dan tiga jetnika ispustiti. Naj se to sгоди!“ — Kmalo po tém refhen ozhe sheno ino svoje otroke objame.

1) Psalm. 90, 11.

na prošnjo starihov ino bôtrov (kumejov) da; le po tem imeni naš sv. mati kat. zérkev sa svoje otroke sposná, po tem se bomo tudi na unim sveti sposnali. Ako pa grešno shivish, svojiga patrona (besednika) pridno ne sposnásh, tudi on enkrat tebe svojiga imenza posnal ne bo.

Kakor tebe tvoji snanzi ino prijateli po tvojim imeni klizhejo, tako klizhi svojiga patrona tud' ti, ino skerbi, de bolh njegoviga imena vreden. 1) Nar boljshi svojiga patrona zhefti, kdor po isgledi njegovim shivi ino nja zhednosti skerbno posnéma.

Dobro storish, zhe si lepo podobo svojiga svetiga patrona omislish, ino se spomnish njegoviga shivlenja koljkorkrat njegov kip (pild) sagledash; she boljshi storish, ako njegove zhednosti globoko v' svoje serze vtisnesh, ino vezhkrat sveto obljubo ponovish njih po svojim stani skerbno posnémati. Posebno kedar vesel god svojiga imena obhajash, ponovi kerstno obljubo, prebèri ino premisli shivljenje svojiga patrona; skleni kakor on pravizhno shiveti ino sa nebeshko kraljestvo voljno terpeti; taka rehitév je nar boljshi vesitev, ktero vsaktèr lahko ima. „Ravnaj se po meni, kakor sim se jes po Kristu-si;“ 2) tako tebe po besedah sv. Pavla tvoj pa-

1) Aleksander je bil imeniten kralj ino mogozen vojshak. Kedar je svedel, de se neki malo prida moshun tud Aleksander imenuje, mu je djal. „Alj se nosi, de bolh Aleksandra vreden, alj se pa Alèksander vezh ne imenuj.“

2) I. Kor. 4, 16.

tron opomina. Perporozhaj se svojimu patronu, alj se ti dobro alj hudo godi, naj profi sa tebe Bogá; sapufhen ni, kdor imá svojiga besednika v' nebesih.

12. Dvanajsti tovaršhi ino tovaršhize tvoje so vsi svetniki ino svetnize boshje, tvoji bratje ino sestre v' nebesih. Tam per Ozhetu se veselijo, sa tebe profijo ino shelijo, de bi prišel skoraj sa njimi v' sveto nebó. — Ljubi njih, in perporozhaj se njim, naj Boga sa tebe profijo; molitev pravizhnih veliko premore, koljko vezh profhnja isvoljenih.

Lepo miglajo svetle svesde na ponozhnim nebi, kashejo pot brodnarjam po morji ino popotnikam steso po suhim; she lepšhi se svetijo isvoljeni boshji v' nebesih, ino nam kashejo pravo pot frezhno sa njimi priti. Moder popotnik se rad po nebi osira, kedar se njemu na semlji stemni; ogleduj se mladenzh tudi ti ino rad premišluj svetnikov sveto shivljenje, dokler na sveti malo kaj dobriga vidish.

Vsak dan sveta mati katolšhka zérkev vesel spomin svetnika obhaja; obhajaj ga tudi ti, kakor te sv. katolšhka zérkev vuzhi, ino se vsako jutro svetniku tistiga dnè priporozhi. — Beri ino poslušaj, kako so boshji svetniki shiveli; shivljenje svetnikov, pravi sv. ranzilško Salesjan, je shiv evángelj — Posebno pa vsako nedelo si tovaršha isvôli, njegovi priproshni se isrozhi, njegove zhednosti sapomni in jih posnemati' obljudi. — K' temu namenu najdesh v' teh bukvizah dva ino petdeset boshjih svetnikov, vsake starosti, vsakiga stanu, po-

sebno sa mladenzhe popisanih; po njih bošh sposnal, kako se Bog v' svetnikih zhefti. — Oni tebi roke podajajo ino tebe k' sebi shelijo, le tudi ti jim roko podaj ino lepo svešto hodi sa njimi, dokler enkrat po te pridejo ino te sprémijo v' vezhno shivljenje. „Gotovo bošh tudi po tim kratkim shivljenji ti, kar so sdaj svetniki, ako bošh na semlji to, kar so oni bili svoje dni.“ ,Sv. Janes Krisostom.

D v a i n o p é t d e s é t

boshjih svetnikov, mladenzhov posebnih prijatelov ino nebeshkih tovarshhev.

1. ,S v. A l o j s i.

Isgléd svete, nedólshnosti.

,Sv. Alojzi, nedolshen ino ko angel zhišt mladénzh, je bil na Lafhkim 1) v' Kastiljoni do-

1) Lafhko (Italjo) se imenujejo vse lepe deshele sa Tershafhkim morjam od lafhke Gorize globoko med sredno morje. Ako sa sonzam grešh, stopišh na Franzoško; ako se na gorenško obernešh, pridešh na Nemško. Slovenškiga se dotika Benezhanško Lombar.

má, pervorojen sin kraléviga vajvoda. Boga-bojezha mati ga je she v' sibeli Bogu isrozhila, pa tudi vuzhila njemu slushiti, posebne pa ljubiga Jesusa ino Marijo zhefiti. Blago déte Alojsi je rado vbogalo; vse svoje shive dni angelkiga oblazhila nedolshnosti ino posvezhijozhe gnade boshje sgubil ni, ktéro je per svetim kerfi sadobil. — *Oh, kako lep je fantizh v'*

fko kraljestvo, v' kterim sta poglavitne mesta Benedke (Mletké) ino Milán. Sa Lombarskim pridejo papeshove dershava, kjer je Rim nar imenitnishi mesto. She dalej na spodjanskim (nishej) je Napolitanfko, ino nar nishej, Sizilfki otok. — Lahi so radi dobre volje, pa tudi hude jese, vsmilezhni ino priljudni, radi molijo ino so terdi katolfski kristjani. — Lafhka semlja je silo tepla in rodovita, kjer raste toljko shlahnih lafhkih rezhi. Ravnine so silo shiroke, prelepo obdelane, reke velike, sneg le po gorah nekoljko pobeli; sa to se Lafhko Evropini vert imenuje.

Evropa je tisti nar bolj srezhen del sveta, kjer, Slovenzi, Nemzi, Lahi, Frazosi, Anglesi, Shpanjoli, ino drugi sofedje prebivajo. Od jutra se Asje dershi, od drugih krajev jo morje obdaja. Semlja je sdrava in rodovita, kjer ni premerslo, tnd ne prevrozhe. Rodi nam shita in vina, daja srebra in slata, kakor drugih potrebnih rezhi. Evropejzi so nar bolj rasumni ljudje; deb' le tudi pametni bili!

sveti nedolshnosti! angel je v' zhloveshki podobi. Kdor pa hozhe nedolshno shiveti, mora sa sveto zhifost skerbeti, kakor sv. Alojzi.

Kedar je vtegnil, se je v' sveto samoto podal, in zhe so sa njim poglédali, kaj dela, je klezhé molil, sveto péel, alj pa svete bukve bral. — *Otrok, ki je rad potéple, svoje nedolshnosti dolgo ohranil ne bo; otrozi se med sebo strajhnik rezhi navuzhijo. Mladénzh, ne sahaja v' slabe tovarshije, der-shi se Jesusa ino Marije kakor sv. Alojzi.*

Bogu bolj svešto slushiti se je saobljubil vse shive dni zhifto po devilshko shiveti. De bi v' gréh ne padel, se je vsako sredo, pétek ino saboto postil, pa tudi druge dni le sa potrebo jedil ino pil. Shen'skih se je zhifiti mladénzh skerbno varval, se ni bres file s' nobeno pogovarjal, ino je beshal dalj ko je mogel is takiga kraja, kjér se je kaj nespodobniga godilo, alj govorilo. — *Kako pa sedajnik mladénzhov veliko shivi? Mnogim se she materno mleko po sobih zedi, in she so ljubo nedolshnost sgubili. Shivijo, kakor bi ne bilo pekla ne nebés. Kar je gerdiga, jim dopade, poshtenja pa jih je svram; ne bojijo se greha kakor sv. Alojzi.*

Ozhe vseme mladiga Alojzija na vojsko, de bi se sholnirshine privadil. Slifhal je bojake gerdo govoriti, ino she ni vedil; de so nespodobne besede greh. Kakor hitro je pa sposnal, de so te nespodobne besede greh, se je vsiga

zhisto spovedal, ino je smôte svoje mladosti možno obshaloval. — Sa vredno sveto obhajilo se je tri dni pripravljaj, ino je tri dni po obhajili Jesufa sa toljko milost hvalo dajal. Od gorezhe ljubeshni do svojiga Isvelizharja so ga po obhajili vselej solse polile. — Pogosto k' sveti spovedi ino vredno k' svetimu obhajilu hoditi je mladenzham toljko potrebno, ko po dne jesti ino po nozhi spati, ako pravizhno shiveti hozhejo. Kdor vsakiga mefza, alj saj vsake kvatre vredne spovedi ino svetiga obhajila ne opravi, bo teshko svojo nedolshnost ohranil, ino se lahko pogubil.

Ozhetu ojstro shivljenje mladiga Alojsija ni bilo po volji; pöshlejo ga v' velike mesta, v' kraljeve hiše, naj bi se bolj sveta privadil. Moder mladenzh se pa sapelivimú svetu oflepiti ni dal, ter je sposnal, kako je prasno vse posvetno velizhastvo, zhe nam brani Bogu lepo flushiti. „Sklenil je duhovnik biti. Kakor rada so mu poboshna mati privoljili, tako možno so mu ozhe branili. „She le v' dvéh letah sa tem jih preprosi ino vesél v' red (orden) svetiga Ignazja k' Jesuitam gre. — Potrebá je sinu poslushati, v' katér stan mu ozhe ino mati svetujeta; alj she bolj posluhniti Boga ino premisliti nagnenje svojga serza „Svezhniga stanu ni, ako je bres Bogá isvoli.

V' duhovskim stani je bil ljubzhik boshji ves ponishen ino pokoren: zhe ravno shlahniga rodu, je vse domazhe dela voljno opravljal, pa tudi blishnimu pomagati si je po vfi mozhi pri-

sadél. Kedar se je kushna bolésen v' Rimi 1) veliko ljudi prijela, je isprofil, de so ga poslali bolnikam strezh. Na svojih ramah jih je v' bolnishnize (shpitale) nosil, ino sa vboge od hishe do hishe vbogajime profil. Ljudje, ki so ga to storiti vidili, so tudi po njegovim isgledi storili. — Kogar pa dobri ljudjé radi imajo, njega tud Bog rad imá.

,Sv. Alojzi je sbólel, ino se bres vsiga odloga vmreti pripravljal. Voljno je vse sdravila jemál, naj so she toljko grenke bile. Le od nebés se je nar raji pogovarjal, ino je svoji ljubi materi pifal, naj se s' njim veselijo, de je she tako bliso svetiga raja. — Kedar je zhutil, de se njegova posledna ura she blisha, je vse okolj stojezhe povabil, naj sahvalno pesem s' njim sa-

i) Rim (Rom) nar imenitnishi mesto na Lafhkim. Dva brata sta ga 754 let pred Kristusovim rojstvam posidala. Bilo je nekdej poglavitno mesto snániga sveta ino je she sdaj glava zeliga kershansiva. — V' Rimi prebiva nad 152,000 ljudi, 35.000 hish, ino 338 zerkuv; med njimi nar vezhi ino nar lepshi na sveti zèrkev sv. Petra, v' kateri je njegovo pokopalishhe. — V' Rimi je veliko imenitnih pa she vezh svetih rezhi; sa to is vsih krajev kershansiva veliko romarjev v' to sveto mesto hiti, na pokopalishi dveh pervih Apastelnov ino toljko drugih marteroikov svoj boshji pot opravit, tam, kjér vidni poglavar sv. ker. zèrkve, sveti ezhe papesh, svoj sedesh imajo.

pojó. Poslednih se je lepo nasmejal, rekózh: „Gremo gremo s' veseljam!“ Vprašajo ga: „Kamo?“ „V' nebesa!“ jim odgovori, se poln savupanja v' podobo krishaniga ogleda, isdihne poboshno, rekózh: „Gospod v' tvoje roke isrozhim svojo dusho!“ isrezhe sladko ime Jesus, in lepo mirno v' shtir ino dvajsetim leti svoje mladosti v' Gospodu saspí. —

Tako lepo vmerje nedolshen! Ljudjé se sa njim jókajo, alj veseljo ga nebeski angelzi spremijo v' sveto nebó; sakaj sv Duh govori: „Ker je pravizhen Bogu dopadil, je bil njemu ljub; in ker je med gréshniki shivel, je bil ismed njih vsét, de bi hudobija ne bila njegov um popazhila, ne hinavshina njegoviga serza sapeljala.“ Modr. 4. 10. *Lehka je nedolshnih smert, vezhni raj jim je odpért; le nekoljko tu terpijo, tam se vezhno veselijo.“* Sv. Atanasi.

2. Sv. Ambros h.

Poshten mladenzh ino imeniten mosh.

Pogosto she déte v' mladosti pokashe, kaj nekdej v' starosti bo; kakor se tudi v' shivlenji svetiga Ambros ha bére. Bil je imenitnih rimskih starishev sin, ino ko je she v' sibeli sladko spal, so buzhelize priletele, ino krog njegovih ust obsedele. Pésterna jih je hotla odpoditi, de bi

ga ne opikale; ozhe ji pa prepové, ter hozhe videtî, kaj bo is tega. V kratkim so same zhudno visoko odletele, ino po tem so vsi sodli, de bo to déte nekdej imenitën mosh. Buzhele so pokasale prihodniga mosh, ki je bil s' svojim mizhnim govorjenjam pravizhnim sladek ko méd (sterd) krivizhnikam pa ojster ko shelo (ojsterz) ferditih buzheliz (zhibeliz).

V svoji shláhti je imel sv. Ambresh sveto devizo inó muzhenizo „Sotero; nje je bil bolj vesél, ko vsih drugih she toljko lhtimanih sorodnikov, ter je nje sveto shivljenje posnemal. Tudi nja sestra Marzelina je bila sveta deviza, ki ga je vuzhila bogabojezhe shiveti ino sveto zhiftošt toljko ljubiti, de se ni samo on vsiga nespodobniga varval, ampak tudi svoje snanze ino snanke možno nagovarjal, naj po devishko shivijo. — *Poshteni bratje ino sestre se morjo med sebo hudiga svesto varvati ino k' dobrimu opominjati; le tako bojo vredni otrozi boshji, ino shlahta angelska Ravno to je nar iménitnej shlahniija.*

Mladi Ambrosi je poboshno shivel, pa se tudi pridno vuzhil. V kratkim so ga deshélkiga poglavarja v' Milani 1) postavili. — *Hozhesh*

1) Milán alj Milano je poglavitno mesto Lombardkiga kraljestva v' laskhi desheli, proti Franzoskim. Mesto je lepo ino veliko, ima nad 5000 hish, ino 145,000 prebivavzov; kralj namestnik in vishi shkof v' njem prebivata. Milanzi lepo shido delajo.

mladenzh tudi srezhen biti, isvolj si v' svojih mladih letah dve nar' potrebnej drushize: bogabojezhnost in pridnost; one bote sveste tovarshize tvoje po poti prave srezhe; vse drugo prave stanovitnosti nima.

Tisti zhaft niso v' Mi'ani shkosa imeli. Duhovshina ino ljudstvo se v' veliko zérkev sberó, noviga shkosa isvolit. Ambrosh, deshelski oblasnik, pride mir ino spravo ofkerbét. Ravno ljudi lepo k' temu opominja, in neki otrok se v' zerkvi saglasi: „Ambrosh naj bo nash shkof!“ Vse sberaljshe to poterdi ino njega isvoli. On se je pa tuga prestrashil ino je hotel sbésbati: alj niso ga ispuslili, dokler ni bil poterjen ino shkof polvezhen. — *Tako neskonzhno moder Vishar nekimu oralo, drugimu kelh, tretjimu kraljeto palizo v' rčke da; nekda j pa vsim svet raj odpre, ki po svojim stani svesto Bogu slushijo; kakor je sv. Ambrosh slushil.*

Veliki namestnik boshji bil je skerben du-shen pastír. Neprenehama je ljudi vuzhil, veliko svetih bukuv spisal, mnogo gresnikov poboljschal, pa tudi veliko hudiga je preterpel sa boshjo zhaft ino sa isvelizhanje svojih ovzhiz. Na smertni posteli so ga prijatli profilili, naj bi si she shiveti nekoljko zhasa od Boga isprofil. „Sv. Ambrosh jim odgovori: „Nisim med vami taku shivel, de bi me morlo biti fram she nekaj zhasa per vas shiveti; pa se tudi ne bojím vmréti, saj imamo Gospoda dobriga.“ — *Srezhen, kdor tako*

shivi, de lahko na vezher svojga shivlenja ravno tak govori!

„Pravizhen bo, kakor palmovo drevo zvetel, in kakor zedar na gori Libanon rasil v' hishi Gospodovi, v' veshi nashiga Boga“ Pjalm 91.

„Zhaft mladenzhov je: Boga bati se, starisham pokoren biti, stare ljudi sposhtovati, sveto zhifost obdershati, in poshtenost ljubiti, to ie mladih lét lepota.“ ,Sv. Ambrosi.

3. ,S v. A n d r e j.

Ljublenz isvelizhanfkiga krisha.

Boga prav sposnati, ino svoje shivlenje po boshji volji ravnati, mora biti vfakiga zhloveka perva skerb, kakor je bila svetiga Andreja. ,Sv. Andrej in ,Shimon Peter, si brata, sta po Galilejskim morji 1) ribila ob zhafi, kedar je sv. Janes

1) Obljublena deshela se je ob zhafi Jesusovim rasdelila v' Judejo, ,Samarijo, ino Galilejo. V' Galileji je veliko jesero, Galilejsko morje imenovano, 3 mile dolgo, 1 milo shroko, vse shivo shlahnih rib. Krog jesera so bile prelepe rodovite okoljze; ob morju so stale mesta Kapernaum, kjer je Kristus stanoval, Betzajda, kjer je bilo nar vezh apostolov doma; Korazajm ino drugih vezh. ,Shos jesero lepa reka Jordan tezhe. — V' tim veselim kraji je nar rajshi Jesus vuzhil ino zhudeshe delal.

keršnik v' pušhavi pridgovat' sazhél. „Sv. Andrej ga je hodil skerbuo pošlushtat ino je ravno prizho bil, kedar je sv. Janes keršnik Jesufa ljudém obljubleniga odrefhenika pokasal, rekozh: „Poglejte jagne boshje, ki grehe sveta odjemlje!“ — Veselo se je po tem sv. Andrej Kristufu ponudil, naj bi ga uzhenza vsel, kar se je tudi sgodilo. To srezho sv. Andrej svojimu bratu pravit hiti, rekozh: „Isvelizharja smo najdlí, kteriga so nam preroki napovedvali.“ Tudi „Shimona Petra k' Jesufu peljá. — *Oh, kako lepa je taka braterna ljubesen, ki bratam v' nebesa pomaga!*

Kedar sta ravno tisto leto sv. Andrej ino „Shimon Peter s' svojimi tovaršhi zelo nozh ribila, pa nizeh vjela, pride Jesuf s' veliko trumo ljudi k' Galilejskimu morju Ribizhi ravno mreshe shalofno pérejo; in kedar Jesuf vuzhiti nehá, rezhe „Shimonu, naj she enkrat vlak naredijo. „Storili so, ino toljko rib vjeli, de so se mreshe tergale, ino zholni topili. Na tolik zhudesh jih je Kristuf poklizal jit po vsim sveti skos izvelizhanske nauke ljudi v' nebeshko kraljestvo lovit alj spravljat. Gredózh so vse popuštili ino sa Jesufam shli. — *Tako morash biti tudi perpravlen, mladenzh, sa boshjo zhast ino svelizhanje duš se vsiga posvetniga isnebiti, ako bi bila boshja volja, saj na sgubi ne bosh; vse bo tebi stokrat povernjeno, po smerti pa vezhno shivljenje dano.*

Jesuf je svetiga Andreja toljko ljubil, de

ga je med 12 svojih apostelnov vsel, ki so ga po vseh krajih spremljali, koder je hodil, vse vidili, kar je storil, ino vse slisali, kar je vuzhil, po njegovim odhodu sveto keršhanško véro po vsem snanim sveti rashirat. Do konca je bil svešt slushavnik svojiga Gospoda.

,Sv. Duh je na binkoštno nedelo apostelne napolnil, ino sazheli so sveto véro Jesusovo osnanovati. ,Sv. Andrej je spervizh Judam pridgovval, ino je bil s' drugimi apostelni savoljo Jesusoviga imena preganjan. Po tem se je podál med nesnane narode, ki so po sévernih krajih Evrope 1) prebivali, ino je, kakor vuzheni terdijo, tudi starim Slovenzam vesel glaf kraljestva boshjiga osnanoval. Poslednizh se je v' Geršhke kraje, v' Ahajo ino Epir obernal, ino

1) Zel svét se na štiri kraje, strani ali poglavitne vetre rasdeli. Zhe se obernešh v' tisté kraje kjer sonze is haja (vstaja), imash pred sebo is-hod, vstók alj jutro; sa sebo sahod, sapad alj vezher; na desno je jug, jushna alj poldanja stran; na levo je sever alj polnozhna stran. Po tem se rezhe: od is-hoda do sa-hoda, od juga do severja; to je, od eniga kraja semlje do drugiga. — Vsa semlja ima pet poglavitnih delov, kateri so: Asija, kjer je bil Kristuf rojen; Afrika, kjer so Samurzi, sazherneli ljudje; Evropa, kjer mi shivimo; Amerika ino Avstralija, alj Polinesija (mnogotozhje) ki se nov svet imenujete, ker so nju v' novih zhasih najdli.

je perpridgoval v' poglavitno mesto Patras. 1) Veliko nevérnikov se je dalo kerstiti, ino ravno to je mešnimu poglavarju Ageju toljko samerselo, de svetimu Andreju prepove od Jesusa govoriti, ter mu vkaše malikam darovati. Sv. Andrej mu pa odgovori: „Jes darujem vsaki dan vsigamogozhnimu, edinimu Bogù, ne klavne shivine, temuzh neofkrunjeno jagne na svetim altarji, ki zelo ino shivo ostane, tudi po tem, ko se vérnim she savshiti da.“ Na vse to ga poglavar v' shelesje djati sapové, ino poslednizh krishati obsodi, naj bi kakor njegov Gospod krishan vmerl.

-
- 1) Geršhko (Grezija, Helenško) so imenitne deshele dalezh sa Hrovafhkim pod jugam, med morjam ino Turškim zefarštvam. Po tistih deshelah so lepe planine, kjer zhede pasejo, pa tudi rodovitne doline, kjer dosti shlahniga sadja raste. Med deshélami o morji ste posebni dve Ahaja in Epir; Patras poglavitno mesto v' Ahaji. Imenitne stare mesta v' Greziji so Korint, Solunj alj Tefalonika, Filipe, v' kterih je sv. Paul vuzhil, ino jim liste pisal; ino poglavitno mesto Aten. — Gerki so bili svoje dni vuzheni ino slavni ljudje; njihov jesik je po vsm snanim sveti flovel; tudi apostoli ino evangelisti so v' geršhki besedi pisali. Bili so dolgo let Turkam pokorni, sdaj pa spet svojiga kralja imajo. Gerki so umetni saštopni kupzi, ino svojo kupzhijo po morji ravnajo.

Po poti k' smerti perpravlen krish od dalezh vgleda, in ga veselo posdravi, rekòzh: „Oblagi (frezhen) krish, ki si svojo lepoto od vudov Gospodovih prijél, dolgo sim te sheljel, neprenehama jifkal. Miren ino vesel k' tebi pridem; vsemi me ismed ljudi ino isrozhi mojimu vuzheniku, naj me on po tebi prime, ki me je na tebi reshil!“ Oh, kaj vse shiva ljubesen v' Jesusa premore! tudi nar strashnej martro v' veselje premeni, in je mozhnej ko smert.

Dva dni je sv. Andrej shiv na krishi visel ino ni do sadne ure nehal sveto véro Jesusovo osnanovati, ter je sa svoje morivze molil. Ljudém se nedolshen apostel vsmili, hozhjo ga posilim is'neti; Andrej je pa le profil: „Gospòd! ne naj svojiga flushavnika is krisha vseti; vsemi me raj ti k' sebi, faj je she zhaf, de k' tebi pridem.“ Tako je lepo vmerl.

Oh, naj bi mladenzh tudi ti le nekoliko ljubezni Andrejove do Iesusa imel, rado-voljno bi vse krishe ino teshave svojiga stannu prestál, kakor naj Kristuj sam opomina: „Ako hozhe kdo sa meno priti, naj sataji sam sebe; ino v'fak dan svoj krish sadene ino naj gre sa meno.“
Luk 9, 23.

„Kristusov krish nam nebesa odpira, s' savupanjem on bolnike podpira ino slepe sa roko pelia; on je drevo vstajenja; on les vezkniga shivlenja.“ ,Sv. Krisostom.

4. ,Sv. Anton pufhavnik.

Bogabojézh mladenzh ino svet mosh.

,Sv. Anton je bil v' neki vesi na Egiptovskim 1) rojen. Njegovi starishi so bili imenitni ino bogati ljudjé, alj de bi se nedolshen mladénzh med nevérnimi tovarshi ne pobujshal, so se bali Antona v' sholo dati; sa toljko bolj skerbno so ga doma vuzhili Boga prav sposna-

1) Egipt (Misirsko) se imenuje velika, bogata deshela v' Afriki, obljubljeni desheli soseda. Od jutra ima ruzezho, proti severju sredno morje, ino se le nekoljko obljublene deshele po suhim dershi. V' Egipti so velike gore ino strafhne pufhave; pa tudi dosti rodovitniga polja. V' tistih krajih sa simo ne véjo, le spomlad ino poletje imajo; vrozhina je toljka, de vse vsahne. Po sredi deshele tezhe velika reka Nil, ki vsako leto o pravim zhafi s' svojoj povodnojoj vse pokrajne doline toljko pognoji, de se po pravizi Egipt shitniza imenuje. — ,Sedajni prebivavzi so sploh Mahomedanzi; le malo kristjanov adaj v' Egipti prebiva.

ti, ino mu svešto slushiti. Tudi brati se je navuzhil. — Dobro je fina v' sholo dati, ki je prebrifane glave, pa sadershanja lepiga; lahko bo kdaj imeniten gospód, slava svoje shlahte, ino srezha svojiga ljudstva; aj she loshej bo sin sapeljan, sanikarn potepúh, framota svojiga kraja, ino zele deshele nadloga. Ni na sveti vezhiga neteka, kakor je spazhen dijak (ferderban shtudent), kedar se smoti. Ozhetu ino materi berashko palizo prinese, bratam ino sestram sükunjo isle zhe, ino poslednizh sam sa njimi berazhit gre. Bog varji starishe takih shtudentov! Kedar se pa otrozi v' mestne shole dajajo, naj bo starishev perva skerb, de bojo per poshtenih kershanskih ljudéh.

She ni bil poboshen mladenzh sv. Anton dvajlet let star, she so mu starejsi pomerli. On ino njegova sestra, ki je mlajsi od njega bila, sta lepiga premoshenja prijela. Obilno premoshenje starishev je pogosto pohujshanje otrók; alj serze svetiga Antona je le v' nebesah svoje shelje imelo. Podál se je neko nedelo v' farno zérkev k' boshjimu opravilu. Gredòzh premishljeje sveto shivljenje apostelnov ino prvih kristjanov, kako so vle sapustili ino sa Jesusam shli. Tudi on sheli tako storiti, ako bi boshja volja bila, si lepshi plazhila v' nebesih saflushit. Kedar v' zérkev stopi, ino duhovnik na lezo (pridishnizo alj kancel) pridejo, ravno besede is svetiga evangelja beró, ktire je Kristus bogatimu mladenzhu povedal: „Ako hozhesh

popolnoma biti, jidi, prodaj, kar imash ino daj vbogim, in bosh saklad imel v' nebesih; ter pridi in hodi sa meno." Te beséde so toljko njegovo serze vnele, de je po tem rasen sésterniga déla, vle svoje premoshenje med vboge rasdelil. De bi bres vsih posvetnih škerbi Bogu slushil, svojo sestro devizam isrozhi, ki so v' sveti družini shivele; on pa v' sveto samoto gre, kjér je molil, premišloval boshje rezhi ino si s' svojimi rokami potreben shivesh slushil. — *Kristus ne sapoveduje mladenzham vfiga sapustiti, ino v' pushavo jiti; vender vsm pové: Jishite narprej boshje kraljestvo ino njegovo pravizo; vse drugo vam bo naversheno. Kaj pomaga zhloveku, naj si ves svet pridobi, ako pa svojo dusho sgubi*"

Mladenzi radi slabo sadershanje svojih verstnikov posnémajo, stare, modre ljudi pa sanizhújejo, kar je gostokrat njih nar vezhi nefrezha. Sv. Anton si je pa bogabojezhiga starzheka vuzhitela isvolil, ktéri je v' njegovi sofeski prebival. Hodil je tudi druge svete moshe objiskat, ino se je od eniga prav poni-shen biti, od drugiga moliti, od tretjiga postiti se, vuzhil. Kar je per drugih hvalevredniga videl, to je doma storil, ino je tako v' svetih zhednostih rasil, kakor mlado drevo sa bistrim potokam raste.

Kakor je pa sadunosnimu drevju hudiga vetra ino burje potreba, de ga gofenze ne objedó, ta-

ko potreba je tudi pravizhnemu skušnje. Hudi duh je hotel svetiga Antona omôtiti, ter mu je na misel nosil lepo bogastvo, kteriga je drugim sapustil, ino sdaj sam v' toljki revšhini shivi; kasal mu je, kako srezhno bi bil lahko shivel, sdaj pa v' puhavi toljko terpi. Sv. mladénzh se pa ni premôtiti dal, she toljko svestejshi je molil, postil se, klizal Jesusa v' pomózh, ino je vse skušnjevave srezhno premagal. — *Vjak zhlovek svoje skušnjevave ima, posebno pa v' mladih letah; saj je bil tudi Jesus skušan. Alj skušnjava nima oblasti naj premagati, ako le sami nozhemo. Po Jesusi vse premóremo, ki nam mozh daja.*

Veliko let je v' svoji sveti samoti preshivel, ino njega sveto shivljenje se je po vsim sveti rasglasil. Stari ino mladi, modri ino nevedni k' njemu hitijo, njega poslušhat ino zhudeshe vidit, ki jih je nad bolnikami storil. Nekteri so ga profili, naj bi jih popolnoma sveto shiveti vuzhil. Postavili so si okolj njegove bajtize male hishize (hramze), ino so per svetim Antoni v' sveti drushini shiveli, molili, svete pesme peli, premishlovali boshje rezhi, in pridno delali, kakor jih je on vuzhil. Tako so se menihi sazheli, in sv. Anton je njih prvi apat, duhovni ozhe bil. — *Ni lepshiga na sveti, kakor to, de sosedje ino domazhi v' sveti drushini shivijo, se hudiga varjejo ino v' dobrim podpirajo: sam Jesus v' sredi med njimi prebiva.*

Sv. Anton je bil she 105 let star, ino Bog mu je rasodél, de bo v' kratkim vmerl. Obji-

Čkal je šhe pred smertjo vse svoje vuzhenze, jih opominvaje: „Preljubi moji otrozi! ne navelizhajte se dobrih del opravljati; shivite kakor bi vam vsaki dan vmreti bilo. — Vse ga je hotlo per sebi imeti; alj on je odgovoril: „Anton gre sdaj od tod, in ne bo dalej vezh per vas.“ — Povernil se je v' svojo ljubo samoto, ter je frezhno ino veselo vmerl.

Kako resnizhne so besede sv. Paula, ki govori: „Bogabojezhnost je sa vse dobra, ker ima obljubo sedájzniga shivljenja, ino prihodniga.“ I. Tim. 4, 8. „Brumnosti hod je med vsemi nar lepshi pot.“ Sv. Gregor.

5. ,S v. A v g u s t i n.

Isgléd praviga poboljshanja.

V' Afriki, 1) delezh sa morjam je bil sv. Avgustin rojen. Imel je slo posvetniga ozheta,

1) Afrika, med petemi deli svetá nar gorkejšhi svet, je od nas globoko pod jugam. Po vslih krajih v' morji stoji, le majhen krajez semlje, ki se ,Suez imenuje, se terde Asije dershi. ,Strafhne puhave, nesmérne planjave rasbeleniga peska, so v' tistih nesnanih deshelah. Vetri so gostokrat vrezhi, kakor plamen, ter s' svojim šrupam

pa bogabojezho mater sveto Moniko. Lepo ga je vuzhila Bogu slushiti, ino Jesufa toljko ljubiti, de ni mladenzha veselilo bukuv brati, v' katerih ni prefládkiga imena Jesus najdel. — *Blagor sinu, ki bogabojezho mater ima; kar ljubesniva mati sinka navuzhi, vse svoje shive dni ne bo posabil. Oj mladenzhi, slushajte radi svoje matere, dokler jih shé imate; dobra mati so prvi dar milosti boshje na sveti*

Otrokam nar nevarnej so slabe tovarshije, kar spriden (spazhen) otrok hudobniga sna, v' to svoje tovarshe tud' sapeljá, ako derhal otrok varuzha (varha) nima. Tako je mali Avgushtin s' drugimi fantini v' neki sôsedov vert slesil, kjer so polno jebelno drevo otresli, ino nesrele jabelke svinam pometali. — *Veliko shkode otrozi is nevúmnosti storijo, ako se ne poduzhijo prav, ino nobeniga strahu nimajo.*

Avgushtin odraste, ino se v' visoke shole podá. Vuzhil se je dobro, pa tudi sazhél prevsetovati, ino visoke glave biti. Vuzhenost ga je napihnila, ino pregreha v' svoje sanke vlovila. —

ljudi ino shivino vmorjio. ,Sufha je toljka, de dni hoda vode ne najdesh. Nekoljko primorskih krajov je pa tudi lepih in rodovitih, kakor Egipt. Ludje so od prevelike vrozhine sagoteli ino zherni, po vezhim Mahomedanske vere, divji ino sapusheni. V' Afriki je she veliko roparskih (rasbojniških) mest, kjer s' ljudmi, kakor s' nevumnoj shivinoj kupzhújejo.

Oh kako nevarno je sa mladenzha, ki je prebrisanane glave, pa ne ponishniga serza; napuhnesha se vse pregrehe lotijo. — Mladi Avgushtin sazhe po dobrih voljah hoditi ino se s' shenfkim spolam snaniti; nedolshnoft v' njegovim serzi vmira, in boshji strah ga sapulha. Vel' posvetnih misel in nespodobnih shelj ne porajta opominvanja svoje matere, ne poslulha opomnize svoje vesti, in Bog dopusti, de se pravo vero sapustivshi Avgushtin v' krivo véro smoti. — Mladenzh, ki je nesramnih ljudi ne varjesh, v' nevarne kraje sahajash, vidish, kame bosh sajishel! Osludna ljubesen bo ti pamet skalila (omótla), boshja roka te sapustila, de bosh vero tajil, dusho in truplo pogubil. Srezha tvoja, ako ozheta alj mater imash, ki te vredno svarijo, molijo ino se sa tebe solsiyo, kakor ju. Monika sa svojga sina. — Doi in nozhi se je mati sa - nj pre-jokala, in kedar si she vezh svétvati ne vé, gre bogoljubiga shkofa profit, naj bi rasvajenga sina posvarili. Moder shkof shalofni materi odgovorijo: „Ne obvupaj, shena! sin, ki svoji materi toljko sols veljá, se ne bo pogubil.“

Avgushtin možhno prebrisan, pa tudi shtiman, ni le sam pravizhniga pota sapustil; sam sapeljan je tudi druge tovarshhe sapeljal, kakor teshek kamen, ki se po bregi satozhi, tudi drugo kamenje sproshi, de se sa njim potozhi. Prishel je v' Rim, is Rima v' Milán mlade ljudi posvetne sgovornofni vuzhit. Vfliga je imel

dovolj, pa ne mirne vesti; bil je grešnik, ino grešni pokoja nimajo.

V' tridesetim leti svoje starosti sazhe svoje smôte ojštro premišlovati, vidi slabo sadershanje krivoverzov, ki so ga môteli in svoje gerdobe sposnava. „Slishati, kako lepo Milanski škof sv. Ambrosih pridigje, ga hodi tudi poslušhat. Boshja beseda ga v' serze prime, on sposná svoje pregrehe ino pravovérn kristjan biti sheli, alj bil je ves v' pregrešne slade sako-pán, ino slo teshko mu je bilo se jih isnebiti, kakor sam govori: „Vlazhil sim svoje teshko shelesje (hude navade) sa se bó, pa sim se vender bal, si ga rastergati; she slishati nisim mogel kogá mi sveto zhistost hvaliti; zlo branil sim se mu, ki mi je roko podajal me sushnosti reshít, ktero sim ljubil.“ — *Ko-ljko mladenzham se v' pregrehi ravno taka godí. Lehko je lahko se v' saderge saviti, ki so skrivno nastavljene; teshko pa teshko ptizhu vjiti, ki se na limanze vjame. Alj kar ljudem mogozhe ni, je Bogu lahko.*

Zhedalje bolj nepokojno je Avgushtinovo serze prihájalo; jiskal je v' pismih posvetnih modrijanov pokoja, alj ni ga najdil. Sazhe sveto pismo brati ino sazheło se mu je svitati. Potrebo, se k' Bogu poverniti, sposná, alj pregrešno shivljenje se mu she opuštiti ne da; godilo se mu je kakor saspanzu, kteriga kdo budi, kakor sam pravi: „Sdaj sdaj bom, sim djal; pa

le nekoljko mi she naj; alj tiga: sdaj sdaj dolgo ni bilo ino moje nekoljko ni minulo.“ — Te svoje teshave Avgufhtin svojim prijatlam potoshi, ino njih nekdo mu perpoveduje, kako sveto je sv. Anton pufhavnik shivel, ino kaku sta po njegovim isgledi dva imenitna zesarika flushavnika vse sapufivshi sbila Bogu flushit. Tá perpoved je Avgufhtina vsiga premenila. „Kaj délamo? — je savpil; preprosti grejo v' nebesko kralestvo, mi pa na vse vuzheni abotniki, pogléj, kako se v' nesramnih pregrehah valjamo! Kaj nas je sram sa njimi jiti, kaj? kér so nam oni naprej usbli? — Sdaj, ravno sdaj mora biti!“ — To je isrekel in terduo sklenil poholjshati se; pa njegove flabe rasvade, she toljko lét njemu družize, so ga mudile ino silile v' poprejno sbivlenje. V' tim svojim duhovskim vojskovanji se v' samotni vert podà, pod neko drevo pokrukne (se posloni) ino v' solsah milo sajoka, rekózh: „Oh kako dolgo bom she le na jutri odlagal! sakajne kolj sdaj?“ Tako sdiha je sasilshi glas, kakor bi mlado dete klizalo: „Vsemi in beri! vsemi in beri!“ — To je boshji glas, misli; vflane, ter vsame bukve listov svetiga Pavla, in perve besede, katere sagleda, so bile: „Ne v' poshréshnosti ino v' pijanosti; ne v' nezhistosti, ino nesramnosti, ne v' kregi ino nevoshlivoosti, ampak oblezite Jesusa Kristusa, ino ne stréshite mesu po njegovih she-

ljah.“ Rim' 13, 13, 14. Te besede so ga rasvetlile. „Sklene v' zhistosti shiveti ino ves Bogu flushiti.

Sapusti svojo posvetno flushbo ino se lepo k' svetimu kerstu pripravlja. Ko je keršhen bil, ni bilo nepokoja ne shalosti v' njegovim serzi vezh, in od veselja bi se bil jokal. — Poverne se v' svoje domazhe kraje, ino v' nekoljkih letah ga shkofa postavijo. Kar je v' mladosti pohujshal, je sdaj s' svojimi nauki ino s' svetim shivlenjam poboljšhal, veliko svetih bukuv spisal, gresnikov preobernal, ino keršhanskib duh v' nebeshko kraljestvo pripeljal. „She sdaj se po vsih zérkvah slisli svetiga vuzhenika slavno ime.

V' svoji veliki starosti je she milo toshoval, rekozh: „Kako posno sim sazhél tebe ljubiti, o Gospod! Kamorkolj se zhlovek oberne, ne najde drusiga, kakor dosti nepokoja ino nadlog: le samo ti si njemu mir, le v' tebi samim svoje svelizhenje najde.“ Na smertni posteli je neprenehama sedem psalmov pokore molil, ter je djal: „Nobén kristjan, she toljko bogabojézh, naj bres pokore ne vmerje!“ Veselo je umerl, rekozh: „Usmilenga Boga imamo.“

Nesrezhen mladénzh, ki se v' svojih mladih letah smóti, she nesrezhnej, ki pokoro odlaga. „Versimo od sebe dela teme ino oblezimo oroshje svetlobe; opomina sv. Paul. Kakor po dnevi poshteno hodimo; ne v' poshreshnosti,

ino v' pijanosti, ne v' nezhiſtoſti ino v' neſramnoſti, ne v' kresi in nehvaleshnoſti.“ Rim. 13, 13.

„Zhloveshko ſerze miru ne vſhiva, dokler v' tebi, o Bog, ne pozhiva.“ „Sv. Avguſtin.

6. „Sv. Basili in ſv. Gregor.

Poshtena tovarſha ino sveſta prijatela.

Sveſt prijatel je bolſhi, kakor gotov dnar, in poshten tovarſh je viden angel boſhji mladenzhu. Taka prijatela ino ſholſka tovarſha ſta ſi bila ſv. Basili ino ſv. Gregor Nazjanzhan.

„Sv. Basili je imel imenitne, ſvete ſtarifhe. Njegova babiza ſv. Makrina, ino bogabojezh ozhe ſta mladenzha v' ſrabu boſhjim isredila. Podal se je po tem v' vuzhene ſhole, potrebne modroſti vuzhit. „Shtudentje alj dijaki ſo po velikih meſlah groſno rasvujsdano ſhiveli; alj mladi Basili se je ſapelivih tovarſhov varval, ino ſi je ſvetiga Gregorja prijatela isbral. „Skupaj ſva ſhivela, ſkupaj prebivala in ſkupaj jedla. Bila ſva ene volje, eniga ſerza; le ena duſha je v' dvéh truplah prebivala. Edina ſkerb je nama bila zhednoſt, le ſa prihodno vezhnoſt ſva ſe opominala bogabojezhe ſhiveti. Niſva ſe s' tovarſhami pohajala, ki ſo ſe ſlabo sadershali. Dobro ſva vedla,

de je lahkejši se njihovih hudobij privaditi, kakor slabe tovaršhe hudiča odvaditi. — Le samo dva pota sva v' mestu posnala, perviga v' zérkvo in k' vuzhenikam potrebne modrósti. Na posvetne dobre volje, kratkozhale in pojédi nisva pota védla, in vse take portate drugim prepustila. Najunarvežbi prisadeva ino nar víšhi slava je bila ta, de sva se kristjana imenovala, ino v' resnizi bila.“ — *Tako ju Gregor pripoveduje Kaj se pa od sedajnih študentov prepogosto sliši in vidi?*

Nedolshni sapustijo mladenzhi ozhetovo hicho ino se v' mestne škole podajo. Ozhe in mati, bratje in sestre pojisbejo svoje sledne krajzarje jim pomagat. Po mestih pa sapelivih tovaršhov vse gomesni (gomeslá), ki se jim prijasne delajo, ino jih v' svoje pajdashije vadijo. Po takih se navuzhijo jigrati, nespodobno govoriti ino nesramne rezhi vganjati. Po dnevi se malo vuzhijo, po nozhi v' kafeterijah ino v' oshtarijah bedijo; nikdar ni dnarjev sadosti. Po novih shegah se drago oblazhijo, dobro jedó ino pijejo, starejši pa doma stradajo; bratje ino sestre bósi hodijo. Kedar taki školzi o prasnikih domu pridejo, jih she veliko moliti vezh ne sna, hudobij pa toliko véjo, de je poshtenih ljudi pred njimi strah. V' zérkvo jiti, roke povsdigniti ino moliti jih je sram; se pohajati ino nespodobno norzhvati míšlijo de je po gospolko ino lepo. Taki so dušna kugà domazhi okoljzi; hitro se ger-

dih rezhi drugi fantje od njih navuzhijo. — Vi ozhetje, ki line v' vishi shole dajate, skerbno posvedujte, kako se v' tim alj v' unim mesti godi, ino v' nevarne kraje ne dajajte njih; pa tudi pobarajte vezhkrat vuzhenike, kako se sadershijo. Boljsi je plushiti, boljsi puksho nositi, kakor se v' sholah smotiti in pogubiti. — *Vi mladenzhi pa, ki v' ptuje mesta greste, poshtenih tovarshov se dershite, kakor sta si sv. Basili ino sv. Gregor dobra bila.*

Kedar se poshtena mladenzha isvuzhita, terdno skleneta ne jiskati polvetne zhasi in dobrote, ampak vse k' boshji zhasi oberniti. „Sv. Basili poboshne moshe objiskuje, se od njih navuzhit shivetí. Videtí, kako neki tresno shivijo, drugi se ojsiro postijo, spet drugi svesto molijo in pridno delajo; se sazhudi ino sklene jih na tenko posnemati. Tako je israftil toljko imeniten ino svet mosh, de so ga mashnika polvetili, ino posnej velikiga shkosa isvolili. „Sv. pastir je tudi svoje ovzhize sveto pasil ino skerbno varval, de mu jih krivoverzi smotili niso. To jim je silo merselo. Krivoverni zesar poshle svojga naméshniga poglavarja nad Basilja, naj bi ga v' krivo véro pripravil. Alj sv. shkof mu na ravnost odgovorí: „Zesarju dopasti ne bom pogubljal svoje vesti. Vse, kar mi shugash (protish) mene ne vstrashi. Kdor ne glehta vezh, kakor bukuv nekoljko, pa lósniga ponosheniga oblazhila, kar ga na shivoti ima, se sa svoje blago ne boji. Me hozhete is

domazhijeistirati? ne vém, sakaj bi se tega bal? Zel svét je meni ptuja deshela, le nebese imam sa svoj dom. Kaj me hozhete v' jezho vrezhi? Tud' v' vòsi bom bolj vesel kakor zesarfki svetvavzi polek svojga gospoda. Kar muke (martre) sadene, kako bi me terpinzhili? Moje telo je toljko flabotno, de jih ne bo preterpelo. Pervi mahlej bo tudi posledni, ki mi ga vasha mogozhnost dati samore. Kar pa savolj smerti: bo ona meni dobrotniza vsmilena, ki me pred boshje oblizhje popelja; ravno to v' svojim shivlenji nar bolj shelim.“ Tako je sv. mosh hudobnim krivoverzam povedal, ino niso se predersnili njemu shaliga storiti.

„Sv. Basili je mladenzham veliko naukov sapisal, ino je bil kakor sv. Gregor, njegov tovarsh, ljube mladine svešt prijatel ino vuzhitelj. „Sveto písmo, pravi on, in poglavitni nauki vezhniga shivlenja so kristjanu nar potrebnishi podvuzhenje. Pa tudi druge vednosti so dobre in tak rekòzh zhedno pérje, ki shlahno sadje lepsha in varje. — Mladenzhi, govori dalje, kar is tiga sveta v' uni svet ne ponese, tako blago ni vredno de se hvali ino frezha imenuje, ki nam le kratko hafne. — Imenitna rodovina, mozh ino lepota, zhast in oblást, vse te rezhi niso toljko vredne, de bi jih

prevezh posheleli, alj druge ljudi sa-nje savidali (nevošhivali). Našho vupanje gre v' dolgo vezhnost; kar naš totaj (premi, to naj ljubimo, tega po vli mozhi jishimo.“

Poln dobrih del je sklenil sv. Basili svoje sveto shivljenje. Od prevelikiga joka se per njegovim pogrebi niso mertvašhke pesme slifhale.

Tako prirastejo is bogabojezhnih mladenzhov v' poshteni prijasnosti modri in sveti moshjë; slaba tovarshija pa mladenzham vso pravo srezho poshre. Sa to pravi sv. Duh: „Svest prijatelj je mozhna bramba: — on vezh velja kakor srebro in slato: Le ki se Boga bojijo, ga najdejo“ „Sir. 6, 4 — 16. „Ne pezhaj se s' hudobnesham; prijatelj tvoj bo Jësus sam.“ „Sv. Gregor.

7. S v. B e n e d i k t.

Imeniten vuzhitelj svetiga shivljenja.

Kdor hozhe sveto shiveti, mora she v' mladih letah sazheti; staro juho drevó se bres zhudesha ne oseleni. — Nav nevarnej so mladenzhu sapeliveshi; ako hozhe nedolshen ostati, se jih mora varovati, kakor sv. Benedikt.

Bil je v' lašhki desheli bliso Rima rojen, ino v' to mesto so ga imenitni starejšhi v' sholo

dali. Toljko pridno se je vuzhil, de so ga bili starejši prav veselili. Kedar moder mladenzh rasvujsdano shivljenje svojih tovarshov vgléda, ino sposnà, kako nevarno mu je med njmi shiveti, sapusti mesto ino se v' tiho samoto podà, ter dobro vé, de je boljshi med divjoj sverinoj prebivati, kakor med divjimi, sapelivimi ljudmi. — Zhe ravno sa vsakiga ni, je sapeljvanju v' pushavo skriti, je vender nash dolshóft se sapelivzov skeravno sogniti; kdor nevarshino ljubi, je v' nevarshini pogubi.

Tudi v' sveti Jamoti nas' skushnjave najdejo; zhlovek jih nosi povjodi s' sebo, Svetiga Benedikta so slabe misli ino nezhedne shelje toljko obhajale, de se je she namenil bil v' posvetno shivljenje nasaj poverniti. Alj v' tej teshavi se ojštro postí, moli in pokori, ter s' boshjoj pomozhjoj nezhišle shelje na vselej premaga.

Jélo je po desheli floveti, kako sv. Benedikt sveto shivi. Od vsih krajov ga pridejo objikovat ino nja nauke poslušhat. Veliko njih sv. Benedikta naprosi, de per njem ostanejo, ino v' sveti drushini s' njim Bogu slushijo. Posidal je v' ta namén v' tishim kraji dvanajst malih kloshetrov, vsakimu kloshtru je dal dvanajst menihov ino eniga poglavarja. Sv. Benedikt je vse lepo vishal, ter jim moliti ino délati ojštro narozhal. Posneji se je na drug hrib preselil, kteri se Kasino imenuje, kjér je nov kloshter postavil, dve zerkvi posidal, in svete vodbe (regelze) spisal, po katerih sbe sdaj zherno oblezbeni minibi shivijo, ki se po svojim du-

hovskim ozheti Benediktinarki imenujejo. Sveti ino pridni moshje so bili; po vsih krajih so semljo lepo obdelovali ino mladenzhe vuzhili, kakor jim je sv. Benedikt sapovedal.

Pređen je sv. Benedikt sbolel, si je dal pokopaliske pripraviti, ino shesti dan svoje bolesni v' zérkvo sanesti. V' fređi svojih vuzhenzov sadno popotnizo (presveto rešnje Telo) savshije, ino v' njihovih rokah svojo duhlo Bogu isrozhi. Po njegovi smerti se je svétla slesa is semlje v' nebesa sasnala, ino sasilhal glaf: „Ta je pòt, po kateri ljublen boshji prijatel v' nebesa gre.“ Hozhemo tudi mi sa njim v' nebesa priti, mormo po svojim stani popolnoma sveto shiveti. To nas Kristus vuzhi, rekozh. „Bodite popolnoma, kakor je vash Ozhe nebeshki popolnoma“ Mat. 5, 48.

„Kakor srove derva ogenj pogasijo, tako sadushijo tud modróst gerde hudobije, o mladóst Delo, trud ino molitev odsheno skushnjave mladih lét.“ Sv. Ziprian.

S. S v. B e r n a r d.

„Serzhen premagavez hudobije.

Imeniten zerkvèni vuzhenik sv. Bernard je bil na ranzoskim ¹⁾ rojen. Bil je mladenzh

1) Franzosko (nekđaj Galja imenovano) se sòve kraljestvo proti sòzhnemu sahodu od Slo-

saliga liza, lepe poštave, pa tudi prebrifane glave, de malo takih. Njegovi starifhi so bili imenitni, bogati ino tudi pametni, ki niso svojih otrok rasvādili, ampak jih is mladiga ojštro shiveti vuzhili. Bernardovo nar vezhi bogastvo je bilo, de so ga v' strahi boshjim isredili, de se je dobro vuzhil ino poshteno sadershal. Vse ga je ljubilo ino hvalilo, on je pa le ves pohleven ino ponishen bil. Vedel je, kako ste mladenzhu dve rezhi nar nevarnejshi: previfokih misel biti, ino preveliko govoriti.

Kakor se ose rade shlahniga sadu primejo, tako se prilisujejo sapelivzi mladenzham, ki premoshne starifhe imajo. Tudi Bernarda so slabi tovarfhi na svojo roko vabili, s' njimi rasbersdano shivēt, fosebno po smerti njegove bogabojezhe matere, kedar ni bilo ozheta domā. Alj strah boshji ga je ovarval vsih sapelivoft; bal se je Boga shaliti, ki vse vidi ino vse vé.

venfkiga. Od jutra se dershi nemfhkih, shvajzarfkih (helvefhkih) ino lasthkih deshel; od juga ima morje ino shpansko kraljestvo; od vezhera ino severja ga shiroko morje obdaja. — Franzofke deshele so sploh rodovite, semlja shlahne vina shita ino sadje rodi. Imenitne reke po desheli teko, po katerih se ladje vosijo. — Franzosi, ljudjé dobriga serza, pa lehkih misel. Bili so nekdej dobri krisijani, ino veliko svetnikov je med njimi shivelo. — Posvetni modrijani so jih veliko smōtiti.

Tudi nesramne shenfke so sa njim lasile, to de nedolshen mladénzh she nobene pogledal ni. Pergodilo se je, de se ga neka nesramenza v' gofilnizi (oshtariji) loti. Kedar ji vbeshati mogel ni, na vef glaf savpije: „Rasbojníki, tatjé so tukaj; pomagajte!“ Na to je ona isbéshala. — *Tako naj vsak poshten mladenzh svojo nedolshnost varje! Fantje pa, ki se radi sa voglam pomikajo, po hishah lásijo ino se po kotih potikajo, tergajo angelsko oblazhilo svete zhifosti. Oshtarije (litushi alj taberne) so bile ino bojo mladenzham nevarnejshi, ko tolovajške jame.*

„Se sapelivimu svetu vmekniti, si je sv. Bernard Marijo devizo sa svojo ljubo mater isvolil, se njej posebno isrozhil, sapustil posvetno shivljenje ino se je v' sveto samoto k' bogabojezhim duhovnim podal. Teshko mu je to hodilo. Bratje, snanzi ino prijатели so mu branili, ino se sa njega jokali; tudi on se je sa nje jokal, ter jim golsijo ino nevarnost posvetniga shivljenja toljko shivo popisal, de tudi oni sklenejo jiti sa njim v' sveto shivljenje. Kedar se bratjé is doma odpravljajo, rezhe starejhi mlajshimu, ki bi imel doma ostati: „Vse nashé premoshenje naj tvoje bo; mi pa gremo v' samoto.“ Mlajshi silo shalosten odgovori: „Vi si nebesa isvolite, meni pa semljo pustite; ta delitev ni po pravizi!“ V' kratkim je shel tud on sa njimi. Poslednizh she ozhe h' svojim sinam v' sveto drushino gre, kakor tudi Umbelina Bernardova

sestra. Bilo je sedmiro otrok, ino sedem svetnikov. To je poshtena, hvale vredna shlah-ta, ki se ne prepira sa posvetno blagó, ampak sa sveto nebó.

Bog je dal svetinu Bernardu toljko modrosti, de je njega ime po vsim keršhanstvi slovelo. Papeshi ino shkofjè, kralji ino zesarji; so ga sa svèt prashali; verb vsiga tega je pa tako priden ino ponishen bil, de si je sam svoje shkorne (zbevele) trebil ino zhedil (puzal). — Kako gerdo je torej mladenzham, ki so sdra-vi ino mozhni, pa sakadijo svezher blatne shkornize pod klop, ino blatni okolj hodijo! Po blatnim oblazhili je ravno tak lahko le-nih posná, kakor po prevelikim lishpanji na pameti vboshez.

Ker je sv. Bernard posvetno zbest ino ob-lást savolj Boga sapustil, mu je Bog sa vse to stotero nebeskkih darov povernil. Bil je mogo-zhen v' belédi, in vse kar je rekel, so ljudje storili. Spisal je dosti svetih bukuv, ino she sdaj se v' pridigah njegove besede boshjiga nau-ka ponovljajo. Premagal je serzhno vse dušh-ne ino telesne teshave, ter je shel, 64 let star, v' veselje svojga Gospoda.

Varvati je potreba shlahén zvet, de ga mras (slána) ne omori; she vezh varvati mlado serze, de ljube nedolshnosti ne sgubi. Sa to sv. Peter opomina: „Bodite tresni ino zhuite; sakaj hudizh, vash sov-rashnik hodi okolj, ko rujovezh lev, jiskáje, kógar bi poshérl.“ I Petr. 5, 8.

„Sovrashnik lahko telesno (pregresšno) poshelenje sbudi, alj per tebi stoji, v' tajisto dovoliti, alj dopadenje pobiti.“ Sv. Bernard.

9. S v. B l a s h.

P o b o s h e n z h r e d n i k.

Sv. Blash je bil bogabojezbih starishevfin, ki so zhredo pafli ino se shivinške reje shiveli. Po izgledi Jesusovim so se lepo ravnali, kateri se imenuje dober pastir svojih ovzhizh, ino svojiga linka ravno tako bogabojezhe shiveti vuzhili, naj bi sveft slushavnik Jesusov bil. Mladénzh jih je rad vbogal, se je bal Boga shaliti ino se sameriti starilham. Kedar je she sadofti odraftil, tudi zhredo pafe ino je pravfkerben sa svojo ljubo shivinzo. — Svezhni so pastirzi, ki se Boga bojijo ino shivino shkode varjejo. Abraham, Jakob, Egiptovski Joshef, Mosef in David so tudi pafli; pastirzam je angel pervim osnanil, dé je rojen Svelizhar Jveta — Veliko pastirjev se pa na pashi nespodobno sadershi Nedolshno shivino preklinjajo, nevsmileno pretépajo, v' shkodo pushajo, kradejo, jigrajo, se gerdih rezhi vuzhijo ino skrivaj strashne grehe délajo, ki v' nebó vpijo. Oh, takim niso angeli tovarshi; sam preklenшек je njim prijatel.

„Sv. Blash, priden pastir, je lepo shivel, ino toljko dobriga storil, de je njegovo ime po zeli desheli šlovelo. Neverzi so tisti zbal kristijane hudo pregánjali, ino morili. Tudi sveti-ga Blasha so prifhli v' planino lovit. Ni se vstrašhil sa Kristusa vmreti, she jesti je sovrashnikam dal, ki so ga po tem pred nevsmilenga sodnika gnali. „Serzhno je povedal, de Kristusa flushi ino rajšhi vmerje, kakor bi pravo véro satajil. Sa to ga vkashe nevérn sodnik krisham svesati, ino s' volovskimi shilami (bikovzi) nevsmileno rastepsti. Dober Bog mu je pa bolezhine polajshal ino rano pozelil. Po tem ga rezhe v' posodvo vreliga kropa vrezhi, kjér ga pét dni puštijo, ter mislijo, de je mertev. Bog ga ohrani per sdravji ino shivlenji. „Shesti dan pridejo rabelni, de bi truplo is vode vergli, ino se sazhudijo, nja shiviga viditi, sposnajo pravo véro, ino se dajo kerstiti. — „Sv. Blash se spet k' svoji zhredi poverne, kjér je v' svojim delavnim stani srezhno shivel, dokler ga je Bog k' sebi vsel.

Bog je vsakimu zhloveku prijatel, ki njega ljubi, naj bo bogát alj vboshen, gospod alj kmet. Ne posabi lepiga nauka, kteriga stari Tobija mladimu da: „Ne boj se moj sin; zhe ravno borno shivimo, veliko dobriga bomo imeli, ako se bomo Boga bali, vsiga greha varvali, ino storili dobriga.“ Tob. 4, 23.

Vse posvetno je gol prah; prava srezha boshji strah.

10. ,S v. B o f h t j a n.

,Starishi (v. Boshtjana (,Sebastijana) so bili vboshni kmetizhi v' shpanski desheli. 1) Lepo so ga isredili po svojih flani, skerbno moliti vuzhili, ino pa varvati se greha. Boshtjan je vidil svojiga ozheta ino svojo mater lepo Bogu slushiti ino je ravno tako storil. Pafil je majhino zhedizo svojih starishov, in ko je shivinza pohlevno dersala, je on na pafhi pokleknil ino molil. — *Nedolshne otroke Bog nar raji vslishi, ter jih reshi vsake nefrezhe, kakor svetiga Boshtjana.*

Kadar je she sali fantizh odrafil, pride nevarna kushna bolésen in se ga prime: De bi drugi bolesni od njega ne dobili, ga v' neko bajtizo (utizo) na samim savlezhejo, in mati mu

1) ,Shpanfko kraljestvo (,Shpanija) je od naf dalje pod jugam, ino se po severji Franzofkiga, proti vezheri Portugalskiga kraljestva dershi; od vsih drugih strani je pa morje. Deshela ima visoke gore, velike reke, ino je sploh rodovita.

,Spomlad (vigred) se she po svetim Boshtjani sazhne; po leti je strafhna vrozhina, po enih krajih she prav snega ne posnajo. ,Shpanjolzi so zherstvi, shtimani ludje, vsi katolshke vére. Velika bogatija, ki so jo svoje dni is noviga sveta vlekli, je deshelo obóshala, ino ljudstvo vezhdel nefrezhno storila.

vfaki dan jesti nefe, pa od dalezh pred nja postavil, de bi' vsel ino jedil. V' nekih dneih she ni mogel vezh vftati, ne lesti po svoje kosilo; mati misli, de je she mertev, ino se po njem jozhe (plaka). Sdaj pride divji volk v' njegovo utizo, ga sa glavo sgrabi, mu bule alj humpce, ki jih je imel, predere, zhedno islishe ino ga sapusti. To je bilo njegovo sdravje. „Spet je okreval (osdravil) ino prishel sdrav domo. Kar jih je videlo, vsi so Boga hvalili, ki svojim ljubejam tako zhudno pomaga.

V' dvajseto leto svoje starosti je doma ostal, ino se vsakiga dela dobro navadil. Ker pa starjši s' svojoj maloj kmetijzoy vsih otrok niso mogli rediti, si je shel Boshtjan dalej kruha flushit. Premoshna vdova ga v' nekim mesti flushit vseme. „Skerbno je vse poopravljaj, svojo gospodinjo rad vbogal, ino spolhtoval. Vdova ga hozhe v' nesramen greh sapeljati, polhten hlapez pa rajshi flushbo sapusti, ki je bila njemu nevarna in gospodinji. — *Tako skušnjava nikolj ne prasnuje; vedno je potreba zhuti. Mladenzh naj is hishe beshi, kjer se njemu mvesha pregréshniga snanja nastavlja; boljshi je zhista vést, ko slata flushba.*

Boshtjana je neki shlahen gospod v' flushbo vsel; alj hzhér, ktera je ozheta gospodinila, se je sazhela bogabojezhimu hlapzu perlisovati. Neki dan s' volmi poln vos blaga pripeljá, kar mu hzhér nekoljko sladke torte prinese; alj Boshtjan nozhe prikupila, kosze torte volam da ino tako skušnjava premaga. — *Naj bolj sa-*

pelivi mladim ljudem so lepi davi, ki se v' nespodobnim snanji dajajo: sdaj kako gis-
 dasto (ofertno) oblazhilo, pa slati perstani,
 ali uhane: sdaj kaka nova haderza. Vse
 te rezhi so zena pregrehe, in kdor jih jemlje,
 se skušhanavi predá. Nar nevarnejshi pa je
 od takih ljudi, ki nespodobno mislijo, po-
 sebej jesti in piti jemati. V' takih sladkari-
 jah je nezhisten strup; ne jemli ga!

Boshtjan si je drugo flushbo pojiskal, ino
 v' nekim mesti poshteni gospòdi flushi. Bil je
 ves priden ino prijasen, kakor se keršhanskimu
 hlapzu spodobi, ino she gerdiga mistil ni; pa
 gospòda je dve hzhéri imela, kterih ena je ho-
 dila sa njim, ter mu obétala, de ga bo vsela,
 zlo po nozhi je prišhla v' spalnizo k' njemu.
 Tega se sv. mosh prestrafshi in bres pomislka
 flushbo sapuſti. — Ponozhno lasenje in vog-
 larija (vesovanje) je nedolshnosti kuga. Kdor
 po nozhi k' drugimu spolu hodi, njega
 skušhnjava vodi ino pregreha na vujsdi ima.

Boshtjan se je sunaj mesta na pristavo ne-
 kiga gospoda vfelil, ino je njegovo polje obde-
 loval. Bog mu je srezho dal, de so njive toljko
 rodile, de sta on ino gospod obogatela. Bosht-
 jan je po tem sklenil se v' nov svét podati, de
 bi she tam vezh dôbriga storil. Kedar se v'
 ptuj svét odpravlja, mu pripelja neki vezher
 moshki spol mlado keršhenzo, ter ga sa boshjo
 voljo prosi, naj njo pod streho vsemi, de se ji
 hudiga ne prigodi. Boshtjan, vsmilenga serza, ji
 lepo poſtele, on se pa sa vrata na flamo vleshe.

Deklina ga pa sdaj sazhne profiti, naj bi njo v' Ameriko a) s' sebo vsel, ter se joka in prilisuje. Na to se Bolhtjan raserdi, ino njo ojtstro isprafhuje, kdo ino od kodi je? Morla mu je povedati, kako je s' mladenzham nesramno shivela in svojim starisham vbeshala. Gredózh njo starisham nasaj poshle ino se po morji v' nov svet podà — *Kdor ozhetu vbeshi, in sapustí svojo mater, nehvaleshnik, kako bo srezhen na sveti?*

,Sv. Bolhtjan je v' Ameriki nevednim ino potrebnim ljudém neisrezhenno veliko dobriga

- 1) Amerika se tudi sapadna Indija alj novi svet imenuje, ker je te del sveta Krishtof Kolon she le v' leti 1492 najdil. Od vsih krajov Ameriko morje obdaja, ino se v' gorno alj severno, ino v' spodno alj jushno Ameriko rasdeli. Semlja je dobra in rodovita, daja shita, vina, slata, srebra ino vsih potrebnih rezhi; veliko she pa ni obdelane. ,Strašno sarashene dobrove ino planine so she v' tistih krajih, nar vezhi gore ino nar shirokejshe reke. Amerizhani ravno pod nami prebivajo; kedar je per naf nozh, je per njih dan. Ludje v' Ameriki so is vsih krajov sveta: beli, zherni ino rudezhkasti, mnogih ver ino sheg. ,Silo veliko je she divjakov, ki praviga Boga ne posnajo ino po planinah shivijo. Veliko ljudi v' novim sveti svoje srezhe jishe, veliko vezh jih pa le revshino najde. Veliko bogastvo je tam doma, pa tudi v'bolhtvo.

storil. Vuzhil jih je shivino rediti, polje délati ino travnike kofiti; bil je ozhe zele deshele. Bog mu tudi v' Ameriki srezho da. S' svojim premoshenjam je vbogim obilno pomagal, sam pa po stari navadi borno shivel. Na svoje stare dni je svoje bogastvo vbogajime dal, on pa med brate svetga Franziskha v' kloster shel, ker je sveto vmerl, kakor je sveto shivel.

Mladénzh! ohrani zhisto vést, ino Boga ne posabi, tudi on te nikjér sapustil ne bo; saj je po zelim sveti domá, in ti povsodi njegov sin. On sam govori po svojim preroki: „De bi ravno shena posabila svojiga sina, vender jes tebe posabil ne bom.“ Jes. 49, 15.

„Te hudoba sapeljava, serzhno ti premagaj njo; hujshi ko je b'la skushnjava, lepshi tvoja krona bo.“ Sv. Avgushtin.

11. S v. D o m i n i k.

V bogih vsmilen prijatel.

Bil je v' shpanški desheli sv. Dominik imenitnih starishov sin. Od svoje bogabojezhe matere se je navuzhil biti pohleven, bogabojezh in sa vse pridén. „Sveto pismo je v' mladih letah she nar raje bral, po katerim je sklenil le Bogu shiveti ino skerbeti sa isvelizhanje svojiga blishniga. Vbogim je bil od svojih mladih dni po-

sebno dober. Kar so mu starishi vezh od potrebe dali, ni sajedit, ne sapravil, ampak je vbogim dal. Kedar je huda lakota bila, ino she on v' sholo hodil, je zelo svoje nepotrebne bukve predal, de bi imel kaj vbogajme dajati. — *Kako gerdo pa nashi sholarji vezhkrat delajo, vej dnar sajejo alj sajigrajo, alj nakupijo s' njim nepotrebni vezhi. Marskateri po tem doma lashe, goljfa in zelo kra-de. Koljki greh je to!* „Sveti Duh govori: „Kdor starisham jemle, pa pravi, de ni greh, on je tolovajou tovársh“

Eniga dne je neka shena, vsa vjokana, Dominika profila, naj ji pomaga brata is sushnosti relhiti, kteriga so bili nevèrniki vjeli ino predali. Dobriga mladenzha je serze bolelo, ker ji ni imel kaj dati. Djal ji je: „Dnarja ne gleshtam, alj delam lahko; ako me gospodár hozhe, grem jes sa tvojiga brata v' shelèsje flushit.“ Shena pa tega ni hotla. — *To je rezhe blishniga ljubiti ino postaviti, kakor Jesus, svoje shivljenje sa svojiga brata.*

„Sv. Dominik ni samo v' telesnih, she vezh v' dushnih potrebah je ljudém pomagal. Malhnik ino imeniten vuzhenik je velikó gresknikov preobernil, de so pregreshno shivljenje sapustili, krivovèrzov, de so se krivim naukam odpovedali ino prave vére prijeli. On je tudi svet Roshenkranz moliti vuzhil, naj bi s' njim Jesusa ino Marijo zhestili, premishlovali zhudne shkrivnosti nashiga odreshenja, ino hvalili Boga sa toljke milosti ino dobrote. — *Lepa in mozhna*

molitev je sv. Roshenkranz, pa tudi tako lehká, de je nje vsak priden krístjan navuzhi. Moli se lahko po poti ino doma, po nozhi kakor po dne: ino zhe ravno mólika (patanosh-tra) nimash, lahko na perste molish. „Samo to skerbi, de kar jesik rezhe, naj tudi serze obzhuti. — Tudi taka molitev je dobro delo, s' katerim sebi in drugim v' nebesa pomagash, ino sa vezhnost dobriga velik saklad (shaz) nabérash, ki ti ga ne bo nihzher odusel.

Pomagati gresnikam ino nevérnim ljudém pravo keršhaniko véro osnanovati, je postavil bratovshno belih menihov, ki se sv. Dominika imenujejo. Veliko je vuzhenih mosh ino imenitnih osnanovavzov besede boshje isvuzhil, in poln saflushenja v' Gospodu vmerl. — She is mladiga si prisadevajmo vsak po svojim stani dobriga toljko storiti, koljkor premoremo; radi vbogajime dajmo! Kar vbogim podelimo, Jesusu posodimo. „Stari Tobija mladiga vuzhi: „Zhe bosh imel veliko, daj obilno, zhe bosh malo imel, glej, de tudi maliga rad podelish; saka j veliko plazhilo si naberash sa dan potrebe“ Tob. 4, 9 - 10.

„Vboshez je nebeski popotnik, ki te k' Ozhetu peljá; sazхни torej rad deliti, ako nozhesh pota si vgreshiti“ ,Sv. Avgushtin.

12. ,S v. F e l i k f.

,Srezhen k metifhki hlapez.

V' lafhki desheli bliso Rima je sv. Felikf svoje starifhe imel. Niso bili premoshni, pa bogabojezhi, kakor tudi on njihov sin. Bil je fhe otrok, ino je shivino pafil, ter si v' tihi samoti na neko drevo krish sereshe, pod drevo poklekne in ze le ure lepo moli. Ker drugih molitviz ne sna, svet ozhenafh, zheshe na si Marijo, véro ino zhaft bodi Bogu Ozhetu i. t. d. vezbkrat ponovi. Premifhluje lepo nebó, zher-no semljo, roshe na polji, ptize pod nebam ino ribize v' vodi; vse rezhí mu kashejo dobriga Ozheta, ki jih je stvaril. — *Tako lahko slushi vsak zhlovek Bogu; ino zhe ravno brati ne sna, zelo stvarjenje sa bukve imá, is katerih velizhaftvo boshje sposnuje.*

Ko je Felikf sa teshke dela terden israftil, k' nekimu premoshñimu gospodarju flushit gre, ino njega polje obdeluje. Ker po dné moliti vtegnil ni, je po nozhi molil, ino vsak dan k' sveti mafhi shel, pa vselej ob takim zhafi, de ni svojga dela samudil. Posebno rad je terplenje Kristusovo premifhloval, ter mu je svojo terplenje isrozhal. V' svoji bogabojezhnosti se pa sv. Felikf ni kiflo dershal; on je bil krótek, prijasen ino vedno dobre volje. V' flabe tovarshije hodil ni, pa tudi ni toshil zhres druge; ino zhe ga je kdo, de je svetnik, sanizhoval,

mu je pohlevno odgovoril: „Bog daj, de bi bil tudi ti svetnik!“ Tako vse sopernoſti v' ſvoje poſvezhenje obrné.

„Sv. Feliks je v' ſtrahi boſhjim ſhivel, ino Bog ga je ozhitno neſrezhe reſhil. Neki dan pride njegov goſpodár veſ zherno oblezhen na njivo; mladi voli ſe ſplafhijo, njega poderó in pod oralo ſpravijo; njemu ſe pa ni ſhalize ſgodilo. — *Neſrezha tudi ſa tebó vſaki dan hodi, in ti ne véſh, kjé te ſadene. Priporožhi ſe torej vſako jutro ino vſak vezher Bogu, de boſh bres ſkerbi v' boſhjih rokah ſhivel.*

„Sv. Feliks je ſhelel ſvoje ſhivljenje zhiſto Bogu poſvetiti ino je ſproſil, de ſo ga Kapuzinarji vſeli. V' tej bogabojezhi bratovſhini je ſhe bolj ſveto ſhivel, vbogim pomagal, bolnikam ſregel ino vmerjozhim v' pomózh bil, poſlednih je pa tudi on ſveto vmerl.

Take ſvéſte hlapze ima Bog rad, pa tudi vſi dobri ljudjé. Od ſvetiga Felikſa naj ſe vſi hlapzi ino teſhaki pravizhno ſhiveti vuzhijo po nauki ſvetiga Pavla, ki govori: Hlapzi, ſluſhite ſ' dobro voljo kakor Goſpodu, ino ne kakor ljudém; ter vedite, de karkolj bo kdo dobriga ſtoril, to bo od Goſpóda prijel.“
Eſes 6, 7 — 8.

„Naj pravizhen ravno ſluſhi, vender je le ſvoj goſpód; ino greſhnik, naj kraljuje, vender ſhaloſtno hlapzhuje; koljkor ima hudobij, toliko goſpodinj.“ Sv. Avguſtin.

13, ,Sv. Filip Nereji.

Pokoren sin ljubih starishev.

She v' svojih mladih letah je bil Filip ves ponishen in ljubesniv. Vsi so ga imenovali blagiga (dobriga) Filipa, kar je v' resnizi bil. V' Laskim je bil rojen ino je imel bogoljubne starishe. Nikdar ozheta rasshalil ni, ino se ni is mesta genil, kamor so mu mati vkasali, bres dovolenja. Po smerti lvoje matere je tudi mazhuho ravno tako sposhoval, sa to ga je tudi mazheha kakor svojiga sina rada imela. — Gerdo je gerdo, ako pasterki ino pasterkinje svoje ozhme ino mazhuhe sanizhujajo, jih preklinjajo in she pogledati ne morejo! Kako bi jrezho imeli dokler ljubeshi per njih ni? Res de vezhdel huda je, ozheta skérbniga sgu-biti in ozhma imeti, ljubo mater sa mazhuho smeniti: sa to otrozi vi, ateja ino mamu prav sa ljubo imejte, ino profite Boga, naj jih she dolgo shivi. Zhe vam pa pisane (neprišne) starishe da, vse voljno poterpite. Dostokrat ozhem ino mazhuha sapushene otroke rajshi imata, ko lastem ozhe ino mati.

Mladi Filip ni sa to priden bil, de bi ga ljudjé radi imeli; skerbél je pred vsim Bogu dopasti. Silo rad je molil, ino se pridno vuzhil; kar je posvetniga bilo, njega ni veselilo. Imel je bogatiga striza, ki mu je hotel vse spozhiti, ali bogoljuben Filip ni maral sa posvetno bogastvo. Hotel je borno shiveti, ino sa

vezhnost veliko dobriga floriti, de bi bogat istiga sveta v' nebela shel. Vedil je, de na svetno blago le tiskokrat frezhne flori, zhe si s' njim nebela flushimo. Nebesa flushi si pa reven ravno tak lelko, vezhkrat she loshej, kakor bogat.

„Sv. Filip je bil dobro vuzhen in ves poboshen, ljubesniv do Boga ino svojiga blishniga; sato so ga mafhnika potvetili alj shegnali. Bil je dober vuzhenik ino viden angel varh mladih fantov in dekliz; greha jih je varval, ino sveto shiveti vuzhil. She od delezh je ofudne greshnike posnal, in vezhkrat rekel: „V' vojski sa zhiftoft le bojezhi premagajo, ki se nevarnosti sognejo ino priloshnosti vbeshijo.“

Ves poterpeshliv je v' svoji sadni bolesni molil, rekózh. „Gospod! pomnoshi moje bolezhine, pomnoshi pa tudi mojo poterpeshlivost!“ Ofemdeset let star je mirno v' Gospodu saspál; Bog mu je dolgo shivljenje dal, ker je mladenzh shterto sapoved boshjo svefto dopolnil, ki pravi: „Spofhtuj ozheta in mater svojih, de bosh dolgo shivel, ino ti dobro pojde na semlji!

„Kdo svojiga ozheta gerdo pogleduje in svojjo mater na stran postavlja, vreden je, de mu krockarji (vrane) ozhi isklujejo ino jih mladi orli sa potokam poshro“ Prip. 30, 17. „Nar lepshi je mladina, ki se Boga

boji; nar vezhi zhašt sa fina, ki starishe zhešti.“ ,Sv. Ambrosh.

14. ,S v. F l o r j a n.

,Serzhen vojshäk sa boshje kraljestvo.

Zhlovek ima nevmerjozho dušo, ino vmerlivo telo. Deshelni poglavar ima le do trupla oblást; Bog je Gospodar dushe ino teleša. Nizh se torej ne smè storiti, kar bi Boga rasshalilo, ne duša pogubiti, de bi truplo shivelo. To nam Serzhen vojshäk sv. Florjan pokashe.

V' sgornim Estrajhi 1) se je vrodil, v' tistih starih zhašah, kedar so neverni Rimlani zhres vse te kraje gospodarili. Ves mlad je bil she sv. Florjan zhveršt rimski vojshäk, zesarju ino desheli svešt, alj she svešteji Bogu, kterimu je lepo flushil. — Kristjani priseseho na kerstnim kameni biti Jesusu, vojshaki pa

1) Estrajh poglavito vajvodstvo estrajharškiga zesarstva, se sgorniga, Shtajarškiga na Nemškim ðershi. V' spodnim Estrajhi je poglavitno mesto Danaj alj Bezh, v' sgornim pa Linz, bliso kateriga je sv. Florjan smert storil. Semlja je dobra ino sferbno obdelana; v' spodnim Estrajhi sdravo vino raste. Estrajharji so prijasni in dobrovoljni ljudje, katolske vere.

per banderi zesarju svesto slushiti; kdor
pervo obljubo posabi in véro sataji, tudi
druge ne dopolni, in pred Jovrashnikam be-
shi. „Sv. Florjan ni tega storil.

Grosovitna zesarja Dioklezjan ino Mak-
siminjan vkasheta ojtiro kristjane siliti, naj sa-
tajijo Jesufa, alj jih pa pomoriti. Veliko kristja-
nov se prestrashi ino is mesta beshi, sv. Flor-
jan pa le v' mesto hiti, jih v' pravi véri poter-
dit. Gredozh ga sholnirji srezhajo, ki jih je
nevérn poglavár poslál kristjane lovit. „Sv.
Florjan ozhitno sposna, de je kristjan, in se
njim voljno vda, de ga pred poglavarja sheno.
Sodnik ga možhno nagovarja, naj malike zhe-
sti, kakor je vkasa zesarška; sv. Florjan mu
pa na ravnošt odgovori, de tiga nikdar storil ne
bo, naj le s' njim stori po zesarški sapovedi.
Poglavár se mu grosi, de ga bo muzhiti, tudi
vmoriti dal, zhe ne dopolni povelje zesarške.
„Sv. Florjan je odgovoril: „Jes zhestim
svojga Boga ino le njega molim. „Slu-
sham tudi vkaso zesarško v' takih re-
zhéh, ktire vojsko sadévajo; alj mali-
kam darvati ino jih moliti meni nobe-
den sapovédati ne more. Ti imash sdaj
moje telo v' oblasti, pa moje dushe
ne; zhres njo le Bog oblást ima.“

Ves raskazhen poglavar ga vkashe preté-
pati, nevsmileno s' grebeni térgati, ter ga spet
nagovarja, naj malikam daruje. „Ravno sdaj
darujem svojimu Gospodu Jesufu Kri-
stufu to svoje terplenje;“ mu sv. Florjan

neprestrašben povè. — Videti, kako sv. Florjan vesel terpi ino sa vse Boga hvali, ga bres odloga obsodi v' blishno vodo, ktera se Ens imenuje, vtopiti. Ko ga na smerten kraj prishenó, je bil ravno tako dobre volje, kakor bi se kopat shel. Gospóda je sahvalil, de ga vredniga flori, jiti v' vezhno shivljenje.

Na mósti je she poprosil, naj mu dajo nekoljko zhasa pomoliti. Proti lonzhnim is-hodu le sdaj oberne, serzhno moli, ter iklene svojo molitev: „Jesus, moj Gospód, sprimi mojo dusho.“ Svesali so ga, mu kamen na vrat alj shinjak obésti, ino ga v' vodo vergli. — Tako je svet vojshák sa vezhno veselje zhasno shivljenje dal. — Zesarjam ino drugim deshelskim poglavarjam smo dolshni v' vsm pokornni biti; le samo takrat ne smemo vbo-gati, kedav se boshja sapoved skos to prelomi; Bog je nash pervi Gospodár Jesus govori: „Ne bojte se jih, ki telo vmorijo, dushe pa ne morejo vmoriti; temuzh bojte se veliko vezh tistiga, kteri samore dusho ino telo pogubiti v' pekel“ Mat. 10, 28.

„Truplo je svarjeno sa dusho, ne pa dusha sa teló; ako dusho kdor sapravi, trupla reshil tud ne bo. Je dusha isvelizhana, bo svezhno tud telo.“ Sv. Krisostom.

15. ,Sv. Franzisk Kfaverjan.

Isgléd, kaj dobri snanzi pomagajo.

V' gradi Kfaveri na ,Shpanškim rojen, se sv. Franzisk Kfaverjan imenuje. Bil je sin imenitnih staršev, pa tudi prebrifane glave, in se je prav rad vuzhil. ,Staršhi so ga v' Paris 1) v' visoke škole poslali. Bil je priden, pa silo sheljen posvetne zhefhi; na boshjo zhef je skoraj posabil. — *Lepo je lepo sa mladenzha, ki se tako nosi, de ga ljudjé hvalijo, pa tudi slo nevarno. Shtimana glava je rada smóti; le kdor vse k' vezhi boshji zhefhi oberne, jam pa ponishen ostane, svezhno is-haja.*

Pergodilo se je, de sv. Franzisko s' svetim Ignazjam pod enoj strehoj prebiva, kjér se sisnanita ino poprijásnita. ,Sv. Ignazi mu sazhne kasati, kako nezhemérna ino nevarna je vsa posvetna zbaft, ako nje ne isrozhimo Bogu, ino ne skerbimo sa svoje isvelizhenja. ,Spomni ga besede Kristusove: „Kaj pomaga zhloveku, naj ves svet pridobi, svojo duško pa pogubi.“ Te besede so zhefshelniga mladenzha tako osdravile, de je terdno sklenil,

1) Paris, poglavitno mesto franzófkiga kraljestva, ima 1100 uliz (gaf), 12 farnih zérkuv, 27 podrushenz, ino 28,000 hišh, kjér nad 899,000 ljudi prebiva; veliko dobrih, pa tudi hudobnih. V' Parisi je veliko bogastva, pa tudi vbofhtva ino smot.

samo sa boshjo zhest shivéti ino vmreti. —
*„Srezhen mladénzh, ki se s' dobrim prijatelam
 sisnani, ki ga lepo posvari in navuzhi Bo-
 gu slushiti; gerdo snanje pa je dusna
 morija.*

„Sv. Franziskó je sklenil s' nekajko tovar-
 shami v' duhovski stan stopiti. De bi se vredno
 skos dobre dela pripravil, je v' Benedkah 1)
 bolnikam stregel, ino po tem sa mafhnika sbeg-
 nan bil. V' mafhnim stani je ojtro ino sveto
 shivel, ljudi skerbno vuzhil ino jih k' pokori
 opominjal. Posnej se je po shirokim morji v'
 dalno Indijo podál, nevézram sveto Jesusovo
 véro osnanovat. Kedar so se po morji peljali,
 so mu v' barki hlapza ponujali, ki bi mu stregel,
 ter so djali, de bi sa apostollkiga misjonarja ne
 bilo lepo prati, alj jelti kuhati. Alj on ga ni
 hotel, ino je rekel: „Moje roke so moje
 slushavnize; ne le sam sebi, tudi dru-

1) Benedke (Mletike, Mletaka, Venezja) imenitno
 staro mesto sa Tershafhkim morjam, tak re-
 kozh na morji plava, ker na 80 otozih sida-
 no stoji. Namesti zest so po mesti vodotoki
 (kanali) ino namesti vosov se ljudjê v' zhol-
 nizhah vosijo, kterih se per 20,000 po mesti
 sible. Veliko verlih hifh ino sivnih zérkuv
 se v' Benedkah vidi; nar lepsi je velika
 zérkev svetiga Marka. Benezhani so bili
 svoje dni bogati ino mogozhni gospodarji;
 njih deshele so nad lasthko Gorizo segala, ino
 njih barke po vsih morjah plavale.

gim hozhem postrezhi, ter se ne bojim koga pohujšhati, dokler ne storim kaj, kar bi Boga rasshalilo.“ — *Vidish mladénzh velikiga svetníka, kako sa svoje potrebno sam skerbi; tebe pa tako rado grosi, svoje vezhi po spraviti ino v' lepim vedi imeti; Lenobe ino gerdobe naj te bo sram, ne pa poshteniga dela.*

Ni mogožhe popisati ne dopovédati, koljko je sv. Frauzishko v' Indiji dobriga storil, koljko mladenzhov poduzhil, gresnikov poboljšhal ino nevérnikov kerštil. Po vsih krajih, koder je hodil, so ga sa svojga ozheta imeli. Per 30 kraljestv je peshez (k' nogam) prehôdil, vezh kô v' sto deshelah sv. evangelj osnаноval, ino s' svojoj rokoj nad 200,000 hajdov je kerštil. — Veliko je she dobriga storil sa boshjo zhešt ino svelizhanje blishniga, she vezh je shelel storiti, ino se v' Kinesarsko 1) nameni, Jesusovo

1) Kina (Sina, Kitaj) alj Kitajsko zefarstvo, je nar vezhi kraljestvo v' Asiji, dalèzh dalez od naf proti sonzhnim is-hodu. Kinejzi alj Kjtajzi so slo prebrifani ljudje, vezhdél hajdovske posebne vére. Kmetovanje nar vezh ljubijo, in vsako leto kitajski zefar nekoljko brasd s' svojimi rokami isorje. Zhe je ravno semlja povsodi obdelana in rodovita, je vender v' tistih krajih toliko ljudi, de jih pogosto vezh sto tavshent od glada pomerje. Kristjane hudo preganjajo, ino she v' sedajnih zhasah morijo. Oshabnih ljudi se sveti

ime osnanovat. Bogu je pa sadošti bilo; vezher njegoviga shivlenja se pribliša, ino on na nekim samotnim otoki sboli. Pod slaboj pojatoj (utizoj) od vlih sapulhen obleshi, le krishan Jesus je njegov prijatel; v' njegovo podobo gleda, in po nebefih isdihuje. Jesufa ino Marijo v' pomozh saklizhe ino veselo vmerje. Bil je v' shivlenji ino po smerti zhuden proshnik vsim, ki se njemu priporozhajo.

Toljko so svetniki sa nebesko kralestvo storili; mi pa she deset boshjih sapoved prav ne deresimo; kaj bo sa nebesa? Oj ne posabimo Jesusovih beséd, ktire so svetiga Ksaverja smodrive: „Kaj pomaga zhloveku, zhe ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Mat 16, 26.

„Bog je zhloveku udov po dvoje dal: noge dvě, roke dvě, dušo samo le eno. Zhe sgubim tudi eno oko, drugo ostalo mi bo; zhé pa dušo sgubim, nobene vezh nimam“ ,Sv. Krisostom.

nauki ponishniga Jesufa ne radi primejo. Po nekih frajah je tudi prezej Kristijanov; alj tako malo duhovnih, de po zele leta maffnika ne vidijo.

16. ,Sv. Franzífhko Salésjan.

Isgléd pohlévniga mladenzha.

Bogabojezhi starejšli po navadi tud' bogabojezhe otroke imajo; jabelko dalezh od debla ne pade. Tako je imel sv. Franzífhko, v' gradi Sales bliso Franzoskiga rojen, ljubesniviga ozheta, pa she ljubesnivíhi mater, ki sta bila shlahniga rodú. Ko ga je mati she pod svojim ferzam nosila, je Boga vedno profila, raji ne poroditi, kakor doshíveti, de bi njeno déte kdaj škós greh sovrashnik boshji bilo. Sa to je dostokrat otroku ponovila, rekozh: „Sinko moj! rajšhi bi te mertviga vidila, kakor pa svédela, de bi ti le en sam smerten greh storil.“ Brala mu je shivljenje svetnikov, she maliga v' zérkev s' sebo vodila, ino ga vuzhila, kako se ima v' hišhi boshji spodobno sadershati. Bilo ga je satorej v' molitvi, posebno per sveti malhi, ko angela viditi. ,Sploh gola pamet ino pohlevnošt ga je bila. Lashi se je toljko bal, de je rajšhi vsako shtrafo prestál, kakor bi se bil slegal. ,Sam si je pritergal ino vboshzhikam dal; pa tudi sa nje vbogajime profil. — *Tako je bogabojezha mati sinu perva srezha na sveti, pa tudi poboshen sin dobre matere nar vezhi veselje.*

Dali so ga v' visoke shole v' Paris', po tem pa v' Padvo 1) na Lašhko vuzhit se. Imel je lepo

1) Padva, staro imenitno mesto v' lašhki desheli. Visoke shole so nekdej toljko v' Padvi flo-

priloshnost se dobriga veliko navuzhiti, pa tudi nevarnost, svojo nedolshnost sgubiti, ino se ispriditi (spazhiti). Hudôbni mladenzhi so mu sanke nastavljali, de bi v' nezhistoft sabredil (sagasil), alj s' silo se jim je vbranal. Neko naprosheno shenstvo ga je smotiti hotlo, alj bogabojézh mladénzh ji ojlstro rezhe: „Ako naj ravno noben shivi zhlovek ne, vidi naj vender Bog, on gola ljubesen, ki greh s' vezhnim pogublenjam tepe.“ — Na te besede se je sapelivka rasjokala ino pobòljshala.

„Skulshnjave frezhno premagat je rad molil, se postil, ino svete sakramente pogofto prijemal. Bog mu je pomagal, de se je lehko dobro vuzhil ino sveto shivel; sa to je she sdaj vsih pridnih sholzov poseben prijatel in pomozhnik, ki se njemu priporozhejo ino njega lepe isgledede posnémajo.

„Sv. Franzisbko je bil po natori silo nagel; alj on se je tako skerbno krôzhal in jese varval, de je po tem nar pohlevnejshi bil. Bog mu je njegovo krotkôst prelepo plazhal. Ko je v' Rimi prebival, pride neki vezher v' svojo gostinzo (taberno) in ravno silshi, kako gostnik njegove slushavnike odpravlja, naj se drugi gospôdi is njegove hishe vgenejo. Pohlevno sapové sv.

vele, de je bilo neko leto po 2 — 3000 shudentov is vsih krajov sveta. Med 96 zérkvami je nar imenitnej zérkev svetiga Antona Padvanskiga, v' kateri nja sveto truplo pozhiva.

Sales svoje rezhi pobrati ino se drugam prefe-
liti. Po nozhi mozhna plôha priburi, povodnja
ravno tisto gostinzo podere, ino vsi ludje, ki
so v' njej prebivali, smert storijo.

V' Jakini (Ankoni), v' nekim primorskim mesti
rimške deshele, je ladjo najel se po morje v' Be-
nedko prepeljat. Neka gospá, ki je bilá vo-
shinjo she poprej plazhala, ga ni hotla s' sebó,
zhe bi ravno bili vsi proftora imeli, ino se tako
dolgo krega, de je sv. Franziškko perfilen bil
saoftati. Njegovi slushavniki so bili slo hudi;
on pa ves pohleven pravi: „V' boshjo voljo
se podajmo!“ Barko odrinejo ino na globoko
perpeljajo; kar se vsdigne grosoviten vihar, ki
barko ino ljudi potopi. — *Blagor krotkim,
oni bojo semljo posedli.*“

Imenitne slushbe so se svetimu Franziškku
ponujale, on pa je hotel le ponishen slushavnik
Kristusov biti, ino je duhovski stan nastopil. Bil
je bogabojezh mafhnik ino sveti shkof; dosti
lepih bukuv je spisal, ino neisrezheno veliko
dušham v' nebefa pomagal, kjér se med njimi
sdaj veseli.

Bodi pohleven tudi ti ino se nagle jese
skerbno varuj, ter ne posabi, kar te Kristus
vuzhi: „Vuzhite se od mene, kér jes sim
krótek ino is serza ponishen, in bo-
te pokoj najdli svojim dušham.“

Mat. 11, 29.

„Nagla jesa pamet otemni, in zhloveka
v' shvino premeni.“ ,Sv. Basili.

17. ,Sv. Franzifhko ,Serafinfki.

Mlad prijatelj vbògih.

Veliko staršev je, ki imajo vezh skerbi sa premoshenje, kakor sa poshténo isrejenje svojih otròk. Takiga ozhéta je tudi sv. Franzifhko imel, premòshniga kupzhovavza (barantavza alj tergovza) sin, v' malim mesti Afisi na Lashkim. V' sholo so ga starši poshiljali, de bi se vsiga dobro navuzhil, kar je potreba sa kupzhijo vediti, sa bogabojezhe shivljenje (svojiga sina jih je pa malo skerbelo. Mladénzh je ravno sa to tudi slo mlazhno ino posvetno shivel, ni rad molil, in se je tudi le slabo vuzhil; sakaj kdor se hozhe dobro vuzhiti, mora pridno moliti; bres Boga ne samoremo nizeh.

Franzifhko, zhe ravno mlad, nevarno sboli, in sazhne premishlovati, kako minejozhe je vse, in de se tudi mladénzh smerti vbrantiti ne more. ,Sveti starab ga objide, ino on terdno sklene, zhe mu she Bog osdraviti da, njemu bolj svešto flushiti. — *Ne prevsetúj s' svojim sdravjam, fantizh mlad, ne trati ga s' rasujsdanim shivljenjam. Donef si sdrav ko riba v' vodi, ino se boletnim ljudém smejúsh, lahko de jutri na smertni posteli, alj na mertvashkim vodri leshish. Zhe pa sbolish, ne posabi svoje dushe, spravi se s' Bogam, stori térdno objubo, ako spet osdravish, lepshi Bogu flushiti po izgledi svétiga Franzifhka.*

Kedar sopet osdravi, vel flushavnik boshji, rad moli, v' sveti samòti terplenje Krifusovo pre-

mišluje, bolnikom freshe, ino rad potrebnim pomaga. To poboshno shivljenje lakomniga ozheta možno jesi. Ojstro ga svari, tepe ino v' poprejshne navade sili, ter mu pravi, de je abotnik in sapravlivez. Kedar se pa mladenzh posvetno shiveti posiliti ne da, ga ozhe popade ino pred shkofa peljá, ter mu rezhe: „Tukej v' prizho nashiga shkofa se odpovej vsimu mojemu premoshenju!“ Rad je moder mladenzh sa Jesusa del to storil, ker ga posvetno blago ni veselilo. Tudi svoje oblazhilo islezhe, in skopimu ozhetu poda, rekozh: „Doseh malo sim val ozheta imenoval, posehmal bom pa loshej Bogu rekel. „Ozhe nash, kateri si v' nebesih. Per njem imam sdaj svoj del jiskati, v' njega postavim vse svoje savupanje.“ „Shkofa je to govorjenje toljko rasveselilo, de so ga s' svojim lastnim plajsham ogernili. — *Dolshni so ljubiti otrozi svoje starishe, pa shhe vezh svojga Boga; „Kdor ozheta alj mater vezh ljubi kakor mene, govori Jesus, ni mene vreden.“*

„Sv. Franzishko je sazhel tudi ljudi opominjati, naj se poboljšhajo ino pokoro storijo. Možne so bile njegove besede, pa she možnejshi njegovo sveto shivljenje. Veliko ljudi se je poboljšhalo in spokorilo. Spokorjenim gresnikam v' vezhi savupanje ino tolash je isprofil od Jesusa popolnoma odpustike, ki so jih rimski papes osnanili, in se she sdaj vsako leto enkrat delijo, po imeni porzjunkula, sa to, ker so malo zerkvizo po last-

ko tako imenovali, per kateri je tisti zhač sv. Franziskko prebival. Vezh bogabojezhnih ljudi se mu je, spokorno shiveti pridrushilo.

Ta sveta drushina, je bila sazhetek menihov, ki se she sdaj Minoriti, Franziskkanarji ino Kapuzinarji imenujejo. Po vsih krajih sveta jih je rasposlal, ljudém pokoro priporozhat. On sam pa ni hôtel biti malbnik, kër ni bil po svojih mislih serza dosti zhistiga. Kakor ponishnost, je tudi svetò zbistost ljubil, ino jo svojim tovarsham posebno priporozhal. Vsih prasnih in nepotrebnih pogovorov s' drugim spolam se je skerbnno varval, ter je djal: „Se s' shenškim spolam pezhati ino pa sherezhhe voglje teptati, kdo bi si podplatov ne opekeli? Varvati se je potreba tudi maliga, sakaj peklenškemu sovrashniku je en laš dovolj, de is njega možno verv alj sbtrik splete.“ — Verh drugih zhednost je tudi delavnost priporozhal, ker je lenoba dvorishe slabih misel ino nesramniga poshelenja; delo pa grešno telò strahuje.

Na sadno uro vseme lepo od svojih slovó, ter pravi: „Bog val ovarji, moji otrozi! Srezhen, kdor v' dobrim do konza svest ostane. Sdaj grem k' Bogu, ino val vse njegovi milosti priporozhim.“ To je isgovoril ino veselo vmerl. — *Usmilenje do vbogih je svetimu Fronziskku per Bogu usmilenje najdlo, mu na pravi pot svetiga shivlenja pomagalo, ino mu vrata nebeske odperlo. Pomni torej, kar sv. Duh vuzhi;*

„Sin, ne odtegni daru potrebnimu, ino ne odtegni svojih ozhi ad vbo-giga Sirah. 4, 1.

„Vboshzam vbogajme dajati, je seme v' dobro sémljo sjati, ki nam hitro sasori; pot k' nebesam mu pripravlja, ki rad vbo-gim podeli.“ „Sv. Avguštin.

18. ,S v. G r e g o r.

Ves ponishen flushavnik boshji.

Kakor gerdo je, ako se zhlóvek nískiga stanú napihuje ino bahá, tako lepo je, zhe se mladénzh imenitniga stana ponishuje, kakor sv. Gregor. Bil je sin slavnih starishov, je imel bogatiga ozheta in sveto mater, pa tudi on je bil toljko vuzhén, de ga je zesar, zhe je bil ravno she mlad, poglavarja rimskimu mestu poslavil. „Sv. Gregor hitro sposna, de mu je toljka flushba in velizhaft; nevarna, in de ne more, kakor bi rad, v' toljkim stani sa isvelizhanje svoje dushe skerbéti. Po smerti svojga ozheta veliko premoshenja vbogim rasdaja, nekoljko kloštrov posida, in tudi svoje domazho poslopje v' sveto prebivalishe boshjih flushavnikov premeni; ille zhe slato oblazhilo, ter sazhe tiho ino sveto shivéti. — Vidish mladenzh, de prava srezha ni vjelej v' visokim stani domá, le v' tistim stani nar vezhi srezha shivi, v' kteriga nas Bog poklizhe.

Sa njegove vuzhenosti ino svetosti del so ga mafhnika shegnali. Grosoviten pomor je tisti zhas po Rimi bil, ino nevsmilena kuga je tudi papesha pobrala. Namesti nar vishiga poglavarja svete zérkve je sv. Gregor prozel je peljal, per katerih so Boga profili, ino svetnike v' priproshujo klizali, naj bi jim Bog strashno sbibo odvsél; kar so bili vflisbani. V' ti spomin se she sdaj svetiga Marka dan prozelja vodi.

Toljko flavniga moshá so sdaj papesha isvolili; sv. Gregor se pa toljke zhesti prestrashi, v' hosto sbeshi ino se v' neki berlog skrije. Ljudje pa nozh ino dan Boga profijo, naj jim svetiga Gregorja svédeti da, ino nar vishiga pastirja kerlhankke zérkve postaví. Bog je njih proshinjo vflishal, de so ga svédeli ino posilim v' Rim pripeljali, kjér je na mesto svetiga Petra postavljen bil. Vse se je veselilo, le on je bil shalosten, ter se je bal, de bi svojih velikih dolshnost tenko dopolniti ne mogel. „Tako me serze boli, de komej govorim, je nekimu prijatlu pisal. Zhesar se drugi veselijo, sim jes shalosten. Prosim, moli sa mene!“ — Bog sanizhuje zhestilakotné, ki po visokih flushbah hrepénijo, rad pa ponishnim pomaga, kateri v' njegovo pomozh savupajo

Sv. Gregor je bil dober pastir svojih ovzhiz, ves skerben sa boshjo zhest ino isvelizhanje duh. Lepo zerkveno pétje, ki se she sdaj per flushbi boshji v' nashih zérkvah póje,

napravil je on. Veliko svetih bukuv je spisal ino nam v' podvuzhenje sapuſtil: sa to se poglaviten zerkveni ozhák imenuje. Ker sam kerſhánſke vére osnanovat ni mogel jiti, je bogabojezhnih maſhnikov v' Anglijo 1) poſlal, vuzhit nevérnike ino jih kerſtit. — Koljkor je poſvetno bogafivo in dobroto ſovraſhil, toljko je vboſhtvo in terplenje ljubil, ter je djal, de le to kriſtjana Jeſufu podobniga ſlori.

Vezhdel ſvojiga ſhivlenja je boléhal, pa vse voljno poterpel, in ne preneháma je pridno delal. She na ſemlji je Bog ponishniga ſluſhavnika nad vse povsdignil; alj ſhe lepſhi v' nebeſih povíſhal, kjér sdaj sa ſvoje dobre dela neſkonzhno plazhilo vſhiva.

1) Anglija (Britanija) mogoſhno kraljeſtvo v' ſahodni Evropi, unkraj Franzofkiga, od vſih krajev s' moſjam obdano. Semlja je dobro in zhiſto delana, pa ſhe ljudém ſlo preteſna; vreme megleno ino vetrovno. Angleſi ſo prebrifani ino nmetni delavzi, ki zbudne rezhi naredijo. Na morji ſo nar mogoſhniſhi vojſhaki ino nar imenitnejſhi tergovzi, ki na vse kraje ſvetá barantajo. Poglavitno meſto je London, ki ima pol drug miljon prebivavzov. Angleſi ſo vezhdel nekatolſhke vére, in ſami ſvoji ljudjé. V' Angleſhkim je veliko bogatinov, ki neisrezheno premoſhenja imajo, pa ſhe vezh ſtravovzov, ki gladú vmirajo od prevelike dragine.

Kdor pèr Bogi in pèr ljudèh imeniten biti sheli, naj ponishnost ljubi, priden bo, ino lepo Bogu slushi: sakaj: „Bog prevsetnim soper stoji, ponishnim pa gnado daja.“ Jak. 4, 6.

„Kdor bogabojezhe shivi, svavno pa ponishen ni, prah na veter nosi.“ Sv. Gregor.

19. ,S v. I g n a z i.

Isglèd, kaj branje svetih bukuv premòre.

Rojen v' shpanški desheli je sv. Ignaz imenitne starishe imel. Prav posvetno so ga isredili, ino kralju v' slushbo dali. Hvalil se je s' lepotoj svojiga trupla, ino se gisdavo (prevsetno) nosil. Dosezhi vezho zhest se je v' shold podal, kjèr je bolj skerbel ljudèm dopasti kakor Bogu. Ta prisadeva bila je sa mladenzha silo nevarna; sakaj kogar skerbi le pregresnim ljudèm dopasti, on slushavnik Kristusov ni. Bog se pa mladiga Ignazja usmili, ino mu k' njegovi srezbi zhasno nefrezho polhle. V' boji ga nagla krogla (kugla) sadene, ki mu desno nogo slomi ino levo hudo rani. V' neki grad ga sanesò, kjèr je dolgo zhasa boln leshal, ino veliko bolezhin terpel. Njegova noga je tako slabo szelila, de je vse shive dni shantov hodil. — Tako Bog mladenzhu lepoto vseme, kteri s' njoj prevsetuje; sakaj ona je boshji dar, in tem nevarna, ki njo prevezh obrájtajo.

Dolg zhaš je Ignazju v' posteli bilo; profi-
torej, naj mu kakih posvetnih kvant sa kratek
zhaš brati dajo. K' srezhi pa ni bilo takih knjig
(bukuv) per hishi, ino prineso mu shivljenje Je-
susa ino svetnikov. „Spervizh njemu to branje ni
dopadlo; bil je prevezh posvetnih basnov (fabul)
navajen; pa zhedalje bolj mu dopadejo, in ga
tojko vnemejo, de na to sklene po izgledi Je-
susovim shiveti ino svetnike posnemati. — Dvoj-
no je mladenzham nar vezh nevarno: sla-
bim tovarsham v' roke priti, alj pa slabe buk-
ve v' roke dobiti. „Spazhene knjige so prepo-
vedan sad, ktire sam peklenški sovrasnik
skos ispridene pisarje pozherka, ter jih ne-
dolshni mladini nastavlja, naj bi se smertni-
ga strupa is njih napila. „Sladko so pisane
kakor med, in kdor jih bere, ga omotijo ka-
kor pijanka ribe v' potozi. Kdor hozhe sre-
zhen biti, naj se jih varje, in v' mladih letah
bukuv ne bere, kterih she prav ne posna. —
Ravno tak dobro je pa svete, poshteno spi-
sane bukve brati, ki nas vuzhijo Bogu slu-
shiti, modro shiveti, ino drugih vezh korist-
nih vezhi, katerih vedeti je sa shivljenje po-
trebno. Take knjige so prijateli svesti, ki
nam kratek zhaš delajo, ino nas vsiga lepi-
ga vuzhijo, kakor svetiga Ignazja.

Kedar osdravi, vel drugazhi shivi. Hu-
da vojska je v' njegovim serzi bila; pregresh-
no veselje ga je v' poprejne navade mikalo;
alj svetnikov lepo shivljenje ga je vabilo rav-
no tako sveto shiveti. Nar rajshi je svete buk-

ve Tomasha Kempzhana bral, imenovane: Hoja sa Kriftufam. Jél je zelo svoje shivljenje po tih bukvah ravnati.

Tudi blishnim v' nebefa pomagat ga ni grosilo s' otrozmi v' sholo hoditi, se latinshine navuzhit, zhe je bil ravno she 33 let star, ter je vedel, de vuzhiti se gerdo ni, zhefar zhlovek ne vé, alj ne snati ino se ne vuzhiti, kedar bi lahko, to je gerdo — V' sholah se mu vezh bogabojezbih mladenzhov pridrushu, ki se saobljubijo vse svoje shive dni Boga slushiti ino dufham v' nebefa pomagati. Kedar so se issholali, so bili v' Benedkih mashniki polvezheni. Ti so bili prvi tovarshi imenitniga reda (ordna) tovarshije Jesufove, ki se jim Jesuiti pravi. Slavni, vuzheni ino sveti moshjé so Jesuiti bili, mladenzhev posebni prijateli in vuzheniki, kakor njih duhovni ozhe sv. Ignazi, kateri je mladenzhe nar rajshi vuzhil, ino sa nje skerbel.

Veliko veselje bilo je svetim Ignazju svetlo nebó ino svesde pregledovati, in rad je sa to na kako vilhino stopil. Kedar je lepoto nebél premishloval, se je od veselja rasjokal, rekòzh: „Kako oftudna je meni semlja, kedar nebefa pogledam!“ — *Tudi ti povsdigúj svoje serze k' nebesam; one naj bojo tvoje shelje, one tvoje nar slajshi veselje; le kar zhlovek serzhno poshell, to tu di skerbeno jishe: kdor pa jishe, on najde.*

,Sv. Ignazi je imel posebne dve skerbi: prva je bila, Boga prav zhestiti; sa to je bil njegov navaden prigovor: „Vse k' vezhi

zhefti boshji!“ Druga njegova skerb je bila, blishniga isvelizhati; sa to je pogosto djal: „Ni sadoſti, de jes sam Gospodu ſluſhim; vſe ſerza naj njega ljubijo, vſi jesiki hvalijo!“ — Oh, naj bi vſi ljudjé, vſaki po ſvojim ſtani, sa to dvoje prav ſkerbeli, kako ſrezhno bi na tim ſveti ſhiveli, po ſmertí je pa per Ozhetu veſelili, kjer ſe ſv. Ignazi sdaj veſeli. — Lepo naj k' temu ſv. Pavl opominja: „Jiſhite kar je gore, ktér Kríſtuſ na deſnizi boshji ſedi; hrepeníte po tiſtim, kar je ſgoraj, ne pa, kar je na ſemli“ Kol. 3, 1.

„Kako oſtudna je meni ſemlja, kedar nebeſa pogledam!“ „Sv. Ignazi.

20. S v. I s i d o r.

Poboshen kmetiſhki delavez.

Ni ſtana tako ſtariga na ſveti, kakor je kmetiſhki, pa tudi ne toljko ſrezhniga, zhe le kmetizh po nauki Jeſuſovim ſhivi, kakor ſv. Isidor, kmetov poſeben ſavetnik alj patrón. Njegovi ſtariſhi ſo v' Madriti 1), poglávitim meſtina ſhpanſkim, ſhiveli. Niſo imeli bogatſva; ſ' ſvojmi ſhulami ſo ſi vſakdanj krubej ſluſhili,

1) Madrit, ſedesh ſhpanſkiga kralja, je nar ve-zhi meſto v' zelim kraljeſtvi, ki ſe v' polſhterti uri komaj obhodi.

ino svojiga fina prav po keršhanfko isredili. Skerbeli so mu posebno sa keršhanfko poduzhenje, de je Boga serzhno ljubil, greha se pa svesto varval. Mladi Isidor je rad k' keršhanfkimu nauku hodil, in kar je slisbal, je v' svojim serzi ohranil. — *Kaj pomaga finam po starishah veliko premoshenja, zhe pa keršhanfškiga nauka ni? Premoshenje bres strahu boshjiga, ino pa pleve bres sernja. Poboshno serze ino pridne roke so nar boljši do-ta (erbija); ino to so starishi svetimu Isidorju sapustili.*

Ozhe ino mati svojimu sinu ništa v' gosposki stan pomagala, ker sta sposnala, de ga je Bog sa kmeta stvaril; pa tudi dobro védla, de gosposki stan zhloveka ne stori frézhuiga, ako ga Bog v' višhi stan ne poklizhe. Hlapez je Isidor per nekim bogatim gospodarju slushil, svesto opravljal svoje dolshnosti, ter je shivel sdrav in vesel. — *Starejšhi, ki svoje sine le v' gosposki stan tishijo, vezhdel svoje otroke nesreznhe storijo, ako niso posebno prebrisanje glave ino pa modriga sadershanja. Persilen gospod je ravno ko na pol kuhana jéd, ki nikomarju prav ne tekne. Boljšhi je biti dober kmet, kakor perten (na pol) gospod.*

Dve poglavitne dolshnosti kmetishki ljudje imajo: Moli, ino delaj! To je pravizhen Isidor vsak dan svesto dopolnil. Sgodaj je vsital, ino tekkel v' blishno zérkev k' sveti malhi; Boga je sam sebe in svoje delo priporozhil, kér je

védel, de vse dobro le od Boga pride. Ko je opravil juterno slushbo boshjo, se je veselo na svoje delo podál, ki mu je po tem sa toljko boljše od rok shlo. Pri delu je vezkrat svoje serze k' Ozhetu povsdignil, ino vse svoje opravila njemu isrozhal. Zhe mu je kako delo teshavno bilo, se je spomnil Jesusa, kako voljno je teshak krish na goro nefil, in tako mu ni bilo nizeh preteshkiga. — *Sakaj jé pa sdaj per hlapzih ino deklah vezh toshvanja kakor terplexia, de she drugiga govoriti ne vedó, kakor to, koljko terpijo? Sa tega del, ker premalo Bogu slushijo, le na zhasen dobizhek gledajo, vezhniga pa posabijo. Delo jim hodi dvakrat teshji, plazhila jim nikdar sadosti ni; svoje dela na pol storijo, in tak svoje poshtenje sgubijo, de jih poslednizeh ljudjé ne obrájtajo, ino tudi Bog ne mara sa nje.*

Sv. Isidor ni delal samo sa zhasen dobizhek, slushil je sa vezhno plazhilo, ino je tudi svojga priflushika rad vbogim podelil, kar je premogel, de bi si pripravlal vezhnih sakladov (shazov) v' nebesih. Védel je, de kdor rad vbogajime daja, nikdar oboshal ne bo. Usmilila se mu je tudi shivinza, která je ravno tak boshja stvar. Neki posimski dan je v' mlin (malen) nefil, in videl shôko ptízhiz, ki so lazhe po drevji klaverno sedele. Odgerne nekoljko snega, ino jim toljko sernja potrofi, de so se nasobale. Tavársh se mu je smejal, alj Bog je Isidorju boshji dar ozhitno povernil, ino dal, de se mu je obilnej namtelo. — *Gérdiga ser-*

za zhlovek je, kterimu se ljuba shivinza ne vsmili: she gershi, kdor njo preklinja, pretepa, pobija, in zlo terpinzhi alj martra. Tak shvinoderz je ozhiten sovrashnik boshji, sakaj Bog je shivino stvaril.

Hudobni ljudjé so bogabojézhiga Isidorja gospodarju toshili, de vedno v' zérkvi tezhi, doma pa delo saostaja, ino se mu shkoda godi. Gospodar ga hudo okrega; Isidor se mu pa pohlevno odgovori: „Zhe bote kako samudo najdli, mi plazhila vtergajte, kar bo shkode.“ Neko jutro je gospodar sam na polje gledat shel, ali je resniza, kar ljudjé pravijo. „Sv. Isidor je bil she v' zérkvi, alj angela dva sta sa nje-ga orala, kakor pripovedujejo. — Tako Bog v' deli poverne, kar se v' molitvi pomudi; vse se naj o pravim zhafi sgodi.

Bogat v' dobrih delah je sv. Isidor svoj delavnik na tim sveti dokonzhal, ino sdaj vezhno nedelo v' nebesih ima. Oh, de bi vsi kmetjé, hlapzi in gospodarji tako shiveli, ko on! lahko bi bili srezhni ino veseli tukaj in tám. Jesus naj tako sheveti vuzhi: „Jishite nar poprej toshjiga kraljestva, ino njegove pravize, ino vse drugo vam bo priversheno.“ Mat. 6, 33.

„Srezhen, kdor Bogu prav slushi, naj mashuje alj plushi Per Bogu serzé per delu roké.

24. ,S v. J a k o b.

Isglèd Bogu svesto flushiti.

Kristuf je med svoje apoftelne dva Jakoba svolil: prvi je bil Zebedejev sin, svetiga Janesa evangelista brat, kteriga so v' Jerusalemi 1) ob glavo djali; drugi je bil Jakob Alfejov sin,

- 1) Jerusalemi, sveto ino nar imenitnejshi mesto v' obljubljeni deshèli, nekdamni sedesh judovskih kraljov, kjer je bil tempel, Salomonov, pravimu Bogu posvezhen. Bilo je velizhasno mesto shè ob zhasi Jesusovim, alj hudobni so bili njegovi prebivavzi, ino Jesus mu je s' solsnimi ozhmi prerokoval, de bo rasdjano. Judje so se 70 let po Kristusovim rojstvi spuntali; Rimlani so vso deshelo obsedli, ino poslednizh Jerusalemi rasorali, de ni kamen na kamni ostal, kakor je Kristuf 37 lét poprej napovedal. ,Sv. Helena, mati perviga kerzesarja Konstantina, je dala lepo zerkev boshjiga groba posidati, kamor so is vsih krajov sveta kristjani na boshji pot hodili. Nekoljko sto lét po tem so Muhamedani si svete mesta osvojili, ino kristjane hudo imeli. Vsdignili so se kershanski vojshaki is Evrope, svete mesta spet dobit. Krishanki so jim rekli ino tim vojskam krishatije, ker je vsakter krish na persih nosil. Okolj dvesto let so se hodili knesi (grofi) ino vitesi, vezhdel is vsih teh starih gradov, ki she sdaj stojijo,

Marijne shlahte. Gospód je timu posebno modróft ino svetóft dodelil, ino opofelni so njega perviga fhkofa v' Jerusalemi poflavili. Bil je toljko poboshen, de so ga tudi sovrashni Judjé spofhtovali ino imenovali pravizhniga. Ojftro je shivel, ni vina pil, ne mela jedel, ino je borno oblezhen hodil; od klezhanja v' molitvi se mu je kosha na kolenih vterdila. — *Ako hozhesh, mladenzh, per Bogu ino per pravizhnih ljudéh kaj veljati, shivi pravizhno ino slushi Bogu svefto. To te sv. Jakob v' svojim listi vuzhi, rekozh: „Zhe kdo is med vaj modrofti potrebuje, naj profi Boga, ino dana mu bo; naj pa profi s' savúpanjam.*

,Sovrashniki nauka Kristufoviga so ga hotli napraviti, naj bi kerfhanfko véro satajil, ino ljudi napravil ne vérvati v' Jesufa Kristufa; sakaj

v' sveto deshelo vojfkovat, ino bliso sto let so imeli svete mesta v' oblasti. Ker pa kristjani eniga serza bili niso, so jih spet sgubili, ino sdaj Turki v' Jerusalemi gospodujejo. Narlepshi zérkev je sbe sdaj boshjiga groba, kjér je bil Kristuf pokopan; kjér je pa nekúdj imeniten tempel bil, tam velika molivniza (shamija) turfka stoji. ,Sédajn Jerusaleùm je flabo, shalofino mesto, zela okolina pusta. Ves kraj shaljuje, ter nam kashe, kako strahuje pravizhen Bog terdovratne, nespokorjene ljudi. Kaj pomaga sveto mesto, ako ljudstvo pridno ni! —

kar kolj je zhaštitliv starzhek rekel, tega se je ljudstvo deršhalo. Postavijo ga na neki visok kraj Jerusalemskiga tempelna, kjer je veliko ljudi sbranih bilo, ino vpijejo: „Oj pravizhen mosh, ti nam pové, kdo je Jesus, katerí je křišan bil? Kar nam bosh rekel, vérali bomo.“ „Sv. Jakob na ves glas odgovori: „Jesus, Sin boshji, sedi na desnizi svojga vézhniga Ozheta, ino bo prišel v' oblakih vse ljudi sodit.“ Veliko poslušitelov je na to vesel glas sagnalo, rekózh: „Hvalen bodi Davidov ‚Sin!‘ „Sovrashnike Jesufove je pa to toljko vjesilo, de só ga is višhine na tla vergli. „Svet mosh sopet vstane, ino klezhé sa svoje sovrashnike moli; oni ga pa s' kamenjam pobijajo, ino eden njih ga poslednih s' batizó (kolm) po glavi vdari, de vmerje.

Svéstiga slushavnika boshjiga ne smé biti stram ino ne strah, dati Bogu spodobno hvalo in zhest, zhe bi bilo ravno hudo sa to. Ravno to nam sv. Jakob v' svojim listi priporozha, ter govori: „Blagor zhloveku, ki skušnjo preterpi, sakaj skušan bo prijél venz (krono), kteriga je Bog tajistim obljudil, ki njega ljubijo.“ Jak 1, 12. „Kratek zhaš in lahko delo naj nam vselej bo, s' kterim sreznho in veselo vezhnost slushimo.“ „Sv. Jeronim.

22 ,Sv. Janes evangelist.

Nedolshen mladénzh, poseben prijatel
J e s u s o v.

,Sv. Janes je imel sveto shlahto: Zebedeja ozheta, ,Salome bogabojezho mater, svetiga Jakoba brata; bil je tudi on ves nedolshen in svet. Zelo mlad je the bil, kedar je njega ino brata Jesus od riblenja v' apostolstvo saklizal. Mladenzha ljubesnivo devishko serze je zhres vse Jesusu dopadlo; sa to je bil Janes ljubej Jesusov. *Oh mladenzhi, kako srezhni ste vi, dokler ste zhistiga, nedolshniga serza! Jesus je tudi vash dober prijatel, Marija vasha ljuba mati, vashi tovarshi angeli so. Kakor hitro pa gerdo mislite, nesramno klafate, nespodobno delate, v' slabe tovarshije sahajate, po nozhi voglarite, ino se s' shenstvam pezhzate, — hitro vmira Jesusova ljubesen v' vashim serzi; angeli shaljujejo, ino peklenški sovrasnik vam roko podá.*

Jesus je svetiga Janesa nar rajshi imel; vsel ga je na goro, kjér se je premenil, ino mu je pokasal svojo nebeshko zhest; per sadnji vezherji njemu je Janes na persih flonel, ino nar blishej njegoviga serza bil; na oljski gori ga je s' sebo v' vert saklizal, kjér je kervav put putil. Pa tudi Janes je bil med vsemi apestelni Jesusu nar bolj sveft; on sam ga je pod krish na strashno goro Kalvarijo spremil, ter je do

konza per njem ostál. J'esus mu je pa tudi is krisha svojo shalofno mater isrozbil, ino materi Janesa fina dal; saj sta bila obedva devishki-ga serza. — *Ljubi Jesusa, slushi mu svesto v' shalofsi kakor v' veselji, tak bo tudi Marija tvoja mati, ino sv. Janes tvoj brat. Nedolshni mladenzhi so angelam v' shlahti.*

Po Jesusovim vnebohodi sta Marija in sv. Janes v' sveti drushbi shivela, dokler ni boshja mati, sapustivshi to solsno dolino, k' (vojimu sinu v' nebesa shla. Janes je bliso sto let doshivel, ter jè veliko mest ino deshél Kristufu pridobil. „Spisal nam je svet evangelj, ino buk-ve fkrivniga rasodenja, v' katerih beremo, kako se je kershanfki zérkvi godilo, in se she bo do konza sveta, kakor mu je sam J'esus pokazal. Imamo tudi tri liste alj pisma od njega, polne gorezhe, kershanfke ljubeshni. Kakor je pa ljubeshen vuzhil, njo je tudi v' djanji pokazal. Kedar she ni od prevelike starosti v' zérkev hoditi mogel, so ga v' sberaljshe vérnih nosili. Ni jim samogel pridigvati vezh kakor le te besede: „Otrozhizhi, ljubite se med sebo, otrozhizhi ljubite se!“ Tega védniga ponovlenja so se vuzhenzi navelizhali, ino so djali: „Vuzhenik! kaj nam to ne prenéhama pravish?“ Lepo jim odgovorí: „To je sapoved Gospodova, ino zhe se le to s godi, je sadosti.“

Ljubi mladenzhi! bodite kakor sv. Janes nedolshni, ljubite Jesusa, kakor ga je on ljubil, pa tudi svojiga blishniga prav po

keršansko, in vi bote ljubeji Jesusovi. — Med vsemi apostelni je sv. Janes nar vezhi starost vzhakal, ker je devishkiga shivlenja bil; doshiveli bote tudi starih dni, ako dušo ino telo zhisto ohranite. Nezhistniki bojo hitro zhervam v' shivesh. „Slushajte, kar vaj sv. Janes vuzhi: „Nikar ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na sveti. Zhe kdo svet ljubi, ljubeshni Ozhetove v' njem ni. — Ino svet prejde, ino vse njegovo poshelénje; kdor pa voljo boshjo stori, ostane vékomaj“ I. Jan. 2, 15-17. „Posvetnesh je ravno kakor votel sod; kar sgoraj noter vlijesh, istezhe 's njega spod.“ Sv. Gregor.

23. Sv. Janes Krisostom.

Greha gorezhi fovrashnik.

Blagor sinu, ki ima skerbno mater; frezhna pa tudi mati, ki ima toljko dobriga sina, kakor je sv. Janes Krisostom bil, v' mestu Antijohiji 1) rojen. She je bil otrok, ko mu je smert

1) Antijohija, imenitno nekđajno mesto v' Sirji, desheli Asje, bliso svete deshele. V Antijohiji je sv. Pavl vuzhil, ino sv. Peter svoj prvi sedesh isvoljil, kjer se je toljko nevérnikov kerstilo, de so se pervizh kristjani imenovali. Le malokaj je she nekđajniga velizhasniga mesta viditi.

dobriga ozheta vsela; alj ljubesniva mati, zbe ravno mlada vdova, si je vse prisadela, svojiga fina poshteno isrediti. Zbudno dobro glavo je imel, ino se tako pridno vuzhil, de so se njegovi vuzheniki nad njim savseli. Ker pa prebrifana glava malo pomaga, ako pameti ino bogabojezhofiti ni, je sv. James tudi rad molil, sveto pismo bral, ino se ponishno nosil, de si je bil ravno mlad in vuzhen. Ni hotel nevarnih posvetnih flushb, ki so mu jih ponujali; isvolil si je duhovski stan, ter je hotel v' puhavo jiti.

Ljubesnivi materi se je presilo toshilo svojiga fina is doma pustiti. „Moj sin! je djala, sa

Asja je med petimi deli sveta nar prvi in nar vezhi del, kjer je Bog nafhe perve starifhe stvaril, ino je Kristuf rojen bil; nam proti jutru. Semlja je po nekih krajih lepa, ko boshji vert, po drugih pušta, strashna puhava. Veliki floni, derezhi levi ino grosovitni tigri so v' Asji doma. — V' Asji so bile nekdayne kraljeve mesta: Babilon, Ninive ino vezh drugih; sdaj so Persija, Kina, Indija ino Japan imenitne kraljestva proti souzhnimu ishodu. Nekoljko deshél ima tudi Turfki, nekoljko Ruski zesar v' oblasti. Is Asje so se narodi po vsih krajih semlje rasfuti. Ljudje so sdaj nekoljko kerfhanfke, ino nar vezh pa drugih vér. V' Asji je prava luzh svete vére sfjati sazabela; ker ljudjé niso po njenih naukih shiveli, jih je sapustila ino v' druge deshele shla.

vse, kar sim tebi storila, ne shelim drugjiga od tebe, kakor ne stori me v' drugizh vdove. Pozhakaj toljko; de me bošh h' svojmu ozhetu pokopal, potlej lahko grešh, kakor dalezh hozhel'h. — Sv. Janes je mater vbogal ino doma ostal, pa tudi v' sredi velikiga mesta je tiho ino sveto shivel. — *Dolshni so otrozi starishe vbogati, ino jih na stare dni bres velike silc ne sapustiti; saj jih tudi starishi mladih ni, o sapustili. Bog daja srezho otrokam, ki starishe lepo imajo.*

Poboshno shivljenje Janesovo se po srokim rasvé; bil je satorej od shkofa duhovnik sbegnan, ino mu narozheno boshjo besedo Antijohenzam osnanovati. Njegove pridge so po zelim zesarstvi saslovele; sa to ga Krisostoma, po nashim slate nše imenujejo, in kedar v' Zarigradi ^{a)} ni shkofa bilo, so njega posilim v' poglavitno mesto odpeljali ino shkofa postavili. Kakor shkof je v' svojih pridgah serzhno resnizo govoril, terdil pravizo ino sovrashil greh. Vsi dobri so ga radi poslušhali, hudobni pa smertno sovrashili. — *Ravno tako se she den dena-*

i) Zarigrad (zesarški grad) alj Konstantinopol je svoje dni poglavitno mesto bilo vsiga rimskiga zesarstva na jutrovim. Konstantin, prvi keršhanski zesar, ga je ponovil, ino mu svoje ime dal. Posnej so si ga Turki pooblastili, ino she sdaj turški zesar v' njem prebiva. Mesto je v' lepim lepim kraji o morji, kjer se Evropa in Asja gledate.

shen godi. Kar pravizhni ljubijo, to krivizhni sovrashtjo, ino kdor jim po pravizi pové, jih rasdrasht.

Zesariza Evdoksija je silo posvetno shivala. Merselo ji je, de sveti vuzhenik nesramen ples, nespodobno shensko noshtjo, ino druge pregreshtne dobrovolje prepoveduje. Zesarju ga toshuje, ino podpihuje druge ljudi, svetiga shkosa toshvati. Radovérn zesar se vtogoti, ino pravi svojim svetvavzam: „Oh, kako bi neki timu shkosu prav ohtro plazhal?“ Zesarjovi prilisvavzi hitro sazhnò, in prvi pravi: „Istiraj (ispòdi) ga v' ptuje kraje, de ti ne pride vezh pred ozhi.“ Drugi rezhe: „Vsemi njemu vse, kar imà.“ Tretji se oglasi: „Vkashi ga v' shelesje djati ino v' jezho sapreti.“ Shterti veli, naj ga k' smerti obsodi ino se ga na vselej snebi. Poslednizh nekdo vstane, ki je bil modrejshí od vslih, ter pravi: „Vsi se motite! s' vsim tem njemu ne bote kaj hudiga storili. Kamo ga bi istirali? On je na vesolnim sveti domá. Alj mu vsemete premoshenje, ga bote le vbogim vseli, njemu ne. Zhe ga v' jezho dénete, bo on shelesje poljubil, ino se veselil. Ako ga k' smerti obsodite, njemu nebefa odprete. O Zesar! ako mu hozbesht kaj hudiga storiti, persili ga v' greh. Posnam mosha, ne boji se na sveti drujiga vezh, kakor greha.“ — *Oj presvezhni zhlovek; od kateriga se tako gavorí.*

Persilen je bil poglavitno mesto sapuriti, alj preganjan sa pravize del ni drujiga rekel, kakor to: „Gospòd! isidi se tvoja

volja. Kár Bog hozhe, naj se s godi!“ Guali so ga v' silo terde kraje, kjer si je veliko hudiga vshil; alj tudi tam je veliko dobri-ga storil sa boshjo zhest inô svelizhanje blish-niga. — Bres v'liga vsmjlenja svetiga mosha is perviga kraja she v' hujshi kraj shenô. Po po-ti od prevelike vrozhine ino od hudiga vremena nevarno sboli; nobene postreshbe, she pridne firehe mu ne dajo. Pridejo gredôzh do neke zérkve svetiga marternika Basiliska, kjér pre-nozhijo. Po nozhi se mu sv Basilisko prikashe, ino ga potolashi rekôzh: „Bodi vesel, Ja-nes, brate moj, jutri bova v' enim kra-ji skupaj!“ Drugo jutro profi vojshake, naj bi na tim mestu do enajstih poterpeli; alj moral je s' njimi napréj. Kedar pa sazhne vmirati, se s' njim poverniti morjo. Ker nasaj pride, se belo preoblezhe, prejme presveto reshnje Telo, posled-no popotnizo (bráshnjo), isrezhe svoje navadne besede: „Bodi Bog hvalen u' vsih re-zhéh!“ se pokrisba, in svojo dusho stvarniku isrozhi. —

Ne boj se, o mladènz, govoriti res-nizo, terditi pravizo, kedar je tvoja dolsh-nôst, naj teravno sa to hudobneshi pregán-jajo: Rasveseli se Jesusove obljube, ki go-vori; „Blogor savolj pravize pre-ganjanim, ker njih je nebesko kra-lestvo,“ — Mat. 5, 10.

„Le greha naj bo tebe strah; vse drugo je le dim in prah.“ ,Sv. Krisostom.

24. Sv. Janes Nepomufki.

Svesti zerkveni flushavnik.

Lepfihga ni na sveti, kakor gledati mladiga blapzhizha v' zérkvi, ki lepo pametno k' sveti mafhi fsheshe; sakaj to je angelska flushba. Tak bogabojézh zerkven flushitel je bil sv. Janes, v' tersi Nepomuk na Pemskim 1) rojen, ino po tem Nepomufki imenovan. Imel je vboge, to de poshtene starifhe, ki so ga is mladiga v' strahi boshjim redili, ino vuzhili Boga zhres vse ljubiti. Kakor hitro je toljko odrastil, de je na altar dosegel, se je navuzhil k' sveti mafhi flushbiti. Vsako jutro je prav sгодaj vřál, de je mafhnikam per altarji fšregel. Toljko se je poboshno nolil, de so vsi, ki so ga videli, lahko molili. — *Zhedno je sa vřakiga fanta ino fšpodobno, de k' sveti mafhi fšrezhi sna;*

-
- 1) Pemfko alj Zhefshko kraljestvo je imenitna deshela od naf proti severju sa Esřrajham (Rakushanskim), ki je svoje dni svoje kralje imela sdaj pa v' oblasti Esřrajharfškiga zesarja fšlovi. Pemfka semlja med gorami leshi, ima shita, řadja ino shivine; vina manj, pa sa toljko vezh dobriga ova (pira). Pemzi alj Zhehi so fšlovenfškiga rodu; pa jih nekoljko teshéj sa fštopimo kakor druge fšlovenfške fšofede. Pemzi so vezhdel katoljfhki kristjani, dobri musikanti, pa tudi dobri řelavzi, ki dosti lepih ino hafnovitih rezhi naredijo.

alj gerdo je, ino velik greh temu, ki se nespo-
dobno pred altarjam vede (nosi). Mashni
stresheti alj ministranti, ki molitve prehitro
sgovárjajo, se smejiyo, osirajo (ogledujejo),
ino po zérkvi létajo, niso slushavniki boshji,
temuzh najemniki peklénskiga sovrashnika.
Oni vsmileniga Jesusa shaliyo, kristjane móti-
jo, ino sa tiste krajzarje, ki jih saslúshijo,
dusho predajo, Oh, to je grosa in strah!
Mladenzh, ne hodi bliso altarja, ako se
spodobno ne sadershísh; strashen je kraj,
na katerim se sv. masha slushi.

Mladi Janesek je pridno v' sholo hodil, in
se je fkerbno vuzhil; sa otrozharije mu ni bilo
mar. Moliti in pa vuzhiti se ga je nar bolj
veselilo. — Gerdo je sholarje viditi, kedar is
shole grejo, kako se suvajo, skazhejo in ne-
spodobno norijo. Vli taki po poti sgubijo, kar
fo se v' sholi navuzhili. Fante pa, ki kvar-
tajo ino sa dnarje igrajo, hudi duh v' svoji
oblasti ima, ter jih po shroki zesti v' pekel pe-
ljá. Bog ne daj tega!

,Starishi fo sv. Janesa v' visbi shole poslali.
V' Prasi 1) se je issholal, kjér fo ga tudi mash-

1) Prag poglavitno mesto pémškiga kraljestva, v'
fredi zhesheke alj pemške semlje stoji; ima 46
zérkvi, med njimi nar lepshi velika zérkev sve-
tiga Vita, v' kateri 4 freberni angeli frebern
grob sv. Janesa Nepomushkiga dershijo: 3382
hish, ino 96,000 prebivavzov. V' 4 urah me-
sto obhodish. ,Skos mesto tezhe velika Mol-

nika posvetili. Mlad flushavnik je bil v' malim svešt, sa to ga je dober Bog zhres veliko poslavil. Toljko lepo je pridigval, de so od vsih krajev ljudé hruli njega poslušat. Bogabojezha pemtka kraliza Johana si ga je spovednika isvolila. Hudoben pemski kralj Benzhesl (Venzellaus) je raspušheno shivel. Merselo mu je, de kraliza tako pogosto k' spovedi hodi, ter hozhze svédeti, zhesa se spoveduje. Saklizhe svetiga Janesa, ino mu veliko obéta, naj spoved kralize pové; alj sveti malhnik molzhi. Ker s' dobrim kaj ne opravi, mu proti strasbne martre in smert. „Sv. Janes kralju serzhno odgovori: „Tega ne smém, in rajšbi vmerjem.“ Grosóvitnik vkashe svetiga mosha nevsmileno mu zhiti ino s' gorezhimi baklami shgati; sv. Janes je vse voljno prestál, in ker je vedel, de bo vmreti moral, se pripravlja sa frezhno smert.

„Sv. Janes se poda k' Materi boshji na boshjo pot, kjér se Bogu ino Mariji sa frezhno smert priporozhi. Kedar se v' poglavitno mesto poverne, in memo kraljeviga poslopja gre, njega serdit kralj sagleda, k' sebi poklizhe, ter ga saroti, naj mu pové, kaj se je kraliza ispovedala; ako ne, ga bo sapovedal vtopiti. Janes mu drugiga ne odgovori, kakor de rajšbi tavshentkrat vmerje. Nevsmilen kervolog vkashe svetiga Janesa

dava (Veltava), prek nje je verli most, iskatetiga so sv. Janesa vtopili. Velike shole so bile nekdej tako imenitne, de se je po 20,000 shudentov v' Prasi sholalo.

o terdim mraki is mosta v' globoko Moldavo vrezhi. Hitro so se nad njegovim svetim truplam luzhi prikasale, kakor gorezhe svesdize svetle, ino so ljudém osnanile, kjé telo svetiga spovednika najdejo. Tri sto let po tem so njegov jesik she ravno tako lepo rudezh najdli, ko bi bil shiv, v' zhudno snaminje, kako Bog tiste ljubi, ki se s' jesikam ne pregrëshijo.

Mladénzh, ki rad govoriš, varji, de se s' jesikam ne prégrëshiš. Ne kradi blich-nimu poshtenja, varji je nesfrámniga govorenjá; vselej rajshi manj govori kakor prevezh, ino ne posabi, de tudi beseda zhloverka vbije. „*Sv. Duh pravi: „Veliko je s' mezhám pomorjenih, she vezh s' jesikam pogublenih. „Sirah 28, 22.*

Per misi ljudi pred obrekvanjam ovarvat je sv Avgushtin te le verstize napisal: „Kogar veseli zhres drugé govoriti,

Naj se ne slobí kdaj k' moji misi priti!“

25. S v. J e f r e m.

„Strahvàn mladénzh, mosh po volji boshji.

„Starejšhi svetiga Jefrema so bili kmetjé. Niso mu imeli premoshenja sporozhiti, sa toljko bolj so ga vuzhili, naj se Boga boji in greha varje. Ko je bil she mlad, ga je rada jesa

agrabila. Neki dan od doma gre, najde gredózh kravo revniga vboshzheka, ino jo is hudobije tako dolgo s' kamenjam naganja, de obleshi in k' domu ne more. Pride divja svér, ino kravo rasterga. Jokàje frotej krave jilhe, ino Jefroma vprafha, ali kaj vé, kamo bi kravza bila? Namesto odgovora ga Jefrem oshabno smerja ino mu perimke daja. — *Najde se she veliko takih novoglavúzov, ki vbogo shivinzo sa kratek zhaf preganjajo, ljudem pa besédújejo, ter ne pomisljo, kako je to velik gréh. Tudi njih Bog tepel bo, kakor nesvezhniga Jefrema.*

Melenz dni po tem se mladi Jefrem is polja k' domu spravlja. Dalezh je bilo, nozh ga objide, ino moral je per nekim ovzharji prenozhiti. Ovzhar je bil pijàn, ino kér je terdo spal, perdero volki nad zhedo, ino veliko shkode naredijo. Drugo jutro pridejo lastniki, kterih so ovze bile, ino ne verjamejo, de bi jim volki toljko shkode storili bli, ampak térdijo, de so le tatjé; ter dajo pastirja ino vbögiga Jefrema v' jezbo sapreti, kakor bi bila tatije tovarsha ino pomagavza. S' njima sta bila she dva jetnika saperta, kterih eniga so dolshili, de je vbijavez, drugi preshestnik. — V' sedmih dnéh se Jefremu v' spanji angel prikashe ino ga pobarà, sakaj je v' jezhi? „Sa to, mú shalosten odgovori, ker me dolshijo, de bi bil tate v' ovzharngo spustil, zhe sim ravno nedolshen.“ „Dobro vé, de si v' tém nedolshen alj le spomni se, kaj si nekoljko poprèj vzhinil (storil), ino sposnal bosh, de je Bog pravizhen.“ Kedar se

prebudi, premišluje, kaj bi se bil pregrešil? Spomni se, kako gerdo je s' kravo revešu naredil, in svoje senje tovaršhama pravi. Tudi ona sposnata, de sta kriva hudobij, zhe ravno ne teh, katerih nju sdaj dolshijo.

Dva dni po tem jih pred sodnika shenó. Tovaršha njegova isprašhújejo, nju tepó ino grosovito terpinzhijo; ravno tako she drugih pet hudodelzov. Jefrema grosa obhaja vse to viditi; silo joka ino trepezhe, ter se boji, de bodo tudi nad njega segli. Alj sopet ga v' jezhe sapró, kjer je she dva mesenza tezhai. Angel se mu spet prikashe, rekòzh: „Noj Jefrem! alj si preprizhan, de Bog svét po pravizi vlada (visha) ino nobénimu krivize ne stori?“ „Dobro, gospód, Jefrem odgovori; dobro sposnam, de so zhudne njegove dela, neprevedlive njegove sodbe. Vender vsmili se svojiga flushávnika, ino rešhi me jezhe; hozhem menih biti ino svešto flushiti Jesufu.“ Angel mu rezhe, de ga bojo she v' drugizh pred sodnika gnali, ino po tem ispuštili. „Joj meni! Jefrem savpije; kako bom pa strahno shuganje pred sodnikam prebavil!“ Angel odgovori: „Bolje bi tebi bilo, de bi se v' nobeni rezhi pregrešhil ne bil, ne bilo bi ti potreba v' tej stiski biti; kér si pa saflushil vse to, kako bi tebi pomagal?“ Potolashil vender ga je, de ne bo toljko terpel, ino bo sopet profit; kar se je tudi sgodilo.

Kakor hitro Jefrem is jezhe pride, si zhestitlivga vuzhenika pojishe, ino sazhe sveto shiveti. Molil je, pridno delal, pošil se ino

tako vse svoje hude navade, posebno pa jeso premagal. Kedar mu je enkrat po dolgim posli prav lázhnemu njegov tovaršh jesti prinesil, mu škleda is rok pade, se potruple ino vsa jed rastrofi. „Sv. Jefrem se ne raserdi vezh, ampak ves pohleven tovaršha potolashi, rekózh. „Nizh ne dé, brate moj; ker nozhe jed do mene priti, pojdem pa jes do nje.“ Na tla se vľede, shivesh pograbi, kar more, in ga veselo povshije.

Nezhistniga greba se je posebno varval, ino sa to neprenehama v' Boga mistil, ktér vse vidi, vse vé. Kedar se je enkrat v' neko mesto podal, okolj kateriga je veliko puhavnikov shivelo, je Boga profil, de bi ga frezhal kdo, ki bi mu kak dober nauk is svetiga pisma povédal. Kedar do mestnih vrat pride, ga neko shenstvo vse nalishpano frezba, ino ga stermo gleda. Sv. Jefrem njo pobara: „Kaj me tako stermo gledash?“ Shena mu odgovori: „Jes imam pravizo to storiti, sakaj shena je is mosha stvarjena; pa ti bi mene ne smel pogledati, ampak le semljo, is katire si.“ „Sv. Jefrem se je savsel, ino hvalil Boga sa te nauk.

Kedar je mladiga mosha neki dan v' mesti Edesi 1) nesramno shenstvo nagovorilo, naj bi se pregreshil s' njoj, ji (vet duhovnik rezhe: „Pojdi v' fredo mesta na velik terg; ino me tamkaj

1) Edesa imenitno staro mesto v' Mesopotamji (Medrezhi, med vodami) na jutrovim, bliso svete deshele. V' starih zhasah je v' tisti okoljzi veliko puhavnikov shivelo.

pozahaj!“ „Voj, je djala, tega ne; tam bi naj veliko ljudi vidilo, ino fram bi naj bilo.“ „Sv. Jefrem ji rezhe: „Ti se ljudi bojish, Boga pa ne, ki je povsodi prizhejózih ino bo enbart vse sodil?“ Te besede so njo toljko ginile, de se poboljšha in spokori. — *Oh, naj bi mladenzhi nikdar ne posabili, de jih Bog vidi!*

Ves zhas svojga shivlenja je sv. Jefrem Bogu svešto flushil, ljudém pa neisrezheno veliko do- briga storil sa dušho ino telo. Na posledno uro je sapovedal, naj ga prav borno pokoplejo, ino na mesti sedmine vbogajime dajo; bilo bi shalenje boshje, je djal, vbogim kratiti, na sed- mini pa tratiti:

Mladénzh, boj se ojslre pravize boshje, ino vsake krivize varji se, sakaj: „Ni mraka ne teme toljke, de bi se gresh- nik mogel v' njo sakriti.“ Job. 34, 22.

„Sedajna tvoja hoja le koszhek pota je; de dojdeš v' kraj pokoja, gredózih né mudi se.“ „Sv. Jefrem.

26. Sv. Jérnej:

Isglèd prave prijasnosti.

Po mislih zerkvenih vuzhenikov je bil sv. Jernej (Arni, Paternush) spervizh Natanael imenovan. Bil je v Galileji rojen, vbogi, poshten ribizh, kakor vezh del vsi drugi apo- stelni. S' svetim Filipam sta si bila posebna pri-

jatla. — *Nar shlahnej blago na sveti je pravi prijatelj; sa to ju Duh govori: „Svest prijatelj je možna bramba; kdor ga je najšel, je saklad najšel; njegova žena vse drugo prevaga; on je nam shlahno masilo, v' shivlenji. Kateri Boga zhestijo, ga najdejo; le med bogabojezhimi je prijateljstvo terdno, kateri so ene misli.“ To rejnizo nam shivljenje svetiga Jerneja lepo pokashe.*

Kedar je Kristuf svetiga Filipa v' svoje tovarstvo poklizal, je sv. Filip hitro tudi svojiga prijatla Natanaela pojiskal ino mu rekel: *Obljubljeniga Melija, ki so ga preroki osnanoi, smo najdli; pridi ino pogléj!“* Natanael gre s' Filipam Jesufa sposnovat. Ko Jesus poshteniga mosha vglada, ga od dalezih pohvali, rekòzh: *„Glej, to je pravi Israelz, v' katerim goljfi je ni.“* Natanael mu rezhe. *„Od kodi me pa pasnash?“* Jesus mu odgovori: *„Preden te je Filip saklizal, ko si pod figovim drevesam bil, sim te videl.“* Vef sazhudel Natanael Jesufa pozbesti: *„Uzhenik! ti si boshji, Sin, ti Israelski kralj!“* Jesus lga je po tém med svojih dvanajst apostelnov vsel, ino mu imé Bartolomeus dal, ki se po nashim Arni alj Jernej, po Koroshko Paternush imenuje. — *Tako Kristuf vse povsodi vidi, vsakiga posná, ino nar skrivnejshi misli ve; sastónj bi je pred njim skrival.*

Svesto je sv. Jernej sa Kristufam hodil ino

se njegovih boshjih naukov vuzhil. Po Jesufovim v' nebohodi je serzhno svet evangelj narprej v' domazhi desheli na Judovskim 1) osnnoval, potlej pa po Arabji, Persji, Indiji, ino poslednizh v' veliki Armenji na jutrovim. Kedar je neko kraljevo hzber zhudama osdravil, ktero je boshja (padaviza) metala, ino sa tem

1) Judovsko kraljestvo se sveta alj obljublena deshela sove, ino od naf proti sonzhnim is-hodu sa morjam lesli. — Judovskiga she dalej proti jutru se Arabja dershi, po kateri so Israelzi is Egipta 40 let hodili. Tam je imenitna gora Horeb, na kateri je Mosef ovze pafil ino gorezh germ (kupino) videl; gora Sinaj, na kateri je Bog 10 zapoved dal. Deshela je po vezhim puhava, vrozhina strafhna ino pogosto kushen veter; ima pa vender dosti shlahnih rezhi: zhisto slato, kadilo in balsam. Is tih krajov so bili po mislih vuzhenikov modri, ki so prifhli Jesusu darovat; tam je tudi Mahomed, turški prerok, svojo lashnivo vero sazhel. — Od Judovskiga proti severnim jutru je Persja, ino sa Persjoj stara Indija, dalni kraji na jutrovim, kjer je sdaj malo pravovernih kristjanov. Armenja se imenuje deshela, ki od Judovskiga proti severju lesli, ino se Rusovskiga zafarstva v' Asjidershi. V' teh krajih je visoka gora Ararat, kjer je barka Noetova obfedela; tam tezhete velike reke Evfrat ino Tiger, od katerih sveto pismo govori. Armenzi so imenitni barantavzi, ki po vsih krajih sveta kupzhujejo.

njeniga ozheta kralja ino vse njegove domazbe keršil, se hudoben kraljov brat s' neverniki spunta. „Svetiga Jerneja primejo, shivimu košo lupijo ino mu pollednih glavo viékajo. Veselo je sa véro Krišusovo vmérl.

Bog svoje ljube po stesi terplenja v' nebesa peljá, sakaj: „Nebeško kraljestvo s'lo terpi, ino silni ga na je potegnejo“ Mat 11, 12.

„Kdor na sveti ne terpi, naj se vezhnosti boji“ Sv. Avguštin-

27. S v. J e r o n i m.

„Serzhen premagavez fkušnjáv.

„Srezhen mladenzh, dokler nedolshno shivi; fkušnjava nima do njega oblasti, lepo mirno hodi po roshizah zhednosti, in angel boshji ga varje. Kedar pa ljubo nedolshnost sgubi, ga tadi dušni mir sapuši; strashne fkušnjave se obudijo ino mu premenijo roshize nedolshnosti v' oštro teraje pokore. To nam sv. Jeronim (Hironim alj Jerom) prizha.

Bd je bogatih staršev sin v' nekdamnim mešti Shtridovi, kakor nekteri pravijo med Muroj ino Dravoj 1) nekoljko pod Lotmergam domá, drugi pa terdijo, de v' Dalmatin-

1) Nar imenitnej reke na, Shtajarskim so: Mura, ki na, Salzpurskim isvira, fkos nemški Gradez

skim. 1) Premoshen ozbe je vérliga mladenzha v' Rim sholati dal. Vuzhil se je dobro, alj ves je bil posvetnih misel. „Slabi tovarshi so ga v' nevarne drushbe privadili, kjér so plesali in nespodobne rezhi délali. Mladénzh sazhne rasbersdano shiveti, ino môtiti se, ker je mislil, kakor bi bilo vse posvétno veselvanje bres greha. — Tudi v' sedajnih dnéh se nar vezh mladenzhov v' slabih tovarshijah smôti, kateri se isgovarjajo, de tudi drugi ravno tako shivijo. Pa ravno shivljenje tako je tista shiroka zesta, ki po besedah Jesusovih v' pogublenje pelja, ino veliko jih je, ki po

tezhe, ino se pri Legradi s' Dravo sklene; — Drava is Tirolskiga po Koroskim pritezhe, med Vogerkim, Hrovafkim ino Slavonkim v' Donavo gre; Savina bliso Koroskiga isvira, skos Zele tezhè, ino se per sidanim mosti s' Savo drushi; Sava na Krajskim pod visokim Triglovam vstané, nekoljko spodniga, Shtajarskiga otezhe, na Hrovafsko gre, ino se per Beligradi v' veliko Donavo potopi.

1) Dalmafsko (Dalmazija) je bila svoje dni velika deshela med Donavoj ino Adrijafskim morjam; sdaj je kraljestvo unkraj Hrovafskiga med morjam ino Turfkim, v' Estrajharški oblasti. Semlja je kamenita, gore velike; pa rodi sladko možno vino. Imenitnej mesta so Sadar, (Zara) kjer je dershelfko vladarstvo, ino Dobrovnik (Ragusa). Dalmatinzi so Slovenzi, vezhi del katolske vére.

njej hodijo. *Gorjé mladenzhu, ki je takih ne lozhi.*

Bog mladimu Jeronimu nevárn stan pokaše, v' katerim se njegova dušha snajde. Bres odloga sapuſti ſvoje ſapelive tovarſhije, oſhaljuje pregrehe ſvoje mladofli, ino ſe k' ſvetimu kerſtu pripravlja. (Tiſti zhaſ ſo vezhdel le odraſhene kerſtli). Po ſvetim kerſti ni ſgubil vezh oblazhila zbiſtoſti. Hodil je imenitne vuzhenike objiſkovat, de bi ſe per njih prave modroſti ſvetiga ſhivlenja navuzhil. Priſhel je v' Voglej (v' Akvilejo) 1) ino je v' tim imenitnim meſti v' ſveti prijaſnoſti vezh let ſhivel. — *Hozheſh mladénzh tudi ti ſvoje ſhivljenje poboljſhati, tako je potreba, de narprej ſlabim tovarſham ſlovo daſh. Pa kákor te ſapelivi pajdaſhi radi imajo, dokler s' njimi greſhiſh, tako te ſovraſhili bojo, ako njih opuſtiſh. Taka je je ſvetimu Jeronimu godila*

ſovraſhniki ſo ga húdo obrekovali ino preganjali. „Se njim vgenit ſe zhres ſhiroko morje na jutrovo prepelja v' ſveti ſamoti ſhivét. Alj tudi v' tibi puſhavi zhloveka ſkuſhnjava najde, ino raſvajeni pozhutki naſ povſodi v'

1) Voglej (Akvileja) nekđajno imenitno meſto ſa Tershaſhkim morjam; ſdaj le mala veſ s' imenitno ſlaro zerkvijo nekđajnih patrijarhov (viſhi ſhkofov). Is Akvileje ſo priſhli prvi kerſharſki vuzheniki na Krajnſko, Korofhko ino, ſhta-jarſko. Sđaj je viſhi ſhkoſija v' laſhko Gorizo preſelena.

hudo vlézhejo, potreba jih je s' pošlam, molitvijò ino svetim premišhlovanjam strahovati, kakor je sv. Jeronim storil. Kedar so mu nek-dajne dobre volje na misel hodile, je premišhloval štiri posledne rezhi, posebno strahno sodbo boshjo, kakor sam govori: „Naj jem alj pijem, alj kaj drugiga poslujem, vedno se mi sdi flifhati grosoviten glas: „Vstani te mertvi, stopite k' sodbi!“ Pred podobo krishaniga Jesusa je veliko jokal, pridno delal, se teshkih rezhi vuzhil, svete bukve bral ino pisal. Tako je premagal sovrašnike svoje dushe.

Na stare dni se je v' Betlehem 1) safelil sravno hlevza (štalize), kjér je bil Jesus rojen. Sveta Pavla je dva kloftra posidala, eniga moshkim, drugiga shenskim. Sv. Jeronim je med njimi shivel, kakor ozhe med svojimi sinii ino hzhérami, ter j.h je kerhanfke modrosti lepo vuzhil. Dober Bog mu je do smerti mnogoterih nadlòg poshiljal, pa vse je voljno prebil svojo dushe svelizhat.

„Gospód! je vezhbart isdihoval, kako dolgo she bosh svojiga flushavnika na semlji terpèti pustil? Alj naj bo hvaleno tvoje ime; tvoja volja se

1) Betlehem, mestize dve uri hoda pod Jerusalem na kamnitim bribi, v' prav prijetni okoljzi. Sdaj je le mala val, ino svunaj vesi imenitna zérkva na tislím kraji, kjér le Isvelizhar rojen bil.

isidi! — Kedar so prishli posledno uro nje-
 mu v pomožh, jih je veselo ogovoril rekozh:
 „Prijatli moji, kaj mi pridete pravit,
 de se bom skoraj lozhil? Bog vam po-
 verni toljko veselo poved. — Ne lju-
 bite kaj drujiga, kakor Jesufa Kristu-
 sa, zhujte ino molite, ter bote skufi-
 li, kako sladko je vmreti, ako si pri-
 sadenemo pravizhno ino sveto shive-
 ti.“ To je poslednih govori, ino frezhno
 vmerl. — *Ako shelish vse svoje skušnave*
svezhno premagati, molirad ino delaj prid-
no, de te skušnjava prasnovati najdla ne
bo; ino premishluj shtir posledne rezhi, ka-
kor te sv. Duh opominja: „Per vsih svojih
delah pomni svoje posledne rezhi,
ino nikdar ne bosh greshil.“ Sirah 7,
 14. *Poprosi vezhkrat, kakor sv Jeronim:*

„O Gospód,
 Vsemi, kar je mojiga;
 Daj mi, kar je tvojiga!“

28. ,S v. J o s h e f.

Pridni delavéz.

Bog ne porajta imenitnosti stana, ne gleda
 bogastva ne posvetne zhesti; on ljubi zhišost ino
 nedolshnost serza, le pokorne ino pridne mladen-
 zhe rad ima, kakor svetiga Joshefa. Bil je
 sv. Joshef, nar imenitnejšbi shlahte rojen, kralj

David ino, Salomon sta bila njegova predediza; alj kakor posvetno velizhastvo rado neko hišo sapuflivlhi v' drugo gre, tako je tudi rodvina svetiga Joshefa toljko oboshala, de se je on moral stenarskiga dela navuzhiti, ino si s' svojimi shulami vsakdanji kruhej flushiti. — *Ne sanashaj se tudi ti, fantizh mlad, na imenitnost ino bogastvo svojih starishev. Ogenj, voda, sovrashniki tebi léhko vse vsémejo, ino ti berashko palizo v' roke podajo: Jamo to, zhesar se navuzhish, tebi ostane. Pridné roke so nar bolj bogatija, poshteno sérze nar imenitnejshi shlahtnija.*

Sv. Joshef, ker je ves nedolshen, bogabojézh ino priden bil, ga je Ozhe nebeshki svojimu edinorojenimu, Sinu Jesusu varba, ino Mariji prezhisti devizi shenina isvolil, ter ga zhres vse mladenzhe ino moshe povsdignil. — *Né bodi shalosten hlapzhe moj, ako si borniga stanu, pogosto sanizhvan od oshabnih prevsetneshov; Bog ponisha napuhneshe, ino povisha ponishne. Ne bo dolgo, ino ravno oni, ki te sdaj sanizhújeio, se bodo tebi priklánjali; samo potreba je, de si v' resnizi ponishen ino Bogu pokoren, kakor su Joshef.*

V' velikih skerbéh je bil, ko je Marijo svojo nevesto jemal; angel mu je djal: „Ne b'oj se vseti Marije sa svojo sheno; ona bo mati, Sina boshjiga.“ Veselo Mariji roko podá. — Rimski zesar vkashe vlim Israelzam jiti v' mesto svojiga rodú se popisat Is Naza-

reta 1), kjer je stanoval, jiti v' Betlehem, kjer je bil njegov in Marijni rod, je bilo dalezh, tudi po simi s' nohbezhoj shenoj filo teshavno; alj sv. Joshef ves pokoren se ne vstavi, temuzh se voljno na pot poda. — V' njegovim domazhim mesti ga shlahta nozhe posnati, nje-mu ino Mariji sbe srehe ne da; poterpeshlivo is mesta gre, v' bornim hlevzi prenozi, ino v' tim revnim kraji Marija boshjo déte porodi, Jesufa isvelizharja vsiga sveta. — Grosoviten Herod mladimu otroku po shivlenji sreshe, ino ga sklene vmoriti. Angel Joshefu pové, naj s' Jesufam ino Marijoj v' ptujo deshelo beshi, ino tam oflane, dokler mu sopet nasaj ne porezhe. Sv. Joshef ne odlaga, ne toshuje, ampak vstane, vseme Jesufa ino Marijo, ino gre v' dalen Egipt. Ko je nevsmilen kervolog Herodesh vmerl, pride spet angel Joshefa povedat, naj se v' svoje deshelo poverne. Joshef gre nasaj v' mestize Nazaret, tam pridno dela, ino polhteno svoje shivi. — *Pové mi, ljubi mladenzh, ali ni lepo biti Bogu ino predpostuvlenim tako pokoren, kakor je sv. Joshef bil? Sa téga del je pa tudi vsmilen Jesuj njegov domazh tovársh.*

Marija ino sv. Joshef sta svesto hodila k' flushbi boshji v' Jerusalem; ino kedar je bil mladénzh Jesuf 12 let star, sta tudi njega s'

1) Nazaret, svoje dni zhedno mestize v' Galilileji na visoki pezhini, od Jerusalema 24 ur hoda, kjer so Jesuf, Marija ino sv. Joshef prebivali. Sdaj je le majlina ves, kjer kristjani shivijo.

sebo vsela, hišho boshjo objiskat, ino lepo Ozhetu nebeskimu flushit. — Oh naj bi tudi per nas mladi fantje s' svojimi starishi v' zerkvo hodili, je od njih v' zerkvi spodobno sadershati vuzhili: ne pa po samim létali, Boga shalili ino ljudi hujshali: kakor je pogosto godi.

Ko je she Jesul' mozhen prirastel, je svetimu Joshesu svojimu redniku pridno délati pomagat. ,Skerbno sta shagala, sékala, ino tefala kakor priden ozhe ino ljubesniv sin, de nji je bilo veselje glédati; Marija nju je pa skerbno gospodinila. Shiveli so borno, pa vender frezhno, ker so imeli poshtèno serze ino pridne roke.

V' narozhji Jesusa ino Marije sv. Joshef svoje shivlenje sklène, ino svojo zhifto dushe, Stvarniku isrozhi. Ponishen je shivel na semli, povishan se sdaj v' nebesih veseli, vsih poshtenih mladenzhov poseben prijatel in proshnik. *Mladenzh, ki hozhesh na sveti srezhen biti, ino svelizhan po smerti, ne letaj sa bogastvam, ne sa posvetnoj zhestjoj. Varji je greha, priden bodi ino slushi Bogu lépó; tako bo veselo tukaj tvoje shivlenje, ino po smerti odperto tebi sveto nebó. ,Sv Duh govori: „Srezhen zhlovek, ki je bres madeSha najden, kteri sa slatam ne gre, ino se ne sanasha na saloge denarjev. Kdo je on, in ga bomo hvalili? On je skushen ino popolnoma najden; njemu bo vezhna zhest.“ ,Sirah 31, 8. „Kogar vidish, de pravizhno shivi, naj se*

mu ravno *she* tak hudo godi; njega svezh-
niga imenúj, zhres vse hvali in povishúj;
saj so nébesa njegove.“ Sv Krisostom

29. S v. J u r i.

Imeniten keřhanfki vojfhák.

Imeniten vites sv. Juri je bil v' juternih de-
shelah domá. Njegovi šarishi so bili bogati;
ino kedar mu je ozhe odméril, je sam od sebe
v' shold šhel, ter je vedel, de je tudi šolnir-
ški štan od Boga, pravizo med ljudmi terditi,
hudodelze strahovati, ino šranskim sovrasknikam
v' deshelo braniti. — Ni lepo sa verliga fan-
ta, ki je zherštev in mlad, de se sholda boji;
she geršhi je skrivati se, vhađati pa velik
greh; sakođ vhađovez je ozhiten puntar soper
Boga po besedah svetiga Petra, ki pravi:
„Bodite podlošni savoljo Boga, alj
kralju kakor nar višimu, alj vajvo-
dam, kakor od njega poslanim; sa-
kaj tako je volja boshja.“ I. List 2,
13 - 15. Ino sv. Paul vuzhi: „Ni oblasti
od drugod, kakor od Boga. — Kdor
se oblasti soperstavi, se boshji voli
soperstavi. Kateri je pa soperstavi-
jo, jami sebi pogublenje nakaplejo.
Oblastniki nišo h' strahu dobriga,
ampak hudiga dela. Hozheš pa, de
bi se oblasti ne bal, dobro štori, ino

bosh hvalo od nje imel“ Rim 13, 1-3. Vojshák, ki je na vojski serzhen, ino vsmilen domá, per Bogu ino per ljudéh veliko veljá. Nosi otko (lopatizo) alj mezh, slushi vselej Bogu vshezh, ino se ob pravim zhasi sa boshjo zhest poskusi, kakor sv. Juri.

,Slushil je nevérniga zesarja Dioklezjana, kateri ga je veliko obrajtal, ino vishiga vojshaka povsdignil. Kedar je pa nevsmlen zesar jél kristjane pregánjati, ino jih siliti, de bi keršhansko véro satajali ino malike molili, ni sv. Juri po nobeni zeni v' to dovolil, ter je zesarju na ravnost povedal, kako hudo dela, ki nedolshne kristjane tako grosovitno mori. Zesar se vjesi, vkashe svetiga Jurja s' kolam treti, natesvati ino nevsmleno muzhiti, ker se pa ni premetiti nal, so ga ob glavo djali. — Naj je ravno sv. Juri svoje zhasno shivljenje sa Kristusa dal, mu je dober Bog stotero vse to povernil. Njegova duša se sdaj v' svetih nebesah veséli, ino na semli toljko lepih zérkuv stoji njemu k' zhasi posidanih.

,Sv. Juri, mogozhen prijatel vseh pravovernih kristjanov, v' podobah na konji sedi, ino strashno poshást s' ojštroj sulzoj prebada; v' strani pa mlada deviza klezhi, katero je strashni sverini otél. Ali vesh mladenzh, kaj to pomeni? Grosovitna svér je pregreha, ino tvoja duša lepa, mlada deviza, Jesusova nevesta, katero peklenška poshást poshreti sheli. Premagúj serzhno skushnjave, in veshi svojo

dušno pogube, tako bo sv. Juri prijatelj tvoj, ti pa v' nebesih njegov tovarsh. „Sv. Duh pravi: „Gorski je poterpeshliv, kakor možen zhlóvek, in kdor sam sebe gospoduje, gorski (imentnejshi) kakor on, ki mesta premaguje.“ Prip. 16, 32. „Venza ne dobi, kdor ne premaguje; smagal pa ne bo, kdor je ne vojskuje.“ „Sv. Avgustin.

30. *Karol Baromej.*

Vuzhenik poshtene dobrovolje.

Ozhe svetiga Karola Baromeja je bil imeniten ino bogat knez (grof) v' laški desheli, ki je posebno rad vbogajime dajal. Nekoljko snanzov ga je svarilo, naj ne posabi; de ima veliko otrok oskerbeti. On jim odgovori: „Ako jes sa vboge skerbím, bo tudi Kristus skerbél sa moje otroke.“ Tudi mati je bila ponishna ino vsmilezhna gospá, ki je sa vboge ino bolnike rada poskerbela, ter jim pomagala, kar je premogla. Keršhanski starishi so tudi keršhanske otroke imeli; med njimi nar pridnihi je sv. Karol bil. Zhenzharíje ga niso veselile kakor druge posvetne otroke; on je molil, alj se pa vuzhil, kedar so drugi jigrali; v' sholo ino v' zerkev je nar raj hodil. Po tem bogoljubnim sadershanji svojiga Karola so starejshi lahko sposnali, de ga Bog v' duhovski stan klizhe,

ter so ga dali na mashtvo vuzhit. — *Kmetiški starejši*, ki svoje sine v' sholo dajo, bi radi, naj bi vsak mashtnik bil. Lepa ino poshtena je ta shelja, zhe le sin glavo in sader-shanje sa to imá; ako pa glave in sader-shanja ni, se ozhe in mati slo pregresshita: zhe ga v' duhovski stan silita. Boljši je na polji orati, kakor persilen na altarji stati, shiveti pa ne, kakor je mashtniku boshimu spodobí.

V' visokih sholah je sv. Karol več ponishen bil, ino nedolshno shivel, ako so ravno tovaršhi raspulsheno shiveli, ino tudi njega omôtiti si prisadevali. Veliko je molil, pošil se, ino pa svete sakramente pogosto prijemal, de bi sveto zhistost ohranil, sakaj védel je, de bres zhistiga ferza vredno duhovski stan nastopiti ne samore. Kedar mu je neki star, malopriden flushavnik enkrat nesramno shensstvo napeljal; naj bi ga sa-peljala, je nedolshen mladénzh hitro is hishe sbéshal, ino tako sveto zhistost ohranil — *Beshi tudi ti, mlad prijatel boshji, kedar nesram-ne moshke alj shenske vidish, de je nespodob-no vedejo; le kdor pred takim beshi, ne-dolshen ostane.*

,Striz svetiga Karola sí bili tishi zhaš svete papesh, prvi poglavár keršhanske zérkve na semlji. Kedar je bil sv. Karol mashtnik posve-zhen, so ga savoljo njegove vuzhenosti ino sve-tošti kardinala 1), svojiga svetvavza in pomozh-

1) Kardinalov je v' katolshki zérkvi 70, ki so pa-peshovi svetvavzi ino sa njimi prvi visharji

nika isvolili. Bil je po tem veliki škof v' Milaní na Laskim, ljubesniv ozhe ino škoben pastir svojih ovzhíz. Neprenéhama je vérne vuzhil lepiga sadershanja; in jih svaril, de bi s' posvetnoj dobrovoljoj Boga ne shálili. Ker ga pa niso Milanzhani vbògali, jim je ozhitno napovedal, de bo prilhla shiba boshja nad nje; kar se je tudi sgodilo. „Strafna kuga je vftala ino velik pomòr je bil po zeli Milanfki okoljzi. V' tej veliki smertni nevárnosti so posvetni poglavarji bres pomude is mesta sbéshali, ravno oni, ki so popréj ljudstvo v' pregreshne dobre volje napeljovali; sv. Karol pa svojih ovzhíz ni sapustil. Dni in nozhí je premolil, postil se ino delal sa grehe svojiga ljudstva ojtiro pokoro; prozesje vodil, ter kristjane opominal, jeso boshjo tola-shiti. Huda lakota je bila po mesti, ker so pre-moshni vezh del pobégnili, vboshni ljudjé pa ostali; vse je rasdajal, tudi lastno postel predal, ino na golih deskah (dilah) je leshal, vbogim pomagat.

Kedar je kuga hénjala, poklizhe svoje ovzhize, naj bi se Bogu sahvalili, ino jih ojtiro opominja, ne drashiti vishej jese boshje, ter pravi: „Valhe abotne dobrovolje, ki jih posebno opuisti imate, so veliko krive, de je Bog shibo kuge nad nas poslal; ino zhe ne bote takih rezhi opuštili, ki se

svete zérkve. Nekoljko jih je v' Rimi nekoljko po kerfhanfkih deshelah, kjér svoje škofije imajo.

kriftjanam ne spodobijo, bojim se, de bi na Bog s he huje strahoval. — Od sedaj sa naprèj naj bojo vselej overshene une nespodobne sheme (maskare) v' katire njih veliko podobo boshjo sakri-va, ino v' njih neposhtene rezhi dopernafha. S' njimi naj grejo tudi dalez od naf vse komedije ino posvetne jigre, per katerih ljudstvo ob nedelih ino prasnikaš grešhi, na mesto te svete dni prav posvezhovati. Dalezh od naf naj bojo nevarni pleši ino raji, ki so keršhanški zhištošti toljko shkodlivi, toljko krega, boja ino sovrashtva napravljajo, ino so shive shole nezhištošti. Nehajo naj vse nesmerne pojedine ino pijanzharije, ki zhloveka tak sdélajo, de se vezh ne savé, kedar v' mislih, v' besedah ino v' djanji tako hudo grešhi. Pokonzhajo ino v' vezhen bresden pogresnejo se naj vse tišhe she saftarane pregreshne navade, ki so bile s he med ljudstvom do sdaj saostale! Sa njih del je shalen Bog shibo kuge pri-jél, naf strahovat. — *Tako sv. Karol Milanski škof od pregreshnik dobrovólj, od hudobniga veseljanja govori. „Slushaj mladenzh dober nauk skerbniga pastirja, ino varji se tudi ti rasvujsdaniga pleša, jigranja ino pijanzhvanja; sakaj škos te rezhi nar vezh mladenzhov v' nesvezho pride.*

,Sv. Karol je sahvalno opravilo sa prelo-

shenje kuge ravno v' sadnih puštnih dnéh obhajal; ker ob tem zhasi puštnjaki po navadi narvezh Boga shalijo. Sa to je she sdaj po nekih méstah ino krajih navada, de se tri sadne pušne dni presveto reshnje Telo ozhitno k' molitvi postavi, sprofit všmilenje šlepim grešnikam. Veliko veliko je sv. Karol dobriga storil, veliko je pa tudi sovrashnikov imel, ki so toshvali, de je preojster; jim nobeniga veselja ne dovoli, i. t. d. Vše je voljno poterpel, ino je do posledne ure slushavnik boshji svešt ostál. V' smértni bolesni je bil krishani Jesul' njegov tolashnik; vedno se je v' njegovo podobo osiral ino poslednih isdihnil rekozh: „Glej! sdaj pridem;“ po teh besedah je v' vezhno veselje shel.

Ozhe nebeshki ima rad, de so njegovi otrozi poshtene dobre volje. Alj Bogu se všmili! kedar mladenzhi po rasvujsdanih plesah radújejo; angeli boshji shaljujejo. Keršhanska dobra volja naj bres všiga greha bo, kakor sv. Paul vuzhi: „Veselite se v selej v' Gospodu; she enkrat rezhem, veseliteš je; pa vasha pohlevnost naj bo snana všem ljudem.“ Fil. 4, 4-5. Od ponozhniga raja sv. Krisostom govoví; „Pregreshni ples je dušhi pogublenje, nedolshnih serz nesvezhno poshelenje, le šatanu k' veselju sbran; bi svetlih svesd na nebi toljko bilo, ko se na plesi grehov she sgodilo — bi temna nozh postala beli dan.“

31. ,S v. K l e m e n.

Dober sin bogabojezhe matere.

Kakor starishi svoje otroke is mladiga vuzhijo, tako odrasleci otrozi vezhidel shivijo, pravizhno alj krivizhno. Nar bolj se pa matere besede mladiga serza primejo, ki je she mehko kakor volk, in sa vse dobro pripravno. ,Srezhen sin, ki ima toljko skerbnno mater, kakor njo je sv. Klemen imel.

V' tistih shalofstnih zhasih, ko se nevéni malikvavzi kristjane nevmileno morili, je imenitna vdova shivela, Shofija po imeni. Imela je ediniga sinka, Klemena, katerga je od mladih dni vuzhila, kako naj serzhen bojvavez Kristusov bo; sakaj tisti zhas si je bil vsak kristjan svest, de bo sa pravo véro martiran ino vmorjen. *Kako srezhni smo sdaj mi kristjani, katerih sa svete vére del nihzher ne tepe in ne mori! Pa ravno sa to, ker nam predobro je, je naj veliko smóti in pogubi, ako se od mladih nog ne vádimo, sa isvelizhanje dushe vojskovati je.*

,Skerbna mati Shofija je svojiga Klemena neprenéhama opominjala le vojskovati, ino terpeti sa Bogá. Nobéniga nauka ni slishal toljkokrat, kakor te besede; ni smelo per hishi le sguditi ne govoriti kaj, kar bi mladenzhizha bilo v' druge misli obernilo. Kakor hitro se je brati navuzhil, mu je mati shivlenje svetih muzhenikov (marternikov) podala, naj bere, koljko so svesti prijateli beshji serzhno terpeli sa Jesusa; ino

zbe so nevmuleni nevérniki kristjane k' smerti gnali, je tudi mati sina gledat peljala, de bi se od njih navuzhil sa Kristusa shiveti ino vmreti. Po prebivavnizi, kjér sta prebivala, ni bilo viditi, kakor podobe kerfhanskih marternikov, kako so se sa sveto véro vojskovali. Vlaki god tistih je mati svojiga sina prashno oblekla, naj bi se njih godovanja veselil. Verh te nar perve skerbi je mati pa tudi skerbela, de se je Klemen vsiga navuzhil, kar mu je bilo po njegovim štani potrebniga védeti.

Bogabojezh mladénzh svoje dvanajsto leto nastopi, ino ljuba mati njemu sboli! Poklizhe ga k svoji smertni posteli, ino na sadno uro pobara: „Déte moje! kaj sim tebe vse svoje shive dni vuzhila?“ Blagi sin ji odgovori: „Vojskovati se ino terpeti sa Bogá.“ „Prav tako!“ rezhe mati, ino vesele solse ji v' ozhi perigrajo; „sdaj sim preprizhana, de si moje nauke sastopil. O jes frezhna mati, kako lahko ino pa rada sdaj vmerjem! Bali (pridi) naj tvoje vude poljubim, ktire si perpravlen dati sa Kristusa!“ To je mati isgovorila, ino je velelo vmerla. — *Blagor materi, ki v' narozhji bogabojezhiga sina vmerje; blagor pa tudi sinu, ki toľko ljubesnivi materi ozhi satisne!*

Po smert svoje matere je serzhen mladénzh svesto dopolnil, kar je obljubil; bil je mosh po volji boshji. Veliko je terpel sa nebesko kraljestvo, je sa kerfhansko véro vmerl, ino je

prijel nebeshko krono, katero je Gospód svoji-
mu svestimu bojvavzu podál.

*Mladénzh! zhe se tebi ravno bati ni, de
bi sa kershansko véro keru prelíl, vender
bosh veliko hudiga prebil, ako hozhesh ne-
dolshen ino pravízhen oslati. Pomni torej,
kar te sv. Pavl vuzhí: „Terplenje jedaj-
niga zhasa ni veliko proti prihodni
zhasti, ki se med nami rosodela bo.“
Rim. 8, 18. „S' svetnikmi veseliti se she-
limo, alj krishov in tesháv se pa bojimo;
kdor s' svetmi marterniki terpeti nozhe, mu
tudi v' njih veselje prit' ne bo mogozhe.“
„Sv. Avgushtin.*

32. „S v. L a v r e n z.

„Serzhen mladénzh sa nebeshko
kraljestvo.

Vboshen mladénzh sv. Lavrenz je v' Rimi
shivel, pa íkerben sa nebesa je v' svoji mlado-
sti she bil; ker je védel, starost teshko da,
kar mladost samudi.. Ves ko angel nedolshen,
pohleven in ljubesnîv je svetimu papeshu Ksi-
stu II. posebno dopadel, ki ga med svoje vu-
zhenze vseme, ino sa duhovski stan íkerbno
isredi. Kér je rad vbogal, ino svojim duhov-
skimu ozhetu v' vsîh rezhéh vstregel, ga sveti
papesh diakona (duhovnika s' shestermi shegni)
posveti, zhe ravno je bil she mlad. Imel je
zerkveno slushbo k' sveti malhi strezhi, sa vboge

vdove in sapuſhene ſrote ſkerbeti. — *Oh kako lepa je ſluſhba maſhniga ſtana, pa ſe le temu ſpodobi, ki nedolſhno ino bogabojezhe ſhivi, kakor ſv Lavrenz. Raſvujsdân mladenzh ino pa zhervivi jad niſta ſa altar.*

Sveſto je mlad diakon ſvoje ſveto ſluſhbo opravljaj, k' ſveti maſhi ſluſhil, vérne obhajal, ino ſa vboge prav po ozhetovo ſkerbel. Boshji duh ga je vodil; bil je prijeten Bogu in pravizhnim ljudém. Nevérni zesar Valerijan je vkaſal kriſtjane nevſmileno pregánjati, pred vſim pa duhovnike martrati ino moriti, ako Jeſuſove vére ne ſatajijo. Ravno ſvetiga papeſha Kſiſta II. in ſhe nekoljko duhovnikov k' ſmertišenò. Mladí Lavrenz ſe ſvojiga zhaitlivga paſtirja lozhiti ne more; jokàje ſa njim hiti, ino na veſ glaſ milo ſdibuje: „Kamo g|reſh, ozhe, bres ſvojiga ſina? kamo hitiſh maſhnik ſvet bres ſluſhavnika ſvojiga? — V' zhem ſim ſe tebi, ozhe, ſameril, de me ſapuſhaſh? Le poſkufi me, ali ſim vredén, de ſi me ſvojiga ſluſhavnika iſvolil, deliti Goſpodovo kerv? Ne ſapuſti me, ſveti ozhe!“ Prijaſno mu ſveti papeſh odgovorí: „Ne ſapuſtim te ne, ſinko moj! Tebe zhaka vezhi vojſkovanje ſa Kriſtuſovo véro. Mi, ſhe ſlabi ſtarzheki, loſhej boj doſtojimo; ti, ſhe mladénzh, boſh velizhajtnej premago zhres groſovitnike ſadobil. V' tréh dnéh ſa meno prideſh, ſluſhavnik ſa maſhnikam.“ — *Tako ſta je-*

mala svesta slushavnika boshja slovó, perpravlena jiti sa svojim Gospodom v' terplenje in smert, po smerti pa tudi v' vezhno shivljenje.

„Sveti papesh ino njegovi tovarlhi grejo serzhno sa Jesusa vmrét; sv. Lavrenz pa hiti, se v' tréh dnéh k' smerti pripraviti. Kar je she zérkvenih denarjov glehtal, je med vboge rasdelil; tudi drage zerkvene posode je popredal, de bi nevímilenim sovrashnikam v' roke ne prishle; kar je iskupil, je vbogim rasdal. — Rimski poglavar, to svédeti, svetiga Lavrenza pred se saklizhe, ino mu ojštro sapové zerkvene saloge (shaze) odrajtati, katerih zesar sa vojsko potrebuje. „Sv. Lavrenz mu odgovorí: „Zhe mi odlog dash, hozhem ti nar vezhi bogastvo pokasati, ki ga zerkev imá.“ Dovolil mu je. „Sv. Lavrenz gie, ino vse vboshzheke, slepe ino kruljove srote ino vdo ve na nekim kraji po versti postavi in poglavarju rezho: „Pridi le, ino pogléj saklade nahiga Boga. Videl bosh polne dvorishe slatih ino srebernih posoduv, in drugih shlahnih kamenov.“ Veliko mnoshizo samih srotejov namesti dnarjev vglédati, poglavarja strashno raserdi; sv. Lavrenz pa pravi: „Sakaj le jesish? Slato ino srebro, ki ga toljko posheljujesh, je le slaba sapeliva ruda; pravo slato je boshja luzh (Kristal), katerga vuzhenzi so ti vboshzi; oni so tisti zerkveni shazi, ki sim jih tebi pokasati obljubil.“ — Vés raskazhen se mu poglavar sagrosí,

rekózh: „Vem, de bi rad hitro vmerl; alj tvoja smert bo pozhafna.“ Vkashe serzhniga mladenzha do goliga islezhhi ino nevfsmileno rasmefariti; ker pa sv. Lavrenz le stanovitno sveto véro Jesufovo terdi, ga sapové na rasbelen (sherezh) rashen (rosh) perpeti ino na sherjavzi polahoma pezhi. Oh koljke so bile te bolezhine! She bolj gorezha je bila njegova ljubésen do Jesufa. Vse je voljno terpel. Po eni plati she ves pezhen lepo mirno grosovitnesu rezhe: „Vkashe me oberiniti, de bom po obéh stranih dober; po tem pa vreshi kosino jej, ako se ti poljubi!“ — Po tem je veselo svoje ozhi v' nebefa povsdignil, molil ino profil; de bi vse rimsko mesto pravo véro sposnalo; ino kedar je odmolil, je lepo v' Gospodu saspál.

Vidish, kershanski mladenzh, kako voljno nedolshen Lavrenz terpi? Kako je pa ti hujash, kedar te kaki sob poboli! Slishish, kako pohlevno sveti mladenzh na pekozhim ognji moli? kako serdito pa ti beseduješ, kedar ti starishi alj predpostavljene kako shal besedo rekó! Bres poterplenja ni shivlenja srezhniga tukaj, ne vezhniga tam. Vuzhi se torej serzhno; pa tudi voljno sa isvelizhanje svoje terpéti, sakaj sv. Duh govori: „Slato in srebro se v' ognji skuša, ljudjé pa, ki imajo isvelizhani biti, v' pezhi ponishovanja. Sirah. 2, 5. — Ino sv. Leo papesh vuzhi: „Lehko je veseli nebéshkiga shivlenja, kdor se deleshen sri Gospodov'ga terplenja“

33. ,S v. L u k a.

Dobro mu, kdor kaj dobriga sna.

Ako drevze mlado lepo seleni, she lepshi bo zvetelo ino sorilo, ter dovolj rodilo shlahni-ga sadu; in zhe se mladenzh pridno ino rad vuzhi, pa lepo vboga, bo tud' nekdej moder mosh, svojiga ljudstva zhest in flava, kakor sv. Luka (Lukesh). Rojen je bil v' Antijohiji. ,Skerbno se je is mladih nog uzhil brati ino pisati, pa tudi sdraviti bolnike, de bi revesham v' bolesni pomagal. — Oh mladenzh, minute ne samudi v' svoji lepi vigredi, ino vsiga korisniga se vuzhi, kakorkolj priloshnost imash; blago je drevze; ki nam daja dober sad, she shlahnejshi je zhlovek, ki v' potrebak pomagati ve. Kedar se pa vuzhish, le takiga se vuzhi, kar ljudem pomaga, alj jih poshteno rasveseli; vuzhiti se prasnih rezhi se pravi prasno slamo mlatiti.

Vuzheni modrijani radi Boga ino nebel' posabijo, si sonze vgasnejo in blede luno zhloveshke pameti prishgejo. ,Sv. Luka je bil možno vuzhen, pa tudi Boga je možno ljubil. Kedar so apoštoli v' njegovo mesto perpridigvali, je sheljno poslušhal Jesusoviga nauka vesel glas. Bog mu da nebeshko luzh isvelizhan-ske vere prav lposnati; bil je kershen in med osnanovavze boshjiga kraljestva vset. — Toljko srezhni so pametni, mladenzhi, ki radi

keršhanske nauke poslušajo, ino je modrih mosh deršhijo; noroglave paglovze (zhmerzke) pa peklenšek na vajeti (vujsdi) ima, ter jih s' jebó v' pekel tira; slabi tovarshi jih sa njim tishijo. Oh, gorjè bo takim!

,Sv. Luka je posnal Marijo, Jesulovo mater, je videl Janesa in veliko drugih Jesulovih ljubzov. Od njih je svedel nauke, ki jih je Kristuf vuzhil, je slishal zhudeshe, ki jih je Jesuf storil; vse to je pa tudi nam sapustil, ter nam po navdanji svetiga Duha tretje evangelj popisal, kteriga she sdaj beremo. — Kakor je dobro delo lazhniga nasititi, je tud boshji dar nevedniga podvuzhiti. „Kteri druge podvuzhijo, govori sv. Duh, se bojo svetli vékomaj, kakor lepe svesde na ja snim nebi.“

V' tovarshiji svetiga Pavla je sv. Luka po Geršhkim in Lashkim vuzhil, ter ga ni sapustil v' veselji ne v' terplenji. Kako se njima in drugim apostelnam godilo je, beremo v' apostolskim djanji, ki nam ga je tudi on popisal. — Lepo ni, zhe tavársh tovársha v' teshavah sapusti, lepo ni, ako mladénzh naukov in prigodkov svojih starejšov ino vuzhitelov posabi. Takim shivlenja sveta luzh v' sredi teme vgasne. Bérimo radi, in pripovedujmo, kar smo dobri-ga slisali alj videli; lepo je imejmo ino si pomagajmo. „Sam sa se je le volk.“

Po slavni smertí svetiga Pavla, ktero je v' Rimi prestál, sv. Luka isvelizhanski nauk Jesulove vére po sveti osnanuje. Bog mu je

dal sa sveto véro kri prelití, de je sdaj dvakrat lepški njegova krona v' nebefih; lepa sa vse, kar je dobriga storil, she lepši sa to, kar si je hudiga vshil. — *Oh de bi tudi nam sprosil po njegovih stopinjah priti v' njegovo veselje! Kdor hozhe modro shiveti, mora v' mladosti sa zhéti modro vuzhiti se, ino tudi modro storiti vse, kar je prav; sakaj sv. Duh pravi: „Zhlovek bo po svoji vuzhenosti sposnan; kdor je pa nezhe marn ino neumen, bo sanizhvan.“ Prip. 12, 8. „Kdor je mlad vuzhit' ne da, tud odrashen kaj ne sna,“ Sv. Kasiodor.*

34. Sv. Makfimidjan.

,Skerven domoljubez,

V' Zeli, v' staro imenitnim mesti na spodnim ,Shtajarškim 1) je bil sv. Makfimidjan rojen, v'

1) ,Shtajarška deshela je vajrodija Estrajškiga zefarstva, ki se v' gorno ino spodno ,Shtajarško deli. ,Shtajarzam sonze is Vogerškiga prisije, na Korofhko in gorno Krajnko pa sa gore gré; jug alj sdolz is spodne Krajne in Hrovatiije, sever alj gornjak pa is Estrajha piha, kteriga se sgorno ,Shtajarško dershi. Poglavitno mesto je nemfški Gradez; druge snane mesta so Zele, Marpurg, Prug, Judenburg, Ptuje, Bistriza, floven Gradez, Radgon ino Breshze. V' Marija Zeli je nar imenitnej boshji pot v' Estrajškim zefarstvi. Po sgornim ,Shtajarškim so velike pla-

tretjim veki (stoletji) po Kristusovim rojstvu. Njegovi starejši so bili bogati, pa tudi bogabojezhi ino skerbni ljudjé. Dali so svojiga sina pobòshnimu duhovnu Oranju v' sholo, per katerim se je v'liga navuzhil, kar je bilo shlahnimu mladenzhu védeti potreba, posebno Bogu flushiti in blishnimu pomagat'. — *„Skerbno isrejeni mladenzhi so nar vezhi srezha ino veselje svojga kraja, slabo podvuzheni ino rasvajeni pa shiva nesrezha in fram. Sa tega del ni hujshih sovrasnikov domazhe deshele, kakor so sanikarni starejši in malo pridni vuzheniki.*

V' trinajstim leti njegove starosti je njemu smert ljubo mater, ino v' devetnajstim skerbniga ozheta vsela; vse premoshenje starishov je bilo njegovo. Lehko bi bil u' vsih posvetnih dobrotah shivel: alj vedel je, de svet ino vse njegovo poshelenje prejide. Ni hotel po navadi svojih rojakov v' slabe tovarshije in sapelive dobrovolje hoditi, ne snaniti se s' rasvujsdanimi mladenzhi, she manj s' nevarnim shenskim spolam. Vboshze svojiga mesta si je prijatele isvolil, jim pomagati ino pa sa nebeshko kraljestvo skerbeti je sklenil. Raspuštil je svoje sushne, premoshenje vbogim rasdajal, ino tako svojo posvetno srezho po braterno s' drugimi delil. Vsi pravizhni

nine, kjér dobro shelésó delajo; na spodnim so lepe ravnine ino veseli hribzi, kjér shlahne vina rastejo. V' Zelskim ino Marpurfskim krosi (krafiji) ,Slovenzi prebivajo, v' Grafhkim, Prufhkim ino Judenpurfskim pa Nemzi.

so ga ljubili, ino po širokej je slovelo njegovo ime.

Keršanski domorodez se ne obelha na kraj svojiga rojstva: zela domazha deshela mu je v škerbi. Rad svoj dom sapusti, kedar ga je drugej (drusi) potreba. Tudi sv. Maksimiljan je Zele sapustil, ter se podal v' nekdamno imenitno mesto Lavrejak bliso Donave, ki je tisti zhaš s' Zalam v' eni desheli bilo, ki so jo Norikum imenovali. Ravno niso Lavrejazhani škofa imeli; ino so vsi šposnali, de ni vrednišiga te imenitne ino svete službe, kakor sv. Maksimiljan. „Svojiga škofa ga isvolijo, zhe se je ravno branil ino toljke teshe bal.

Veliko je imel škerbi ino truda vérne kristjane v' dobrim stanovitno terditi, nevérníkam pravo véro osnanovati, vbogim pomagati, ino svoje drage ovzhize divjim sovrašnikam branit, ki so tisti zhaš od vsih krajov nad nje hruli. Koljkor premore, vsame pregnanih pod svojo šreho, ter jih s' shivesham in oblazhílam preskerbí. De bi v' svojih velikih škerbéh ne opešhal (oflabel), moli rad in pogosto, posebno pa prosi per sveti mašhi Boga sa pomózh, ker vé, de Bog služavnikam svojim rad pomaga, ki svoje škerbi pred nja polágajo.

She bliso sedem ino dvajset let se je sv. Maksimiljan v' vinogradi Gospodovim snožil (potil), ino lepo je she sveta véra Jesusova per Lavrejazhanah zvetela. Dober pastir je bil v'

Gospodi tega vesel, alj tudi shalosten viditi, kako njegovo rojstno mesto v' temnih malikvanja in druge grebôte tezbi; sakaj ravno v' Zeli to hajdje imeniten tempel imeli, v' katerim so maliku vojske darovali, ki mu je bilo Mars ime. Usmilili so se svetimu Maksimiljanu vbogi Zelani, saj ljubil je svoje rojake. Podá se v' Zele, de bi keršhansko véro oshivel ino pregresbno malikvanje satérl. — *Ravno tako ne smé pravizhen roják tudi v' dalnih krajah posabiti svojiga dóma, kjér je njegova sibika tekla, kjér je pervo veselje savshíl. Dolshen je vsak domazhimu kraju po svojim samoshenji pomagati, kjér je tudi on perve dobrotnike in pomozhnike imel.*

,Sv. Maksimiljan pride v' svoj domazh kraj, in slisli, de je rimski poglavár Evlasi ojtrovim sapovédal maliku Marsu darovati; kdor bi se vstavljaj, ga vmoriti. Bres pomude pred grosovitnesha gre, ga s' lepim profi, naj kristjanam prisanesse, ino jih nikar ne sili, zhe'ar storiti ne sméjo. ,Serzhno ga po tem svari in opominja, naj pomisli, de ní prišel v' tí kraj nedolshnih kerv prelivat, ampak podloshnike hudiga varvat. ,Slèp malikvaviz pa, ves serdit, vkashe Maksimiljana v' malikvavski tempel gnati, ter mu obljubi pervo slushbo v' tempelni dati, naj Marsu daruje, Jesusa pa sataji; ako ne, bo vmorjen. ,Svetiga mosha ne premaga sladka obluba: ne vstrahli grosovitna shuga; pripravlén je sa Jesusa vmreti, svoje domorodze v' pravi isvelizhanski véri poterdit. Shénejo ga na morishe, ino

mu svunaj sedajnega Zela 1) na kraji, kjér she sdaj svetiga Maksimiljana zerkviza stoji, glavo vsékajo, v' leti, ki se je pisalo 284. Poboshne Zelanke so njegovo sveto telo skriváje pokopale, ino she kashejo studenz, kamor se je njegova sveta glava satakala. — Naj bi se vsi slovenski mladenzhi svetiga Maksimiljana spomnili, in kako on svojo domovino ljubili; pa se tud' takor nosili, bi bili svojih domozhih krajov srezha ino zhest!

Vsmilen Jesus je svoje rojake toliko ljubil, de se je milo nad njimi rasjokal, viditi njih terdovratnost ino prihodno nesre-zho. Tudi sv. Pavl je shelel savorshen biti sa svojo rodovino, njo isvelizhat, Ravno on govori: „Kdor sa svoje in slasti domazhe ne skerbi, je véro satajil, ino je od nevernika hujshi.“ 1. Tim. 5, 8.

Vjak rojak, ki v' svojih shiljah ima shlahno kerv, sa Boga in domovino vmer-je in shivi.

1) Zele je staro rimsko mesto, ki je svoje dni shkosa imelo. Bilo je nekdej veliko ino imenitno, alj sovrashniki so ga rasuli; le shterti del ga sdaj stoji. V' starim gradi, ki se gorno Zele imenuje, so pred nekaj sto letmi mogozhni knesi alj grof-je gospodarili ino veliko illovenske deshele v' svoji oblasti imeli. Le kratka je bila njih po-svetna zhast ino oblast.

35. ,S v. M a r k o.

Mosh po volji boshji.

,Sv. Marko je bil judovskega rodu. ,Slišati vesel nauk Jesufove vére osnanovati, se da keršiti ino pošane svešt tovársih svetiga Petra apostelna. — ,Svezhen, kdor boshjo besedo sheljno poslušna in premišluje! Juterna róša semljo oseleni, boshja beseda pa ser tistiga omladi, kateri njo svešto ohrani. Mladénzh, ki pridige ino keršanske nauke opuša, nikolj priden mosh ne bo; podoben je sanikarnimu lenúhu, ki v' senzi leshí, kedar pridni sosedje séjejo. Ternje lenuhu polje obraste, hudobija pa sanemarnimu kristjanu dobro serze sadušti.

,Sv. Marko je hodil s' svetim Petram po sveti, ter mu pomagal ljudi vuzhiti in keršhovati. Prilhla sta v' Rim, v' poglavitno mesto svetá. Kristjani so ga naprosili, de jim je sv. evangelj popisal, kako je Kristuf shivel, vuzhil, zhuda delal, terpel ino vmerl. ,She sdaj ga s' veseljam bere ino pollushamo. — Dobro delo je, lazhe nasititi, napojiti shéjne; she boljshi delo je podvuzhiti nevedne, posvariti gréshnike. Vjak po svojim stani lahko to stori, ino zhe vezh ne more, naj kaj lepiga drugim bere, ino skerbi, de se kraljesivo sposnanja boshjiga med ljudmi shira, Bog manj rashali in bolj zhestí. Ki to storijo, so pomagavzi apostolov boshjih.

Pravijo, de je sv. Peter poslal svetiga Marka v' imenitno mesto Voglej (Akvilejo) svet evangélj osnanovat, is kateriga mesta se je sveta keršhanska véra po Krajnskim; 1) Koroskim 2) ino po vezh drugih krajih rasnanila; sato ga sde sdaj Benezhani svojiga perviga patrona imajo.

-
- 1) Krajnska deshela, kraj, Slovenšhine v' sahadu, lesi med Hrovoskim, Shtajarskim ino Korotanam do Tershashtkiga morja. Semlja je možno gorata, pa tudi rodovita; ima na Gorenškim visokih planin, kjér se shivina redi; na Dolenškim lepih raynin ino goriz, kjér shita ino vina imajo; v' notrajnim Krajni so gore pušče, alj ob morji rastejo lafške rezhi in shlahne vina. Poglavitno mesto je Ljublana; primorsko imenitno mesto pa Terst. Visi škof v' lafški Gorizi, drugi pa v' Ljublani, v' Tersti ino Porezbji (Parenzi) prebivajo. Snane mesta so tudi Krajn, Novomesto, Idrija, Kamnik ino škofja Loka. Krajnzi imajo dobre glave ino pridne roke, ki si veliko saflushijo in dalez po sveti pridejo.
- 2) Korosko alj Korotan se dersi shtajarske, salzpurške, tirolske ino krajnske deshele. Korosko ima velike ino lepe planine, kjér verlo shivino redijo, rudo kopajo in sheleso delajo, is kateriga nar vezh iskupijo. V' Plibersi nad Belakam se svinza došti dobi. Poglavitno mesto je Zelovez; tudi Belak, Velikovez, shtent Vit, Straspurg, Brèsje (Frisah), Pliberg ino Bolshburg so snane mesta. V' Zelovzi Kerškki, ino v' shtent Andrashi Lavantinski škof prebivajo. Koroski

Posnej pošle njega sv. Peter is Rima v' Egipt, kjér je posebno v' poglavitnim mesti Aleksandriji veliko melikvavzov preobernal. Malikvavski fleparji so ga jéli pregánjati, ino sklenili vmoriti. Ravno so svojim malikam imenitno godovanje obhajali, sv. Marko pa sveto mašho slushi; kar ga sgrabijo, na vojko (vajat alj verv) privéshejo, ter ga po kamenji tako nevsmileno vlahzijo, de se je sa njim kervava zefla posnala. Kedar so se tega navelizhali (nadovolili), ga v' temno jezho vérshejo. Jesuf se mu dobrotljivo prikashe, ino ga potolashi rekozh: „Mir tebi Marko!“ Vel' oveselen je zelo nozh Boga prehvalil. Drug dan ga sopet po kamnitih ulizah vlahzijo, dokler svojo dušho „Stvarniku isrozhi. Tako je po svetim shivlenji sa véro Jesufovo radovoljno ino zhefitljivo merl.

Mladenzhi, kedar bote pred duhovskoj alj deshelskoj gosposkoj na prizhi stali, ne de bi se sbali vesnize ino pravize terditi. Ne ravnajte se po krivizhnih besedah ljudi, temuzh vselej govorite, kakor Bog sapové, ino vam vasha vést velí: tako bote moshjé po volji boshji. Apostoli so rekli: „Bogu je potreba bolj pokornim biti, kakor ljudém. Djanje ap. 5, 29. Sa to sv. Gregor pravi: „Nizh se nam na svéti tukaj toljko bati ni, kakor se Boga manj bati kakor pa ljudi.“

so nekoljko, Slovenzi, skoraj vsi katoliške vére; vezh del pa Nemzi, med katermi velikó lutranov shivi.

36. ,S v. M a r t i n.

Svélt flushavnik v' svojim štani.

Bil je sv. Martin v' ,Somboteli (,Sabarji), starim mesti sedajne vogerske 1) semlje, imenit-

) Vogersko kraljestvo (nekdaj Panonja imenovano) se proti jugu Turškiga, ,Slavonije ino Hrovatiije, proti vezheru, ,Shtajarskiga ino Estrajha, proti severju Poljskiga, ino proti jutru ,Sedemgrafh-kiga (Erdelje) ino Vlahije dershi. Vogersko ima velike gore, pa tudi velike ravnine; rodi veliko shivine, ima veliko shita, vina ino rude. Estrajharski zesar so tudi vogerski kralj. Poglavitne mesta so Poshon (Preshpurg) ino Budim. Prebivavzi na Vogerskim so Mazhjarj alj pravi Vogri, Nemzi, narvezh pa je ,Slovenzov. Vogri so vezhdel katolfske vére, pa tudi staroverzov ino lutranov je veliko.

K' Vogerskimu se shteje tudi hrovalsko kraljestvo. Hrovatiija je jushna soseda shtajarske ino krajnske deshele, ki sega od vogerske semlje do adriatskiga morja, ino sa turškoj mejój leshi. Deshela je rodovita, daja dosti shivine, vina in shita, morje pa dosti soli. Poglavitno mesto je Sagrab, kjer Ban deshelski poglavár, ino katolfski shkof prebivata. Snano mesto je tudi Varashdin sa Dravo, ino Karlovez sa Kulpoj. Ob morji je narimenitnej mesto Reka; ,Senj je sedesh katolfskiga shkofa. Hrovatije sa turškoj mejój, so vsi vojshaki (soldatje), ki sovrashni-

nih, nevérnih staršev rojen. Ozhe ino mati sta mu v' zérkvo branila, pa moder mladénzh je pofiloma hodil keršhanske nauke poslušhat, ino je škerbno po tistih shivel. — *Veselo je, kedar starejši svoje otroke k' keršhanskim naukam vódijo; she vezhi je vesélje, ako mladénzhi sami od sebe radi v' zerkev hodijo. Bogabojezhi mladenzhi pokashejo she v' svoji mladosti, de bojo kdaj modri ino poshteni moshje, kokor sv Martin.*

„Starejši so ga v' shold dali, in moral je na Franzosko h' konjikam jiti, alj tudi med vojshakami je po keršhanško shivel, svešto flushbo opravljal, ni klel ne klafal, ampak rad molil, je bil seizhen; pa tudi ušmilén. Kedar je neki posimški dan na pol góluga berazha (šhterza) sa potam simo ogrébati videl, pa mu ni imel kaj vbogajime dati, s' mezham svoj plajsh raspára, eno plat vbogimu sa ogrinalo da, s' drugim pa sam sebe ogerne. Na to se mu pervo nozh Kristuf v' prizho angelov svojih prikashe s' ravno tistim pol plajsham oblezhen, rekozh: „S' tim oblazhilam je mene Martin oblekel.“ — *Naj bi bili mladenzhi vezh usmileni, ino namesto sebi lepoto omishlovati, rajshi vbogim pomagali, imeli bi tudi Jesusa svojiga povrazhnika.*

Bog je mládiga vojshaka sa dušhniga boj-

ka ino kushnih bolésn v' deshelo varjejo. Hrovatje so vezhdel katolshke vére, pa tudi starovérzov je veliko.

vavza kraljestva nebeskiga isvoljil; sapustil je torej sv. Martin soldashino ino se je shel na duhovsko vuzhit. Is ljubesni do svojih starishev ino shlahte se v' svoj kraj poda, jim isvelizhanfko véro osnanovat; alj le samo mater je Kriftusu pridobil, terdovraten ozhe se mu ni podvuzhiti dal. Po svojim poti je v' nekij hribah med rasbojnikie prishel. She je nih eden po njim mahnil, alj neki drugi mu s' rokoj pristreshe, de ga ni vsmertil; sv. Martin se pa she vstrashil ni. Vprashajo ga, kdo je on, de se jih ne boji. On jim odgovori, de je krifljan, ktéri vé, de Bog svoje varje, posebno jih v' velikih nevarshinah vidno ohrani; pa hudodelzi naj se bojó, kér savolj hudobij vsmilenja Kriftusoviga vredni ne bojo. — *Tako bres strahu lahko po sveti hodi, kdor je Bogu v' roke da, ino v' gnadi boshji shivl.* — Ravno tisti, ki ga je hotel vbiti, se je sa svetim Martinam podál ino preobernil.

Krivovérzi so svetiga Martina is domazhiga kraja pregnali; vernil se je v' Franzosko semljo nasaj, ino je tam toljko sveto shivel, de mu je vfigamogozhen Bog dal zhudeshe délati. Imel je mladiga uzhenza, ktéri mu je bres svetiga kersta vmerl; sv. Martin moli, ino mladenzh oshivi. — Neki dan mémo hishe imenitniga mosha gre, ter zhuje velik jok ino sdihvanje. Vprasha, kaj to pomeni, in kedar své, de se je slushavnikov eden obéfil, gredózh noter stopi, mertviga revesha s' svojo molitvijo obudi, ino sdraviga ljudém isrozhí. — *Ne smémo sromakov, ktéri se sami ob shivljenje déne.*

jo, bres pomozhi pustiti, zhe jim she ni samujeno. Veliko je nedolshnih ino na pame-ti bolnih, ki so nashiga usmilenja vredni. To nam sv. Martin pokashe.

„Svétiga slushávnika boshjiga so kristjani Turonskiga mesta v' Franzoskim svojiga shkofa isvolili, de se je ravno te zhefti branil. Bil je kakor nekdej serzhen vojshák, tudi sdaj skerben dushen pastír. Po vsih krajih svoje shkofije hodil je, ljudi vuzbil ino delil svete sakramente. Po'ebno je skerbel sa zheft ino lepoto Bogu posvezhenih zérkuv. Kedar je stopil v' vesho boshjo, se je svete grose ves tresil, ter je djal: „Kaj bi se ne tresil, ako pre-mislím, kako pred velizhastvam nar Vishiga stojim, pred Bogam ino svojim sodnikom.“ — Videl je she veliko nevérnih malikvavzov, ino v' serze so se mu vsmilili. Kedar jim je neki dan svet evangelj osnаноval, prinese shalofna mati svoje mertvo déte pred nje-ga ino ga poprosi, rekozh: „Vémo, de si prijatel boshji; daj mi ediniga linka shiviga sopet.“ „Sv. Martin poklekne v' prizho vsih, moli, ino dete spet oshivi. Vsi ga hvalijo ino se dajo kerstiti.

Kedar je sv. Martin po desheli hodil, vgle-da oftrisheno ovzo, ino pravi: „Imela je dve sukni, ino je dala eno zhloveku, ki nima nobene. Poglejte, ovza naš pomni evangelj(kiga nauka. Tudi mi storimo tako!“ — Drugi pot je srezhal vsiga rastérganiga svinjarja, ki je sa zeftoj svinje pasil, ino hudo simo ogrebal. „Poglejte, je

djal, to je podoba nefrézhniga Adama, ktériga je Bog is raja potifnil. Isflezhim stariga Adama, ino oblezhimo Jesusa Kristusa“ — „Shel je neki dan memo travnika, kteriga pol so svinje gerdo rasrile, pol je pa bilo lepo seleniga, kjér je vse polno dushezhih roshiz zvetelo. „Le poglejte, je djal sv. Martin, rasriti travnik (fenoshet) nam kashe podobo gerdiga, nezhistiga zhloveka; lepo selen fenoshet pa, vel roshiz ozveten, nam kashe lepo divishtvo svete zhistosti. O divishtvo (fantishtvo), kako si lepo, kako si srezhno, kako si vredno gledati Boga! Tebi ni enake rezhi. Roshize kakor svetle svesde tebe lépshajo. Blagor mu, kdor te ima, ino te svesto varje.“ — *Takih svetih pogovorov, mladenzh, se po svojih potah navadi, tako bojh moder ino srezhen mosh.*

Vuzhenzi so ljubili svetiga Martina kakor otrozi svojiga ozheta; in kedar je v' svojim 84tim leti na smertni posteli bil, so se milo plakali, ino sdihovali rekózh: „Kaj nas bojh ozhe sapustil? komu nas bojh frote isrozhil?“ „Sv. Martin pa je molil. „O Gospod! alj sim she tvojimu ljudstvu potreben, tako se dela ne branim. Naj le tvoja volja sgodí.“ — Navsnák je neprenchama lesbal in molil; hotli so ga torej na drugo stran poloshiti; on pa je djal: „Najte, de le v' nebefa gledam: naj se moj duh totaj ravná,

ki je še pripravlen jiti k' Gospodu.“ Tako lepo je sklenil svoje shivenje, od mladosti do starosti Bogu svet. Reven je na semlji shivel, bogat je v' nebesa shel.

Zhlovek u' vsakim stani lahko sveto ino srezhno shivi, naj si bo mashnik alj sholdnir, ako le skerbnno svoje dolshnosti dopolni. Vsa- kimu svestim slushavniku po smerti Jesuf veselje porezhe: „Prav, dober in svesti hlapez! ker si bil v' malim svest, te bom zhes veliko postavil; pojdi v' veselje svojiga Gospoda.“ Mat. 25, 21. „Zhlovek, ti si na kupzhiji, dokler she shivish: glej de dragih jagod ne sgubish; varji se, de jih sovrashnik ne dobi, de se s' njimi tvoja barka ne vtopi, de ne prideš prasen k' vezhni domazhiji!“ ,So. Jefrem.

37. ,S v. M a t é v s h.

Isglèd práviga pobóljshanja.

V' judovski desheli, ki je Rimzam v' oblasti bila, so slusheti rimskiga zesarja zeshnino (rumizo, muto alj zol) pobérali. Tistih eden je bil Matevsh; Alfejov sin, ki mu je bilo tudi Levi ime. Sunaj mesta Kaparnaum v' Galileji je svojo stavo imel. Judam so bili taki slusheti, kakor tern v' peti; zherteli so jih, kakor she tudi dan denashen neumni ino hudobni kristjani slushavnike zesarlike sovrashijo, katerim

kaj plazhovati imajo. — *Réf je, de so nehteri stani sa isvelizhanje bolj nevarni od drugih; mormo si torej stan isvoliti, v' kterim bomo s' boshjoj pomozhjoj loshej isvelizhani. Sanizhvati pa nobéniga stanu ne smémo; is vsákiga pot v' nebesa gré; kakor v' shivljenji svetiga Matevsha vidimo.*

Vsmilen Jesus je is vsih stanov sebi vuzhenze bral; tud' svetiga Matevsha je is sazešte sa-klizal, naj svojo posvetno flushbo sapustivíhi hodi sa njim. Bres vsiga odloga Matevsh Jesufa vboga, se bogati flushbi odpové, ino gre sa Kristufam jítkat nebéshkiga kraljestva. Savoljnja serzhne svestobe ga je Isvelizhar apostola isvolil. Vse je videl ino slishal, kar je Kristuf storil ino govoril. Po Jesufovim v' nebo hodi je spervizh po Judovskim pridigval, ino prvi evangelj vérnim popisal, kako je boshji, Sin zhlovek bil, kako je po zhloveshki natori terpel ino vmerl. Sa to ima podobo fantizha v' snamnje per sebi. Po tem se je v' Etjopjo, is Etjopje pa v' Persjo in druge juterne deshele podál, je veliko dobriga storil, pa tudi sa sveto véro veliko hudiga prestál. Poslednizh so ga nevérniki pred altarjam, kjér je sveto malho flushil, prebôdli, ino mu tako nebesa odperli, kjér se sdaj per svojim Gospódi veselí.

Mladénzh, ne svamúj se nobeniga stanu, v' katerim pravizhno shivísh, naj si bo ravno od ljudi sanizhvan! Bog ga je vsvaril, ino zhe ga je tebi odlozhil, to ti is njega tudi nebesa odperl, Stan te isvelizhal, pa

tudi pogubil ne bo; le ti si boš s' nšim pekel, alj pa nebeša saslusil, Sv. Pavl vuzhi. „Bog hozhe, de vi vsi ljudjé isvelizhani bili.“ I. Vim 2, 4.

„Bolj poreden stan ko je, v' kterim ti shivish, lepshi zhednost sveti je, ktero v' njem storish.“ Sv. Ambrosk.

38. S v. M a t i j a.

Kako se pride v' srezhen stan.

Kdor priti v' srezhen stan sheli; mora sa Jesusam hoditi, kakor sv. Matija (sv. Matjash). Bersh ko je on Jesusa sposnal abljublenga Mesija, se je njemu pridrusil ino ni ga sapustil vezh. Vie njegove nauke je svešto poslušal njegove zhednosti skerbno posnemal, ino je njegovih 72 vuzhenzov nar sveštéjshih eden bil. — Sedajni mladenzhi bi tudi imenitni ino srezhni radi bili. Nekoljko se jih sato oshabno (ofertno) oblazhi, ter mislijo, de so v' prasni lepoti zhres vse imenitni. Spet drugi se po premo shenji gonijo, ino mislijo, de le bogatín srezhno ino imenitno shivi; nekoljko jih sa premeteno, umetno glavo skerbi, kakor bi prebrisana glava vse na sveti veljala; ljubiga Jesusa pa radi posabijo, in prav po Ishkarjotovo njegovo sveto véro svojimu poshelenju predajo. to je navadna posvetna modróst. Vsa posvetna srezha je pa slo opotézha, ino posvetnesham

ravno tak hitro v' rokah svodeni, kakor Judeshu trideset srebernikov Kdor ponishno za Jesusam hodi, bo povishan, kakor sv. Matija na Judeshovo apostolsko mesto.

Posveten Judesh Ishkarjot se je bil obésil; versel je v' apostolstvo naredil; dvanajsto mesto je prasno bilo. Vérni so se po Jesusovim v' nebohodi sbrali ino molili, naj jim Bog namesto Juda drugiga apostola odlozhi. Na to vadlajo, vádla svétiga Matija sadene, ino bil je apostelnam prishtét. — *Fantizh, ki bi rad donej alj jutri kaj bil, nikar je v' visoke slushbe ne sili; priden bodi, ino se Bogu priporozhaj, on bo skerbel sa te. Kedar pa imenitno slushbo nastopish, spomni se, de komur je veliko da, je tudi terja veliko od nja. Glej de svoje dolshnosti svesto storish kakor sv. Matija.*

Apostoli so binkóshno nedelo svetiga Duha prijeli, ino se po tém na vse kraje sveta rasijskli sveto véro osnanovat. „Sv Matija je po Judovskim ino vezh drugih krajih Asje pridigval. Njegovi posebni nauki so bili: „Posvetne rezhi se morjo po volji boshhji savshivati, alj serze nikólj na nje privésati se. — Telefno poshelenje se mora pokoriti, ino ne dopolniti, kar se nerodno posheljuje.“ — Kedar sosed vérniga kristjana gresbí, tudi kristjan greshi, ki ne skerbi sa njegovo poboljshanje.“ — Nevérni Judje so svetiga Matijeta sa Jesusoviga nauka del teshili, ino fov-

rashniki Kristufovi to ga v Imert obsôdili. Kedar ga s' kamenjam pobijajo, she vmiraje sa svoje sovrashnike moli. Neki rimski trinogar njemu s' lekiro glavo odléka; „Shel je veselo v' nebesa na svoj apostolski sedesh, ki mu ga je Kristuf odlozhil.

Vsmileni Jesus naj vse vabi prave srezhe jiskati rekôzh: „Prîdite k' meni vsi, ki se trudite ino ste obtesheni, ino jes vas bom poshivel! Vsemite moj jarm na se, ino uzhite se, kër jes sim krotek ino is serza ponishen, in bote pokoj naidli svojim dusham. Moj jarm je sladek, ino moje breme je lahko.“ Mat 11. 28 — 30.

„Srezhen, kdor vse s' Bogam sazgne, ino s' Bogam vse nehá, ino po vsih svojih potah Jesusa tovarsha 'mo.“ ,Sv. Gregor Naz.

39. ,S v. N i k l a v s h.

,Skerven varh nedolshnosti.

„Sv. Nikolaj (alj Miklavsh) je imel bogoljubne premoshne starishe; bil je pa tudi on bogabojézh. Vfako fredo ino petek se je she déte posilil, ino ni tega posta vse svoje shive dni opustil. — Ojstriga shivljenja vaditi se je potreba od mladih nog, de nas pregresshno poshelenje ne premaga Mehkushen (iszartlán) mladenzh,

pa puhla vépa; na dúshu ino trupli malo veljá.

„Sveto zhistost je toljko ljubil, de she drugiga spola mladénzh pogledal ni, ter je dobro vedel, kar sv. Duh govori: „Odverni svoj obras od nalishpaniga shenstva ino ne sijaj po ptuji lepóti. Savolj shenške lepote se jih je veliko pogubilo, ino is nje se poshelenje kakor ogenj vnema.“ Kakor je sam nedolshnost ljubil, je tudi drugim sa nedolshnost skerbel.

Neki shlahen môsh je tako obòshal, de ni mel shiveti vezh. Imel je pa tri hzhére. Neframnih gérdeshov je bilo po mestu, ki so hotli nedolshne deklize s' dnarmi sapeljati. She jih je mislil nezrezhen ozhe sapelivzam prodati. „Sv. Nikolavsh to svédeti; ponozhi pod okno pride, ino vershe lepo móshno dnarjov skos okno, pervo nozh sa pervo, po tem sa drugo, ino sa tretjo hzhér, de so se lahko polhteno omoshile. V' te spomin se otrozi she sdaj o Miklavshovim darújejo, kakor bi sv. Nikolaj pridnim kaj skos okno prinesel; sa to tudi tri jabelka na podobi ima.

Rad je molil, sгодaj vstajal, ino flshbo boshjo opravljal; Bog ga je sa to v' duhovski stan poklizal. Kedar so v' Miri, nekim mestu na jutrovim, shkofa volili, ino profili Bogá, naj jim ga po svoji volji da, jim je bilo rezheno: „Kteri bo prihodno jutro prvi v' zérkev prišel, bo njihov shkof.“ Sv. Nikolavsh, ki tega védel ni, pride na vse sгодaj v' zérkev.

S' veseljam ga kristjani primejo, ino škofa postavijo. — Tudi naj naj ne grosi s godaj vstajati pred belim dnem, ker je obljubil Gospod uebeski venez njim, ki s godaj zhujejo.

Zhudodeln mosh je bil sv. Nikolavsh na sveti, je ljubil otroke ino jih skerbno vuzhil; sa to se she sdaj poseben prijatel pridnih otrok zhesi. Veliko je ljudem dôbriga storil, sa to je lahko ino veselo vmerl, rekozh: „V tebe, o Gospod, je savupala dusha moja; vsemi njo v' roke svoje!“ Pa tudi po smerti je vsm, ki se njemu priporozhajo, mogozhen profhnik.

Mladenzh, ki hozhejo biti njegovi prijatel, naj nedolshnost varjejo, svoje telo pokorijo, ino is maliga vsako hudo poshelenje premagajo. Sv. Duh govori: „Dobro je zkloveku, ki jarm od svoje mladosti nosi.“ Shal. pesm. Jerem. 3, 27.

„Ojstro vadi je shiveti, drugim dober biti; poterplenje s' blishnim 'meti, sam nar vezh storiti.“ ,Sv. Krisostom.

40. ,S v. P a n k r a z.

Mlad flushavnik Jesufov.

Kakor imajo deklize sveto Nesho, tako mladénzhi svetiga Pankraza lep isgéd, kako naj bojo, zhe ravno so she mali, Jesusu svesti.

„Starejši svetiga Pankraza so malikvavzi bili; on pa, kedar je v' svojim štirnajšim leti v' Rim prishel, se je v' keršanski véri poduzhiti ino keršiti dal. — Ne posabi, mladénzh, kaj so tvoji bôtri per svetim keršiti sa tebe oblubili: vuzhi je rad keršanskiga nauka, dershi boshje sapovedi.“

Kmalo po tem so ga nevérniki sgrabili, ino pred hajdovskiga zesarja peljali, ki ga je možno nagovarjal s' hudim ino dobrim, naj Jesusa sataji. Alj svét mladénzh serzhno odgovori: „Ne misli; o zesar, zhe sim ravno mlad, de bi tak nespameten bil, kaj takiga storiti. Nash gospod Jesus Kristus nam toljko pameti ino serzhnosti da, de se ne bojimo protenja nobeniga poglavarja ne sodnika; tvoji bogovi, ktére hozhešh, de bi zheštil, so goljufi ino sapelivzi bili; sram ino gréh je njih zhestiti.“ Na to ga vkashe zesar ob glavodjati. Shlahen mladénzh, ko rosha lep, veselo svojo glavzo nagne, ino prelije sa Jesusa svojo kerv, ter njegova zhišla dulha med angele boshje sleti.

Ne boj se hudobnih ljudi, fantizh mlad, ki te hozhejo v' greh napeljati. Zhe si ravno per slabi mozhi, angeli toshji se bojo sa te poskufili, de bosh premagal pregreshen svét ino vso njegoro hudobo. „Blagor njim, govori Jesus; ki so savolj pravize preganjani, ker njih je nebesko kraljestvo“ Mat 5, 10.

„Tudi bres ognja ino mezha krono marternikov sadobimo, ako namrezh vse teshave radovoljno poterpimo.“ „Sv Gregor.

41. „S v. P a f h k á l.

Vbogi fholarz in bogabojézh pastír.

V' fhpanki desheli je bil sv. Pashkál domá, pa tako vboshnih flarishov, de ga niso imeli sazhém v' fholo dati. „She majhen je bil, pa je silo možno shelel se branja navuzhiti. Vsel je Abezednik na polje s' sebó, se sa potam vse-del, ter memo gredožhe profil, naj ga zberk vuzhijo, ino mu pokashejo, kako se bère. — *Velik boshji dar je branje, kdor ga sná; alj le svete ino koristne bukve brati dobro je; slabih se je treba slo varvati. Tudi sv. Pashkal je le molitvine ino poboshne bukve bral.*

Bersh ko je odrafil, je pastirzhek v' flush-bo shel, ino nekimu gospodarju skerbnó shivino pafil. — Gerdo je, zhe odrasheni otrozi flushit ne gredo, kedar nimajo doma dela, shivesha, ne oblazhila. Kdor postopa sdrav in mlad, je sam svoj in drugih tat.

Bogabojezh in pridén pastirzhek svojimu gospodarju shivinzo lepo pase, se fhkode varje, pa tudi greha. Kedar mu enkrat gospodar vkashe v' ptuj vinograd po grosdja jiti, de bi si sbejo ogafil, fantizh tega ni hotel floriti. „Grosdje

ni nafhe, je djal, rajšhi se dam na kofe rastèrgati, kakor she kaj tak maliga vkrafti; sa to, kèr je gréh.“ — *Kako radi pa slabi pastirji v' blishne vinograde lasjo sad ino grosdje jemat; na ptúje njive létajo repo ino podsemlize kópat; derua bres potrebe kurijo, pogosto meje, plote ino hoste poshgejo; kako bojo shkodo povernili? kaj bo sa njihovo dusho!*

Na pašhi je mlad Pašhkál premishloval lepo seleno polje; shito ino druge stvari: ter je sa vse Ozheta nebeshkiga hvalil ino zhašil. Ker je gospodár pravizhniga fantizha spòsnal, ga je hotel sa svojiga sinovza vsèti, ino mu vse premoshenje sporozhiti, ker ni mel svojih otrók. Mladenz pa, v' svojim bornim stanu ves sadovoljn, se mu je lepo sahvalil, rekozh: „V boshez sim rojen, vboshez naj vmerjem; saj je tudi Isvelizhar moj vboshen bil, ino je prishel na svèt le drugim flushit.“ — *Srezhen je, kdor to sa dobro vseme, kar ima; sadovoljnost je poloviza shivlenja.*

Teshko je bogabojezhimu mladenzhu djalo, de so mu kose v' shkodo vhájale, ino možnoga je vést pekla, zhe je njegova shivina v' ptújo setvo prishla, in kake shkode naredila, ter je védel, de se storjena shkoda vselej po mozhi mora poverniti. Tudi slabo sadershanje drugih pastirjev ga je v' ferze bolelo, ker so jigrali, preklinjali ino se topli. Gostokrat nje svari; pa gerdeshi so ga le sasmehvali ino sovrashili, de

ni s' njimi hudo delati hotel. On je na mesti jigre le dobre bukve bral ino svete pesmi popéval. — Koljko greha je po pashah sgodi, je povedati grosa. Satorej, fantizh mlad, ki s' drugimi fantizhi paseh, nikár, de bi se med sebó gerdih rezhi vuzhili, je pred ljudmi skrivali ino svojim starisham ne povédali. „Saj na spovedi hitro povéjste, kar ste storili. Bogu je ne morete skriti, nje-mu ne morete vjiti; njega rasshaliti naj bo vas strah.“

Bogu bolj svešto slushiti ino se loglej greha varvati je svojo slushbo sapustil ino se v' drushino duhovskih bratov svetiga Franzishka podál. Ojstro je shivel, svoje dolshnosti na tenko dopolnil ino je s' revnim shivesham sa dobro vsél. „Svojim predpostavlenim je bil, u' vsih pravizhnih rezhéh zhisto pokorn, ino se nigdar vstavljaj ní, kedar so mu kaj vkasali, naj bi she tak teshavno bilo. Jesufa ino Marijo je posebno zhestil, rad prémishloval Kristulovo terplenje, ino je hodil tudi on radovoljno po poti terpenja sa Isvelizharjam svojim. Kakor je poboshno ino smeraj pohlevno shivel, je tudi veselo dusho Jesufu in Mariji isrozhil, ino k' njima v' hisho Ozhetovo shel.“

Vsaki zhlovek, naj si ravno brati ne sna, vender droje bukve ima, is katerih se lahko vuzki Bogo sposnavati, njega hvaliti ino zhestiti: perve bukve so vse stvarjene rezhi; druge pa krishani Jesus, njegovo shivljenje, terplenje ino smert, „Svezhni vsi,

ki te dvoje bukve beró; od njih Krisluj govori, ki pravi: „Blagor vbogim v' duhu, ker njih je nebesko kraljestvo.“
Mat. 5, 3.

„Vse je nezhemernost, le Boga ljubiti, in njemu slushiti, to ni nezhemernost, Svet sanizhvati, in sa nebesa si prisadevati, toje nar vezhi modrost.“ Tomas. Kemp.

42. S v. P a v l.

Rako se pokoriti sa smôte mladih lét.

Svetimu Pavlu je bilo poprój, Savl ime. Bil je v' mesti Tarsus v' desheli Zilizji 1) rojen. Mladénzh prebrifane glave se je v' Jerusalem, v' poglavitno mesto na Judovskim, v' sholo podal, ino se vsih israel'kih postáv prav dobro navuzhil — Dobro je sa mladénzha, ako je prave glave, de v' sholo pride ino se svuzhi. Zhe pa dobre glave ino zhedniga sadershanja ni, je stokrat bolje, de doma orje ino koji (sezhe), kakor bi shole pometal; nar vezhi vjima

1) Zilizja je bila deshela v' mali ali okrájni Asji bliso Evrope; in poglavitno mesto deshele je bilo Tars, kjér je veliko Judov prebivalo, med katermi so bili starejsi svetiga Pavla. V' mali Asji so prebivali Galatarji (Galazhani) katerim je sv. Pavl pisal; tudi mesto Efés je bilo per morji, bliso Smirne.

(*škoda*) je sa shlahto spriden diak (*študent*) — ,Savl, she mlad, je bil v' svoji vuzhenosti silo visokih misel. Poshlhati lepe nauke ponishniga Jesusa napubnenmu mladenzhu ni dopadlo. Ves serdit v' svojim serzi grosovitno misel sklene, véro v' Jesusa satréti ino vse njegove uzhenze do smerti preganjati. — Tako le so vsakimu mladenzhu dve rezhi nar nevarnejshi: prevsetija ino naglost; napuh mujamo kople, ino naglost ga v' njo pokople. Satorej bodi ponishen, in ne prenagli se v' svojih sklepah; le po niski, ravni dolini se varno hodi, ino po malim se delezh pride; kar je prav.

,Savl je svétiga ,Shtefana kamnjat pomagal, ino vbijavzam oblazhila varval, de bi ga loshej pobili. ,Sv., Shtefan je pa tudi sa njega molil, naj mu Bog njegove grosovitnosti v' greh ne prish-teje; ino molitev svetiga marternika je ,Savlu vsmilenje sadobila. — Koljko je med nami rasvujsdanih preganjavzov svete nedolshnosti, ki skos sapelivo ino pohujshlivo shivljenje sveste slushavnike ino slushavnize Jesusove prav po ,Savlovo preganjajo, katire je tudi Jesus s' svojo reshnjó kervoj odkupil. Molimo sa nje, kedr nashe posvarjenje kaj ne pomaga; nasza molitev bo jim vsmilenje sadobila, kakor molitev svetiga ,Shtefana mladimu ,Savelnu.

,She premalo je ,Savelnu bilo v' domazhim mesti Jerusalemi kristjane preganjati; profil je judovske poglavarje, naj ga poshlejo v' ptuje

meſto Damafhk, 1) naj bi tudi tam vse vérne kriſtjane polovil, ino jih pokonzhal. Poſlali ſo ga, ino mu dali ſtraſhno oblaſt: alj sdaj ſe ga Kriſtuſ uſmili. Šbe veſ ſerdít bliſo meſta Damafhka prijaha, in ko bi trenil ga nebeſhka ſvetloba oblije, na tla verſhe, ino vli-gamogozben glaſ is nebéſ ſadoní (ſagermi): „Savl, Savl! po kaj me preganjaſh?“ Veſ preſtraſhen .Savl popraſha: „Kdo ſi pa ti, Goſpód?“ In ſpet ſaſliſhi: „Jes ſim Jeſuſ, kte-riga ti preganjaſh. Teſhko ti bo ſe meni vſlav-ljati.“ Veſ trepetáje ino ſtermé „Savl odgo-vori: „Goſpód! kaj hozeſh, de naj ſtorim.“ Goſpód mu rezhe: „Vſtani, in pojdi v' meſto, ino tam ti bo povédano, kaj ti je ſtoriti.“ To-varſhi ſo ga ſa roko v' meſto peljali, ſakaj od prevelike luzhi, ki ga je oſvetila, ni s' odper-timi ozhmi videl. V' Damafhki je tri dni molil ino ſe pôſtil; po tem mu Bog duhovnika Ana-nijeta poſhle, ki ga je kerſil; ino sdajzi je so-pet videl, ter je bil uſmilenja boſhjiga zhres vſe veſél. — *Tudi tebe pregreſhen; raspuſhen zhlovek, ki ſtarishe ſhalish, neſtramno ſhi-viſh alj pijanzhiſh, pohuiſhanje delash, pre-moſhenje ſapravljaſh ino ſe poſvariti ne daſh, tudi tebe vſmilen Jeſuſ bara: „Sakaj ti mene preganjaſh? kaj ſim ti hudiga ſtoril, de me ſhalish ino na novó moriſh?“ Oh*

1) Damafhk, bogato ſtaro meſto v' Sirji, ki je deſheli judovſki polnozhna ſoſeda. Damafhk ſhe sdaj ne jutrovim možhno flovi.

*k*daj mu bosh vender prav odgovoril, po Savlovo rekozh: „Kaj hozhesh Gospód, de naj storim?“ — Padel bosh tudi ti is divjiga konja svojiga pregréshniga poshelenja; alj bosh pa tudi vstal ino je tako refnizhno kakor „Savl poboljshal? — Moliti ino postiti se je vjakimu zhloveku potrebno: nedolshnimu, de je hudiga varje, gréshnimu zhloveku, de se spokori ino vsmilenja boshijga deleshen stori. Mladénzh, ki rad moli, ino se posti, je pogubil ne bo; kdor pa molitev in post opusha, je she na poti pogube.

„Sv. Pavl skos svét kerst vef prerojen, Jesusa odreshenika sveta sdaj ravno tak ozhitno ino frezhno osnanjuje, kakor je poprěj vérne kristjane preganjal. Po vsih imenitnih judovfkih, gerfških in lafhkih mestah je vuzhil Jesusa sposnati in v' njega vérvati; in kakor je poprěj on vérne preganjal, tako so sdaj nevérniki njega preganjali. „Serditi Judjé so se v' Jerusalemi saprifegli, de nozhejo jesti, dokler ga ne bojo vmorili; alj njegov sesternik je to prisego svédel ino svetimu Pavlu povedal, kteri ga je k' deshelskimu poglavarju poslal: de je svetiga Pavla is rok hudobneshóv refhil.

Kedar je she bres shtevila veliko nevérnih Judov ino hajdov v' sveti kersthanfki véri podvuzhil, tudi bliso nafhkih krajev pripridgval, bil savoljo Jesusoviga imena velikokrat v' jezhu sapért, kervavo tepen in nevsmileno preganjan, so ga v' Rim vklenjeniga pripeljali, pa sopet

profiga pufili. Po tem, ko je tudi v' Rimi s' svetim Petram veliko Judov ino malikvavzov prebernil, so ga sovrašniki ravno tisti dan ob glavo djali, ko to svétiga Petra krishali. — Tako je ju Paul skerbno popravljal, ker je mlad, Savl prenaglo hudiga storil, ter nam sapustil lep izgled, kako je voj v' resnizi pobóljshamo, ino délamo sa storjene grehe pravo pokora

Mladénzh, premagúj svoje pregresshne nagone, s' sopolivim svétam se serzhno vojskúj, de tudi konec svojiga shivljenja s' svetim Paulam lahko veselo porezhesh: „Dobro sim se vojskoval, serzhno sim svoj pot dotekel, véro ohranil Sdaj me zhaka krona pravize, katero mi bo dal pravizhen sodnik; pa ne le meni, ampak tudi v' sim, ki se veselijo njegoviga prihoda.“ II. Tim 4, 7-8. „Glej, de se sdrav spokorish, dokler she lahko greshish, de se ti bati potreba ne bo. Ako se hozhesh she le pokoriti, kedar ne moresh she kaj vezh greshiti, bi le pregreha tele pustila, ne pa ti njo.“ Sv. Augustin.

43. S v. P e t e r.

Isdléd gorezhe ljubesni do Jesufa.

Bog ne gleda shlahnije ljudi, ne porajta bogstva, ne dragih polvetnih vezhi; le kder

shlahno serze ima, in poshteno shivi, njemu dopade, kakor sv. Peter, ki mu je bilo J. nov, Shimon ime. Ribizhov sin je bil, ino s' svojim bratom Andrejam po galilejskim morji ribil. Sv. Andrej ga je k Kristusu pripeljal, ino Jesus je dobriga zhlovezh'ka (posnal, apostola isvolil ino Petra (po nashim skalo) imenoval, ozhitno pokasat, de bo Peter, zhe ravno borniga stanu, prvi kamen njegove svete zérkve. — *Pogléj, mladénzh, kako Bog ponishne rousdiguje, ter rousha rrevsetne. Ne sanoshaj je rrevzh na svojo mozh, ne na imentno st svojiga stanu; ako ti Bog ne pomaga, bo vse tvoje delo tres tлага. To nam sv. Peter pokashe.*

Ribil je neko nozh od vezhérniga mraka do beliga lviča, pa she ni ribize vjel. Ravno s' svojimi tovarishi shalofno mreshe ispéra, Jesus pride, mu vkashe naj she enkrat mreshe potegne, ino glej, v Jesusovim imeni toljko rib savsdigne, de se mreshe térgajo, ino zbornizhi vtáplajo. — Neko drugo nozh so se apostoli po galilejskim morji peljali, Jesus pa pride po vódi k' njim, kakor po suhim. „Gospod, pravi Peter, naj she jes po vodi k' tebi grem.“ „Pojdi le!“ mu Jesus rezhe. Peter stopi na vódo, ino po vódi kakor po suhim grè. Kedar pa véter sahlidi, ino se valovi smajijo, hitro se Peter prestrašhi, ino vóda se pod njim vdira. „Gospod, pomagaj!“ Peter savpije, ino Jesus mu roko podá, rekòzh: „Slabovénes! sakaj si dvomat (zviblat)?“ — *Klizhi tudi ti, kedar*

bosh v' fili: pa tudi terdno savupaj, de te Jesus sapustil ne bo.

Ko so apostoli s' Jesufam po sveti hodili, so prishli neki dan dazarji, dazjo sa tempel pohérat. Vpráshajo Petra, ali Jesus dazjo plazhuje? „Kako pa!“ odgovori Peter, ino gre Jesufu pravit. Jesus mu she na proti pride, rekòzh: „Stopi k' morju, versi ternik (vodizo) ino pervo ribo, ki se vjame, - vsemi ino odpri ji gobez; ino bosh najdel denar; s' njim plazhaj sa me ino sa se.“ — *Kako lepo nam Jesus pokashe davke voljno odrajtovati. Bog vsakimu rad pomaga, ki daja Bogu, kar je boshjiga, ino zesarju, kar je zesarjoviga.*

Peter je toljko Jesufa ljubil, de je hotel vmreti sa - nj; alj Jesus ga je svaril, naj se ne prenagli v' svojih obljubah, ter mu pové, de ga bo prihodno nozh pred njegovim terplenjam trikrat satajil, preden petelen dvakrat sapòje. Peter ni tega verjél, ino se je na svojo mozh prevezh sanefil. Jesus na oljki gori k' Ozhetu nebélhkimu moli, ino se na prihodno terplenje pripravlja; Peter pa sravno terdo spi ino nozhe zhuti. Jesus ga sbudí ino opominja rekòzh: „Shimon, kaj spish? ali ne morete s' menó bedéti? Zhujte ino molite, de v' skušnjavo ne padete; duh je szer voljn; alj slabo mesó.“ — *Sovrashniki prídejo, ino Jesufa primejo; Peter plane po konzi, mahne s' svojim mezhom, ino nekimu berizhu uho odseka: Kristus ga sa njegove naglize del pokréga, ter pravi: „Peter, vtekni svoj mezh v' noshenze, sakaj vsi, ki sa*

mezh primejo, bojo s' mezham konzhani.“ - Tako nigdar dobro ni, kar se prenaglo sgoti; potreba je premisliti, preden se sazhne. Naide se dosti fantov, pa tudi ostarlivih moshev, ki filo gredo navado imajo sa vsako shal besedo boj narediti. Alj prevrozha kerv je rada hitro ohladi ino prelje. Kdor je rad tepe ino bojuje, ne bo dolgo sdrav, ne starih dni vzhal; sdrava pamet narvezh veljã.

Kedar so rabelni Jesufa svésali, in pred krivizhne sodnike peljali; lése tud' Peter od dalezh sa njim, ino pride v' dvorishe tiste hishe, v' kateri so Jesufa sodili, kjér se je per kurishi (ognish) s' hlapzami grél. Neka dekla, vratariza, Petra vgléda, ino rezhe: „Ta le je tudi Jesufov tovarsh.“ Peter prizhovlih tají ino pravi: „Jes nisim; she ne posnam ga, ter ne véim, kaj govorish.“ Petelin pervokrat sapóje. — Ne dolgo po tém spet druga dekla pride, ino pravi: „Poglejte ga, tudi ta je bil s' Jesufam Nazarenkim.“ Peter pa je she huje tajil ino térdil, de ga ne posná. — Poslednizh ga she hlapzi ostopijo, ter pravijo, de ga po besedi posnajo, de je Galilejiz ino Jesujovih tovarshev kdo. Peter, ves plah, se sazhne rotiti, de ne posna Jesufa; in kedar ga tretjizh satají, v' drugizh potelin sapoje. — Tako lahko pravizhen greshí, ako se priloshnosti greha ne varje: koliko loshej slabózhén, ki priloshnosti jishe! — Shenstvo je Petra premoglo, de je svojiga ljubiga Gospoda satajil; shenske bojo tudi tebe sape-

ljale, mladénzh, de bosh Boga posabil, in svojo dusho sčubil, zhe je jin varval ne bosh.

Ravno je bil Peter Jesusa tretjokrat satajil, kedar njega is lôdne hithe peljajo. Milo se Jesus na Petra ogleda, njegov beslji pogléd Petrovo serze probôde; spomni te svoje obljube ino storjene velike nesvestobe, bres pomude is nesiezbigniga kraja hiti, in milo joka. — *Lehko si she nor' de tudi ti Jesusa s' svojim slabim sadershanjam satajil? alj si she tudi je rasjokal? Drage jolse, ki is boshje ljubeshni isvirojo, nam umivojo nashe pregrehe*

Kedar je bil Jesus od smerti vstal, ino se apostolam vezhkrat prikasal, je Petra trikrat saporedi pobaral: „Shimon, Jonov sin! ljubish mene?“ „Sv. Peter mu odgovori: „To je, Gospod! vésh de te ljubim. — Kaj bi pa ti odgovoril Jesulu, ako bi tudi tebe pobaral: „Moj sin! alj ljubish mene?“ ..Kdor mene ljubi, velí Jesus, naj dershi moje sapovedi.“ To je sv. Peter storil. Ni vezh svojiga Gospoda satajil, ni se vezh sovrasnikov Jesusovih sbal: ozhitno je prizhal Judam ino haldam, de je Kristus boshji, Sin, ino Isvelizhar zhloveshki. Judovske, gerihke ino lasthke deshele je pridigvaje obhodil, ino poslednih v' Rimi svoj apostoľski sedesh postavil. Grosóviten kerolog (trân); hajdovski zesar Nero, vkashe svetiga Petra ino Pavla, ki sta silo veliko nevérnikov v' Rimi preobernila; vmoriti.

Kedar kristijani to svejo, preslji svetiga

Petra, naj isbeshi. Zhe ravno ne rad, se vender na proshujo vérnih is mesta podá; alj na mestnih vratah ga Jesus frezha, kakor bi hotel v' mesto jiti. „Sv. Peter ga popralha: „Gospòd, kamo grésh?“ Jesus mu odgovori: „Grem v' Rim se she enkrat sa te krishati dat.“ „Sv. Peter sposná, de je boshja volja, naj sdaj sa sveto véro vmerje, se gredózh poverne ino v' Rimi na krishi smert stori. Preden so ga krishali, si je isprofil, naj mu glavo k' semli obérnejo, kér po svojih ponishnih milih vreden ni bil, ravno kakor njegov Gospòd krishan biti.

Kakor sv. Peter ljubi mladénzh tudi ti vsmiléniga Jesusa, ino varji se, njega kdaj satajiti, „vrezhen ki s' svetim Petram v' rejnizi rezhi samore: „Gospod! ti vesh, de tebe ljubim.“ Jan 21, 17. „Ljubesen kjír je, dela velike rezhi; ako jih ne, prava ljubesen ni.“ „Sv. Gregor.

44. „Sv. Primush in sv. Filizján.

Ljubesniva brata.

Bila sta v' Rimi sveta brata Primush in Felizján rojena, v' shivlenju ino v' smerti svešta tovarsha. — Lepo je stshati, ako se bratjé med sebo zhedno imajo, hudiga várjejo ino opominjajo v' dobro, kakor otrozi enigo ozheta, ene matere; she lepshi je glédati njihovo djano.

je ina nehanje, ako so ene dobre misli, ene pravizhne volje, kakor tezhe le ena kerv po njihovih shilah; nar lepshi je pa sa brate, ako jih ne raslozhi terplenje in tudi ne smert, kakor svetiga Primusha ine Felizjana.

Obedva kmalo sta se svete keršhanshke vére prijela, sta po njej svesto shivela, alj ravno sa to na vkaso nevérnih zesarjov vjeta, ino v' nevsmileno jezho vershena bila. Pred sòdnika nju po tem shenó, ki nju sili s' hudim ino s' dobrim, naj bi malike molila in satajila Jesusa. Pa po braterno odgovorita: „Le samo eniga Boga móliva; le en sem je pravi Bog.“ Sa to njino terdno véro ju s' svinzhaltimi robatizami grosovitno rastepò; pa vse tepenje ne premaga stanovitnosti svetih bratov. — *Kako dobro je imeti v' srezhi ino nesrezhi praviga tovarsha, ki naj v' nashih slabozhah podpé-
ra, ino v' krepostih (zhednostih) poterdi. Samez lehko pade, ino ni ga, ki bi mu roko podál. Pa tudi ruskusheni bratjé se posabiti ne smejo, kakor se nísta posabila sv. Primush in sv. Felizjan.*

Naj bi si skeršhanska brata serzhnosti ne délala, nju grosovitnik vsakiga v' drugo jezho sapreti vkashe. Nekoljko posnéj sapové svetiga Felizjana pred se prignati, ter se mu sladek dela pa tudi grosí, njega premotiti; ker pa kaj ne opravi, ga vkashe k' steburu pripeti ino ga zele tri dni bres vfiga shivesha pusti. V' tréh dnéh se svetiga Primusha s' lashjo loti, rekozh: „Tvoj brat je bolj pameten, kakor si ti; storil je z-

farju po volji, bogove moli, ino je sdaj v' zhafti per njém.“ Sv. Primush, od Boga rasvetlen, je lashnivzu odgovoril: „Ne bosh me preslepil ne! Po angeli véim, kaka je s' mojim bratom. Bog daj, de kakor sim ene volje s' njim, tudi vmerjem sa véro s' njim“ — *Take lepe sprave braterne je pazh malo med nami! Koljko-krat se bratjé med sebó sa premoshenje stavishév právdajo, v' shkodo správljajo, ino po gosto do smerti sovrashijo. Med njimi vgashe kershanska ljubésen, pa tudi sgine boshji blagoslov (shegen). Bog naj varji take shlah-te ino daj v' sim, ki smo ene kervi: tudi ene poshtene misli biti v' veselji kakor v' terplenji, v' shivlenji ino v' smerti, po izgledi svetiga Primusha in Filizjana.*

Sodnik ves raskazhen vkashe sdaj tudi svetiga Felizjana pred se prignati, sapové svetiga Primusha na tesavnizo raspeti, s' shelesnimi grebeni tergati, ino mu prizho brata rastoplen svinz v' ufta vlivati. Kedar tudi te stráshne muke flushavnika hoshjiga niso premogle, rezhe dva leva nad nju ispuftiti; alj pohlevno fla se pred nju vlegla, ino njuna noge lisala. To zhudo videti, se je veliko nevernih preobernilo. Posléd-nizh nju da poglavár ob glavo djati. Njuna sveta trupla so svoje dni is Lashkiga na Krajsko prenesli, kjér sdaj v' Kamniki pozhivata; njuni dalhi pa vshivate per Gospódi nebelhko veselje.

„Pogléj, kako dobro ino veselo je, kév bratjé v' edinosti prebivajo. Gospod je ondi svoj shegen (blago-

slav) obljubil, ino vézhno shivlenje.“ Pjalm 132, 1 — 3.

„Kdor svojih bratov prav ne ljubi, bo v' svoji zhednosti na sgubi.“ ,Sv. Zivil.

45. ,S v. R o k.

Prijatelj bolnikov.

Shlahnih ino bogatih starishev sin je bil sv. Rok v' franzofki semlji domá. Bogabojezhe isrejen bil je dobriga sérza ino prebrifane glave mladénzh, podoben mladimu drevzu, ki veliko shlahniga sadu kashe. Nar vezhi veselje bilo je njemu Bogu slushiti. Kedar so mu v' dvajstim leti ozhe in mati odmerli, je svoje veliko premoshenje vbogim resdélil, na obljubo Jesulovo, ki govori: „Kar ste komu nar majnskih bratov storili v' mojim imeni, ste meni storili.“

Ne le dajati vbogajime, tudi vse svoje shivlenje darvati Bogu v' zhas ino blishnimu k' pridu, je sklenil serzhen mladénzh, ter je védel, de kdor skopo (pizhlo) seje, bo tudi skopo shel; in kdor obilno seje, bo tud' obilno plazhilo shel. — Kedar je svoje posestvo nekimu strizu sapustil, se je po romarsko v' lahkko deshelo podál, kjér je ravno tisti zhas v' nekih mestah grosovitna kuga morila. *Ta strashna shiba se per nas vezhdel le po imeni posná, pa gorjéi ljudém, ki hi jo skushajo. Tudi Japa je tak rekozh*

po nesfrezhnih krajih s' smertnim strupam napolnjena; pogosto she dihlej zhloveka vmori. Vse, kar le more, rado beshi; ni njih, ki bi bolnikom sfregli, ino merlizhe pokopavali. Mesta vtihnejo, zeste samotne, hishe prasne, lepi kraji so gole pushave. Fa tudi v' toljki smertni nevdarosti pravi kristjan bolnikov sapustiti ne sme; kakor nam sv. Rok lepo pokashe.

Kedar veliko filo saflishi, kako se bolnikom godi, na ravnost se is pota v' bolnishenzo (shpitál) podà, bolnikom sfrezhi, ter jih tolaishi in obesuje, ino vmerjozhim sfrezhno vmerti pomaga. Ni se mu gnusilo nesnanih bolezhin, zhe je bil ravno rojen shlahnik; ni se navelizhal teshavne ino nevarne flushbe, ako je ravno mlad bil; njegova kershanska ljubesen je vse premogla. — Tako mladénzh tudi ti stori, kedar bolnika v' hishi alj v' sošeski imash; prevsdigni beteshnika, preoblezi ga, pojishi mu sdravnika pripeljaj mashnika, ino pomagaj, kakor samoresh, de bosh tako Jesuso vreden tovársh.

Po tém, ko je sv. Rok she dolgo sadosti kushnim bolnikom sfregel ino nesnana bolésen odhénjala, tudi njega Bog s' ravno toj bolésenjoj objishe, de bi si lepsi venez v' nebesih saflushil. Jelo ga je hudo mrasiti, ino nesuane gerzhe so se po njegovim shivoti prikasale. Ni se tega prestrashil, ampak je hvalil Boga, ki je njega objiskal. De bi ljudém na poti ne bil, alj kdo od njéga bolesni ne nalesil, se v'

tiho samoto savlezhe, ino v' flabi bajtizi prebiva, alj she osdraviti, alj pa srezhno vmreti, ako bi boshja volja bila. Bog pa svojiga flusheta ni posabil; vlak dan mu je kushej (mali pelek) nekiga shlahniga Go poda kruha prinesel, ino Bog mu je dal, de je sopet osdravil. — *Tako vsmiljenje najde, kdor vsmiljenje skashe: dober Bog rajshi zhudesh stori, kakor bi zhloveka sapustil, ki je vsmilenga serza.*

Sv. Rok ni jiskal hvale ljudi sa svoje dela kerškanske milosti, tudi ne plazhila na ovim sveti, in se je spet v' svoje domazhe kraje povérnil. Niso ga vezh domá posnali, toljko je s-hudel v' svoji teshavni flushbi ino nevarni bolesni. Gerdo ga njegovi ljudjé (primejo), ino kakor bi bil kak hudoben potepin, njega v' jezho sapro. Bogu je sadosti bilo; bil je dovolj skufhan ino pravizhen najden, sa to ga je k' sebi vsel, njemu krono shivlenja vézhniga dat. Veliko zhudeshov se je na njegovo proshno posebno v' kushnih bolesnih sgodilo; she sdaj se po vsim kerhanstvi v' hudim pomori njegovi proshni príporozhajo.

Mladénzh; kedar bosh tudi ti hudih bolesén vzhakal, ne posabi v' takih shalostnih dnéh, de je bolnikov postreshba pred Bogam nar imenitnejshi flushba; ino v' nevarni kushni bolesni najte besede svetiga Janesa Jerzhniga storijo, ki govori: „V' tem smo sposnali, kér je svoje shivljenje (Jesus) sa nas postavil, naj de tudi mi sa brate shivljenje postavimo.“ I. Jan. 3, 16

„Bolniku daj jedila, preskerbi mu sdavila, in rane obeshuj; prashaj, kaj ga boli? naj voljno poterpi, ga lepo opominaj.“
,Sv. Gregor.

46. S v. R u p e r t.

Priden délavez v' vinogradi Gospodovim.

Kdor hozhe bogabojezhe shiveti, mora na sveti preganjve terpéti: to naš sv. Pavl vuzhi ino nam sv. Rupert ozhitno pokashe. Bil je imenitniga rodu, pa tudi svetiga shivlenja, spervizh škof v' mesti na Nemškim, ki so mu Boims pravi „Skerbno je malikvavze ino krivovérze vuzhil, de bi se preobernili; pa tudi gresnikie opominjal, naj bi se poboljšhali. Terdovratnim hudobnesham je pa na to wersélo; vsdignejo se, ino svojiga škerbniga dušhniga ozheta is mesta istepò. — Tako se pravizhnim pogosto godi, kakor jim je she Jesus povedal, rekozh: „Glejte, poshlem vas; kakor jagne-ta med volke. — Ako vas v' enim mesti preganjajo, beshite v' drugo

Tisti zhaf je v' milen Bog Teoda, bojarškiga (parškiga) vajvoda rasvetil, de je posheljel sebe ino svojo kraljestvo pokristjaniti. Poshle svetiga Ruperta profit, naj pride njega ino njegovo ljudstvo kerškanskiga nauka vuzhit. Prav rad se apofstolški mosh v' Bojarško pudá, pod-

vuzhi vajvoda, veliko shlahnikov, ki so vajvodu flushili; she tudi vezh drugiga ljudstva, ino jih s' velikim veseljam kersti. — *Tako neskonzhno dober Bog svete vére luzh nevrednesham vseme, ino bolj vrednim da, ki njo radi primejo, in po tajisti svesto shivijo.*

,Sv. Rupert, priden delavez v' vinogradi Gospodovim, gré tudi po blishnih in dalnih deshelah svet evangélj osnanovat. Prîdigval je sa Donavoj 1) po Estrajhi 2) dalezh do krajov se-

1) Donava (Dunaj) nar vezhi reka v' Evropi, isvira na Nemshkim; pretezhe veliko imenitnih mest, velike barke nosi, in se v' zherno morje isлива.

2) Estrajh (Rakavsko), nashe slovito zesarstvo, ima sa severjam Rusa ino Prajsa, v' jutri pa Turka sosede: v' jushnih krajih se adrijashkiga alj beneshkiga morja ino papeshove deshele dershi; v' sonzhnim sahodi pa s' Shvajzarskim, Parškim ino, Sashkim meji. Poglavitne deshele nashiga zesarstva so; Estrajh, Shtajarsko, Koroshko, Krajnsko, Tirolsko, Marško, (Moravsko), poljska Galizja, Bukovina, Sedem grafsko (Erdelija); Vogerško, Hrovasko, Slavonja, Dalmazja, Lombardija na Lashkim, i. t. d.

Po vsih estrajških deshelah vishe od 34 milijonov ljudi prebiva; med njimi je bliso 18 milijonov Slovenzov, 6 milijonov Nemzov, drugi so Lahi, Mazhjarji, Gerki, Judje i. t. d.

Dunaj (Bezh, Videnj) je poglavitno mesto vsiga zesarstva, sedesh svetliga zesarja. Veliko ino verlo mesto je, kjer vishe od 320,000 lja-

dajnih vogerskih deshél. Prifhel je v' spodno ,Shtajarsko in Korothko, kjér so tisti zhas nashi rojaki she vezh del v' temnizah malikvanja shiveli, katerim je isvelizhansko véro Jesusovo osnanoval. V' Zeli je svetimu Maksimiljanu, kakor pravijo, ravno na tistim mestu, kjér je bil ob glavo djan, zerkvizo posvetil, je njegovo sveto truplo vsdignil, ino s' sebo v' tiste kraje prenesel, v' katerih je sv. Maksimiljan shkobil. Sdaj v' Pa'avi v' veliki zérkvi pozhiva. Veliko ,Slovenzov, Sadravljanov, je podvuzhil ino kerstil, in se po vsej pravizi apostel Korotanije, posebno sedajnih Korothzov, imenuje: naj ga pa tudi s' hvaleshnim serzam vsak poshten ,Slovenez zhefti.

Kedar je videl, kako se kersthanstvo pò vsih krajih lepo kasho, si je svojo selo v' Juvavji, nekim starim mestu, isvolil, ga sopet posidal, ino lepo zérkev postavil. To mesto se sdaj ,Salz-purg imenuje, ino je she sdaj sedesh velike shkofije. V' dvajsetih letah njegoviga apostol-fkiga truda so vsi kraji njegove velike shkofije omladeli, nevére ino pregrehe so sbeshale, ino svete zhdnosti pravo varnih kristjanov so povsodi slovele. — Prifhel je tudi sa svetiga Rupertha vesel zhas frezhne smerti; ravno na ve-

di prebiva. Nar imenitnej je velika zérkev svetiga ,Shtefana, ki ima 420 zhevlov visok turn, ino 354 zentov teshek svon. Na Dunaji so nar vishi shole sa vsako vuzhenijo, pa tudi nar vishi oblasti ino pravize vsiga zefarsiva.

liko nedelo per službi boshji je svoje sveto shivljenje sklenil, ino v' veletje svojiga Gospoda shel.

Nastopnik svetiga Ruperta, (v. Virgilij), je bil ravno tak skerben keršhansko véro po Koroskim, ino, Shtajarskim vterditi ino rasshirati. Podvuzhil je Karasta in Kotimarja kraljeva mladenzha Korotansho, slovenskiga vajvoda Boruta. Kotumar, ki je sa Karastam kraljeval, prosi svetiga Virgilija priti v' Korotan. Poshle mu svetiga Modesta, ki je prvi škof v' Gospej (veti r) bil, ino shé vezh drugih máshnikov, ki so po desheli sveto keršhansko véro vuzhili. Posnej je sv. Virgilij tudi sam po Koroskim vuzhil, škofijo v' Gospéj (veti) safélil, ino v' Velikovzi per stari zerkvi svetiga Ruperta nekoljko korarjov poslavil. Vezh sto let po tem so vishi škofjé, Salzpurški 2) Kerškko, Sekavsko in Lavantinsko škofijo poslavili, ki so she sdaj podrušenze stare velike, Salzpurške škofije.

Ne posabi, mladénzh, velike dobrote, ktero si tudi ti po svetik osnanvavzah keršhanske vére prijel; ohrani nebesško blago isvelizhanskiga nzuka, ino stori po besedah

-
- 1) Gospa sveta je imenitna stara zérkva sa Zelovzam na Koroskim, kamor je she sdaj imeniten boshji pot.
 - 2) Salzpurk, (Seligrad) imenitno nesto na Nemškim bliso Parškiga, ima veliko lepih zerkuy ino verlih hitb. Svoje dni so bili veliki škofje v' Salzpurškim tudi deshelski oblastniki.

Svetiga Pavla, ki naj vuzhi: „Spomnite se svojih prejštopostavljenih, ki so vam besedo boshio govorili; gledajte konez njih shivljenja, ino ravnajte se po njih véri.“ Hebr. 13, 7. —

„Vémo, de se kralju dobro sdi, ako se njegov prijatel pozhesti: tudi vuzheniki so boshji prijateli: dolshni smo jih sposhstovati, kér jih tudi on zhesti.“ Sv. Jefrem.

47. ,S v. T o m a s h.

,Serzhen premagavez posvetnih
sadersháv.

Kakor greshijo starejšhi, ki svoje otroke v' stan siliho h' katerimu nimajo otrozi veselja, ravno tak tudi ni prav, de jim branijo, kedar jih poshten stan veseli. Taka se je svetimu Tomasha Akvinskimu godila. Ivenitni gosposki starejšhi so mu v' duhovski stan branili, ino po vsej sili hotli, naj bi posveten bil; sa to ga je mati v' domázh grad saperla, ino raspusheni bratjé so mu nevsmleno naganjali; pa niso ga premogli. Mladénzha she vsiga nedolshniga smotit, poshlejo nesramno sapelivko, naj bi ga v' greh sapeljala, ter so vupali, de sapelan vezh sa duhovski stan ne bo. ,Sv. Tomásh, nedolshen angel, bi rad bil nesrámnizi vbéshal, alj bil je sapért. Ker se drugazh vbrantiti nemora, popade na ognihhi gorezhe poleno, ispo-

di flushavnizo hudizhovo, po tem s' ogorkam na sid svet krish naredi, pred nja poklekne ino sahvali Boga, de je hudobo srezhno premagal. Od te dôbe so ga vse nezhiste skufhnjave sapustile. — *Kedar bosh fantizh mlad, tudi ti v' hudi nevârshini svojo nedolshnost sgubiti, pomni, kaj je sv Tomâsh storil. Nezhiste, pregreshne shelje pogasiti pred Bogam vezh veljá, ko zelo vojsko Jovrachnikov pobiti.*

Kedar je mati sposnala, de Tomashu v' duhovski stan vbràniti ne more, njega skrivaj is grada ispuhti. V' vîfoke shole je shel, se skerbno vuzhil, pa she bolj skerbno je Bogu flushil. Vezh ko je snal, bolj je ponishen bil, ino se svoje modrosti ni hvalil. Tovarshi so ga imeli sjaka, ter so mu rekli: mutasti vol! — vuzhitel (profesor) pa, ki je Tomasha prebrifano glavo sposnal, je djal: „Tiga vòla glas se bo she kdaj po zelim sveti slishal.“ Ino tako je bila. „Sv. Tomâsh je veliko vuzhenih bukuv spisal, ki se po vsim kershanstvi beró. Posebno lepo je pisal od presvetiga réshniga Telefa; tudi svetih pésem sloshil, ktire se v' katolskih zerkvah pojó. Vsmileni Jesus ga sa vse to enkrat pobara, rekózh: „Dobro ti pisal, Tomash od mene; kako plazhilo hozhes sa to?“ „Sv. Tomash modro odgovori: „Kaj drusiga, kakor tebe, Gospód.“ — Tako je svojiga Jesusa na tem sveti ljubil, ino se tudi per njém sdaj v' nebesih veseli, kjér je Kristus njegovo nar vezhi plazhilo.

Mladénzh, ako sheish imeniten ino hva-

len biti, skerbi sa trojno lepoto: svojimu Jerzu sa sveto zhiost, glavi sa isvelizhausko modróst, duhi pa sa resnizhno poboshnost; v' ti trójni lepóti bosh angelov boshjih tovdresh. „Sv. Duh govori: „Strah Gospodov je sazhetik modrosti; kdor po tem ravná; dobro obrazha; njega hvála ostane vekomaj“ Pšalm. 110, 10.

„Hozhesh na sveti bres greha shiveti, morsh sodbo boshjo na misli imeti“ „Sv. Thomash.

48 Sv. Valentin.

Rako fe v' Boga terdno savupa.

V' Rimi, v' poglavitnim varoshu (mesti) v'liga sveta, je sv. Valentin, poboshen malhnik, Bogu slushil, sa vboge skerbel, tudi nevérne malikvavze je vuzhíl; pa ravno sa te so ga slepi nevértzi sovrashili, v' jezho saperli ino rimskimu zesarju satoshili. — Bodimo si mladi alj stari, bogati alj borni, vsi smo dolshni blishnimu po svoji mozhi pomagati: lazhe nasititi, shéjne napojiti, gole oblezhi, nevédne poduzhiti, posvariti gréshnike, zhe nas ravno sa tega del sovrashijo, kakor hajdjé svetiga Valentina.

Zesarju so malikvavzi njega toshili; de ljudém Jesusa osnanjuje, ki je njihovih krivih bogov sovrashnik. „Slushavnik Jesusov bres vli-

ga strahu nauke vére Jesufove zefarju raslaga, ino sovrašnim ljudém slepôto ozhita, ki isvelizhanški nauk sanizhujejo. Zefarju modro govorjenje Valentinovo dopade. „To je vuzhen mosh,“ je djal. Divje ljudstvo se pa ni nalo vtalashiti, ino zefar slushavnika boshjiga oblastniku Asterju prepusti, naj ga obfodi vmoriti alj ispuštiti, kakor se njemu vidilo bo.

Asterj vseme svetiga Valentina v' svoje prebivališhe, ter ga saroti, naj mu prav pové, kdo bi Jesus bil, ino kakshini so njegovi nauki. Preden sv. Valentin pregovori, poklekne, ino poprosi Jesufa, de bi mu prav govoriti pomagál. Rasvetlen od svetiga Duha sazhne sv. Valentin vuzhiti, de je Kristusov nauk prava luzh isvelizhanja vézhniga, ki vsakiga zhloveka rasvetlí, k' teri va-nj vérje, ino de vsi nevérniki v' shalofni temi shivijo, ki ne spoznajo Boga, ne Jesufa Kristufa. — Radovedno ga Asterj pobara, rekózh: „Alj samoresth ti slepim pogléd dati? glej imam slepo hzhér; osdravi njo! „Sv. Valentin njo rezhe pripeljati, poln shiviga savupanja v' nebo pogleda, moli — in ko bi trenil, je preglédala. Kar jih je prizha bilo, se savsamejo, ino ozhe Asterj ostermi. Vse kristjane vkashe ispuštiti, ki so sa vére del v' jezbi sdihvali, ino se da s' vsimi svojim domazhmi keršiti. — *Oh kako mogozhna je molitva svetih slushovnikov boshjih! kar profijo, vse sadobijo. Kako velizhastne so pa tudi njih dela! Kdo bi ne slushil toliko dobri-mu Bogú!*

Zesar to saflifhati, se nevérniga ljudstva sboji in sapové svetimu Valentinu, oblastniku Asterju ino vlej njegovi shlahiti glave oblékati. — „Srezhen kdor sa Jesuša shivlenje sgubi; bolji shivlenje bo njemu Jesus dal.

„Sovrashen ino preganjan bosh tudi ti, bogaljubljen mladénzh, sa keršhanske pravize del; ne malikvauzi in nesnabogi, ampak tvoji ravno kristjani, ki so s' tebo per enim kameni keršheni, te bojo opravljali in sa smehvali. Spomni ino tolashi se s' bejedami svétiga Pavla, ki govori. „Vsi, kateri hozhejo brumno shiveti v' Kristusu Jesusu; bojo preganjanje terpeli.“ II. Tim. 3, 12.

„Ker v marternikov, ki se je prečila, se kristjanov seme bila. Vezh ko se jih pomorilo, vezh se jih je pomnoshilo.“ Tertuljam.

49. Sv. Vendelin.

Sveti hlapez ino svét gospód.

Lepshi je Boga v' serzi, kakor kraljevo krono na glavi nositi; bolj je sanizhvan flushavnik boshji, kakor shtimán posveten gréshnik biti. To nam sv. Vendelin v' svojim shivlenji pokazhe. Kralevi sin je bil, kraljeva krona je bila njegova, ki bi njo bil po svojim ozheti nosil; pa zhe ravno s'he mlad, je vender hitro šposnal, kako nevarna bi sa - nj bila posvetna

visokóft, ino se v' tiho samoto podá, v' rado-
voljnim boshtvi shivet. V' svoji samoti li jè
nekoljko semlje obdelal, de mu je poshteno
shivesha dala, je lépo Boga flushil, molil, de-
lal ino je bil prav vesél. — *Kmetizh, ki nad
svojim stanam sdihujesh, premisli, kaj te
sv. Vendelin vuzhí* Tvoja dobro obdelana
semlja vezh srezhe sa te imà, kakor zhast
ino bogastvo vfiga sveta; lehkejshi je s' mo-
tiko kopati, kakor kraljevo pàlizo v' ro-
kah dershati.

Neki velikonozhen drasnik (svetek) se je
v' imenitno mesto Trier 1) podál, tam flushbo
boshjo opravit. Po poti srezha bogatiga shlah-
nika, ino ga poprosi sa boshji dar, li v' mesti
nekoljko potrebniga orodja nakupit. Na me-
sto dara ga bogatin prav ojtiro okrèga, ter
pravi: „Lenuh, li mozhen ino velik, pa bera-
zhish! „Se nisi kaj delati navuzhil? Bolje de
svinje pafesh, kakor de vbogajime profish.“
Sherka je bila beseda bogatinova, alj lepa po-
terpeshlivoft Vendelinova. Voljno se bogatimu
flushit ponudi. Po flushbi boshji se k' tistimu
gospodu poverne in svinje pafe. Na pashi pre-
misshluje gostokrat lepo nebo, moli po nozhí ino
po dné, li tudi svojiga kruha priterga ino

1) Trier; staro imenitno mesto v' nemshki desheli,
so nekdajni Rimlani posidali, tudi zesarji v' njem
prebivali; ima staro shkoshjo, lepe zerkve ino
je sdaj Prajsu v' oblasti.

v bogim deli, ter tako svoj poreden stan posve-
zhuje. Bog mu per shivini frezho da; njegova
zheda svin se je toljko lepo redila, de so se
vsi zhúdili. Na to ga njegov gospodár vishi
ovzharja postavi. — *Koljko hlapzov ino' dekel
med nami isgovor imá, de v' slushbi Bogu
slushiti ne more, ne sa nebesa skerbeti. Le
samo tisti se tako isgovódrjajo, ki nimajo
Boga sa ljubo, ino njemu radi ne slushijo,
svoje bogabojezhe tovarshe sivrashijo ino
toshujejo, kakor so svetimu Vendelinu storili.*

Gospodarja ni bilo dolgo zhaša domá. Ke-
dar pride k' domu, in poprašhuje, kako se kaj
per domazhiji godi, mu pravijo, de vse dobro,
le per ovzah je slaba, sakaj Vendelin ni kratko
nikar sa te posel; ne shene ob pravim zhaši na
pašho, ne prishene ob godi k' domu. — *Tako
peklenški savíd (nid alj nevošhlivošt) zhlo-
veka vjéda, naj she kraljuje alj ovze pase,
ino vse hudo nu sveti stori, Bog naj varji
pred njim!* — Drugo jutro shene sv. Vende-
lin pervo bart ovze no dalno pašho, kjér je
bila sdrava merva (trava), ino jih nekoljko pos-
néj k' domu peljá. Ravno tisti zhaš tudi gospo-
dár is lova jaha, Vendelína dojde ino ga hudo
smérja, kakor bi sanémarn hlapez bil; ki ne
saflushi dobrót, ktire per svojim gospodu ima.
Ves pohleven Vendelin odgovori: „Zheda bo
gotovo she o pravim zhaši domá.“ Gospodar je-
sen naglo napréj jesdari; pa glej, ko bliso gra-
shine pride, vidi svojo zhedo veselo pred njim
v' hlev skakati. Vsi se zhudijo, in gospodar

ozhitno sposná, de Vendelinu Bog pomaga. —
*Kdor krivizo voljno poterpi, sa njega zhašt
 ino dobro ime je Bog poskusha.*

„Sv. Vendelin ni hotel imenitnej flushbe,
 k'tero mu je po tém gospodar ponujal, ampak
 je profil, naj mu v' klošter priti pomore, ki
 je bliso v' tistim kraji bil. Sgodilo se je. Ker
 se je v' svojih mladih letah dobro vuzhil, ino je
 v' svojim flushevnim stani sveto shivel, je bil
 vsim tovaršham bogabojezhiga shivlenja nar
 lepšhi isgléd; svojega apata alj poglavarja so
 ga svolili. Kakor poprėj v' pastirškim stani je
 tudi sdaj v' duhovškim vše svoje dolšhnošti sve-
 sto dopolnil, ter je po svetim shivlenji srezhno
 vmerl, ino veselo nebesško krono prijél, sa ka-
 tero je posvetno radovoljno sapušil. „She sdaj
 je pastiršov poseben prijatel ino kmetov mogo-
 zhea priprošhnik; ki se njemu priporozhajo.

*Ne bodi shalosten, fantizh mlad, ako
 morash shivino pasi, ino si vbogih starishev
 sin; saj si vender otrok boshji, in ravno takih
 je nebesško kraljestvo, zhe so pridni, ino le-
 po Bogu flushijo. „Sv. Janes govori: „Po-
 glejte, koljko ljubésn nam je Ozhe
 skasal, de smo otrozi boshji, Sa te-
 ga voljo naj svèt ne posná, kër tu-
 di njega ne posná.“ Jan. I 3, 1.*

„V' nebesa je osiraj (ogleduj) vse svoje
 shive dni, de srezhno totaj prideš, le to te
 naj skerbi. V' nebesa najdeš pot, si kmetizh
 alj gospód.“ „Sv. Avguštin.

50. ,S v. V i t,

Isglèd, kaj s' Jesufam premoremo.

,Sv. Vit je v' Sizilji, imenitni desheli na spodnim Laskim, rojen bil. Imel je starishe shlahne ino bogate, pa to ni bilo njegova frezha, sakaj nevéni malikvavzi so bili. Dobil je ker-shanško dojnizo (ame) Kreszenzijo, ki ga je s' svojim mosham Modestam v' ker-shanski veri le-po podvuzhila ino v' boshjim strahi isredila, in ravno to je bila nar vezhi frezha sa-nj. Bil je she dvanajst let star, kedar njegov nevéni ozhe své, de je kristján, ino si vse prisadene mladiga fina ob sveto véro pripraviti. Kar sam ne premore, naprosi nevénilenga oblastnika, naj ga vkashe hudo pretépati ino terpinzhiti, dokler bi véro satajil; pa tudi on nizh ne opravi. Grosoviten ozhe poskusi nedolshniga mladenzha v' grèh sapeljati, ino rezhe neframnimu shenstvu, naj ga omoti, bogabojèzh Vit nje she pogledal ni, ampak gorezhe je molil, rekòzh: „Shalostniga ine ponishniga serza ne saversi, o Gospòd!“ Shenstvo se je morlo mahoma ispred nja pobrati. *Dolshni so dolshni fini vbógati starishe svoje, to de nikdar v' greshnih vezhèh, Boljshi je dom sapustiti, kakor doma greshiti, kedar bi finu moder spovednik kaj taziga svétvali, kakor je storil sv. Vit.*

Blag mladèzh, videti, de mu doma oflati ni, sapusti ozbetov dom, ino k' svojim rednikama sbeshi. Vsi trije so véro kristufovo osna-

novali, ino na prošnjo svetiga Vita se je zbudov dosti godilo. „Sovrashen zesar v' tifi kraj pride in vse te posvé. Vkashe jih pred se prignati, ter jim vse dobro obeta, zhe satajijo Jesusa; ako pa ne, bo jih dal divjim sverinam rastérgati. „Mirno bomo glédali hude jeso tvojo, je sv. Vit zesarju rekel, Jesus Kristus tém poterplenje da, katerih serza ima. „Svojze on stori kakor med volki jagneta. Dober ino vsiga mogozen pastir je on, kterimu ovzhiz nobeden vséti ne more; on nas bo tvojim levam branil.“ — Ispustijo ljutiga grosovitniga leva (orošlana), alj vleshe se kak krôtek kushej k' nogam svetih marternikov. — „Serdét zesar vkashe svetiga Vita ino tovaršha njegová v' kotel vrele smôle, ino raspušheniga svinza posaditi, alj vesele pesme so v' kotli prepévali Vezhnimu. Rezhe jih po tem na léf rastégniti; pa tako dolgo tepsti ino térgati, dokler ne vmerjò; kar se je tudi sgudilo. Tako je sv. Vit v' svojim petnajstim leti sa sveto véro Jesusovo vmerl, alj per njegovi smerti je Bog ozhitno pokasal, kako svoje svešte slushavnike ljubi ino zhefši. Toljko se je bliskalo ino gromelo, de se je sémlja sibala, ino vezh tempelnov lashnivih malikov poderlo.

Ne boj se mladénzh terpeti sa Jesusa, sa nedolshnost svojiga serza u' vsih skushnjavah terdno stoj, ino pomni, kar Kristus govori: „Na sveti bote bridkost imeli; pa savúpajte; jes sim svét premagal.“ Jan, 16, 33.

„Nuj bratje! pojd' mo le, tovarsh nam
 Jesus je. Nash vojvoda ino prednamez bo
 tud' nas pomagavez.“ Tomash Kemp.

51. Sv. V i n z e n z.

Isglèd, kaj sveto pètje premore.

Sv. Vinzenzi, Pavlan po rojstnim kraji imen-
 vån, je bil v' franzoški semlji domà. Njegovi
 starejšhi bili so vbogi, pa poshteni kmetizhi, ki
 so se na svojih rokah shiveli; tudi majhen Vin-
 zenzi je shivino pasil. V' dvanajstim leti so ga
 v' sholo dali, ino v' kratkim se je toliko svuzhil,
 de je tudi druge vuzhiti sazhél. Nar vezhi
 veselje mu je bilo duhovnik biti; podál se je
 torej v' višhi shole, je po tém mahnno posve-
 zhenje prijél, ino je bil skerben pastír svojih
 ovzhiz.

Prigodilo se je, de se sv. Vinzenz sa nekíga
 opravila del po morji pelja, morški rasbojnikí
 ga vlovijo, ino v' svoje ravbarško selo Tunis v'
 Afriko 1) savlèzhejo, kjer ga v' terdo tushnost,

1) Tolovajške alj rasbojniške dershave se sòvejo
 turške sela ino kraljestva: Algier, Tunis, Tri-
 polj, ki so deshele v' Afriki o frednim morji.
 Is tih svojih kotov turški rasbojnikí na svojih
 barkah kerhanške ladje lovijo, na samotnize
 planejo, ljudi pomorijo alj povklènejo ino jih s'
 premoshenjam v' svoje domazhe gnesda na pro-

kakor per naš neumno shivino, predajo. Kupil ga je neki turzhin, k'teri je bil poprěj kristjan; sa posvetniga dobizhka del je pa sveto vero satajil, ino se pomahomedanil. Teshko je sv. Vinzenz na polji delal, sakaj grosovitna vrozhina je v' tistih krajih; alj vse je voljno floril,

daj vlezhejo. Tudi v' pomorske sulce kraje so pogosto vderli, ino mnogo kristjanov v' sushnosti odpeljali. Pred nekoljkim letami so Franzosi Algier, poglavitno selo ravbarskih mest, posilili, si ga osvojili ino tako tolovaje pokrotili. Sushnim se vezhdel slo huda godi, ki svojo zeno, kakor per naš domazha shvina, imajo, Po dné morjo orati, vpresheni kakor voli per naš, alj pa teshko kopati, eden k' drugimu priklenjeni ko hudodelzi; po nozhi jih v' temnozhumnato sapró, kjer na perbli flami leshijo. Slabiga shivesha vezhdel po malim imajo, sa oblazhilo le hodnik; gonjár, nevlmilen gerdon, jih s' korobazham dělali priganja; kdor se vstavi, je kervavo tepen in tudi vbit. V'fako leto se po 500,000 Samorzov v' Afriki pokupi, v' barke pobafhe, ino v' nov svét prepelja, lakovnim selanam ná prodaj, de jim zeline rufhijo, ino novine dělajo. Veliko teh réveshov se v' tesni barki sadufhi, ki dosti sdrave sape nimajo; dosti jih od shalosti v' morje pokazhe ino se potopi, preden v' kraj svoje teshavne sushnosti dojdejo. Oh kako srezhni smo v' svojih kerfhanfskih deshelah, ako le prosti po naukih Jesufovih lepo shivimo.

flushil svešto svojimu Bogu, pa tudi gospodarju je pridno delal. Turzhinja, njegova gospodinja, pridniga Vinzenza spodbuja, kjér je toljko pohleven ino svešt flushavnik bil. Rada ga poslušha od keršhanske vére pripovedati, she rajshi zhuje, de jí kako sveto pésem sapôje. Tudi na polji ga je objiskala, ino on jí kak psalm, alj pa sveto spévanje od matere boshje: „Zhešhena si Kraliza!“ sapél. To poboshno péetje dobro sheno toljko vneme, de je svezber svojimu moshu ojštro ozhitala, ino djala, de ni prav storil, keršhansko véro satajiti, od katire je toljko lepiga slisihala. „Toljko veselje sim obzhitila, je turzhinja rekla, de ne vupam vézhiga v' raji svojih ozhetov vshivati.“ — *Tako lepa pésem gosfokrat vezh premore, kakor she toljko lepa pridiga, ino Bogu ravno tako dopade, kakor nar lepshi molitva.*

Gospodarja so besede njegove shene sa Jesusa spet toljko oshivele, de je sklenil s' gospodinjó, ino s' svetim Vinzenzam na Franzosko pobégniti. Sreznho so se v' Franzosko prepehljali, kjér je bila turzhinja keršhena, njeni mosh; Vinzenzov gospodar, pa v' keršhansko zérkev sopet sprijét. „Sv. Vinzenz je po tem she dolgo lét v' Parisi prebival, imeniten ozhe vbojih in sapušhenih ljudi. Naredil je sveto tovarshijo duhovnih bratov, ki so nevedne kmete vuzhili ino skerbeli sa njih poboljšhanje; napravil drushino vsmilenih sestér, ki so po bilhah bolnikam stregle is gole ljubeshni do Boga ino svojiga blishniga. Tako je skerbel gréshnikam

sa pokoro, lazhnim sa shivesh, nevednim sa podvuzhenje, pa tudi bolnikam sa postreshbo. V' svojim shtir ino osemdeletim leti je lepo vmerl, kakor je sveto shivel, ino sdaj tam med angel-skim kori Bogu hvalo pôje, kakor njo ja v' Afriki v' svoji sushnosti pël.

Oh sveto petjé! ti nebeshko mozh v' sebi imásh Kedar se boshja bejeda terdiga serza ne prime, gá lepa pejem omehzhí; hude misli preshene, ino shalofne ovejeli. Pred poshtenim petjam strah beshí ino skushnjave pobégnejo. Oh mladénzh! bodi vesél ino shivi v'selej tako, de bosh lahko pël ves zhas svojiga shivlenja. Tudi sv. Pavl to vuzhí, rekózh. „Opominajte se med sebo s' psalmi, s' hvalnimi ino duhovnimi pesmi; pojte Bogu veseli v' svojih serzah.“ Kol. 3, 16.

Kdor poshteno ino sveto pôje, ima an-gele tovarshe svoje; kdor pa ljubi le pojveten krizh, nja prijatel je h--zh.

52 ,Sv. Zirilj ino sv. Metodi.

,Slovenfka vuzhenika.

Sa Bogam ino starisham' so dobri vuzhiteli prvi dobrotniki nashí. Taka sta bila sveta brata Zirilj ino Metodi, v' Solunjah na Geršhkim domá, dvé svetli svesdi na juternim nebi, Slovenzam. She v' svojih mladih letah sta se pridnò

vuzhila, ne le boshjih naukov in druge posvetne modrosti, ampak tudi ljudskih jesikov, de bi se kdaj s' sosedomi ino ptujmi ljudmi lahko ménila in govorila. — *Mladenzh, ki imash lepo privilego ino pisan zhas, vuzhi se rad, dokler si mlad, ne le slovenje prav rasuméti, ampak tudi nemshko, lashko, kokor drugih jesikov sastopiti in sa potrebo govoriti, posebno katerim si soséd; saj ne vésh, kamo she pridesh. Koljkor jesikov snash, toljko zhlovekovek veljash. Nikdar ptujih ljudi ne oponashaj, ki drugazhi govorijo ko ti, ampak le svesto poslushaj, de se jih bosh sastopiti dobro navadil; saj smo si bratje ino sestre. S' kakorshno méro bosh ti jim méril, bojo merli tebi oni.*

,Slovenski knesi alj poglavarji so poslali v' Zarigrad (Konstántinopel) vuzhenikov profit, ki bi slovenjo dobro snali, ino prishli, Slovenze vuzhit. Ni bilo najti bolj vuzhenih mosh, kakor sta bilo sveta brata Zirilj ino Metodi, bogabojezha mashnika, ki sta shé popréj nevérnim narodam svet evangelj osnаноvala. ,Srezhno med ,Slovenze prideta, ter jih sazhneta sravno kerfhanškiga nauka tudi abezedo vuzhiti, pisati ino brati. — *Branje ino pisanje je rej velika dobrotá, pa vender boljshi vsiga tega ne snati, ko sapelive bukve brati ino gerde rezhi pisariti. Bog nastega varji! Berimo radi le korifstne ino boshje rezhi, kakor nekajni ,Slavenzi.*

,Skerbna vuzhitela sta svojim pridnim vuzhenzam sveto pismo poslovenila, de so ga brali,

jim flushbo boshjo spifala, de so njo v' zérkvi poboshno opravljali, ino sta jih tudi svete pesme (psalme) péti vuzhila. ,Slovenzi so se veselili toljke boshje rezhi brati ino poslušhati, ino sveta keršhanska véra je po vsih slovenskih desbelah zhudno lepo oshivéla. — Tako jo se od nekđaj vsi pridni ,Slovenzi radi vuzhili, in se she tudi sdaj radi vuzhijo Hvala Bogu, de je po vsih krajih šol sadošti, pa tudi škerbnih domazkih vuzhitelov; le samo eniga je she potreba: po lepih naukih tudi pošteno shiveti; Bog naj ne bo sodil po našim snanji; temuzh pa našim djanji.

Nemškim vuzhenikam je na delo svetiga Zirila ino Metoda slo merselo; satoshili so nju rimškemu papeshu, kakor bi prave vére po starim ne vuzhila. Brata sta se na to v' Rim podala, ino svojo nedolshnošt toljko lepo sprizhala, de nju je nar visbi vidni poglavar keršhanske zérkve pohvalil, ino sa vse slovenske deshele šlkofa isvolil. Veselo sta se med ,Slovenze povernila, vuzhila dobre ljudi, kerštila kralje in poglavarje, ino le po pravizi apostola slovenskih narodov imenujeta. — Jih je nekoljko Nemzov, pa tudi ,Slovenzov neljubesnivih sasjedov, ki se radi: kakor nekđaj, she sdaj šujntajo ino šhimpfajo; alj gerdo gerdo je to! V' nebesih ne bo raslozhka med Nemzam 1) ne ,Slo-

1) Nemzi so imenitno staro ljudstvo v' Evropi, ki prebivajo med Poljskim, Vogerškim, ,Sloven-

venzam ¹⁾); le v' pekli se bojo zomenovali. — Preljubi mladénzh, le tega nikar! hudiga s' hudim ne povrazhúj, temuzh hudo s' dobrim premagaj. Pridno je vuzhi, bodi moder, shivi poshteno, ino bosh sovrasnikam lehko jesike savésal, kakor sta nar imenitnej vuzhenika ,Slovenzov storila.

fkim, Benéshkim morjam, lasfhkim ino franzofskimi deshelami do nemshkiga ino paltinskiga (blasfhkiga) morja. Tudi v' Ameriki je veliko nemshkih selanov. Vsih se shteje per 40 milijonov. Nar imenitnej nemshke deshele so pod naslim zesarjam: Estrajh, Tirole, vezhi del korofhke ino shtajarske deshele; Parsko, ,Sasfhko, Prajsovsko, Virtemperfsko; Hanoversko kraljestvo, tudi Niderlandija, Holandija, Dansko, ,Shvedija, Norvegija, Shvajzarsko ino vezh drugih vezhih in majnsfhkih vladij. Nemzi so terdni, dobro vuzheni ljudje, katolsfhke pa tudi nekatolsfhke vere. Semljo imajo dobro, polje lepo, pa tudi gore ino planine velike, kjer se jim shivina redi. — Nemshka beseda je zherstva, vender ,Slovenzam lehka, de se nje navuzhijo. Slo potreba njo je snati. Nemshke shole možno slovijo. Veliko dobrih bukuv je v' nemshkim jesiku, pa tudi sapelivih veliko, katerih se je potreba varvati.

¹⁾ ,Slovenzi, alj ,Slovjani, slavno veliko ljudstvo, so bili she v' starih zhafih imeniten mogozhen naród. V' Evropi, v' Asji ino nekoljko v' Ameriki so ,Slovenzi doma, ino ni ljudstva, ki bi

,Sv. Zirilj bolehen je v' Rimi svoje slavno shivljenje sklenil; sv. Metodi je pa l'he dolgo lét po slovenskih deshelah vuzhíl, lepih zérkuv postavil,

po tako širokeim prebivalo; po pravizi se re- zhe, de v' njih deshelah sonze k' boshji gnadi ne gre. Bliso 80 milijonov ljudi l'he sdaj flo- venje govori; in naj se ravno nekáteri teshko sastopijo, se vender v' kratkim govoriti lahko privadijo. Nar imenitnej slovenskih narodov so Rusi, ki imajo svojiga zesarja; Poljzi, katerih nekoljko je rufovskimu, nekoljko estrájharški- mu zesarju, nekoljko prajsovskemu kralju pod- loshnih; Pemzi alj Zhehi; Moravzi, Hrovatje ino ,Slovaki na Vogerfkim; ,Slavonzi, Dalma- tinzi; Krajnzi, tretjina Korofhzov ino ,Shta- jarzov, ki so vsi estrájfkimu zesarju pokorni; ,Sérbli, Boshnjaki, ino Bulgarji, ki so pod Turkam, in Zhernogorzi sami svoje vladije. — ,Slovenzi so bili od nekdej dobriga ferza in do- bre volje; pridni, pohlevni in sadovoljni ljudjé. Radi so semljo délali ino shivino redili, kakor l'he sdaj; pa tudi sa nauk so dobre, prebrifa- ne glave. Vsfak jih hvali, kdor njih prav pos- ná. ,Slovenska beseda je lepo sloshna, in glad- ko tezhe, ako se gerdo ne savija, kakor po nekterih krajah. Torej mladénzh, ki te posh- tena ,Slovenka rodila, tudi pò slovensko moliti vuzhila, svoje matere se ne framúj, ino ozheta hvalio spofhtuj vse svoje shive dni. Ne posa- bi, de je slava tvoje ime; sa to pa tudi nosi se, de bosh slave, zhásti in hvale vredén! —

ino veliko mafnikov shegnal, dokler je tudi on v' bolje shivljenje sa svojim bratam shel. — Sdaj nju hvalijo vsi slovenki narodi semlje, pa tudi vsi frezhni, Slovenzi v' nebesih, katerim sta v' vezhno shivljenje pomagala. — *Posnemaj tudi ti, mladi, Slovénz, lep isgléd svetih vuzhenikov, podvuzhi ravno tako svoje brate in sestre v' dobrim, koljkor samoresh, sakaj: „Kateri bojo podvuzheni, se bojo svetili, kakor svetloba neba; ino kateri veliko drugih v' pravizi podvuzhijo, bojo kakor svesde, na vsevézhne zhase.“ Daniel. 12, 3.*

„Nikdar ni preposno navuzhiti se, kar zhloveku védeti potrešno je. Zhe je ravno imenitnej nauk dajati, ko jemati, vender vselej lepshi, se vuzhiti, kakor pa nizk snati.“ *Sv. Avgushtin svetimu Jeronimu.*

Kerfhanfkiga mladenzha nebefhko ogle dalo.

Prelepo sveto je nebó, kako pa semlja temna! Kako veselo je nebó, kako pa semlja revna! — V' nebesih Jesus sonze je, ki med svetniki sveti se v' vezhni nebeshki luzhi; ino svetniki lepshi so, kakor je sonze juterno, ki is sagor prilije. Kdor hozhe med nje priti, mora sa njim hoditi, ne sa pregreshnim svetam. Stanovitno so na semlji nepokojen svet prebili, in sdaj tamkaj v' svetim raji vezhen pokoj vshivajo. — Bogastva in dobrót na le tim sveti niso posheleli, le v' radovoljnim vboshtvi so shivelili; bogati dobrih del so shli v' sveto nebó, kjér sdaj savshivajo, kar so na semlji dobriga storili. Hodili so po semlji svoje dni; alj le per Bogu bile so njih shelje, v' nebesih njihovo veselje, katerga so jiskali, sgubiti nar vezh bali. Njih ferze je napoljeno neskonzhniga veselja; nobeden njim ga vezh odvsél ne bo. — Niso porajtali na posemljsko lepoto; skerbeli so le svoji dushi sa dragoto, katire mol ne sné, katire tat ne vkrade; le krono so si splétali is roshiz svete zhednosti, in sdaj njo tamkaj nosijo; pa tudi sa te profijo, de bi njo med njimi nosil. — Tukaj so se postili; sdaj tamkaj se gostijo; tukaj so se sotsili, sdaj tam se veselijo; na semlji so se trudili, sdaj tam pozhivajo in per Gosposi vshivajo svoje vezhno plazhilo; sa Jesusam so hiteli, in so ga frezhno doshli.

V' nebesih mladi fantje si roke tam podajajo, si veliko srezho volhijo, de so premagali posvetno sapeljvanje. Tam s' Joshefom egiptovskim serzhno radújejo, in njega lepo hvalijo, ki je pred greham beshal; ter raj nedolshen bil sapèrt, kakor nedolshnost sgubil, ki njo je zhres vse ljubil. Na njemu zhifost sveti se she lepshi kakor sonzhize; in vsi njegove sukneze se lepo veselijo. — Tam na veselih hribzah pravizhni sdaj stojijo; v' neskonzhni vezhni luzhi prelepo se svetlijo. Vse rane njihove, velike bolezhine, ki so jih tukaj voljno poterpeli, oh, kako so jih tam veseli! Nebeshka zhast is njih blishí, in vsa sovrashnikov oblast premagana pod njim lesi. — Ino v' desni rozi v'fak derishi seleno vejzo palmavo: prijasno se smeji, ter nam veselo kashe, kak srezhno je premagal.

Tam slepi zhifto vidijo, tam glubi tenko slishijo, in kruljovih tam ni, kjér starost omladi; tam novo ino mlado vse, staro minilo je. — Jokanje tam nehalo, veséle pesmi se pojó; nesrezhe tam ne bo, ne smerti ne terplenja; in vsaka mila solsa, ki se nedolshno vterne, se tamkaj preoberne v' morje svelizhanja. Veselja vir je vezhni Bog, on dober ozhe vsih otrók, ki njega ljubijo. — Oh morje preneskonzhno veselja vézhniga! Oko ga she ni vídilo, ubo ga she ni slishalo, tud' serze ne obzhatilo; — pripravleno tud' tebe zhaka, o mladénzh! Povèj, ali ne shelish tud' ti v' nebefa priti? ali v' svojim serzi ne gorish tak srezhen tamkaj biti?

V' nebefa pravo pot posnášh skos to dolino
 fols; priyatlov tud' sadoſti imásh v' nebelih in na
 semlji. Pogláj, kako te vabijo, veselo k' sebi
 klizhejo svetniki tam v' nebésih, deb' bodil tud'
 sa njimi ti, kakor sa Kristufam oni, po oſtri flesi
 vézhniga shivlenja. Glej, roke ti podájajo, s'
 molitvami podpirajo, ker te sa ljubo imajo. Ali
 jih ne boſh poſnémal? — Mladénzh, ne mudi
 se, tvoj dom v' nebelih je; ne jiſhi ga na semli,
 ſapelivoſti ne jemli, ki jo ponuja tebi ſvét, de
 bi te pogubil!

Fantízh mlad, shlahen ſin nebeshke rodo-
 vine, o ne ſaljubi se v' poſemeljske drobtine!
 Semlja je preſlaba ſpolniti ſhelje tvoje, tam v'
 nebelih najdeſh le veſelje tvoje, koljkor kolj
 ga ſerze tvojo poſheli; pod ſonzam frezhen ni
 v' reſnizi prav nobeden. Zhe ſvojo frezho najti
 v' poſvetnim premoſhenji ſi ſhelíſh, ſa praſnim
 vetram tekaſh, in po vetri prah kadíſh. Nar ve-
 zhi frezha na ti ſemlji je le kratka ſenja —
 gola ſenja.

Naj le bogatini s' ſvojim blagam ſe bahá-
 jo, ne bodi ſa bagaſtvo tebi ſhal; nar boljšhi
 tvojo je blago, ki ga je tebi, Stvarnik dal:
 ſdravo teló, pridne roke, glava dobra, ſhlahno
 ſerze, de boſh zhaſno frezhen, vezhno iſveli-
 zhan. Naj ſi ravno borno tu ſhivíſh, dobriga
 pa veliko ſtoríſh, hogát v' nebefa pojdeſh.

Naj ſe poſvetneſhi s' verlim poſloppjam le
 ſhtimajo, v' katirim ſdaj prebivajo, in drage ob-
 lazhila kaſhejo, v' katirih ſe ſvetlijo, tvoj dom
 neſkonzhno lepſhi je, viſoko tam nad ſonzam,

kjér bres shtevila svesdiz sveti se. Niso ga zhloveshke roke sidale; vsiga mogozen Bog ga je postavil, pravizhnim vsim pripravil.

Naj se hvalijo otrozi tiga sveta svojga sblahniga stanú, svoje imenitne slushbe; sadovoljn bodi ino lepo skerbi, de bošh hlapez svešt in priden svojiga Gospoda, ki v' nebesih je. Nekdaj bo tud' tebi zhest ino vezhna hvala, kedar se bo tvoja slushba na tim sveti dokonzhala. Veselo svoje talente Gospodu vezhnimu ponesešh, ki jih tebi je isrozhil; pa tudi lepo pridavo, ki si njo pridobil, in porezhesh: „Gospod! pet talentov si mi isrozhil, glej, pet drugih sim pridobil.“ Oh, kako veselo bošh sasilhal Jesusa prijasen glas: „Pridi, dober ino svešti hlapez! kér si bil v' malim svešt, zhres veliko bodem te postavil, pojdi v' veselje svojiga Gospoda.“ — In vsi isvoleni svetniki ino angeli te bojo tam sprijeli, in s' tebo vezhno hvalo peli neskonzhnimu Bogu.

Pogléj, preljubi brate moj, to je odlozhik tvoj: v' nebefa frezhno priti po poti zhednosti, in tam se veseliti v' neskonzhni vezhnosti: sa to si stvarjen na te svét, le k' temu si poklizan. Ako na sveti vse sgubish, de le nebeshke flese ne vgreshish: vse bo se tebi tamkaj stokrat povernilo, kar tukaj sapustish. Zhe pa nebefa samudish, vse sgubish.

Preljubi moj, ki si she mlad, in bi v' nebefa prishel rad, prav lepo prosim te, poslushaj ino vbogaj me, kaj ti na pot povém, de bošh prav lahko ino frezhno hodil:

„Sedem slatih naukov sa frezhen pot mladenzham.

1. „Stori vse k' vezhi zhefti boshji, in dufham v' isvelizhanje. Romeno sonze vftaja in osnanuje boshjo zhaft, po nozhi bela luna tud' „Stvarnika zhefti, ino miljonov svesd gori, vse k' vezhi boshji zhafti. — Pod nebam drobne ptizhize prelepo shvergolijo, po vòdah male ribize veselo plávajo, po semli shivali letajo ino se veselijo, vse k' vezhi zhafti boshji. — Tud' vfaka travza selení in vfaka roshiza zveti le k' vezhi zhafti boshji. Zhervizhek se v' prahu sgible in kapelza na veji sible tud' k' vezhi zhafti boshji. — Nebesa osnanujejo nam boshjo velizhaft, svetovi prerokújejo nja hvalo in obláft; tud' tebe, o mladénzh, je k' svoji zhafti stvaril, te storil krono vsih stvari, de se v' tebi zhafti. Le boshja zheft je prvi tvoj oprávk, njegova hvala tvoj nar vezhi davk. Zhe se to pervo prav sgodí, se drugo vse lahko storí, in dufha isvelizha.

Kér sjutraj sgodaj vftanesh, in se na pot podásh, se délati pripravljash alj delati nehásh; le vse v' imeni boshjim. — Si lazhen alj shejen, in pijesh alj jésh, si truden alj s-bojen ino pozhivat grésh, vse k' vezhi zhefti boshji. — In kedar kaj terpih, se milo posolsísh, sovrasnen od ljudi, se ti hudo godí; naj bo v' imeni bosh-

jim, vse k' vezhi zhefti boshji! — Bog tebi da, Bog vseme, kakor njemu dopade, tako se vse sгодí; naj bode vselej hvaleno njega sveto imé. Tako se Bog zhefti, tako bo tvoji duski vse 'v vezbnó svelizhanje. — O flokrat frezhen zhlovek!

2. Greha nar bolj varjí se; on je tvoja nesrezha na tim sveti nar vezha. Kakor hitro se ti hudo pregresshish, angelsko oblazhilo posvezhijozhe gnade boshje ino nedolshnosti sgubish, ki si ga per svetim kerfli dobil; greh te is prave flese isvelizhanja oberne, in te na shroko zeflo pogublenja tira, ti dushen mir podere, ti zherva v' serze safadi, zherva hude vesti. — Hudoben greh je tvoje dushe smert, in shrafhen pekel teb' odpert, ker nisi v' gnadi boshji. Oh to je shrah in grosa! —

,Se hozhesh smertnih grehov prav varvati, se morash skerbnó malih grehov tudi bati. Naj ptizhka le sa majhen krempelz na sanki ovesi, alj se sa eno samo pero limanz prime in vlovi, ne more vezh sleteti, she more hitro vmreti. Taka se gresniku godi, ki malih grehov ne porajta.

,Se hozhesh greha prav varvati, vedno Boga pred ozhmi iméj, ki vse vidi in vse vé, in bo tebe ojstro sodil. Tako je nedolshen Joshef egiptovski storil, ter je v' shrafhni gresni priloshnosti govoril: „Kako bi mogel tako hudo-bijo storiti, in soper svojiga Boga greshti?“ Boshji shrah je dober varh, sazhetek vse modrosli; kjér njega ni, tam se greshti, in shrafhen pekel slushi.

„Se shelíš pregréšhniga shivlenja ovarvati, pokore ne odlagaj, kedar se pregréšbíh; na pravo fteso si nasaj pomagaj, de nje na vselej ne sgubíš; le pokora sopet da, kar pregreha vseme.

3. „Spovéj se prav pogosto, in zhišti škerbno svojo vést, de si boš vedno posvezhjozhe gnade in ljubesni boshje svešt, bres katire dobriga floriti ne samorešh, tud' ne isvelizhan biti. „Spoved dušho isvelizha, pregrehe odshene, škušnjave premaga, pekel sapré, ino nebela odpre.“ 1) Kdor spoved le odлага, tud' greha ne premaga, bres boshje gnade rad shiví, bres boshje gnade vmerje, in se pogubi. Vřak dan vezh alj manj grešhiti, samo enkrat alj po dvakrat v' leti pa le k' spovedi hoditi, bo sa dušho šlaba! Redke spovedi dobro vést šlabijo, oslepijo grešhnika, de vezh grehov ne sposna, kterih prevezh ima. Kako šalofno je to! — Mladénzh! v' vezhi nevarnosti pregréšhni ko shivíš, pogoje glej, de se spovéšh; zhe tudi enkrat vřakiga mesenza k' spovedi grésh, ni prevezh. Vřaka vredna spoved je ena šlopinja blishej svet'ga raja.

De se pa sveta spoved prav flori, je potreba dveh rezhi: pervizh dobriga spovednika imeti. — Zhe ravno spovedniki vši oblášt imajó, sa tebe vender vši le ne veljajo, kakor ne vřak sdravitel (arzet) sa bolnika. Pojšhi spovednika sí, ki bojo tebi ozhe, in bojo po

1) „Sv. Avgušhtin.

ozhetovo sa te skerbeli. Morash pa tudi ti njim dober otrok biti, jih lepo vbogati ino sa njih moliti. Tvoj spovednik naj bojo moder ino safopen svetvavez, ki te bojo vedli prav voditi; — sdravitel (pader) vuzhen in flano- viten, osdravit tvoje dushe rane; — prijatel svešt in ljubesniv, katerim lahko vse savupash; — naj bojo mosh po volji boshji, rasvet- len od Boga; sato pa tudi prosi ga, naj ti jih najti da. Kdor prevezh spovednikov ino sdrav- nikov (arzetov) ima, je she bliso smerti nja dusha in teló. Le enga praviga si isvoliti, ino njim prav pokoren biti, to je dobro ino prav. De se spoved prav opravi, je potreba drugizh ob pravim zhafi njo storiti. Kakor hitro se hudo pregrasih, ne odlagaj spovedi od ne- dele do nedele, ne zhakaj adventa alj pa veli- ke nozhi; in ako je mogozhe, de se dones spo- vésh, na jutre ne odloshi; lahko bi she prepos- no bilo. Ne vémo dne ne ure, kedaj naf Go- spód na rajtengo poklizhe; pripravlen morash biti. Pa tudi vezhkrat vleti, tud' savolj malih grehov ne smésh spovedi samuditi, zhe ravno velikih gréhov storil nisi. Kdor se pogosto vmi- je, bo lepo zhist in bél, ino kdor se vezhkrat vredno speveduje tudi malih grehov, bo mirno ino zhisto vést imel. Mirna ino zhista vést je sladkóft shivlenja.

4. S' gorezhim serzam tezi k' sveti boshji misi, koljkorkrat priftopit' smésh h' svetimu obhajilu. Prijatela, ki se prav rada imata, se tudi rada snideta ino po-

govorita. Prijatelj tvoj nar boljſhi preljubi Jeſus je; sato te h' ſebi vabi in lepo klizhe te, rekozh: „Pridi, ki ſi obloſhen, ino doſti terpiſh; jes bodem te poſhivel, 1) de veſ ne oſlabiſh. Le jes ſim vinska terta, in ti mladika ſi; bres ſvoje vinske terte mladika ne rodi, tud dobri-ga bres mene ſtoriti ne ſamoreſh ti. 2) Kdor moje meſo vſhiva, in pije mojo kvi, le v' njemu jes oſtánem, in v' meni on ſhiví. 3)

Prijatelj, ki pogofto memo prijatla gre, ſe njemu ne oglafi, in ne ogleda ſe, prijatelj bit' nehá. In kedar zlo povablen k' vezherji priti nozhe, kako bi bilo mogozhe, de bi prijatla bila? Mladénzh! ako prijatelj Jeſusov bit' ſhelíſh, s' veſelim ſerzam ſkerbi, de v' ſvetim obhajili pogofto ponoviſh ljubesen Jeſufa. In kakor roſa juterna zvetlizo omladi, ſhe lepſhi omladi ljubesen Jeſusovo preſveto obhajilo. „S' letim ne-beſhkim ſhivesham ſe zhednoſti pomnoſhijo; in vſe popolnejſhi ſtori, kar boſhja gnada v' zhiſtih duſhah dela. Ti truplo s' ſhivesham pogofto oſkerbiſh, in ſvojo duſho pa, ki toljko truda in teſháv ima, ſhe enkrat v' meſenzi ne poſhiviſh! Ni zhudo, de na poti onemagaſh, ki ſveto obhajilo rad odlagaſh. 4) Bres ljubiga Jeſufa boſh mladika ſuha, v' ogenj véſhena.

Zhe Jeſufa prav ljubíſh, boſh obhajilnih dni veſél, ſe boſh lepo pripravil, in ga pod ſvojo ſreho vsél; tak doſhlo tvoji hiſhi bo iſvelizhan-

1) Mat. 11, 28. 2) Joan. 15, 1. 3) Joan. 6, 57.

4) ,Sv. Thomash Vilanovan.

je. — Ako si v' smertnim grehi, o ne podstopi se; zhe si pa zhistiga serza, obudi prave shelje, stori dusni veselje, naj vshije Jesusa svojga svelizharja, koljkorkrat tvoj spovednik tebi dovolijo. Pa tud' per vsaki sveti masli v' duhi obhajaj se s' svojim Isvelizharjam. — Tako bosh frezhno shivel, pa shivel ne bosh sam: Jesus bo shivel v' tebi, in ti pa s' Jesusam. Kdor s' Jesusam sbivi, se vmreti ne boji, ker Jesus je vstajenje, le on vezhno shivljenje, kater'ga svojim da. — Oh frezhen, kdor obhaja lubesen Jesusa v' presvetim sakramenti Telefa reshniga pogosto in pa vredno! On pije is studenza shivljenja vezhniga.

5. Poslufhaj rad ino skerbno besede boshje glas. Vsako sveto nedelo in vsaki prasn timer mora ti skerb imet' saj eno prid'go slifhat' in pa kerfhanfki nauk, ako je le mogozhe.

Kedar spodobno molifh, tak marnjesh s' Bogam ti, kedar pa prid'go slifhifh, Bog s' tebo govori. Zhe nozhesh ti poslufhat', kar tebi on veli (veleva alj sapoveduje), tud' on ne bo poslufhal, kar ga bosh profil ti. Kdor prid'ge rad opufha, h' kerfhanfkim naukam tud' ne gre, bode Boga posabil, in hitro sgubil se; on na nebesfke vrata tud' enkrat terkal bo, alj v' fim gluhim ufhesam one saperte so. Jesus njemu porezhe: „*Jes tebe ne posnam, k' se nisi dal vuzhiti mojim namestnikam.*“ Kdor masfnike poslufha, poslufha Jesusa, in kdor njih sanizhuje, savershe tudi nja, katiri njih poshilja. 1)

1) Luk. 10, 16.

Ne bodi prasnih misel, de she sadoſti veſh; de nauka ne potrebujesh, ſhe miſliti ne ſmeſh. Kdor ſveto maſho ſliſhi, in pridgo ſamudi, ſapovedi zerkvene dopolni ſhe le pol; ako mu je mogozhe tud' pridigo ſliſhat' bilo. Zhebelza (buzhelza) mlado jutro po roſhizah leti, de ſebi ino drugim dobí ſhlahne ſterdí; tako tud' tvoja duſha nauka potrebna je, nje ſhivesh je beſeda, ki is boſhjih vuſt gre. Beſeda Jeſufa ima vezhno ſhivljenje.

Le pridno v' zerkev hodi, poſluſhaj prav ſveſtó, in kar v' zerkvi ſaſliſhiſh, po tém ſhivi lepó. Tak' raſtil boſh v' modroſti in u' vſaki zhednoſti; tvoj nauk ſe bode ſvetil v' neſkonzhni vézhnoſti. — Ta je prava vuzhenóſt, ta nebeſhka viſokóſt!

6. Opravlaj ſvoje dela prav pridno vſaki zhaſ, ne le ljudém na videsh, ampak ſavolj Boga. Is mladiga ſe vadi ſvéſt biti u' vſih rezhéh, ſveſtoba je poſhtována per Bogu in ljudéh; kdor le na pol ſtori, plazhila vreden ni. Bolje de bres plazhila ſi priden delavez, kakor bi bil bres dela mal'prida paglovez. Sa vſako dobro delo, ki ga drugim ſtoriſh, plazhilo v' ſvetim raji gotovo sadobiſh. Sa vſako: Bog ti plazhaj (lonaj) ſi lahko prav veſél, ker ſvoje povrazhilo boſh od Boga prijél. Lé vſe ſavólj Bogá!

Buzhelze ſterd nabéraje, pá ne ſamo ſa ſe; ſhe mravlje ſo ſi dobre in ſi pomagajo; glej! bliſhnimu pomagat' ti lepo kaſhejo. Kako bi gerdo bilo, zhe bi ſe le ſgodilo ſa volj dobizh-

ka vse, in is ljubesni ne! Gerda dobízhkarija sveto ljubesen vbija; is pekla je domá.

Bogu le on prav flushi, ki dobro rad stori, in sa vse svoje dela she hvale ne dobí. Boren shivi na sveti, bogat v' nebefa gré, njegove dobre dela so nja prijatelze na semlji in v' nebesih. Satorej rad pomagaj tud ti po braterno; s' kako meró bosh méril, se tebi mérilo bo. — Le vse savolj Bogá!

7. Povsdigni svoje serze is semlje do nebes, povsdigni tudi roke, in moli, de bo ref: s' jesikam ino s' duham. V' molitvi povsdiguje tvoj duh k' Ozhetu se, v' molitvi se pridrushu med boshje angele; nebesko mozh savshiva, in milosti dobiva premagati skufhnjave, prenesi vse teshave, dosezhi sveti raj. Molitev je nebeshki kluzh.

Pokrishat' in moliti naj te ne bode fram; Bogu lepo flushiti zhest mora biti nam. Na druge ne porajtaj, ki radi barajo: „Pojdesh topel v' nebefa?“ Bog daj, de bi ref bilo! tako jim obgovori. Bolje topel v' nebefa, kakor pa mersel v' pekel.

Alj ptiza ne bo péla, ni vredna, de shivi; alj svezha ne gorela, tud dnarja vredna ni; in zhlovek, ki molit' nehá, Boga in sebe ne sposná. Le kdor sna prav moliti, vé tudi prav shiveti. 1) — Ker sjutraj sgodej vftanesh, hitro pokrishaj se; preden se svezher vleshesh, povsdigni (pet roké, moli ker k' misi pridešh, alj

1) ,Sv. Avgufhtin.

ker od mise grésh; tud' ker svoniti slíshísh, odlagati ne smésh svoje dolshne molitve. — Pred delam in po deli pomoli vselj tako, de vse shívenje tvoje sveta molítev bo. Tako bošh frezhno shivel, tako bošh frezhno vmerl, tako si bošh po smerti sveto nebo odpèrl. Moli ino delaj! Vse k' vezhi zhesti boshji in dušhi v' isvelizhanje.

Juterni isdihleji ino molitvize kerfhanfkiga mladenzha. 1)

Kedar se sjutraj prebudísh, pokrishaj se, ino rezi:

Bog, moj Bog! tebi se sbudim, ino te lepo sahvalim, de she sdrav shívim. Zhašt ino hvala Boga † Ozhetu, ki me je stvaril, Bogu † Sinu, ki me je odrefhil, in Bogu svetimu † Duhu, ki me je polvetil, sdaj in vekomaj. Amen.

Ne poleshavaj, ako si sdrav, ino hitro vstani, rekozh:

,Sveti Bog, sveti vsemogozhni Bog, sveti vsemogozhni vezhni Bog, vsmili se zhres me!

Kedar se vmivlesh, is globozhbine svojiga serza rezi:

Omij me, o Gospod! s' studenzam svoje mi-losti, ovarji dušho mojo vsake nezhistosti; naj de bom s' zhistim serzam tebe gledal od oblizhja do oblizhja. Amen.

1) Vse te kratke molitve je dobro is glave snati ino jih vsaki den po priloshnosti lepo opraviti.

Redar se oblazhih, s' ponishnim serzam rezi:
Oblezi me, o Bog! noviga zhloveka s' oblazhi-
 lam nedolsbnosti in svete zhédnosti; naj se posh-
 teno nosim, ino v' pravizhni ljubesnivosti dopa-
 dem Bogu ino dobrim ljudém; to te pohlevno
 prosim. Amen.

Priporozhi se presveta Trojizi ino rezi:

Bodi zhesfena presveta Trojiza, Bog Ozhe,
 ,Sin ino sv. Duh, v' treh pershonah en sam Bog.
 ,Sveti, sveti, sveti, si Gospod Bog ,Sabaot! Ne-
 bo ino semlja sta polna tvoje zhasfi. Zhasfi ino
 hvala Bogu Ozhetu, ino ,Sinu ino svetimu Duhu.
 Kakor je bila v' sazhetku ino sdaj ino vselej ino
 na vekomaj. Amen.

Priporozhi se Mariji devizi, rekozh:

O vsih deviz deviza, Marija moja mati! pro-
 si Boga sa me, de bom tvoj vreden sin, Jesusu
 svesto slushil in se s' tebo v' nebesih per njem
 veselil. Amen.

Priporozhi se angelu varhu, ino rezi:

Moj svesti angel varh, nikar me dones ne
 sapusti! Varuj me hudiga na dushi in telefi, in
 vodi me po poti vézhniga svelizhanja. Amen.

Priporozhi se svojimu svetimu patronu, rekozh:

Isvolen moj patron, (sv. I.! tvoji proshni
 se dones isrozhim; prosfi Boga sa me, de se ne
 pogubim, ampak de srezhno pridem v' vezhno
 svelizhanje! Amen.

Sdaj moli apostolsko Véro, Ozhe nash in Zhesfena
 si Marija; po tem stori dober namen, rekozh:

Moj Bog in moje vse! Ti si moj, ino jes sin
 tvoj. U' vsih rezhéh se tebi isrozhim; kar ti ho-

zhešh, to tud' jes shelím. Tebe prošim, varji me, de s' nobenim she tak malim greham ne bom shalil te; in storim vse k' tvoji zhaſti ino moji duſhi v' isvelizhanje. Amen.
Po tem se poſhkropi, ino pojdi veſelo na ſvoje delo.

Molitvize na dan.

Pred delam.

Bog, moj vezhni goſpodar, ti mi daſh to delo; h' tvoji zhaſti sazhnem ga sveſto in veſelo. Vse po tvoji ſveti volji delati shelím, ino vezhniga plazhila ſe po ſmerti veſelím. Po Kriſtuſi, Goſpodi naſhim. Amen.

Po deli.

Moje delo je ſtorjeno, tebi, Ozhe, isrozheno; ſvoj ſvet shegen delu daj, men' pa enkrat ſveti raj. Po Kriſtuſi, Goſpodi naſhim. Amen.

Pred jedjo ſe pokrishaſaj, moli: Ozhe naſh, ino po tem rezi:

Blagoſlovi (poſhegnaj), vezhni Ozhe, ſvoje dare ino naſ, de jih bomo ſavshivali v' tvoji hvali vsaki zhaſ. Po Jeſuſi Kriſtuſi, Goſpodi naſhim. Amen.

Po jedi ſe pokrishaſaj, ino rezi:

Hvalen bodi dober Bog ſa dobrete ſvojih rok, ki ſmo jih ſavshili. Ljubi Ozhe, prošim te, vse potrebno daj nam ſhe, vselej ſe naſ vſmili! Po Jeſuſi Kriſtuſi, Goſpodi naſhim. Amen.

Kedar uro flifhih, isdehni:

Bodi hvalen, vezhni Bog, vsako uro, vsaki zhas! Sdaj ino polledno uro, Ozhe, vsmili se zhres nas! Amen.

Kedar na spoved alj obhajaj grejo, klezhè Jesufa posdravi, rekozh:

Jesuf, ti sdavje bolnikov! daj bolnîmu svojo pomòzh, naj mu bo frezhno osdravit alj pa vmreti mogòzh. Daj njemu vredno prijeti tvoje presveto Telò; naj mu bolésen ne k' smerti, ampak k' svelizhanju bo. Amen.

Kedar se merlizbu svoni, rezi:

Vsmili se Bog vérne dushe, ki je 's tega sveta shla; daj ji, de bo tam v' nebesih svet'ga raja vshivala! Ozhe nash i. t. d. Zhesheha si Maria i. t. d. Bog ji vezhen pokoj daj, vezhna luzh ji sveti naj! V' miru naj pozhiva! Amen.

Kedar memo zèrkve gresh, v' kateri presveto reshnje Telo prebiva, odkri se, pripogni desno koleno ino rezi:

Bodi zhesheho ino hvaleno Jesufa reshnje Telò v' presvetim sakramentu. Is ljubesni med nami shivilh, ino nam milosti svoje delish; oh naj te pogosto vredno savshijemo, enkrat pa frezhno k' tebi pridemo v' vezhno veselje! Amen.

Memo zèrkve gredòzh, v' kateri presvetiga reshnjega Telefa ni, se odkri, glavo nagni ino rezi:

Bodi zheshehen vezhni Bog v' svoji sveti hifhi; proshnje vsih svojih otrok, Ozhe, tukaj vflifhi; enkrat nam pa priti daj v' vezhno hifho, v' sveti raj! Amen.

Memo krisha gredozh se odkri, glavo pripogni, rekozh:

Krishan Jesus! tebe molim ino pozhestim, ter skos tvojo smert na krishi isvelizhan bitshelim. Amen.

Memo podobe divize Marije gredozh se odkri, glavo nagni ino rezi:

Pozhesthena bod' kraliza, boshja mati in deviza! O Marija, prof' sa naf sdaj ino posleden zhas!

Memo podobè svetnika glavo odkri ino nekoljko pripogni, rekozh:

Bodi posdravljen sveti I. (se ime svetnika rezhe) isvoljen boshji svetnik! Bodi vselej nam per Bogu nafh mogozhen priproshnik!

Memo podobe svetnize, nekoljko odkrito glavo prikloni, ino rezi:

Pozhesthena bodi sveta I. (se imenuje), isvoljena boshja svetniza! Bodi nam vselej per Bogu nafha svefsta proshniza!

Memo britofa gredozh se odkri ino rezi:

O Gospod, vsmim vérnim mertvim vezhen mir in pokoj daj. Naj pozhivajo v' pokoji, vezhna luzh jim sveti naj. Daj tud' meni enkrat v' semlji frezhno spat, in veselo spet enkrat od smerti vftati k' novimu shivlenju! Amen.

Kedar se v' zhem pregrèshih (velikiga greha varji se ko smerti!) le hitro isdehni:

Ozhe! sopet fim shalil te; oh, kako je meni shal! ,Saj mi bosh odpuftil ino gnado dal, de ne bodem vezh pregrèshil se. Bodi meni milofliv vbogimu greshniku! Amen.

Vezhérne molitvize.

Kedar o sabotih vezhernize svoni:

Teden je spet per kraji, nedela se glasi; lepo is bilhe hoshje vezhernize svoni. — Oh, kedar svoj delavnik na semli skonzal bom, poklizhi mene, Ozhe, v' vesel nebeski dom! Amen.

Kedar sonze sahaja, pomisli ino rezi:

Sonze gre h' boshji gnadi, in sopet se mrazhi; en dan sim blishej smerti, in blishej vezhnosti. Ozhe! lepo te profim, daj mi svojo pomozh, v' gnadi boshji shiveti vsak dan in vsako nozh. Daj enkrat frezhno vmreti, naj meni tamkaj sveti v' nebesih vezhna luzh! Amen.

Kedar svoni svezher, moli angelsko zheshenje, potem se spomni vernih dusih u' vizah ino rezi:

Bog v' sim vérnim dusham vezhen mir ino pokoj daj; vezhna luzh jim sveti naj! Amen.

Kedar o zhetertkih vezher, alj o petkih ob enajsti uri svoni, moli:

O Jesus! skos tvoje smertne teshave, ki si jih sa me prestal, profim te, de mi bosh dal frezhno ino lahko vmreti, in po smerti h' tebi priti v' sveti raj; se per tebi veseliti vekomaj! Amen.

Kedar se pripravljash spat', povsdigni roke, ino is serza rezi:

Prav lepo te sahvalim, nebeski Ozhe, sa vse dobrote tvoje, ki si jih meni dones dal. Odpusti mi, ponishno tebe profim, grehe moje; saj je is serza meni shal, de sim tebe shalil.

Pomisli in popravi svoj vest sa petero rezhi

1. Kaj sim donef mislil alj poshelel, govori, de bi ne bilo prav?
2. Kako sim donef molil ino mislil na Boga?
3. Kako sim donef delal, dopolnil dolshnosti svojiga stanu?
4. Komu sim se sameril, alj kako shkodo storil?
5. Ali sim se poboljschal, ali pohujshal?

Ako se kaj hudiga spomniti ve vesh, sahvali Boga, ki te je greha varval; zhe si pa greh storil, profi ga, naj tebi odpusti, mu terdno obljudi, tega nikolj storiti vezh, ter pravo shivo grevengo obudi, rekòzh:

O moj Bog, kako mozhno si ti mene ljubil, kako slo pa tebe jes rasshalil! Greshil sim ino nisim vreden vezh biti tvoj sin. Odpusti, ljubi Ozhe, meni grehe moje, ne odtegni meni ljubesnive roke svoje! Rajshi hozhem vmreti, kakor se tebi sameriti. O Bog, pomagaj mi, in bodi milostliv meni vbogimu gresniku! Amen.

O Marija mati boshja! bodi moja vsmilena mati ino profi sa me, de per Bogu vsmilenje najdem.

Moj svesti angel varh! profi sa mene ino varji me, de se spet ne pregreshim.

Vsi svetniki ino svetnize boshje! profite sa me, de se prav spokorim, ino frezhno k' vam v' vezhno shivljenje pridem. Amen.

Sahvali Boga sa vse dobrote ino rezi:

Moja dusha, hvali Gospoda, ino vse kar je v' meni hvali njegovo sveto ime. Hvali Gospoda

moja dušha ino ne posabí njegovih dobrot. Zhašt ino hvala Bogu Ozhetu i. t. d.

Preden se v' postelo podash, poshkropi se ino pokrishaj, rekozh: Vezhèrn blagoslov alj shegen:

Blagoslovi (shegnaj) me nizoj Bog † Ozhe, ki me je stvaril, Bog † Sin, ki me je odreshil, ino Bog † sveti Duh, ki me je posvetil. Milost ino pomozh presvete Trojize, ljubi mir Gospoda nashiga Jesula Kristusa, mozh njegoviga bridki-ga terpljenja ino smerti naj nad menó prebiva ino me vsiga hudiga varje na dušhi ino teleši. O sveti Bog! sveti mogozhni Bog! sveti vsigamogozhni nevmerjzhi Bog! vsmili se me, ino obvarji me nagle smerti. — Tvoje vsigamogozhno varstvo naj nad menó bedi, tvoja vsigamogozhna roka naj me brani ino odverne vse vidne ino nevidne sovrasnike, ki me salesujejo. Tvoja luzh naj mi sveti, de vezhne smerti ne vmerjem. — V' tvoje roke, o Gospód, isrozhim svojo dušho. O Jesus! tebi shivim, o Jesus! tebi vmerjem; o Jesus! tvej sim shiv ino mertev. Amen.

Kedar se isflazhish, isdihni:

O Gospód! daj isflezhi stariga zhloveka: pregreshno poshelenje ino hude navade; naj vse hudobno na vselej v' meni saspí, ino se nikolj vezh ne sbudi, kar tebe shali. Amen.

Kedar si pretruden, ino veliko moliti ne moresh, pred postelo poklekni, pokrishaj se in rezi:

Moj Bog, lepo sahvalim te sa vse dobrote tvoje, kí sim jih savshil. Ponishno prosim te,

odpušči meni grehe vse, s' katerimi sim te räs-
shalil. Daj meni sladko spati, jutri spet sdra-
vimu vstati, ino jiti veselo sopet na svoje delo,
k' tvoji zhafti, meni pa k' svelizhanju.

Ozhe nash i. t. d. Zhesfhena si i. t. d. Verjem i. t. d.

Ne hodi po nozhi pod druge strehe, ne voglari,
ne vesúj; nesrezha ne pozhiva; ne jifhi nje!
V' posteli spodobno leshi, ne dopernafhaj sam,
ne s' tovarsham, kar je rezhi strah. Bog vse
vidi, Bog vse vé!

Hedar ne moresh spati, premifhluj smert, sod-
bo, pekel, nebefa, ino ne bofh nikolj gre-
shil. ,Sirah, 7, 40.

M a s h n e m o l i t v e.

Ne sogni se zerkve, kedar memo grešh, ne samudi svete mashe, kedar vtegnesh, isvelizhanki studenz je sa tvojo dušho ino telo, ako njo prav slislišh.

V' zerkvo slopivlišhi pokropi se rakožh:

S' nebeshko roso svoje milosti pokropi me, o Bog, in vsih mojih grehov me omij, naj tebi s' zhištim serzam slushim! Amen.

Pred sveto masho moli:

Ozhe nebeshki! jes tvoj nevreden sin pridem v' tvojo sveto hišho tebi dolshno zhašt ino hvalo dat. Vef ponishen te sahvalim sa vse milosti ino dobrote tvoje, ki jih meni ino vsim ljudem delišh. Prosim te, odpusti mi vse grehe moje, in dodeli, kar na dušhi in teleši potrebujemo.

De bošh vslishal mojo prošhjo, se per sveti mashi sklenem s' Jesufam, preljubim tvojim Sinam, ter se tebi Ozhe, s' njim darujem. Oh ne saversi me, svojiga otroka: — vsmili se vsih svojih vernih, po Jesufu Kristufu, Gospodu našim Amen.

Ako vtegnesh, premišhuj pred sveto masho posebno dve rezhi:

1. Jesufa na gori Kalvarji, kako is ljubeshni sa naš terpi ino na krishi vmira.

2. Jesufa na altarji v' presvetim rešhnim Teleši, kako per posledni vezherji sveto masho postavil, ino kako is ljubeshni per naš prebiva.

P r i s t ó p

Mafhnik sazhnó moliti.

V' imeni Boga † Ozheta, ino „Si † na, ino svetiga † Duha pristopim k' boshjimu altarju ter s' tvojim namestnikam, o Bog, sveto mafho flushiti shelim. Oh daj mi shivo vero, terdno upanje ino gorezho ljubesen to sveto daritvo svefio opraviti. Naj bo tebi v' zhaft ino sahvalo, meni ino vsim vernim v' odpufhanje grehov, isprofiti shivim tvojo milost in pomozh, mertvim vezhen mir in pokoj. Ozhifli moje serze, naj bo tvoj altár, vsemi vse kar imam tebi v' dopadliv dar. Vsmili se naf Ozhe nebesbki, kateri si naf stvaril, vsmili se naf Jesus Kristus, ki si naf odreshil; vsmili se naf sveti Duh, ki si naf posvetil. „Skashi nam svoje vsmilenje, o Bog, de bomo tebe hvalili. Amen.

„Slava (zhaft in hvala) Bogu.

Zheshen, hvalen, molen bodi, o neskonzhni vezhni Bog od vsih stvari v' nebesih in na semli. — Molimo te, zhestimo te s' vsimi angeli ino ljudmi sa tvoje velike flave del, ki si vse zhafti in hvale vreden. Oh daj mi tukaj tebi svefio flushiti, ino po smerti s' vsimi isvolenimi tebe v' nebesih hvaliti, trojno edini Bog Ozhe, „Sin ino sveti Duh! katorimu bodi hvala ino zhaft vekomaj. Amen.

M o l i t u v.

Vfigamogozhni Bog, ki vse shivish, dodeli nam sa dusho in telo, kar potrebujemo. Daj nam skerbne uzhenike, pravizhno gosposko, prid-

ne podloshne, poshteno drushino, shivesha in oblazhila, frezhe ino ljubiga sdravja, kar je tebi k' zhafti, nam pa k' isvelizhanju. — Pomagaj nam skufhnjave frezhno premagati, storjene grehe serzhno objokati, ino po smerti priti v' vezhno svelizhanje. — Vsi svetniki in svetnize boshje, profite sa naf, skos Jesufa Kristufa, Gospoda nafhiga. Amen.

B e r i l o.

O Bog, ki si naf stvaril, naj bi tebe prav spoznali, tebi flushili, zhafno frezhni ino v' nebesih vezhno isvelizhani bili, naj nam sveti luzh tvojiga nauka, ki nam ga po svojih uzhenikah dajash. Rasvetli nafho pamet, de tvoje besede prav rasumimo; poravnaj nafho voljo, de jih svesto dopolnimo. Oh daj nam sheljno serze tvoje besede svesto poslushati ino jih lepo ohraniti, ki nam vezhno shivljenje dajo. Amen.

E v a n g e l j.

V' imeni Boga † Ozheta ino ,Si † na ino svetiga † Duba veselo vřtanem poslushat svetiga evangelja glaf, besede Jesufove. Oh preljubesnivi Jesuf, moj nebeshki uzhenik, pomagaj mi po tvojim svetim nauki shiveti ino vmreti, po tem pa s' tebo veseliti se v' nebesih. Amen.

V é r a.

Vérjem Boga Ozheta, vřiga mogozhniga stvarnika nebes i. t. d.

Vse kar Bog rasodel, Kristuf uzhil ino nam sveta mati katolshka zerkva vérvati velí, terdno vérijem ino sa vezhno resnizo sposnam. O Bog poterdi me v' tej sveti pravi veri, povsdigni moje upanje, oshivi v' mojim serzi gorezho ljubešen, naj tvojo sveto vero vselej s' besedo prav sposnam ino v' djanji pokashem. Po njej hozhem shiveti ino vmreti. Amen.

D a r o v a n j e.

Dobrotlivi Bog! vsemi majhen dar kruha ino vina, ktiriga tebi po mashaikovih rokah darujemo, de le bo premenilo v' telo ino kerv Jesufa tvojga, Sina v' nashe svelizhanje. — Verh tega dara tebi tudi isrozhimo svoje serze, mille ino shelje, naj tebi dopadejo; vse svoje premoshenje, kar imamo, naj tebi h' zhafti bo. — Ogleđaj se na nas, nebelhki Ozhe, de homo tvoje sveto ljudstvo; daj nam pomozhi, storiti kar sapovéh, opustiti, kar prepovéh. Tebi darujemo vse svoje djanje in nehanje, po Jesufu Kristufu, Gospodu našim. Amen.

Kedar si mashaik roke vmijejo.

Ozhifti, Bog, nam serze nashe vsih madeshv hudih navad, polveti ga, de bo tvoj altar, naj bojo nashe molitve tebi dopadle, in nashe prošne vllishane, ki k' tebi vstajajo. Serze ponishano in spokerjeno ne bojh savergel, o Gospod.

Kedar Predglasje moljo alj pojó.

Is globozhine svoje nevrednosti se vsdigžemo v' svete nebela, in hozbemo s' angelmi

ino svetnikami tebi nekonzhen vezhni Bog spodobno zhalt in hvalo dajati. — ,Svet, svet, kres vse svet si ti, o Bog, Ozhe, ,Sin in sveti Duh, v' treh pershonah en sam Bog. Naj te hvalijo vse stvari v' nebesih in na semli in tudi pod semljo: faj si vse zhalti in hvale vreden. ,Sveto hozhemo pa tudi mi shiveti, de bomo samogli frezhno vmreti, ino po smerti v' drushbi tvojih isvolenih tebe vékomaj zhaltiti ino hvaliti. Amen

Spomin sa shive pred povsdigvanjam.

Ozhe nebeshki, sdrushi naš svoje otroke v' pravi kerihanski ljubesni po Jesofu Kristofu, svojim ,Sinu, de bomo vfi ena frezhna hifha pod tvojim namestnikam, vidnim poglavarjam tvoje svete zérkve. — Daj miloft in pomózh rimskimu papeshu; našimu fkkofu ino našhi dubovfki gospolki Poterdi v' dobrim našhiga Zefarja ino stori možhno vfo deshelsko gospolko, naj naš varje v' tvoji sveti flushbi — Vfmili se našhich dobrotnikov, posebno starehev in gospodarjev; prijatelov, snanzov ino sofedov, tovarhev ino tovarshiz, bratov ino sester. — Ohrani vse verne kristijane v' svoji milofti, in daj nevérníkam sposnati prave isvelizhanske vere luzh, naj bojo tebe prav sposnali in spodobno hvalili. — Daj grešhnikam duha prave pokore, naj sapustijo svoje hudo djanje ino le tebi flushijo. Sapri' nam peklenfke vrata, odpri nam svete nebesa, po katerih shelimo.

O Marija, ljuba mati, vsi svetniki in svetnice hoshje, ki se per Ozheta veselite, tudi vi sa naš profite, naj sa vami pridemo in se s' vami veselimo. Amen.

P o v s d i g v a n j e.

Povsdigni se dušha moja in zhudo poglej, ki se na altarji godi! Kruh se premeni v Jesufa rešhno Telo, ki je bilo sa naš krishano-vino v' njegovo rešhno kerv, ktiro je sa naš prelil.

Oh, bodi posdravleno Jesufa rešhno Telo, od Marije rojeno, na krishi sa me vmorjeno. V' ponishnosti te molim ino pozhestím. O Jesus, všmili se, všiga slega rešhi me škos tvoje terpenje ino smertna krishi.

Bodi posdravlena presveta rešhna kerv Jesusova, sa me in vse ljudi prelita. Tebe molim ino profim, vmij mi dušho mojo ino ne daj, de bi sa mene kdaj sgrablena bila. O Jesus, v' tebe vérjem, de si na altarji sdaj prizhejzoh; v' tébe saupam, de me ne bošh savérgel; o Jesus tebe ljubim zhres vse stvarí, ker si tudi mene toljko ljubil, de si sa me vmerl. Ponishno profim te, odpušti meni moje grehe ino všmili se vernih dušh v'vizah.

,Spomín sa mertve pe povsdigvanji.

Preljubi Jesus! koljko si sa naš prestál, de bi nam vezhno shivljenje dal. Tvoja predraga kerv je tekla sa shive ino mertve, ako le v' tebe vérjejo, v' tvojo nefkonzhno saflushenje saupajo, in tebe ljubijo, ki si naš toljko ljubil. — Všmili se vbogih vérnih dušh, ki v' vi-

zah terpijo ino gorezho shelijo priti pred oblizhje boshje. ,Spomni se mojih rajnih - - snanzov in dobrotnikov, prijatlov in sovrashnikov, naj odpushanje skoraj sadobijo, in se per tebi veselijo, kamor priti tudi jes shelim. — Oh Jesus, daj, de tvoje bridke smerti ne posabim, tebe ne sapustim ino se s' tvojimi svestimi flushavniki v' nebesih veselim. Amen.

Ozhe nash, ki si v' nebesih i. t. d.

O Bog, ti si nash dober ozhe, daj de bomo tudi mi tvoji dobri otrozi. Tvojo sveto voljo dopelniti naj bo nash veselje; naj se nam sgodi, kakor ti hozhesh, to so nash shelje. Daj nam vsakdanjga kruha sa dusho in telo, po smerti pa sveto nebo, naj bomo frezhni otrozi per ljubim Ozhetu. Amen.

,Sveto obhajanje.

Jesus, jagne boshje, ki grehe sveta odjemlesh, vsmili se me, odvsemi meni grehe vse, in daj mi ljubi mir vesti, kateriga mi svet ne more dati. — Moji dushi se ponujash, vabish njo k' svoji boshji mili, v' mojim ferzi prebivati shelish.

O Gospod, jes nisim vreden, de pod moja streho gresh; rezi le samo besedo, ino osdravlena bo dusha moja. — Pa vender sim tebe toljko potreben, de mi bres tebe shiveti ni. Oh ljubi Jesus pridi, rezi moji dushi; Ti si moja, ino jes sim Isvelizhar tvoj. Jesus, v' tebe verjem, Jesus, v' tebe saupam; Jesus, tebe ljubim in ferzhno tebe poshelim saj v' duho sdaj prijeti. —

Oh prefladki Jeshuf, ti moje veselje, oftani vékomaj per meni, naj bodem tudi jes per tebi. Sahvalim te, de si sa nal vmerl, ino nebefa nam odperl; sahvalim pa tudi, de se v prelvetim rešnim Telesi nam saushivati dafh ino is ljubesni per nal prebivafh. Ne naj, de bi se kdaj tebe lozhili, s' greham tebe shalili, toljke ljubesni nevredni storili. Shivi ino mertvi hozhemo tvoji biti. Amen.

Molitva po obhajili.

Vflifhi, gospod Bog, molitve svoje svete zerkve ino daj nam po saflushenji Jeshufa Kristufa vsmilenje ino pomózh. Poterdi nalhe dobre milli, in nam pomagaj, de jih svelto dopolnimo. Ohrani nam shivo vero ino terdno upanje, daj nam zhfsto ferze, tebe gorezho ljubiti, veliko dobriga storiti sa vezhno svelizhanje, po tim kratkim shivlenji pa sadobiti krono nebeshkiga velelja. Po Jeshufu Kristufu tvojim Sinu ino gospodi nalhim, ki s' tebo Ozhe nebeshki v edinosti svetiga Duha vekomaj shivi ino kraljuje. Amen.

Kedar mafhnik krish storijo.

Blagoflovi (shegnaj) nal vfigamogozhni Bog O † zhe, ,Sin † ino sveti † Duh, in tvoj sveti blagoflov (shegen) vselej per nal oftani. Amen.

Dokonzhanje.

O Bog, kako sim frezhen in vesel, de sim per sveti mafhi bil, deleshen saflushenja Je-

susoviga. Kar je meni pomankalo prave poboshnosti (andohti), moj Jesus naj dodá. V imeni Jesusovim tebi vezhni Ozhe, to sveto flushbo boshjo isrozhim, in shelim, naj bo vse shivljenje moje tebi posvezhenó. Angel boshji vodi me po vsih mojih potah, dokler srezhno dojdem v' vezhno isvelizhanje.

Kedar se s' presvetim reshnim Telesam blagoflovi.

Zhast in hvala tebi, Jesus, kralj vezhne zhasti! Na desnizi svojiga Ozheta tam v' nebesih sdaj sedish, is ljubeshni do nas revnih pa shivish v' presvetim reshnim Telesi v' podobi kruha skrit. Tukaj vslifbakh nalhe proshnje ino nal blagoflovish (shegnash). Kori angelov tebe zhastijo, trume nebeskih vojsk pred tebo klezhijo; oh, naj tebe hvalimo in molimo v' sveti ponishnosti tudi mi!

Blagoflovi (poshegnaj) vsmileni Jesus, nal in nalho domazhijo, pa tudi vesolen svet. Naj nal varje tvoja roka vskiga sovrasznika. Ohrani nalho dusho in telo, nalho shivljenje ino premoshenje, naj tebi posvezhenó bo.

O Jesus, vfigamogozhen vajvoda, ki si premagal pekél, pregreho ino smert, pomagaj tudi nam srezhno premagati in sadobiti krono vezhniga premaganja v' tvojim kraljestvi tam, kjer ti shivish ino kraljujesh s' Bogam Ozhetam v' edinosti svetiga Duha Bog od vékomaj do vékomaj. Amen.

Pred pridigo alj keršhanskim naukam.

O Jesuf, preljubi uzhenik, ki si nam pot, resniza in shivljenje: skos svoje namestnike nam govoriš, ter naš uzhih pravizhno shiveti, frezhno vmreti ino sadosezhi vezhno svelizhanje. Odpri moje ušhesa, de bom sheljno poslušhal ino svešto ohranil besede vezhniga shivljenja. — ,Sveti Duh pripravi serze moje, de bo seme boshjiga nauka na dobro semljo padlo, ino obro-dilo obilno dobriga sadu, po Jesusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Poslušhaj boshje nauke rad, in pridige nikolj ne opuſti, vsaka pridiga je duhovska rosha nebeskiga kralestva. Sapomni si, kar slišiš, in tudi drugim rad pové; beseda boshja je shivesh naše dushe.

Popridigi alj keršhanskim nauki moli:

Hvalen bodi Jesuf Kristus sa vse tvoje svete nauke. Naj bojo vselej moje veselje, moje saupanje in moje shelje. Daj mi, o Bog, te svete nauke svešto ohraniti, skerbno dopolniti, in kakor si obljubil, se nekdej per tebi veseliti. Amen.

Opravilo svete spovedi.

Vsaki grešnik je bolen na svoji dushi. Sakrament svete pokore je nebeski studenz dušhniga sdravja. Mladénzh! skerbno hodi k' sveti spovedi; ona je sdravilo tvoji dushi. V'

vezhi nevarnosti si, huje skufhnjave ko imash, pogoje k' spovedi tezi. Dobro je vsakiga mesenza, saj vsake kvatre k' spovedi jiti, si pa toljko nefrezhen, smerten greh storiti — oh, she tisti den se ispové, alj saj pervo nedelo spovedi ne samudi. V' smertnim grehi shiveti je strah.

Imej skerbniga spovednika, in kakor ozheta se jih dershi. Opravljay svešto pet rezhi, ki k' spovedi grejo; one so ogledalo (mušter) kako se sakrament svete pokore opravlja. Kakor tvoje spovedi — dobre alj slabe, bo tudi tvoje shivljenje.

Molitva sa pripravo.

Ozhe nebeshki! k' tebi se bom vbogi greshnik obernil, svojih grehov obtoshil, tebe sa odpušhanje profil. Nisim vreden tvoj sin biti, ker tim tebe toljko shalil; vse mi me saj posledniga flushavnika v' svojo milost in ljubésn nasaj. Objokaniga ino ponishaniga serza, Ozhe, ne bosh savergel.

Vsmileni Jesus, moj dober Pastir, glej, jes tvoja nehvaleshna ovzhiza se k' tebi povernem, sopet med tvojo frezhno zhredo priti shelim. Sadeni me na rame svoje milosti, nesi me po poti prave pokore med tvoje svešte ovzhize nasaj. Poshli mi pa tudi svetiga Duha, naj me rasveti in uzhi pravo pokore storiti.

Sveti Duh, boshja luzh, rasveti mojo pamet', naj vse svoje grehe ino slabosti prav spoznam; omehzhaj moje serze, de jih shivo objokam; poterdi mojo voljo, de se vredno poboljšham ino prav spokorim.

Marija, moja ljuba mati, ti pribeshaljshe grešnikov, isprosi mi milost ino pomôzh resni-zhne pokore. Moj Angel varh, ki si prizha mojih grehov, bodi sdaj na poti pokore moj tovarh, naj to sveto delo prav opravim. Vsi isvoleni boshji svetniki ino svetnize, profite sa me, de sad prave pokore prinesem ino vezhno shivljenje sadobim. Amen.

I. Isprashvanje vesti

1. Poklizhi svetiga Duha v' pomôzh, naj te rasveti. — 2. Poprashaj se po deset boshjih — pét zerkvenih sapovedih, zhres katere si s' mislijo, si besedo alj s' djanjam grešil; — posebno dolobnosti svojiga stanu, ali si jih dopolnil? — dobre dela opustil? — 3. Isberi smertne grehe po shtevili ino okoljstvah. 4. Prashaj, kateri hudi navadi si nar bolj vdan — kateri greh tebi nar nevarnej? 5. Ali si pokoro polledne spovedi dopolnil? — nauke obranil? — si se poboljšhal alj pohnjšhal? — Misli, kje si bil? s kom imel opraviti? Kako se ti je godilo? — Bolj poredko kakor k' spovedi hodish, dalej svojo vest isprashuj.

II. Grevenga alj serzhna shalost.

Kaj sim storil, vbogi grešen zhlovek! Svojiga ljubiga Ozheta shalil, nepokorn sim bil vligamogozhnimu Bogu, svojimu nar vezhimu dobrotniku nehvaleshen. — Oh kako reven sim vbogi zhervizh semlje v' svojih grehib! — —!

Moj Bog in moj gospód! is zeliga serza je meni shal, de sim tebe shalil, kí si nar vezhi

lepota vse ljubeshni vredna dobrota. Oh, de bi se ne bilo nikolj sgodilo. Moji grehi mene pe-
zhejo, ne toljko sa to, ker sim nebefa sgrabil ino
pekeli saflushil, ampak ker tebe zhres vse ljubim.
— Oh odpusti mi vse moje grehe, po svoji ne-
skonzhni milosti jih omij. — Terdno sklenem s'
tvoja pomozhjo svoje shivljenje poboljšhati, sa
storjene pregrehe pravo pokoro storiti, ino tebe
s' nobenim greham vezh rasshaliti.

Oh Bog! saj vidish moje shalofno serze,
moje naprejvsetje posnalh. Daj meni solse prave
pokore ino pomagaj mi, de s' Petram svoje grehe
shivo objokam, s' Marijo Magdaleno odpuhanje
svojih grehov dofeshem ino s' spokorjenim rasboj-
nikam per tebi vsmlenje najdem. Sa to te pro-
sim, Ozhe nebeski, skos neskonzhno saflushenje
Jesusa Kristusa, tvojiga preljubiga, Sina ino
Gospoda nalhiga. Amen.

III. Terdno prejevsetje

Obljubi se greha — pa tudi gresnih pri-
loshnost varvati; — skushnjave serzhno premagati
— storjeno shkodo popraviti — ako si koga ras-
shalil, sa samero prositi — pohujshanje porav-
nati, kar mogoche, pred spovedjo; kar poprj-
mogoche ni, mora terdno naprejvsetje porok biti,
de se bo hitro sgodilo. Ako praviga poroka ni-
mash, odpuhanja ne sadobish. Moli torej:

Moj Bog, bodi mi vbogimu gresniku usmi-
len ino odpusti mi vse moje grehe. Terdno skle-
nem vsak greh sovrashiti, svesto oblubim se
vlake gresne priloshnosti varvati, ojstro pokoro

delati ino vsako storjeno krivizo, koljkor premorem poverniti.

Bodi, o Gospod v' mojim serzi ino odprimoje ušla, de se vsih grehov zhisto obtoshim, nobeniga ne posabim, ne satajim, ino odpushanje sadobim. O Jesul', Sin Davidov, vsmili se mene! Ako le hozhesh, mene ozhistish. Amen.

IV. Zhišta Spoved.

Ponishno pred spovednika poklekni, ki so na mestu Boga, ter rezi:

Profim, duhovni ozhe, sa sv. shegen se svojih grehov zhisto spovedat. —

„Se spovem Bogu vsigamogozhnimu, Mariji devizi, vsim svetnikom ino vam namestnik boshji, vsih svojih grehov, kar sim jih storil od svoje posledne spovedi, ki je bila — (pove kdaj?) „Sosebno se obtoshim:

Rasodeni, kako si posledno spoved opravil — prav alj flabo? — pokoro dopolnil? Obtoshi se grehov po versti, kakor si vest isprafhal? Ne isgovarja sam sebe, ne dolshi drugih, pershonj ne pravi po imeni s' kom si greshil, ampak le po stani. Ne delaj preveliko besed; le kratko, sastopno, pa tudi spodobno pove. Ne sataji, ne sakrivaj; Bogu vtajiti ne moresh. Ako te she serze boli, alj vest strah dela, le vse odkrij. „Spoved skleni:

Le ti ino vsi moji grehi so mi is serza shal, ker sim Boga rasshalil. Terdno sklenem s' boshjo pomozhjo svoje shivljenje poboljšhati, pravo pokoro storiti ino Boga nikolj vezh rasshaliti. Pro-

sim sá potreben nauk, sa pokoro ino odveso, zhe sim nje vreden.

Poslušhaj nauke, ki jih ravno tebi dajajo, in vezhkrat po tem pomisli, kar so ti povedali. Odgovori lepo, kar te poprašajo. Ne sili sa odveso, ako sposnajo, de nje vreden nisi. Sapomni, pokoro ki ti njo naloshijo. Ne brani se ojštre pokore; nj dopolniti ne morešh, poproši, naj ti jo preloshijo. Kedar odveso nad tebo molijo, obudi grevingo ino terdno naprejvsetje. Pokrishaj se ino odstopi.

Moli po spovedi, kedar odveso dobíšh.

Neskonzhno vsmilen Bog, preljubesnivi Ozhe nebesški, ti si meni moje grehe odpustil. Moj nar dobrotlivšhi ozhe si, jes sim sopet tvoj sin. Isbrisal si meni grehe moje, pa tudi saflushene vezhne shtrafe. Dal si mi sopet lepo oblazhilo posvezhjozhe gnade boshje, pa tudi ljubi mir moje vesti. Ponishno se ti sahvalil sa neskonzhno saflushenje Kristusa Jesusa tvojiga, Sina, ki je sa moje grehe tvoji pravizi poplazzhal. — Sahvalim tebe, vsmileni Jesus, sa zhudno oblást, ki si njo svojim namestnikam dal, meni mojih grehov odvesati. — Sahvalim tebe, Bog sveti Duh, sa rasvetljenje ino pomózh, de sim se mogel zhisto spovedati. Oh, vi angeli boshji, ki se sdaj, kakor saupam, nad meno veselite, pomagajte meni hvaliti neskonzhno vsmilenga Boga sa toljko dobroto.

Obljubim pa tudi v' prihodno Bogu do posledniga isdihleja svešto flushiti, se vsakiga

greha terdno varvati, vse skušnjave serzno premagati, pregrešne priloshnosti vse opuštiti, vsako škodo, vsako pohujšhanje, koljkor samorem, popraviti, vse svoje shive dni se pokoriti, de bom vreden po poti pokore med isvolene priti. Amen.

Ako odvese ne sadobish, ponishaj se in moli:

Oh prevhogi nespokorjen grešnik, kako strašno sim grešil, de me namestnik boshji niso vredniga sposnali grehov odvesati! — Oh! she sim sgublen sin delezh od svojiga nebeskiga Ozheta! — Jesus, moj pastir, ker sim ga nehvalishna sapuštil, sa me ne mora, dokler se v' resnizi ne poboljšham. Nisim she vreden k' njegovi sveti misi perstopiti ino savshiti njegovo presveto Telo. — Oh, ponishno sposnam, de sim vse to saflushil, ino namestnik boshji, ki imajo en kluzh spokorjene grehov odvésati, imajo tudi drugi kluzh nespokorjenim grehe sadershati, — kar so tudi meni po pravizi storili, de svoj shalosten greshen stan sposnam, se prav spokorim ino vredno poboljšham. —

Oh, kaj bom storil, vbogi srotej! V' tvojo sveto voljo se podam ino obljubim vse na tenko dopolniti, kar so meni spovednik naloshili. Ozhe, tepi mi! saj me dober ozhe tepesh. Le samo to te lepo prosim, daj mi, de se prav spokorim, is zeliga serza k' tebi povernem, svoje gerde pregrehe sapuštim, sadu prave pokore prinesem, de se v' prihodno odvese vreden storim ino postanem sopet prijatel boshji. — O Jesus,

fin Davidov! ki si prifhel jiskat, kar je sgubleniga, vsmili se mene! — O Marija mati mila, de si moja vsmilena mati, skashi se! — Vsi ljubi angeli, svetniki ino svetnize boshje, profite sa me! — Jes pa bom jokal ino v' boshjo milost klizal, dokler sopet per Bogu vsmilenje najdem. Amen.

V. Naloshena pokora.

Opravi, kar ti naloshijo, poprej ko moresh ino kakor ti je narozheno. Ne posabi, kar imash vezh dni opraviti. Ako si saframvan, ogovarjan, bolen -- rezi: saflushil sim; naj bo v' odpushtanje mojih grehov. Ne framuj se poboljšhanja, naj rezhejo ljudje, kar radi. — ,Si pokoro dopolnil, skleni:

Vsemi, dobrotlivi Ozhe nebeshki, le to majhino delo moje pokore sa moje storjene pregrehe. Kar meni pomankuje, naj moj ljubi Jesus svojiga neskonzniga saflushenja tvoji pravizi dodá; saj le po njim odpushtanje grehov saupam in sadobiti shelim. V' sadaštenje sa svoje grehe tebi priporozhim vse svoje krishe ino teshave, ter jih sklenem s' terplenjam Jesufovim, s' shalostjo Marije, boshje matere, ino vsih ljubih svetnikov. Shelim se vsih odpustkov deleshen storiti, ki jih sveta mati katolska zerkva spokorjenim deli. V' novo hozhem Bogu shiveti, svoje dolshnosti svešto dopolniti, poterpeshliv in volen biti, se veseliti krisha Kristusoviga, ki je snaminje odreshenja ino isvelizhanja mojiga. ,Sovra shil bom greh, ljubil sveto zhednost, sanizhoval

sapeliv svet, in jiskal svete nebesa, dokler jih po poti pokore srezbno najdem. Amen.

,Sveto obhajilo.

Ljubeshni Jeshusove shiv spomin je sakrament presvetiga réshniga Telefa, pa tudi shivi studenz pomozhi ino milosti, ki njo po Jeshusi dobimo. Mladénzh, hozheslh Jeshusov biti, moraslh prav pogosto, to de vredno k' njegovi boshji misi priti. To Jeshus shelí. — Sa vredno pripravilo so ti potrebne shtir rezhi: 1. zhislo serze, bres vsakiga smertniga greha — bres nagnenje v' male grehe; 2. poboshno (andohtlivo) serze, de lepo molish ino Jeshusa poshelish; 3. de se zhedno oblezheslh po svojim stani, kar premoreslh; 4. de si teslh, ako si sdrav. Premisli veliko srezho k' misi nebeshkiga kralja povablen biti, rasveseli in ponishaj se, rekozh:

Molitev pred sv. obhajilam.

Preljubi Jeshus, isvelizhar moj, ti mene k' svoji misi vabish. Veselo grem, zhe ravno véim, de greslnik nisim vreden; saj sim tebe toljko potreben. Savupam, de si mi skos svoje nefkonzhno vsmilenje in saflushenje v' sakramenti svete pokore svatovsko oblazhilo posvezhejozhe gnade sopet dal; oh daj mi she tudi shivo véro, terdno saupanje, gorezho ljubésn, pravo ponishnost ino poshelenje; olepslhaj moje serze s' vsim svetim zhednostmi, naj bo vredno tvoje prebivalishe. — Preljubi Isvelizhar moj, ne mudi

se in pridi. Moja dušha tebe poshelí; — Je ti si njeno poshelenje. Oh, storí me vredniga, naj mi to presveto obhajilo ne bo k' obsojenju, ampak k' vezhnimu shivlenju. Amen.

Vera.

O moj Jesus, terdno vérjem, de si v' presvetim rešnim Telesi prizhejzoh, kakor pravi shivi Bog ino zhlovek, in bom sdaj tebe prijel s' dušho ino s' telesam, s' kervjo ino s' mesam, kakor so tebe per sadni vezherji tvoji uzhenzi prijeli, kedar si vsel kruh v' svoje presvete roke, ga posvetil, raslomil ino jim dal savshiti rekózh: „Prejmite ino jéte vsí, sakaj to je moje telo, ki bo sá val dano,“ — Vse terdno vérjem, kar me skos svojo sveto zerkvo uzhišh. O moj Jesus, poterdi me v' tej sveti véri. V' njej hozhem shiveti ino vmreti, pa tudi prijeti tvoje presveto Teló.

Upanje.

Terdno saupam, moj vsmileni Jesus, de me savergel ne bošh, ki me toljko ljubesnivo k' sebi vabišh, ampak me vredniga storil tvoje svete mise — Saupam, de mi bošh dal po tim kratkim shivlenji priti v' vezhno veselje. Vse terdno saupam, kar si ti obljubil, ki si vezhna rešniza ino neskonzhna dobrotá. O moj dobrotlivi Jesus, poterdi moje saupanje.

Ljubésn.

Is zeliga serza tebe ljubim, o moj Jesus, ti moja neskonzhna ljubésn, ki si mene toljko

ljubil, de si na krishi sà me vmerl, sveto resh-
nje Telo postavil, is ljubesni do mene v' nar sve-
tejsihim sakramenti shivish ino k' meni prebivat
pridesh. Is ljubesni do tebe obljubim tudi blish-
niga ljubiti, svojim sovrashnikam is serza odpu-
stiti, vse voljno terpeti, ino v' djanji pokasati,
de tebe ljubim zhres vse. O moj Jesus, daj mi
v' pravi shivi ljubesni shiveti ino vmreti, po
smerti pa tebe v' nebesihkim kraleshti vékomaj
ljubiti. Amen.

Poshelenje.

Pridi, preljubesnivi Jesus, veselje mojiga ser-
za, in rasveseli me! Pridi jagne boshje, in oshivi
me! Pridi shenin moje dushe, ino na vezhno
s'njo skleni se. Moja dusha po tebi sdihuje, o
Jesus, in se tebe veseli; le s' tebo shiveti vé-
komaj sheli. — Oh, vsmilen Isvelizhar, ki si
per posledni vezherji svojim uzhenam noge vmil
ino jih ozhifil, ozhifiti tudi mene, de bom tebe
vredno savshil. Rajshi hozhem vmreti, kakor
po nevrednim tebe prijeti.

Ozhitna spoved.

Kedar k' obhajilu posvoni, zhedno k' boshjo misi
poklekni, ino moli Konfiteor alj ozhitno spo-
ved, rekozh:

Spovém se Bogu vsemogozbnimu, Mariji
vselej Devizi, svetimu Mihaelu arhangelu, sve-
tиму Joanesu kerstniku, svetimu apostelnu Petru
ino Pavlu, vsim svetnikam ino vam, duhovni

Ozhe; de sim veliko grešil s' misljo, s' besedo ino s' djanjam: moj greh, moj greh, moj preveliki greh! — Sa to prosim sveto Marijo vselej devizo, svetiga Mihaela arhangela, svetiga Joanesa kerstnika, sveta Apostola Petra ino Pavla, vse svetnike, ino vas, duhovni ozhe, molite sa me per Gospodi našim Bogu.

Kedar maslnik odveso molijo:

Usmili se me, vsigamogozhni Bog, odpusti mi moje grehe ino perpeljaj me v' vezhno shivljenje. Amen.

Milost, odveso ino odpushanje mojih grehov mi daj vsigamogozhni ino vsmilen Bog! Amen.

Pred svetim rešnim Telesam trikrate na persi terni rekozh:

O Gospod! nisim vreden, de pod mojo streho grésh; ampak rezi le besedo ino osdravlena bo moja duha. — Telo Gospoda našiga Jesufa Kristusa obrani dušo mojo v' vezhno shivljenje. Amen.

Sdaj povsdigni serze ino glavo, spodobno ušla odpri, poloshi jesik na spodno ušnizo, prejmi presveto rešhno Telo s' sveto zhaštjo, ter lepo povshij. — Pripogni glavo, poklekni na svoj kraj, moli ino hvali Jesufa rekozh:

Po svetim obhajili.

Hvalen bodi Jesus Kristus v' mojim serzi, oh preljubesnivi prijatel moj. — Jes te molim ino zhešim, oh nebeshki kralj, moj Gospód ino

moj Bog! — Hvali dušha moja svojga shenina; najdla si, kateriga ljubish; oh ljubi ino svešto dershi se ga, de njega vékomaj ne sgrabish. — Moje serze je sdaj Jesusov altár, moje telo je tempel boshji. — Oh, jes presrezhen zhlovek! kako se bom sahvalil sa toljko srezho? — kako vreden storil toljke milosti? —

Jes v' tebe vérjem, o Jesus, ti vezhna refniza! — jes v' tebe saupam, o neskonzhna dobrota! jes tebe ljubim, o Jesus, ti neisrezhena ljubesn. Ljubil si me na svetim krishi, kjer si sa me svoje shivljenje dal; — ljubil si me na svojim svetim Altárji, kjer si me s' svojim presvetim Telesam poshivel; — ljubish me v' mojim serzi, ter hozhish per meni ostati. — Oh ostani, oshivljaj ino ohrani me sdaj ino vékomaj. Ves sim tvoj! Amen.

Priporozhenje.

Preljubi Jesus moj! vflishi moje ponishne proshnje, ki jih dones, te vesel ino srezhen dan, tebi povedati imam. Glej, kako vbogo je she moje serze, kako slabo ino merslo. — Oh oshiviga s' ognam svoje ljubeshni, daj mi svojo poterpeshlivošt ino pohlevnošt, svojo pokorshino ino ponishnošt, naj bo podobno tvojimu boshjimu serzu. — She je možno moje pregresšno nagnanje, hude she bojo moje skushnjave; oh, pomagaj mi, de jih srezhno premagam ino nikdar vezh tebe ne sbalim! Daj mi dolshnosti mojiga stanu svešto dopolniti, krishe ino teshave voljno poterpeti, vsako pregresšno ino nevarno posvet-

no veselje sanizhvati; in le tebi samimu pridno flushiti.

Duſha Kriſturova poſveti me! — Telo Kriſturovo ſvelizhaj me! — Kerv Kriſturova operi me! — Voda iſ deſne ſtrani Kriſturove operi me! — Terplenje Kriſturovo poterdi me! — O dobrotlivi Jeſuf vſliſhi me! — V' ſvoje ſvete rane ſakrij me! — ,Se tebe lozhiti ne puſti me! — Peklenſkiga ſovraſhnika ovarj me! — Ob uri moje ſmertí poklizhi me, de bom ſ' vſimi ſvetniki hvalil te, hvalil ſdaj ino vékomaj. Amen.

Proſim pa tudi, preljubesnivi Jeſuf! ſa ſvoje ljube ſtaríſhe, brate ino ſeſtre, prijatle ino ſnanze; poſebno pa ſa J. J. daj jim vſe dobro ſa duſho ino telo, naj bomo tebi tukaj lepo flushili, nek-daj ſe pa vli ſkupej per tebi v' nebeſih veselili. — ,Spomni ſe tudi mojih rajnih J. J. ki ſo ſhe na boſhji pravizi. Vſemi jih pred ſvoje oblizhje, naj tebe hvalijo ino ſa me proſijo, dokler tudi jeſ ſreznho ſa njimi pridem, ino tebe od oblizhja do oblizhja vſhivam, kakor ſim ſdaj tebe v' podobi kruha ſreznho ſavſhil.

Oh Marija, kraliza nebeſ ino ſemle; vi angeli boſhji, vſi iſvoleni ſvetniki ino ſvetnize! pomagajte meni hvaliti Jeſufa, Goſpoda mojiga ino vaſhiga vredno zbeſtiti, njemu ſveſto flushiti, nek-daj pa njega med vami vſhivati. — Vſe ſtvari v' nebeſih ino na ſemli naj hvalijo toljko vſmilenga, toljko dobrotliviga Boga. — Oh Jeſuf, tebi ſhivim; — o Jeſuf, tebi vmerjim; — oh Jeſuf, tvoj ſim ſhiv ino mertev! Amen.

Pomudi se, ako vtegnesh, v' hišhi boshji; pre-
mišhluj, beri kaj svetiga, ponovi keršno obljubo,
i. t. d. Zel den naj bo tebi svet den, de Boga
hvališh ino se posebno lepo sadersbišh.

,Skerbno hodi od mladih nog prav pogosto k' sve-
timu obhajilu, kakor ti tvoj spovednik pripu-
stijo. Pošhtenim Kristjanam so potrebne k' flushbi
hoshji tri rezhi: 1. Vřak den sjutrej ino svezher
moliti; 2. vřako nedelo ino prasnik k' flushbi
boshji hoditi; 3. vřakiga meřenza alj faj vřake
kvatre, zhe ne pogoje, vredno k' boshji misi
priřtopiti. Jesuf je prava vřivřka terta, mi nje-
gove mladike. Bres njega ne samoremo nizh.

Ponovljenje kerřtne obljube.

,Srezhen zhlovek, řivarjen od Boga Ozheta
po boshji podobi, odreřhen po Jesusu Kristufu,
ino polvezhen otrok boshji řkos svetiga Duha řim.
Kar nekđaj per řvetim kerřti po řvojih botrih ob-
ljubil, sdaj s' hvaleshnim řerzam ponovim, ter
se veřelim, de řim v' řveti katolřhki, edino isve-
lizhanřki zerkvi rojen ino isrejen.

Odpovem se hudizhu ino vřimu njegovimu
djanju, kakor tudi vřim řapelivřam, nja najem-
nikam. — Odpovem se napuhu, vřim napzřnim
řhegam, hudobnim navadam, vřim pregreham
ino řapelivim řvřetam.

Verjem v' Boga Ozheta, vřigamogozřniga
Stvarnika nebes ino semle; — verjem v' Jesufa
Kristufa edino rojeniga ,Sina boshjiga, ki je
rojen bil ino je terpel; — verjem v' svetiga
Duha, řveto ker. kat. zerkvo, gmajno řvetnikov,

odpušhanje grehov, vstajanje šivota ino vezhno shivlenje.

Po nauki svete ker. kat. zérkve hozhem, kakor pokoren sin svoje matere, do smerti shiveti, svete sakramente vredno prijemati, ino skos te vrata nebelhke v' vezhno isvelizhanje priti, po Jesulu Kristufu, Gospodu nashim, skos profhno Marije devize, vsih bolhjih angelov, svetnikov ino svetniz; posebno mojiga angela varha ino mojiga patrona svetiga J. . . Amen.

Priporozhenje Jesufu.

Preljubesnivi Jesuf, sa eno milost tebe pred vsim' drugim' prosim, sa eno dobroto se tebi priporozhim. Ne posbelim posvetne zhasli, ne zhasniga blaga, ne sapelivih dobrot; le zhisto, nedolshno, ljubesni polno serze do tebe mi ohraniti daj! Jesuf, moj svesti tovarsh, varji me perviga greha; ako bi enkrat greshil, sgubil sveto nedolshnost, bi nastopil shroko zeflo pregrehe, ino se lahko vezhno pogubil. Jesuf, pomagaj mi sveto zhistost skerbno varvati; pa tudi varji me kogar drugiga v' greh napeljati, de ne bom v' djanji, ne v' besedi dushen vbijavez, ampak svest varh svete nedolshnosti.

Podaj mi v' hudi skushnjavi svojo roko, de v' greh ne padem; pomni me vedno, naj ne posabim, de me vidi tvoje vsiga vidjozhe oko, ako me ravno tema sakriva. Sveta grosa me naj objide, kedar se v' gresnih nevarnosti snajdem; naj hitro isbeshim, de ne sgubim sa kratko hudobno veselje shivlenja vozhniga.

O Jezus, moj vsmileni Isvelizhár! daj mi vselej modre misli ino polhtene shelje, de med sape-live tovarthe hodiš ne bom. Ti mene vodi, ti me podpiraj, de frezhno k'tebi v' nebesa pridem, kjér bosh meni krono vezhniga isvelizhanja dal. Amen.

Mariji devizi.

Premila mati, Marija deviza, nebés ino semle kraliza, mati zhfite ljubeshni, veselje ino saupanje moje, spomni se, de she nikolj ni slishati bilo, de bi kdo sapulhen bil, ki je pod tvojo pomózh pribeshal, ino se priporozhil tvoji priproshni. V' tim saupanji k' tebi pribeshím, deviz Deviza, in pred tebo, preljuba mati, vbogi gresnik isdihujem. Mati Jesusa, mojga svelizharja, ne saversi moje proshne, ampak vshlilhi ino u' vlih nevarnostih me sakri pod svet plajsh svoje mogozhne proshne — O dobrotliva, o milostliva, o ljubeshniva deviza Marija, moja gospá, moja fredniza, moja pomozhniza! prosi sa me sveta boshja porodniza, de bom vreden obljub Jesufovih. Amen.

Angelu varhu.

Sveti Angel varh, meni prijatelj ino tovarsh od Boga dan, de bi me spremljal ino vishal po nevarnim poti zhasniga shivlenja, in me pripeljal is te ptuje deshele v' Ozhetov dom vézhniga isvelizhanja; lepo te pozhestím, ino se ponishno tvojumu varstvu isrozhím. — Pomagaj mi, de v' dobrim ne oflabim; varji me, de v' nevarnosti ne gresnim, ino me terdno podpiraj, de vse vidne ino nevidne sovrashnike svoje frezhno

premagam. — ,Skerbno me vòdi po vòski stesi svete zhednosti k' mojimu ljubimu Ozhetu, kjér sdaj pred njim stojísh, njegovo boshje obizhje gledash, moje molitve in dobre dela njemu isrozhujesh ino sa mene profísh. Pomagaj mi, de bom s' tebo ino s' vsemi isvolenimi tudi jes nekonzhnimu Bogu vezhno zhašt ino hvalo pél. Amen.

,Svojimu svetimu patronu.

Isvolen boshji svetník, sveti J moj posebni patron, svešt prijatel ino mogozhen moj besedník v' nebelih, ki si she frezhno dosegel, kar she jes v' nevarnosti jíhem, ino she vshivlash, kar jes dosezhi shelim, naj te prav lepo posdravim ino se tvoji prošni priporozhím.

V' narozhji Ozheta nebeshkiga se sdaj veselish, pred tronam milosti boshje stojísh, se na mene svojiga imenza v' to revno dolino osirash, ter me k' tebi shelish. — Isprosi mi všimljenje ino pomózh, de ne bom samo imel tvoje sveto ime, ampak tudi posnemal tvoje svete zhednosti, enkrat se pa s' tebo veselil v' nebeshkim kralestvi, zhestil ino hvalil s' vsemi svetniki ino svetnizami Boga Ozheta, ,Sina ino svetiga Duha, katerimu lodi zhašt ino hvala vékomaj. Amen.

Molitev sa shive staríshe.

O Bog, ki mi sapovedujesh sposhtovati staríshe ino jih ljubiti, ter mi dolgo ino frezhno shivljenje na semli sa to obetash; lepo te prošim,

vsmili se mojga ljubiga ozheta — moje ljube matere. Poverni jim na dušhi ino telefi vse, kar meni dobriga storijo. Pa tudi meni pomagaj jih lepo vbogati, jim veliko veselja v' dobrim narediti, nekdej pa s' njimi v' nebelhko kralstvo k' tebi priti in se veseliti vékomaj. Amen.

Sa mertve starifhe.

Vezhni Bog, ki si meni ljubiga ozheta — ljubesnivo mater vsél, ino jih k' sebi poklizal, bodi sdaj ti moj vsmilen ozhe, ino vsmili se mojiga rajniga ozheta — rajne matere moje! Odpusti jim grehe, ki so jih lahko savolj mene storili. Naj jim sveti vezhna luzh tam v' kralstvi isvolenih, naj pozhivajo v' miri! — Daj pa tudi meni pravizhno shiveti, frezhno vmreti ino sa njimi v' vezhno veselje k' tebi priti, kjer na nobena smert lozhila ne bo. Amen.

Sa brate, sestre ino shlahto.

Ljubi Ozhe nebeshki, ki na svoje otroke vse ljubish ino shelish, naj bi se tudi mi med sebo ljubili ino lepo imeli, daj mojim bratam ino sestram, kakor vsej moji shlahti lepo sastopnost ino pravo ljubésn, de se bomo hodiga varvali, eden drugimu v' dobro pomagali, ino tebi svesto slushili. Varji na prepira ino sovrašhtva, de se tebi ne samerimo, ki si Bog ljubiga miru ino sprave. Vishaj na she misli ino shelje, naj bomo ene pravizhne volje, kakor smo ene kervi — tvoji dobri otrozi, ti pa na sh vsmileni Ozhe. Amen.

Sa vse shive.

Všigamogozhni, neskonzhno všmilen Bog, Ozhe miru ino ljubezni, ki shelish, de bi vli ljudjé, tvoji otrozi, kakor bratje ino sestre v' lepim miru ino kerhanski ljubezni shiveli; daj nam svojiga svetiga Doha, naj nas napolni s' svojimi darmi. — Prosim te sa svoje dobrotnike ino dobrotnize, tovarshe ino tovarshize, prijatele ino prijatelze, snanze ino snanke, sovrashnike ino sovrashnize, posebno sa svoje domazhe. Daj nam všim pravizhno pamet, de bomo poshteno shiveli, tebi svešto flushili, všiga potreb-niga imeli sa dušo ino telo; enkrat pa k' tebi, Ozhetu svojimu, v' vezhno isvelizhanje frezhno došli; po Jesusu Kristusi, Gospodi našim. Amen.

Sa vse vérne mertye.

O Bog všiga všmilenja, stvarnik ino odrešhenik vših vérnih, ki nam odpušhanje delish ino našhe isvelizhanje ljubish, ponishno te prosim, dodeli mojim rajnim bratom ino sestram, dobrotnikam ino dobrotnizam, tovarsham ino tovarshizam, snanzam ino snankam, ki so se pred menó tiga sveta lozhili, po prošni Marije devize ino vših ljubih svetnikov svoje všmilenje. Odpušti jim vse grebe, ino daj jim v' veležo drushno svojih isvolenih priti, de kar so vselej sheleli, frezhno došeshejo — tebe od oblizhja do oblizhja gledati, te vshivljati, tebe vékomaj zhašiti ino hvaliti. Sa vse to te prosim po Jesusu Kristusu, tvojim Sinu, Gospodu našim, ki s' tebo shivi

ino kraljuje v' edinosti svetiga Duha Bog od vékomaj do vékomaj. Amen.

Kraleva pot svetiga Krisha.

Mladi popotnik! hozhefh brezno po sveti hoditi, se ne sméfh pota svetiga krisha sogniti. — Pogosto premisluj pot terpenja, po katirim je vsmileni Jesuf pred tebo hodil; pogiej kaj je terpel, poslušaj, kaj te per vsakim shtazjonu uzhi; obljubi sa njim hoditi, skleni svoj krish nositi ino profi Jesufa, naj ti pomaga, de ne onemorefh. Vlak shtazjon bo tebi ena stopinja blishej nebes. — ,Sveta mati kat. zerkva ti sa to premislhovanje odpuške daruje, de se Jesufoviga terpenja in saflushenja delešen storisfh. Jesuf, tvoj nebesbki kralj, pred tebo hodi, hodi, njegove svete stopinje premislhovaje, tudi ti sa njim. Tako bo krishev pot tebi kraleva pot proti nebesam. Prej ko sazhefh, njemu svoje premislhovanje daruj:

Darovanje.

O neskonzhno vsmileni Bog! v' ponishnosti svojiga lerza darujem tebi to premislhovanje terpenja Jesufa, tvojiga ljubiga, Sina, k' tvoji vezhi zhafti, v' odpuhanje grehov, sa povishanje tvoje svete zérkve ino sa verne dushe v' vizah; ter vsih odpuškov delešen biti shelím, ki jih sveta zerkva timu svetimu opravilu deli. Oh Gospod! govori ti v' tim svetim premislhovanji, in tvoj slushavnik bo poslušal. Amen.

I. ,Shtazjon.

Jesus k'f merti obsojen.

V. Molim tebe, Kriste, ino te hvalim:

R. Kér si fkos svoj sv. krish svét odreshil.

Jesus mladenzhu: Mladénzh, prijatel moj! Vidish mene pred krivizhnim sodnikam flati? — flishish nedolshniga po krivizi toshvati? — Zhujesh nadržsheno ljudstvo, ki me je pred petimi doevmi po kralevo zheflilo, nevsmileno vpiti: „Krishaj ga, krishaj ga!“ Hozhesh biti m j sovrashnik tudi ti? — —

Mladénzh Jesusu: Oh preljubi moj Jesus, isvolen shenin moje duhe, moj Gospod ino narvezhi dobrotnik, kako bi mogozhe bilo, tebe sovrashiti? — Vém, de sim pogosto slabogovoril, druge krivo sodil ino pohujshal — sim greshil; in vsaki greshnik je tvoj sovrashnik. Pa odpušti mi moje smote. — Naj dela svet kakor rad; — ne bom vezh sa njim potegnul. Tvoj hozhem biti, de me bosh tudi ti nekdam na sodbi sa svojiga sposnal. Amen.

Ozhe nash. — Zheshena Marija. — Vsmili se me, o Gospod, vsmili se mene!

II. ,Shtazjon.

Jesus krish sadene.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jesus mladenzhu: Vidish teshek krish, popotnik mlad, ki so ga meni sovrashniki navallili? — Voljno ga objemem ino nefem, ne sa

sebe, ampak sa te ino sa ves svét. S' krisham bom tebi sopet nebefa odperl. — Hozhefh moj uzhenz biti; — sa meno priti, sadeni svoj krish v'fak den in hodi sa meno. Le pot teshav ino krishev je ravna pot v' svete nebefa. — Ali me bosh na tim poti sapustil?

Mladénzh Jesufu: Kakor resnizhno Bog shivi, tebe ne sapustim, moj preljubi tovarsh in boshji prijatel! — Kamo bi te srotej podal? Le ti imash besede shivlenja vézhniga. Voljno hozhem krish objeti, ki mi ga she bosh poslal, bodi si v'holhtvo alj bolésn, shalost ferza alj saframvanje svetá, vse bom voljno poterpel. Pomagaj mi pa tudi, isvelizhar moj, naj trezhno po tvojih slopinjah k' tebi dojdem, de kjer si ti, moj Gospod, bom tudi jes, hlapez tvoj. Amen. Ozhe nash. Zhefhena Marija. Vsmili fe. —

III. Shtazjon.

Jesuf pervizh pod krisham pade.

Molim sebe, o Krifte. — i. t. d.

Jesuf mladenzhu: Poglédj, prijatel moj, kako teshek je krish, ki ga je meni moj Ozhe sa tebe, in zel svét naloshil! Pod njim omaguje moje telo, — moja volja ne. Sopet hozhem v'fati, dokonzhati, kar mi je Ozhe nebelhki narozhil. — Kaj pa ti toljko toshujesh, de je tvoj stan preteshek? — tvoja slushba prebuda? — plazhilo preflabo? — Jeli ne bosh, kakor jes, Ozhetu nebelhkimu do konza svešt? —

Mladénzh Jesufu: Oh premili Jesuf! fram me je, de sim se toljkokrat sa malih rezhi del shvaral, svoj stan toshoval, zbres svojo flushbo govoril. — Oh kako majhen je krish v' mojim stani proti tvojimu krishu! — kako lahko moje delo k' tvojimu opravilu! — Nikoli vezh ne bom v' svojim stani nesadovoljn; in zhe tudi oflabím, faj mi bosh sopet vstati pomagat. Poterpeshlivoft nar hujshi krishe lehke stori; ino vse lahko prestoji, kdor se s' teboj, moj Jesuf, sklene. Amen.

Ozhe nach. Zhesheha Marija. Vsmili se. i. t. d.

IV. Shtazjon.

Jesuf frezha svojo mater.

Molim tebe, o Kriste. i. t. d.

— Jesuf mladenzhu: Prijatelj! poglej mojo shalofno mater, kako vjokana sa meno gre, ker mene k' smerti peljajo. Popralhaj, kaj je storila, ona blashena med shenami, de je toljke shalofni vzbakala? — Bila je zhisti deviza, svefta dekla svojiga Gospoda. Ozhe nebelhki njo ljubil; in kogar ljubi, bres shibe ne pusti, ampak s' shalofstjo ino terplenjam ga objishe. — Sakaj pa ti tako naglo toshujesh, kedar ti vse po voli ni — obupati hozhesh, zhe se ti vse po frezhi ne godi. — Kaj nozhesh ljubej boshji biti? — —

Mladénzh Jesufu: Oh kdo sim jes, vbogi grešnik — in kdo pa vidva, preljubi Jesuf ino Marija! — Nedolshna toljko terpita,

jes pa dolshen nozhem terpeti! Oh, ves poter-
peshlivi Jesus! uzhi me ljubiti shibo Ozbeta ne-
beshkiga. Marija, mati shalosti, isprosi mi gnado
s' tebo radovoljno shalovati; — naj de bom na
tim sveti vajniga terplenja — pa tudi v' nebesh-
kim kralestvi vajniga veselja tovarsh. Amen.

Ozhe nash. Zhesheha Marija. Vsmili se. i. t. d.

V. ,S h t a z j o n.

,Simon pomaga Kristusu krish nositi.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jesuf mladenzhu. Pomagal sim revnim
bolnikam ino jih osdravlat, mevtvim dal sopet
shivljenje; sdaj sim sam pomozbi potreben, ino
ni zhloveka meni v' pomozh. Moji sovrasniki
morjo ,Simona prisiliti, de mi krish nosit pomore.
Tako nehvaleshen svet dobrote povrazhuje! —
Ali se bolh tudi dal ti siliti sa meno krish nositi?

Mladenzh Jesufu: Oj preljubi Jesus,
navali mi krish, slushavniku svojimu po svoji
sveti volji; — dokler bom mogel, ga bom sa
tebo serzhno nosil; saj mi bolh moj trud lepo
poplazhal. — Pa kjé je tvoj krish? — Nevedni
ljndje so — jih poduzhiti: greshniki — jih posva-
riti — nedolshno obdolsheni so — se sa njih posh-
tenje poskusiti: to se veli tvoj krish nositi. —
Oh ljubi Jesus, daj mi vse to ne prisileno,
ampak s' veseljam steriti. Amen.

Ozhe nash. Zhesheha Marija. Vsmili se.

VI. ,Shtazjon.

Veronika Jesufu pert podá.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jesuf mladenzhu: Zhigava je ta podoba, ki njo na perti Veronike gledal? Posnalh podobo svojiga prijatela, odréshnika ino svelizharja? — Ali vésh, kdo me je toljko rasanil — s' kervjo oblil — s' ternjam kronal? —

Mladénzh Jesufu: Oh posnam tvojo podobo, moj boshji uzhenik ino nar vezhi dobrotnik! Vém, kdo je tebe toljko revniga storil. — Sa nashih hudobij del si bil ranjen, savolj nashih grehov tepen, nashé bolezhíne si ti prestál. — Gledam v' tvoji sveti podobi tvojo poterpeshlivošt, ponishnošt ino krotkóšt. ,Slislim tvoj prijasen glas: „Vuzhi se od mene, kako sim pohleven ino ponishniga serza.“ — Oh tvojo podobo hozhem globoko v' svoje serze vtisniti, na tvoje svete nauke ino lepe isglede vedno misliti, pa tudi po tajstih shiveti; naj bojo ljudje sposnali, de sim tvoj uzhézn, ino hvalili Ozheta, ki je v' nebesih. Ameen.

Ozhe nash. Zhesheha Marija. Vsmili se. i. t. d.

VII. ,Shtazjon.

Jesuf drugizh pod krisham páde.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jesuf mladenzhu: Vidish preljubi moj, kako teshek je mojiga terplenja krish! Pregrehe

vfiga sveta na njem flonijo — tudi tvoji grehi na njem leshijo, ter me toljko nevsnileno v' semljo vlezhejo. — Ali se tebi nevsnilim? — Mi ne bofh svoje roke podál — mi ne vftati pomagat? — —

Mladénzh Jesufu: Moj Isvelizhar! na moje roke ino noge — vsemi vse moje ude ino mozhi! — Alj kako ino kje bi tebi pomagat? — Spomnim se, kaj ti shelífh. V' moji fofefki je sapufhen bolnik; — nima, ki bi ga preloshil; — per fofedi fo sapufheni otrozi oftali, nima jo flarifhev, ki bi jih isredili; — v' nafhi vefi je sapufhena vdova, nima mosba, ki bi ji pomagat — njo potolashil. — V' nafhi fari je sgublen mladénzh — sapeljana dekelza, nimata prijatela, de bi nju na prav pot povernil. „Kar bote takim florili, moj Jesuf velífh, to bote meni florili“ — S' vefeljam jim hozhem roko podati, namefti tebe jim pomagati; in ti bofh meni povernil, kakor bi se bilo tebi sgodilo. Amen. Ozhe nafh. Zhefhena Marija. Vsmili se. i. t. d.

VIII. „Shtazjon.

Jesuf tolashi Jerusalemké.

Molim tebe, Krifte i. t. d.

Jesuf mladenzhu: Mladénzh! kar fim rekel Jerusalemkim shenam, tudi tebi rezhem: Ne jokaj se nad menó, jokaj se nad tebo ino nad svojimi grehami. Jes, vef nedolshen toljko terpim; kako se bo godilo nespokorjenimu grefhniku? Ako se to na selenim lefi godi, kaj bo

s' fuhim? — Hozhefh biti tudi ti fuh lef, ki ladu ne prinese?

Mladénzh Jesufu: Moj Isvelizhar! naj se jokam, pa le sa to, ker te vidim toljko sa mene terpeti. Naj se jokam, ker se bojím, de bi me, fuho mladiko savergel, ki tako malo dobriga storim. — Oh kaj bo, ako se sa dobro posufhim, ino po smerti v' pekli gorím! — Oh ne saversi me, všmileni Jesuf! Ti si moja vinška terta, naj bom tvoja shlahna mladika. Oshivi me v' posvezhejozbi gnadi boshji, naj sa dobro omladim, in sa nebesfko kralestvo veliko dobriga storim. Amen

Ozhe nafh. Zhesbena Marija. Všmili se. i. t. d.

IX. ,Shtazjon.

Jesuf tretizh pod krisham pade.

Molim tebe, Krište i. t. d.

Jesuf mladenzhu: Trikrat sim padil na oljski gori na svoj obras, profil Ozheta, naj mi kelh terplenja odvseme; — volja Ozhetova je, de ga pijem, ino sa tebe terpim. — Tretjokrat, glej, pod tesbkim krisham leshím; tesha grehov me hozhe posiliti — Ino ti s' meno všmiljenja nimash? — Tvoje hude navade so vervi, s' katermi me vlezhejo; — tvoje rasujsdano shivljenje je moje suvanje. Kako dolgo she, prijatelj moj, kako dolgo? —

Mladénzh Jesufu: Ne vezh, preljubi moj Jesuf, ne vezh! Kdo bi samogel tebe shaliti, ako te gleda, kako reven sa naf na semli le-

lišh. — Rastergati hozhem svoje nevarno snanje, sapustiti svoje slabosti tovaršije, se odvaditi svojih pregrešnih navad. Ako me ravno svét saverše, saj me bošh ti med svoje vsel. Amen.
 Ozhe našh. Zhefhena Marija. Vsmili se. i. t. d.

X. Shtazjon.

Jesusa isflezhejo.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jesul' mladenzhu: Mladenzh, posvetniga veselja toljko shelzhen! pokuli s' meno grenke pije, ki mi njo svét posledno uro ponuja! — Tudi tebi bo nekđaj sa toljko grenkejšhi pijo dajal, sa koljkor sladkejšhi je tebi sdaj pregrešno veselje. Tvojo poshreshnost moram plazh-vati, sa tvojo nozhemerno gislost na svojim shivoti terpím. — Ti prevsetno hodish, te nespodobno nolish, samezhujesh poshteno shego svojga stanu; mene pa isflazhijo, de grem bres vřiga oblazhila sa tebe vmret. — Oj spomni se, de si prišel gol na svet, gol pojdeš sopet ras svét. Bodi pameten ino ponishen!

Mladénzh Jesulu: O moj Jesus, ti ves reven in saframván — jes pa prevseten ino poshreshen! — Oh ne bom te vpijenil, ne sahajal med sapelive ljudi. Po svojim stani se hozhem ponishno nositi, ne vezh posnemati ptujih sheg. O moj Jesus, uzhi me tresnosti, naj po meri s' hvaleshnim serzam savshivam tvoje darí. — Uzhi me lepe ponishnosti, naj se po svojim stani modro oblazhim, ker vém, de si prevsetnim

sovrášh, ino le ponishnim svojo gnado dafh.
Amen.

Ozhe nafh. Zheslena Marija. Usmili se i. t. d.

XI. ,Shtazjon.

Jesufa na krish pribijajo.

Molim tebe, o Krifte i. t. d.

Jesuf mladenzhu: Kaj so vam moje roke storile, de jih raspenjate? — Kaj moje noge, de jih nevsmleno na krish pribijate? — Povéte, kaj sim vam sshaliga storil? — Ino tudi ti, moj prijatel molzhish — v' moje krishanje dovolish — tudi zelo pomagash! — Naj bi meni moj sovrashnik tako storil, ne potoshil bi se; pa ti moj domazh prijatel, ki si per meni toljko dobriga vshival — sdaj mene tako nevsmleno krishati dafh!

Mladénzh Jesufu: Kako bi jes kaj takiga storil? — Preljubi moj Jesuf, pové, kdo tebe sdaj krisha? — Oh, spomnim se: „Greshniki so po mojim shivoti kovali;“ tako ti skos svojga preroka govorish. — Kedar k' grehu molzhim, v' tvoje krishanje dovolim; — se k' grehu smejim, tebe v' novo krishati pomagam. — Oh podpikovavzi vi, obrekvavzi lashnivi, ne ojstrite vezh shreblov s' svojim hudobim jesikam. — Vi goljufi ino tatje, ne napravljajte strashniga kladva s svojo krivizo! — Vi poshreshniki, pjanzi ino prehestniki, ne pribijajte Jesufa, svojga odreshenika, na grofoviten krish svojga

neframniga poshelenja. — Braniti hozhem, moj
 Jesuf, koljkor premorem, de ne bojo moji ljudje
 s' kakim smertnim greham vnovizh tebe krishali.
 Oh krishani Jesuf, daj mi raj vmreti, kakor s'
 smertnim greham vezh tebe krishati. Amen.
 Ozhe nash. Zhesheha Marija. Vsmili se i. t. d.

XII. ,Shta zjon.

Jesuf vmerje na krishi.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

Jesuf mladenzhu: Mladi popotnik, poglej na mene, kako na krishi med nebam ino
 semljo sa te vesim! Poslulhaj mojih poslednih
 sedem besed, ki jih is krisha tebi narozhim. —
 Ozhe! odpusti jim; oni ne vejo, kaj delajo. Ne
 bosh tudi ti svojim sovrashnikam ravno tak lepo
 odpustil, ki tudi ne vejo, kaj storijo? — ,Spokorjenimu rasbojniku: „Resnizhno ti povem, she
 dones bosh s' meno v' svetim raji.“ Ali ne shelish
 ti v' svoji posledni uri ravno te vesele besede sa-
 flishati? — Mariji: „Shena! glej tvoj sin!“
 Joanesu: „Sin! glej tvoja mati!“ Ne bosh imel
 ti Marijo sa svojo ljubo mater? — „Mene sheja!“
 — po isvelizhanju tvoje dushe — tudi vsiga
 sveta. — „Moj Bog! moj Bog, sakaj si me sa-
 pustil?“ — Hudoben svet misli tako, ker me
 Ozhe toljko terpeti pusti. — „Dokonzhano je!“
 — moje terplenje per kraji, moje opravilo do-
 polnjeno. — „Ozhe! v' tvoje roke isrozhim svojo
 dusho!“

Mladénzh Jesusu: Jesuf! ti glavo nagnešh — na strašnim krishi sa mene vmerješh, do posledne kaple istezhe tvoji sveta rešna kerv. — Oh, kako grosoviten je vender greh, ki je tebe vmoril! — Koljko moja dušha vredna, de ti, sam boshji, Sin. svojo šivljenje sa njo dašh! — Jes pak neumen grešnik tako drago odkupleno dušo sa kratko pregrešno velelje peklenškemu sovrašniku sopet predam! — Oh kako bo moji dušhi, kedar se bo trupla lozhila? — Okleniti se hozhem, o Jesuf, tvojiga svetiga krisha; naj omije tvoja rešna kerv vse moje grehe ino slabosti. ,Sv. krish naj mi bo snamoje strahu pred grosovitnim greham, — lepo snamnje tvoje ljubeshni v' šivljenji, pa tud v' smerti posledno saupanje. Oh daj tudi meni frezhno dokonzhati, ino svojo dušo v' Ozhetove roke isrozhiti. Amen.

Ozhe našh. Zhešhena Marija. Vsmili se.

XIII. ,Shtazjon.

Jesufa telo v' narozhji Marije.

Molim tebe, o Krifte i. t. d.

Marija mladenzhu: Moj sin! Poglej Jesufa, nedolšno jagne, kako mertev v' mojim narozhji lešhi — Greh je mojiga preljubiga, Sina vmoril, greh meni materno sérze prebodil s mezhnam prevelike shalosti! Oh popotnik, ki memo hodish po svojih pregrešnih potih, pridi ino pogléj, ali je shalost toljka, kakor je moja shalost?

Mladénzh Mariji: Premila mati mojiga Odreshenika, dopolnile so se tebi besede, ki jih je stari Simeon v' tempelni tebi povedal. Tvoje serze je shalosti mezh prebodil. Bila si pokorna dekla svojga Gospoda pod strasnim krisham svojga Sina, po njegovi besedi se je tebi sgodilo; sa to si pa tudi sdaj kraliza nebes ino semle. Tvoja zhudna shalost se je tebi v' neisrezheno veselje premenila. Oh Marija, moja dobrotliva mati, isprosi mi gnado, naj na tim sveti s' tebo shalujem, objokujem svoje grehe, in tudi grehe vliga svetá; naj se meni sedajna shalost v' vezhno veselje premeni. Amen.

Ozhe nash. Zhesheha Marija. Vsmili se. i. t. d.

XIV. Shtazjon.

Jesuf v' grob poloshen.

Molim tebe, o Kriste i. t. d.

V Joshefovim verti pripravlén grob stoji. Noben she v' tim grobi pozhival ni; kdo bo vender v' njem spal, kdo pokoj v' novim pokopi vshival? — Oh dober moj Pastir — Jesuf bo najdil v' grobi svoj mir, ki ga na tim hudobnim sveti ni najdel. — Joshef is Arimateje njemu da posledno postelo smertniga spanja. — Jesuf je mirno v' grobi spal, de se ne bom jes grobal; — on je moje vstajanje ino shivljenje. — H' tvojimu grobu, o Jesuf, poklekнем, sa frezhno sadno uro te prosim, sa sladek pokoj v' pokopi se tebi priporozhim.

Oh preljubi Jēsus, ki si po tolikim terplenji v' hladnimu pokopi mirno pozhival — pozhival bom v' njem skoraj tudi jes; naj bi le frezhno!

Profim te, skos tvojih svetih pet kervavih ran, stoj mi na stran, kedar se bo moja dušha trupla lozhila. Vsemi njo milostivo v' svoje kralestvo, de bo per tebi shivela, dokler moje trudno traplo v' zherni semli pozhiva. In kedar prideš s' snaminjam svetiga krisha mertve k' sodbi budit — oh, daj tudi meni med isvolene na desnizo priti, naj bo meni tvoje bridko terpenje v' vezhno shivljenje. Amen.

Ozhe nash. Zhefhena Marija. Vsmili se. i. t. d.

Dokonzhanje.

Obhodil sim stopinje tvojga terpenja ino smerti, vsmileni Jēsus; pregledal sim, koljko si sa me prestal. — Oh, kaj bom pa jes tebi dal sa tvojo toljko ljubesn? — Moj ljubi brat si ti postal — ino vse tvoje je tudi moje. Tvoj ljubi nebeshki Ozhe je tudi moj Ozhe — tvoja mati Marija je tudi moja Mati — tvoje nebeshko kralestvo je tudi moje kralestvo, ako ga sam ne sapravim; in tvoje presveto Telo je hrana moje dušhe. — Oh preljubi Jēsus, ves si moj, naj bom ves tudi jes tvoj! — Ti si hotel sa mene terpeti ino vmreti, jes pa hozhem vékomaj tebi shiveti. — Oh neskonzhno vsmilen Bog, daj, de terpenje ino smert Jēsusovo vedno pred ozhmi imam, po njegovim svetim isgledi poterpeshlivo shivim, ino pridem skos Jēsusovo neskonzhno saflushenje v' vezhno shivljenje. Amen.

D o b e r f v è t hlapzam in flushavnikom.

Kaj toshujesh, ljubi brate, de je flushba teshka! Le poslušaj, kako storih, de bo tebi lehka, ako hozheh moder biti.

Ne posabi, de vli flushimo eniga Gospodarja, ki v' nebelih gospoduje ino vsakimu plazhuje, naj bo hlapez alj gospód, kakor si saflushi. Pred Bogam raslozhka ni, naj kdo sa kraljevo palizo alj pa sa otko dershi, de le svešto stori dela svojiga stanú. „Saj je prishel tudi Jesus flushit ne poslushen biti; torej bodi svoje flushbe tudi ti vesel, ker je tebe Isvelizhar sa tovarsha vsel. Ako voljno s' Jesusam vse teshave svoje flushbe poterpish, se tud lahko v' svetim raji enkrat veselish vezhniga plazhila. „*Nebejhko hraljestvo filo terpi:*“ tako Jesus govori, ino le s' terplenjam si ga bosh osvojil. Sa sveto nebó tebi naj vse lahko bo!

Per vsih tvojih teshkih delah naj bo Jesus tvoj tovarsh; le na nja pogléj! On svoj krish pred tebó nosi, nosi ga tud ti sa njim, in posluhni, kaj on govori: „*Kdor hozhe sa meno priti, naj svoj krish sadene vsaki dan, in sa meno hodi*“ Le po poti krisha te k' nebesam vodi Isvelizhar tvoj, in govori: „*Sladek je moj jarm, lehka moja butara.*“

Kedar dobre ljudi najdelh, bodi jih vesel, flushi svojmu gospodarju kakor bi tvoj ozhe bil;

v bogaj svojo gospodinjo, kakor dober sin svojo ljubo mater. Dober hlapez, kamor pride, dobre starifhe dobi, in se lahko svoje flushbe veselí; on je hišhi shegen boshji (alj blagoslov), hišha pa njegova frezhna domazhija. — ,Skerben bodi, shkodo varji zelo svojo hišho; ako hišha pogori, bosh pogorel tudi ti. Kakor sebe, tako vse domazhe brani vse nefrezhe, de bosh hlapez svést.

Ne hodi rad od hišhe, kjér tebi dobro je; kdor prepogosto flushbe jifhe, malo le obrajšta se. Goste flushbe so vselej redke sukne; se trikrat preseliti, je enkrat pogoreti. Kdor si veliko isbéra, si vezhdel slabo isbère. — Ne jifhi take flushbe, kjér bi premafno jedil in predebelo pil; huda je rasvada. Kdor se prehitro obredi, tudi hitro strada. Rasvajena drushina in pa bolena sh'vina; v faktér se nje boji. Ne kjér predobro shivijo, ampak kjer se poshteno sader-shijo, tam dobra flushba je.

Bodi dobriga serza ino dobre vestí, dobra pohlevna dušha, prijatelj vsih ljudi, kar je po pravizi. ,Skerbi sa poshtenje svoje domazhije, ne rasnafhaj po drugôd domazhjih ljudi, ino ne pravi, kar drugim védeti potreba ni. Hlapez, ki rad svojo hišho opravlja, vezhi shkodo dela, kakor bi is hrama streho tergal. Kar se doma sgoti, naj doma ostane, ako te vifhi sapoved komu rasodeti kaj ne sili; ino kér od hišhi gresh, nesi kar je tvojiga, alj poshtenje vsaki hišhi pušti. Kdor jemlje dobro ime, je veliko hujšhi tat, kakor on, ki dnarje krade; dnarji se povérnejo, alj poshtenje teshko.

Ne bodi besedljiv, varuj se hude jese. Kdor prerád saslo vseme, lebko slovó dobi; kdor pa rad poterpi, ima smiram lepo vreme, in kamor se poda, ga vse rado ima, kér je dobra dušha. Nikdar ne posabi flushiti Bogú, on je tvoj prvi gospodár; ne stori sa nobén denár, karkolj on prepové. Ne samudi po keršhaníko k' boshji flushbi rad hoditi, ne framúj se tud moliti, kakor se spodobi. *Kdor je mene pred ljudmi framuje, in me ne sposná, nja tud' sposnal jes ne bom pred svojim Ozhetam,* — Kristuf govori. Pa moliti šte sadošti ni, ampak je potreba tud' tako shiveti, de bo te Bog vesel, ino te po smerti vsel v' svoje velizhaftvo. Oh ne rekaj, de ne vtegnešh v' flushbi Bogu flushiti; kdor ne flushi prav Bogu, dober hlapez tud ne bo svojmu gospodarju. — „Srezhen tisti, ki prav flushi Bogu in ljudém; naj kraljuje alj flushi, stori dobro všém. „Stokrat bo'jšhi priden hlapez, kakor slab gospód.

Nekaj sa rokodela alj antverharje.

Vfako pridno rokodelo, ktériga kdor sna, svojo tovaršhizo frezha ima, ki zhloveka ofkerbi zha'no ino vezhno, ako si sam svoje frezhe ne vmori. Alj rokodelov frezha ima peršov pét, in potreba je sa vse fkerbét', de ktériga ne sgnbí.

Pa vez frezhe je sveštoba. Svešto delaj vfako rezh, naj to mala alj velika, naj se vizhe

alj tika, kdor njo tebi v' delo da. Delo hvale delavza. Boljšhi je pa eno delo dobro snati, kakor vsakiga nekoljko popakdrati (fretati); devét rokodelzov je desét stradavzov. Kdor delo rad skasi, po malim vdinjavze sguhi. Kasji mojster (shushmár, sjetar) svoji lastni frezhi pavez odbije. Kasinz (kasaviz) frezhe je ljuba sadovoljnost. Malo sa dobro vsemi, dokler kaj vezh ne pride; kdor maliga ne zhefi, velikiga vreden ni. Boljšhi je malo plazhila, kakor pa bres saflushila glad predajati; boljšhi terdo slusati, kakor vbogajime profiti. — Boljšhi malo po pravizi, ko veliko po krivizi; kdor ljudém prerajta, alj pa vfiga ne odrajta, kar jim gre, sam ob svojo frezhe spravi se, ino ji kasinz odkaka. Sredinz frezhe alj veliki perst je marliva pridnost. Kdor dela pridno rad, le on je slanovitne frezhe brat, lenuha glad mori, in potepuha se vlak boji; le pridnost je frezhe poglavitna korenina. — Le vedno (spol) priden bodi, naj te vidi kdo alj ne; saj Bog tvoja prizha je, in bo tebi plazhal. — Le smiraj priden bodi, naj drugi delajo alj ne, po njih ne ravnaj se; kdor prerad pozhiva, v' kropivah obleshi. — Le priden bodi neprenehama; zhe ravno mahoma ne obogatish, po malim vonder si pomagash. Tudi mravlje po malim nosijo, pa vonder velik kup nanosijo; le pridno rad komaraj, in Bog ti bo pomagal. Kdor vedno priden ni, svoji frezhi srednoz sguhi; ino kdor prehitro obogatét sheli, svoji frezhi dno isbije.

,Slatenik alj frezhe slaten perst je ljuba

poshtenost. Vselej poshten bodi ino lepo se sadershi, kedar v' ptuje hishe prideh alj poshterah gresh. Poshten rokodel, ki se greha boji, in domazhe modro posvari, ki se nespodobno sadershijo alj pa gerdo govoriyo, je prijatel boshji; kamor pride, gre dober duh sa njim. Raspušten (rasvujsdan) rokodel, ki je gerdih beledi, se gerdesham smeji, ino ljudi pohujl hati pomaga, on je sovrashnik boshji, ki pregrelhen tmrad po drugih hisbah vlazhi; hudi duh povsodi sa njim hodi. — Poshten bodi, vere ne sataji, ino Bogu flushiti se nikdar ne framuj. Boljshi je nespametnim ljudem samerseti, kakor pa Boga ne v' zhasli imeti, ki je Ozhe tvoj. — Poshten bodi, ino hisham poshtenja ne odjemli, ako ravno vse po tvoji volji ni. Rokodel, ki rad ljudi rasnasha, je narhujshi hishni tat; potreba se je takiga bat, kakor ognja v' fireho. — Poshten bodi, ino v' novih shegah se nikar ne blodi, ki po sdravi pameti kar niso. Per vsaki novi shegi prav presodi, alj je novo alj pa staro bolj po pameti. Ne brani se novine, ne sanizhuj starine: stori kar je prav, ljubi, kar je poshteniga. Kdor poshtenje sapusti, svoji frezhi slati perst odterga.

Mesinz frezhe je modra perbrantlivoft. Mifli v' svojih mladih letah, de se bosh postaral; skerbi, de bosh sa bolesen kake krajzarje pershparal (prihranil). Huda je sa rokodela, ako delati ne more, ino nima krajzarja, kedar ga kervavo potrebuje. — Bodi dober gospodar v' svojih mladih letah, de bosh star imel kaj shiveti. Rokodel je sam svoj tat, ki sapravlja rad: nja frezha mesinza nima, ne teka premoshenje.

„Srezhen rokodél, ako njegova srezha ima vŕlih perŕtov pét; vjima mu ne more vsét, kar mu je srezha s' zeloj rokoj dala. Ako pa le eniga perŕta nima, je she per srezhi vjima (nevurje); kar saflushi, nima teka. Vŕfaki tak je fromák, ki si perŕte sam odléka. — Hozheŕh na sveti veselo shiveti, v' mladih letah ne rasvadi se; zhlovek, ki malo potrebuje, pa veliko poterpi, le on srezhen shiví. — V' gnadí boshji shiveti, in v' gnadí boshji umreti, to perva srezha je; bres te je drugo vse ledena gal.

Popotniza mladenzham
ki na deshele grejo, alj pa v' soldash-
no ŕtopijo.

1. Mladénzh, Boga se boj, in njemu sveŕto ŕlushi doma kakor na ptujim. Zhe ravno greŕh is svojga kraja, in sapuŕŕtiŕh svoje ljudi, te Bog ne sapuŕŕí, in je povŕod' per tebi. Ako je Bog s' tebo, kdo bode soper tebe!

2. Bodi pokórn svojim poglaváram u' vŕlih rezhéh, ki niso soper voljo boshjo; poglarvarji bojo na ŕodbi ŕtali, kako so sapovedvali; podloŕhnik bo odgovor dal, kako je vbogal. Kjér ni pokorŕhine, je ŕmert.

3. „Svojim pajdasham se pohújŕhati ne daj; ne sapuŕŕi naukov svojiga ozheta, ne posabi proŕhenj svoje matere, ino ŕkerbno

varji se lashnivih prerokov. Ne prepiraj se od svetih rezhi, kedar prida videt' ni; kaj bi svetinje pefam metal, alj pa svinjam shlahne jagode. Le samo eno jih pobaraj: alj bojo posledno uro tudi tako govorili? alj kaj takiga storili, kalj?

4. Smerti se ne boj, ako se Boga bojisih, ino serzhen bodi; tudi kugle, ki na boji ihvigajo, boshja roka visha; ne bo te sadela, ako boshja volja ni. Kedar te Bog vseti hozhe, te na posteli ravno tak lahko najde, kakor na vojski. V' boshjih rokah smo; kdor Boga prav ljubi, se smerti bal ne bo.

5. Bodi silen in mozhen v' vojski nad sovrashniki; vbogim, ki oroshja nimajo, file nikar ne delaj. Keršhanski vojshak sovrashnika le na morisih posna, doma sta si brata. Rajshbi revnimu pomaga, kakor bi mu vsel; le v' nebesih bo plazhilo on prijel. Kerv, katero preлива, se s' posvetnim blagam ne poplazha.

6. Kedar po sveti hodish, dobriga vuzhiti se nikdar ne samudi. Dobra rezh, ktero snash, je boljshhi kakor dnar. Dnar ti bo sovrashnik vsel, kar pa prida vesh, to ti bo gotovo plazhal. Zhesar se v' ptujih krajih isvu-zhish, bo nar boljshhi tvoj saflushik, ki ga bosh damo prinesil.

7. Ne posabi svoje deshele, ne ljudi, sa katere se vojskujesih; ne posabi tud' nebel, ino sa nje skerbi. Tud vojshak ima Bogá, ne samo zesarja. Zhe ne moresh Bogu flushiti ozhitno in na glas, pa lepo na tibim. Zesarju flushi naj telo, dulha pa Bogu tako, de bo

eno prav storjeno, drugo pa ne samujeno; kdor eno samudi, tudi drugo ne flori, kakor se spodobi.

8. Ne daj Bog! de bi is vojske alj is sholda vhajal, tega she v' misel ne smélh vseti; bila bi taka misel hudizhova skušnjava. Vhajovzi alj desenterji so puntarji deshele ino prvi sovrashniki Boga ino ljudi. Po goslah ino po temah se potikajo, ino poglavarju vézhnih tem (peklenškemu sovrashniku) pridejo v' oblást. Starshi, ki sina skrivajo, ki is sholda vjide, njemu gavge sidajo, sa pekel ga redijo. Vhajovzi so radi tobakarji, is tobakarjev tolovaji ino vbijavzi, ki po kervavi zesti v' pekel tékajo. O Bog mladenzha varji kaj takiga floriti; ovarji starishe, takiga sina pod svojo streho vseti! Kjer je desentér, je strah ino nesrezha.

9. Kedar se isflushih in prideh spet v' svoj kraj, ne vuzhi svojih ljudi gerdih, nevarnih rezhi, ki si jih po sveti vidil, alj per soldatah slishal, kterih she ne véjo, po imeni ne posnajo. Sholdnirji raspusheni ino pa urlavbarji so pogosto ravbarji ino duslni tolovaji svoje domazhije. Bog nas varji takih brambavzov! — Blagor pa sholdnirju, kteri se Boga boji, sveto zhednost ljubi, ino greh zherti; sakaj nesrezhni greh je deshele prvi in nar huji sovrashnik.

Serzhen ino mlad vojsbak je deshele zhasht, angelov veselje, sveta nja oblást. Sa pravizo se vojskuje, in krivizo pa strahuje; tam v' nebesih je domà, kdor svoje shivljenje da sa pravizo in resnizo materne deshele.

Mladenzhov trojna domovina.

Vfaki poshten zhlovek trojno domovino ima, ktero toljko ljubi, de shivljenje sa njo da, ako je potreba. To je storil Jesus isvelizhar nash. Tudi ti svojo trojno domovino imash; potreba je de jo sposnash ino glaboko v' svoje serze vtifnesh.

Perva tvoja domovina je ljuba materna deshela, preveseli kraj, kjer je tvoja sibika stala, kjer si de te perve roshze tergal, in mladenzh metule pervokrat lovil. Tudi ptizhiza svoje gnesdo posna, kako bi zhlovek rojsten kraj posabil! ,Sleherni selen homez (hribez) nash pomni veselih mladih dni, vfaki studenzh (vrelz) nam pripoveduje od srezhnih rajnih zhatov pretekle mladosti; travniki seleni ino ledinze pilane nam she pokashejo, kako veselo je svoje dni nash shivljenje bilo. Kdo bi svoji ljubi domovini sa vse to hvale ne vedel? kdo s' hvalessnim serzam sa svojo domovino ljubespivo ne polkerbel?

Pomagaj svojmu kraju, v' katerim si doma, kakorkolj samoresh, de bo lepshi ino lepshi prebivaljshe prave srezhe ino sadovoljnosti. Ne framuj se svojga ljudstva, ki je tvojiga naroda, ino svojiga jesika ne posabi, kteriga so tebe tvoja ljuba mati navuzhili. Beseda materna je shivo snaminje ljubeshni materne; kdor to snaminje sataji, matere vreden ni. — Brani svojo materno deshelo ozhitnih sovrashnikov, ki s'

oroshjam pridejo hiše ino meša palit (shgat); varji pa tudi svoje ljudi skrivnih sapelivzov, ki po desheli prebivavze podpihújejo, na tihim ljudstvo puntajo soper poglavarje, kralje in zesarje, ino strahhniga rasboja ogenj v' streho nosijo. Taki prefatavzi, stare pravde sleparški osnanovavzi, so deshele nar nevarnejši lovrashniki; frajost (svojbodnost) osnanujejo, na tihim pa sa vbogo ljudstvo strashno shelesje kújejo, de se Bogu vsmili! Bog nam daja kralje in zesarje, nam poshilja poglavarje ino nam gospolko slavi dobro in hudobno. Dobra je ljudem plazhilo, huda je pa shiba; obdvojne potrebujemo, zhe ravno vsi sdihtujemo, de bi nam dober Bog dobro gospolko dal. Tudi Jesus, boshji Sin, je krivizhnimu sodniku bil pokoren, pokoren do smerti krisha; škos to je svet odreshil. Isgléd nam je sapustil, de ga posnemamo. — V' ognji hiša pogori, v' punti (prafki) pa deshela. Bog naf vfiga tega varji; varjimo pa tudi mi, zhe deshelo ljubimo, svojo domovino.

Druga tvoja domovina je domazha zérkev, v' kateri si bil keršten. V' tvoji doma zhi zérkvi kersten kamen sloji, per kateri sim pervo ino nar vezhi frezho prijel boshji otrok biti. Kersten kamen pomni te, kaj so tvoji botri sa tebe obljbili; de svešto Bogu slushish, sveto zhednost ljubish, ino greh lovrashish. Tamkaj vidish pridish nizó (lezo alj kanzel), kjér si perve nauke slishal vézhniga shivlenja; de jih ne posabish! Tam je spovedniza, tvoja opomniza, de si se poboljšhati obljbil ino

vredno spokoriti; de ne samudish oblube dopolniti! V' zérkvi je altár, sveta misa boshja, kjér si toljkokrat per sveti masi bil, sveto reshnje Telo savshil, ino ozhitno sposnal, kako te Jesus ljubi. Zérkev je hisha boshja ino vrata nebelhke. Tvoja shlahta tam pozhiva, semlja starilhe pokriva; more biti bosh tud ti per njej pozhival.

Ljubi domazho zérkev, svojo duhovsko domovino, poskerbi koljkor moresh, de snashna ino zhedna bo hisha Gospodova, v' kateri si kakor kristjan domá. — Pa tudi svete keršhanske zérkve ne posabi, katire zérkev sidana le vidno snaminje je. Ona je sberaljlhe pravih vérnih kristjanov; njeni srezhen sin si ti, ona tvoja ljuba mati, ki sa te skerbi. „Skerbi, de bosh njene nauke rad polushal, se sa njeno sveto zhašt polkushal; dopolnil, kar ona sapové, se varval, kar ona prepové. Varji se krivih prerokov, ki zérkev sanizhujejo; ne verjemi goljufnim vuzhenikam, ki nove nauke osnanujejo in svete zérkve ne sposnajo. Kdor svete katoljshke zérkve sa svojo mater nima, nima tud Boga svojiga Ozheta, ino ne vé, kjé je domá.

Tvoja tretja domovina so svete nebefa, hisha Ozhetova, kjér smo vsi domá. Tam je Bog, tvoj ljubi Ozhe, ki te k' sebi hozhe; tamkaj Jesus tvoj Gospód tebi prostor dela; tamkaj sveti Dub, ki te je polvetil. Krono vezhniga shivlenja she pripravleno dershi, in jo tebi dat' sheli. Tam Marija tvoja mati, ki sa tebe prosi — tam so bosáji angeli, svesti vli prijateli; tamkaj so isvoleni tvoji

ljubi bratje. Roke ti podajajo, in te k' sebi vabijo :
 „Ljubi brate pridi! Pridi k' nam v' sveto nebó,
 pridi k' nam damo!“

Sa nebefa le škerbeti, sa nebefa vse ter-
 peti, sa nebefa le shiveti, sa nebefa tudi vmre-
 ti, naj bo tvoja prva in posledna škerb.

Kerfhanfkiga mladenzha perve in posledne shelje.

1. Kaj jifhem na tim sveti,
Popotnik kaj shelim?
Kamo se ogledujem?
Kam priti hrepenim?
Oh' moje serzhne shelje
Nebeshko so veselje!
Vesolen svét premajhen je
Napolnit' mi serze;
Le eno poshelím:
2. Lepo Bogu flushiti,
To me nar vezh skerbí;
Enkrát v' nebefa priti,
To mene veseli.
Bres tega bi na sveti
Ne védel kaj sazheti;
V' nebefih je moj pravi dom,
Kjer vezhno frezhen bom.
Le samo to shelím.
3. Semlja deshela ptuja,
Skos njo moj pot hiti,
Kratka je moja hoja,
Sa me ostaje ni.
Zhaft in posvetne smote,
Blago ino dobrete,
Ki jih ponuja meni svet,
Ne morem s' sebo vsét',
In jih ne poshelím.

4. V' terpenji porodila
 Me moja mati so,
 In v' joku skor sakrila
 Me zherna semlja bo.
 Moje zelo shivljenje
 Je vedno le terpenje;
 Alj kdor vse voljno poterpi,
 Nebesa sadobi:
 To tudi jes shelím.
5. Sim reven alj premoshen,
 To mene ne skerbí;
 Le dôbriga storili,
 To mene veselí.
 Zhednost in dobre dela
 Mi smert ne bode vsela;
 Le stanovitno to blagó
 Ostalo meni bo;
 Le tega si shelím.
6. Dokler je boshja volja
 Na sveti rad shivím,
 In ker bó boshja volja,
 Rad semljo sapustim.
 Le eno posheljujem,
 Po enim le sdihujem:
 In to ljubesen tvoja je,
 Moj Bog, in moje vse!
 Katero poshelím.
7. De mene, Ozhe, ljubish,
 Mi pravjo vse stvarí;
 Kako naj tebe ljubím,
 Me Jesus moj vuzhí.

Tebe zhres vse ljubiti,
 Od tebe ljublen biti,
 Naj bodem shiv in mertev tvoj
 In ti, o Bog, pa moj:
 Le to zhres vse shelím.

8. Kdo bode mene lozhil
 Ljubesni Jesufa?
 Ki toljko mene ljubi,
 De se sa mene da.
 Ne mezh in ne terplenje,
 Ne smert in' ne shivljenje;
 Premagal vse skušnjave bom,
 Dofegel vezhen dom,
 Katerga poshelím.

9. Ohranit' sveto véro,
 Shivljenja pravo luzh,
 In vupanje ovarvat'
 Ki je v' nebefa kluzh,
 V' ljubesni prav shiveti,
 V' ljubesni boshji vmreti,
 Skonzhati frezhno, o Gospód,
 Shivljenja kratek pot:
 To nar vezh poshelím.

10. Moj Bog, na serze moje,
 Na moje vse mozhi,
 Na Jesuf mojo dusho:
 Ki tvoja bit' shelí.
 Vse moje si veselje;
 Napolni moje shelje,
 Ljubesen svojo meni daj,
 Po smertí sveti raj!
 Le samo to shelím.

Lepa veseliza nedolshniga mladenzha.

1. Poslufhajte mene vsi ljudjé,
Poslufhajte shene in moshjé,
Bom prelepo pesem vam sapél,
Kér sim fantizh mlad ino vesél.
2. Oh, kako bi jes vesél ne bil,
Kaj Boga ne hvalil in zhastíl,
Dokler sim nedolshen ino mlad;
Bodi Bog sahvalen tavshentkrat!
3. Lepo jasno jutro se mladí,
Lepo slata sarja se smejí,
Lepshi vonder sim she fantizh mlad,
Sam nebeshki Ozhe me 'ma rad.
4. Lepo sije sonze juterno,
Nam polepshta semljo in nebó,
Lepshi mlado lize se svetlí,
V' sarji ljube svete zhistosti.
5. Oh prelepi shlahen roshenzvet
Nam polepshta semljo s' zvetjam spet;
Lepshi je mladenzha serzhize,
Ki v' ljubesni boshji sveti se.
6. Oh prelepa rosha roshmarín,
Shlahnej je mladénzh, Marijni sin;
Kdor 'ma zhisto dusho in teló,
Mu Marija ljuba mati bo.
7. Lepo shvergolijo ptizhize,
Plavajo po vodi ribize.

- Njih nebeshki Ozhe vse shiví,
Sa mladenzha pa she bolj sferbí.
8. Naj bo beli dan alj temna nozh,
Naj se loti me sovrashna mozh,
Jesuf moj tovársh, moj ljubi brat,
Hozhe me pred hudim ovárvát.
9. Besh'te sápeljani fantje vi,
Modrijani in posvetneshi;
Ne porajtam jes vash prasen sméh,
Ne sa vafhe djanje, ki je gréh.
10. Naj me sanizhuje greshen svét,
Vse to hozhem voljno poterpét;
Shenin zerkve Jesufove bom,
Sveti raj po smerti bo moj dom.
11. Oh, preljubi Jesuf, profim te,
Greha kdaj storiti, varji me,
Enkrat pa po smerti meni daj
Hlapzu svoj'mu priti v' sveti raj!
12. Srezhen fim nedolshen fantish mlad,
H' ohzeti nebeshki vablen svat;
Tu bom lepo shvishgal ino pél,
Tam v' nebesih vékomaj vesél.

Mladenzhov tovarshija.

1. Mladenzh, se bosh na pot podál,
Koga si bosh tovarsha sbrál?
„Jesufa kushnil in objél
Njega bom sa tovarsha vsél.“

2. Jesuf je vsmilenga ferzá,
Karkolj ga prošim, vse mi da;
Dal meni bo tud srezhen pot
In spremljal mene on povsod'.
3. Posvetni dobrovolzi vi,
Na vašho drushbo mi mersi;
Vsa vašha srezha je le prah,
Veselja konez vezhen strah.
4. Le majhen veterz pohlidi,
Pomete prah, in spremeni
Tud' vašho dobrovoljo v' jok,
Bahanje vašho v' vezhen štok.
5. Je bil med vami lep junák, 1)
Vifoke glave fantizh jak; 2)
Poglejte pa, kjé sdaj leshí?
She mesta skoraj vidit' ni.
6. Sim posnal tudi drugiga
Mladenzha rasvujsdaniga;
Je shivel kakor divja svir,
Prifhla je smert, štorila mir.
7. Od eniga vam she povém,
Od nar bolj modriga med všém!
Tovarshe je gerdó vuzhil,
Na sadnje pa ob pamet bil.
8. Boga in pekla se ni bal,
Kerfhanskim navkam se smejal;
Poslednizh je nefrezhno vmerl,
In pekel njega je poshèrl.

1) Korenjak. — 2) Terden.

9. Kdor take sa tovaršhe 'ma,
Jim dašho in teló predá,
Po shroki zešti v' pekel gré;
Mladenzhu takimu gorjé!
10. Radujte le, in vukajte,
Le si veselje smukajte;
Nefrezhen je vašh grefhen pot,
,Shivlenje vašhe polno smot.
11. [V' nebefa le en pot peljà,
Le vòsek pot svelizhanja;
Kdor posheli v' nebefa prit'
Mora sa Kristufam hodít'.
12. Moj ljubi Jesuf, prosim te,
Po pravim poti vòdi me;
De kjér si ti, Svelizhar moj,
Bom tudi jes flushavnik tvoj!

K o n e z.

„Nebó ino semlja bota prèjšhlá, moje besede
pa ne bojo prèjšhle;“ govori Kristuf per svetim
Matevshi. 24, 25.

Naj rezhe svét kar hozhe. „Resniza Go-
spodova ostane vékomaj.“ Psalm 116, 2.

K a s a l o

naukov, isgledov ino molitviz.

	Stran.
Nagovor - - - -	5
Mladenzhov trojno premoshenje - - - -	9
I. Sdravo telo - - - -	10
II. Dobra glava - - - -	15
III. Poshteno serze - - - -	18
Mladenzhov nar lepfhi oblazhilo - - - -	23
,Sedem strupnih kazh - - - -	30
,Shtiri spotike - - - -	44
Devèt strafhnih prepadov - - - -	59
Mladenzhov nar hujfhi bolèsen - - - -	89
Dvanajst tovarfhov in tovarfhiz - - - -	94
Dva ino petdesèt boshjih svetnikov:	
1. ,Sv. Alojs, isgled svete nedolshnosti	118
1. ,Sv. Ambrosh, poshten mladenzh, imeni-	
ten mosh - - - -	123
3. ,Sv. Andrej, ljubej isvelizhanfskiga krisha	126

4.	,Sv. Anton púfhavnik, bogabojèzh mladènzh	- - - - -	131
5.	,Sv. Avgufhtin, isglèd praviga poboljšhanja	- - - - -	135
6.	,Sv. Basili ino Gregor, pošhtena tovaršha		141
7.	,Sv. Benedikt, imeniten vuzhitel svetiga shivlenja	- - - - -	145
8.	,Sv. Bernard, serzhen premagavez hudobije	- - - - -	147
9.	,Sv. Blash, poboshen zhrednik	-	151
10.	,Sv. Boshtjan, svešt flushavnik boshji		153
11.	,Sv. Dominik, vbogim vsmilèn prijatelj		157
12.	,Sv. Feliks, frezhen kmetiški hlapez		160
13.	,Sv. Filip Nereji, pokoren sin	-	162
14.	,Sv. Florijan, serzhen vojšhak	-	164
15.	,Sv. Franziskko Křav. kaj snanzi pomagajo	- - - - -	167
16.	,Sv. Franziskko Sales pohlevni mladènzh		171
17.	,Sv. Franzisk, Seraf. mlad prijatelj vbogih		174
18.	,Sv. Gregor, vešt ponishen flushavnik boshji	- - - - -	177
19.	,Sv. Ignazi, kaj branje bukuv pomaga		180
20.	,Sv. Isidor, poboshen kmet. hlapez	-	183
21.	,Sv. Jakob, isglèd Bogu svešto flushiti		187
22.	,Sv. Janes evangelist, poseben prijatelj Jesufov	- - - - -	190
23.	,Sv. Janes Krisostom, greha sovrashnik		192
24.	,Sv. Janes Nepomuški, svešt zerkven flushavnik	- - - - -	197
25.	,Sv. Jefrem, šrahvan mladènzh	-	200
26.	,Sv. Jernej, isglèd prave prijasnosti	-	204

27.	,Sv. Jeronim, serzhen premagavez skufh- njav - - - - -	207
28.	,Sv. Joshef, pridni delavez - - - - -	211
29.	,Sv. Juri, imeniten vojshak - - - - -	215
30.	,Sv. Karol Baromej, vuzhenik posht. do- brovolje - - - - -	217
31.	,Sv. Klemen, dober sin bogabojezhe ma- tere - - - - -	222
32.	,Sv. Lavrenz, serzhen mladénzh - - - - -	224
33.	,Sv. Luka, dobro mu, ki kaj dobra ga sna - - - - -	228
34.	,Sv. Maximiljan, skerben domoljubez	230
35.	,Sv. Marko, mosh po volji boshji - - - - -	235
36.	,Sv. Martin, svešt flushavnik v' svojim stani - - - - -	238
37.	,Sv. Matevsh, isgléd praviga pobolj- shanja - - - - -	243
38.	,Sv. Matija, kako se pride v' frezhen stan	245
39.	,Sv. Niklavsh, skerben varh nedolshnosti	247
40.	,Sv. Pankraz, mlad flushavnik Jesufov	249
41.	,Sv. Pafhkal, vbogi sholarz - - - - -	251
42.	,Sv. Pavl, kako se pokoriti sa smote mladih lét - - - - -	254
43.	,Sv. Peter, isgléd gorezhe ljubesni do Jesufa - - - - -	258
44.	,Sv. Primush ino Felizjan, ljubesniva brata - - - - -	263
45.	,Sv. Rok, prijatel bolnikov - - - - -	266
46.	,Sv. Rupert, priden delavez v' vino- gradi Gospoda - - - - -	269

47.	,Sv. Thomash, serzhen premagavez po-		
	svetniga - - - - -		273
48.	,Sv. Valentin, kako se v' Boga terdno		
	savupa - - - - -		275
49.	,Sv. Vendelin, svefli hlapez ino svet		
	gospod - - - - -		277
50.	,Sv. Vit, isgléd, kaj s' Jesufam premo-		
	remo - - - - -		181
51.	,Sv. Vinzenzi, kaj sveto pétje premore		283
52.	,Sv. Zirilj ino Medodi, flovenska vuzhe-		
	nika - - - - -		286
	Nebeshko ogledalo kerfhanskiga mladénzha		292
	,Sedem slatih naukov sa frezhno pot		296
	Juterni isdihleji ino molitvize		304
	Molitvize zbres dan		306
	Vezherne molitvize		309
	Mashne Molitve		313
	Kedar se s' presv. Telefam blagoslovi		321
	Pred pridgo alj ker. naukam		322
	Opravilo sv. spovedi		322
	,Sveto obhajilo		330
	Ponovljenje kerst. obljuje		336
	Priporozhenje Jesufu		337
	— Mariji Devizi		338
	— Angelu varhu		338
	— svojimu Patronu		339
	Molitev sa shive starfhe		339
	„ „ mertve „		340
	„ „ brate, sestre ino shlahto		340
	„ „ vse shive		341
	„ „ vse verne mertve		341

	Stran.
,Sv. krishev pot - - - -	342
Dober svèt hlapzam in slushavnikam -	356
Nekaj sa rokodele alj antverharje -	357
Popotniza mladenzham, ki v' shold alj na deshêle grejo - - - -	361
Mladenzhov trojna domovina - - -	364
Kerfhanškiga mladenzha perve in posledne shelje - - - -	368
Lepa veseliza nedolshniga mladenzha -	371
Mladenzhov tovarshija - - - -	372

Sveta

- 343 - Sv. krišev pot...
 350 - Dobra svet blagom in blagovnam...
 357 - Kralj za rokohob ali avtoritarn...
 361 - Topletnica mladenham, ki v'ahold ali na...
 364 - deshlo grejota...
 364 - Mladencov trojna domovina...
 368 - Merhanškiga mladenha prve in polne...
 371 - I eps velicina nebolshniga mladenha...
 372 - Mladencov tovaršija...

In demselben Verlage sind noch folgende

slovenische Bücher

erschienen und um beigesezte Preise in C. M.
zu haben:

- ✓ **Slomshak Ant.** Hrana evangelskih nauk, bogoljubnim duham dana na vse nedele ino sapovedane prasnike v' leti. Trije deli v' dveh svesih. Drugi pomnoshen natif. gr. 8. Brosch. 2 fl.
- **Mnemosynon slavicum suis quondam auditoribus ac amicis carissimis dicat.** Venditione in comodum Bibliothecae Seminarii Glanfortani relicta. gr. 8. Brosch. 1 fl. 12 fr.
- ✓ **Franzishka Salesja ,Svetiga, Filoteja** ali prijasna roka poboshno shiveti. Poslovenil; ino s' molitvami sa zerkuv in nekterimi drugimi pomnoshil neki duhni pastir Lavanshke shkofije. Pregledal ino priporozhil Anton ,Slomshak, Vesenishki fajmoshter. 12. Brosch. 54 fr.
- ✓ **Ziegler J., Shivlenje S. Heme,** brumne koroshke grafine. Spisal in na svitlobo dal. 8. Brosch. 12 fr.
- ✓ **Sgodna Daniza** molitne bukve v' zhast Maria Devizi. Mit einem Anhang: Premishlovanje in molitve v' zhast boshji glavi skos devet dni. gr. 12. Sauber steif geb. 24 fr.
- ✓ **Globozhnik Feliz.** Dvoje Fantov. Blagi Fridolin in hudobni Briz. 12. Steifgeb. 24 fr.
- * **Martin mladi** pushavnik, pripoved sa otroke. 8. Steifgeb. 16 fr.
- * **Sedem novih** pripoved sa otroke. 8. Steifgeb. 15 fr.
- * **Prijedne** pripovedi sa otroke. 8. Steifgeb. 16 fr.

* **Kratkozhalne pravlice otrokam v' podvuzhenje.**
8. Steifgeb. 16 fr.

* **Diese 4 Bändchen in einem Band, unter dem Titel:**
Dober dar sa mlade Ljudi. Is pisem
Krist. Shmida. 8. Steif in Farben-Umschlag mit
Goldtitl 1 fl. 20 fr.

Kerfhansko devishtvo, potrebni nauki, isgledi
ino molitve sa shensko mladost. 8. Steifgeb. 28 fr.

Posebni nauki ino Molitve sa shensko mladost.
12. Steifgeb. 18 fr.

Molitvize ino potrebni nauki sa pridne mla-
denzhe. 12. Steifgeb. 18 fr.

Molitoune pukvize, v' katireh se naidejo Ju-
terne, ino vezherne Molitvize tudi Molitvize per
sveti Mafhi, per Spovedi, inu svetem Obhaili,
s' permishlujanjam Kristusovega terplenja, sra-
ven drugeh posebnih molitviz. 12. Mit Titlbild.
Steifgeb. 24 fr.

Trojeh Ljubesnivih Otrok. Tri vesele pripovedi
sa otroke. I. Pavle Krastovski. II. Sgubleno dete.
III. Kapeliza. 8. Steifgeb. 15 fr.

Dvé Lepe rezhi sa pridne otroke. I. Veliko-
nozhna pisanka alj prih. II. Kresniza. 8. Steif-
geb. 15 fr.

Koroshke ino Shtajarske Pesme. Enokoljko po-
pravlene ino na novo sloshine. Na svetlo dal Ma-
tija Ahazel, zefarfk kraljev vuzhenik v' Zelovskih
vishnih sholah. Drugi natif Pomnoshene. Mit
Musikbeilagen. 8. Steifgeb. 45 fr.

Voditel prodi obljubljeni pesheli. Nauki ino
Molitve sa bolne ino vmlrajozhe kristijane. Na
svetlo dal Mafhnik Lavantinske shkofije. 12.
Brosch. 42 fr.

248.1 : 2437

